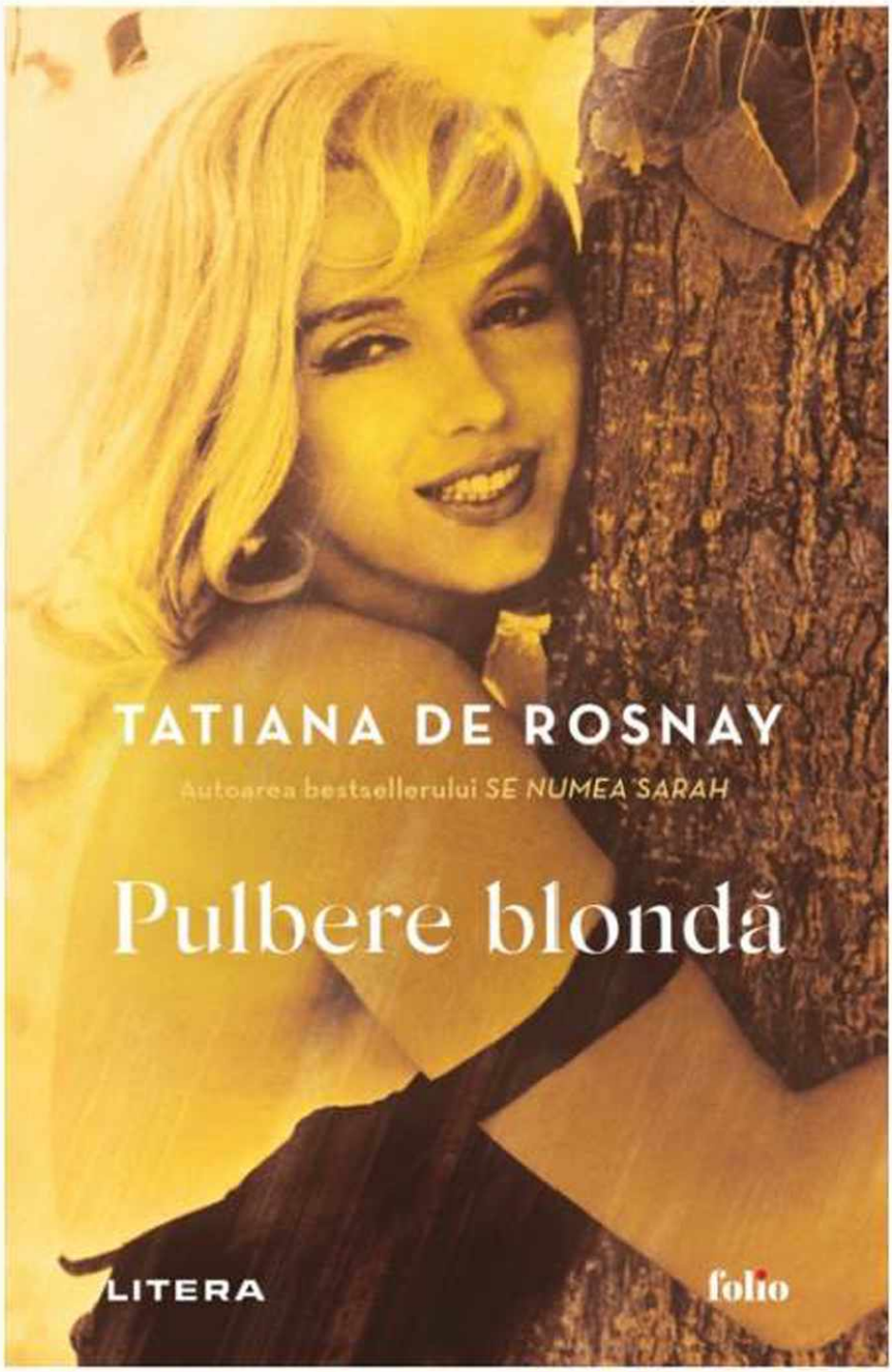
TATIANA DE ROSNAY
Autoarea bestsellerului SE NUMEA SARAH
Pulbere blondă
LITERA
folio

folio

O colecție cosmopolită, locul de întâlnire a celor mai noi
opere de ficțiune literară contemporană – romane aflate
în topurile internaționale, ecranizate sau în curs de ecranizare,
traduse în zeci de limbi – cărți provocatoare,
pe care abia aștepți să le citești

TATIANA DE ROSNAY

Pulbere blondă

Traducere din limba franceză
SANDA SPIRIDON

LITERA
București

Poussière blonde
Tatiana de Rosnay
Copyright © Éditions Albin Michel, 2024

Toate drepturile rezervate
Imagine copertă: Getty Images

Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Pulbere blondă
Tatiana de Rosnay

Copyright © 2025 Grup Media Litera
pentru ediția în limba română
Toate drepturile rezervate

Conținutul acestei lucrări electronice este protejat prin copyright și este destinat exclusiv utilizării în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcat. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul, schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, vânzarea sub orice formă sau prin orice mijloc, fără consimțământul editorului, este strict interzisă. Dreptul de folosință al prezentei lucrări nu este transferabil. Drepturile de autor pentru versiunea electronică în formatele existente ale acestei lucrări aparțin companiei Grup Media Litera SRL.

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Mihaela Serea
Corector: Cătălina Călinescu
Copertă: Flori Zahiu-Popescu
Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată
de Cristina Vidrașcu Sturza.

ISBN 978-630-342-589-4
ISBN EPUB 978-630-342-855-0

În memoria lui Éric D, vărul meu mult iubit
1957–2023

Pentru Nicolas

„– Cum faci ca să-ți găsești drumul prin întuneric?

– Mă ghidez după steaua aceea mare, de acolo, de sus. E chiar deasupra drumului. Ea ne conduce drept acasă..."

Arthur Miller, *Inadaptații*

„În ziua aceea, soarele răspândea o pulbere de lumină blondă."

Émile Zola, *O pagină de dragoste*

Ianuarie 2000
Mont-Shasta
Comitatul Siskiyou, California de Nord

Pauline lucra așezată pe un taburet în boxa lui Starling, mânzul rănit care îi dădea mari bătăi de cap, când auzi pașii fiicei sale, Lily, la intrarea în clădire. Starling deschise ochii mari și tresări, iar Pauline a trebuit să-i murmure câteva cuvinte ca să-l liniștească. De când un tractor derapase pe gheață și îl lovise, fracturându-i radiusul, Starling rămăsese șocat. Se speria la cel mai mic zgomot. Era pacientul ei cel mai sensibil, cel care îi cerea cea mai multă atenție.

– Mama! Telefonul! strigă Lily.

– Nu poate să aștepte? o întrebă Pauline, cu obrazul lipit de corpul tremurând al calului tânăr.

Îi auzea inima bătând puternic prin pielea aurie.

– Nu, îi răspunse Lily.

Pauline sesiză o inflexiune de bucurie în vocea fiicei ei și se ridică intrigată în picioare ca să-i vadă chipul: strălucea. Mai verifică o dată

cataplasma și atela legate de piciorul mânzului, mângâindu-l liniștitor pe bot.

– Hai, micuțule, ești pe calea cea bună.

Se spălă pe mâini la robinetul din fața boxei și se alătură fiicei sale. Ce era cu toate aceste secrete? De ce nu-i putea spune cine o căuta? Era Nick? Lily clătină din cap și schiță un gest că nu poate răspunde, țuguindu-și buzele, apoi porni după ea către biroul central, aflat la câțiva pași de grajduri.

Pauline nu cedase modei telefonului mobil, precum majoritatea confraților ei veterinari. Lucra ca pe vremuri, recunoștea amuzată atunci când venea vorba de asta. „N-o să mă vedeți pe mine cu Nokia sau BlackBerry!" Credea cu tărie în virtuțile telefonului fix, dotat cu un înregistrator vechi. Era normal pentru vârsta ei – în curând avea să împlinească șaizeci de ani, la urma urmelor! Celor care o ironizau pentru preferințele ei învechite le oferea un argument imparabil: semnalul GSM era foarte prost pe culmea abruptă unde se găsea clinica ei veterinară.

Traversă cei câțiva metri până la biroul ei, unde Lily o aștepta deja, întinzându-i receptorul cu un surâs poznaș.

– Doctorița Bazelet, se prezentă Pauline.

Își dădu la o parte o șuviță sură, așteptându-se să audă vocea lui Nick.

– Vreți să spuneți celebra doctoriță Bazelet? Doctorița Bazelet cea de neînlocuit?

Vocea nu semăna deloc cu cea groasă și aspră a lui Nick.

Pauline imită surâsul fiicei sale. Vocea aceea! Toată tinerețea îi reveni în minte într-o fracțiune de secundă.

– Tu ești!

– Sigur că eu sunt, miss!

Numai Billie-Pearl o numea așa, deși aveau aceeași vârstă și nepoți amândouă. Se cunoșteau încă de pe vremea adolescenței.

Lily se făcuse nevăzută, lăsându-și mama singură în biroul mare. Afară, dincolo de fereastră, noaptea se lăsa ca o cortină, estompând zăpada care încorona vârful muntelui Shasta, un decor de care nu se plictisea niciodată: verde primăvara, auriu vara, alb iarna, vârstat cu roșu viu toamna, ca un omagiu adus vulcanului ascuns încă acolo.

Billie-Pearl trecu direct la subiect, după cum îi stătea în fire.

– Ești ocupată, miss? Ai o mulțime de cai răniți de care trebuie să te îngrijești?

– Am destul de mult de lucru, dacă vrei să știi. De ce?

– Pentru că s-ar putea să vrei să-ți prezinți mutrița simpatică la Reno, pe 30 ianuarie. În zece zile. Duminică dimineața. Când am văzut la știri, m-am gândit imediat la tine. Nu poți să ratezi un astfel de eveniment pentru nimic în lume.

– Ce să ratez?

– Ai un coleg veterinar care te-ar putea înlocui? Fiica ta îți dă o mână de ajutor, ca de obicei?

Lui Billie-Pearl îi făcea o plăcere perversă s-o lase în ceață, dar Pauline era obișnuită și cu asta. Își aprinse o țigară și își făcu de lucru cu niște obiecte răspândite pe birou.

– Dansa e bine? o întrebă, ca să o tachineze la rândul ei.

Era iapa preferată a lui Billie-Pearl, nepoata lui Commander, armăsarul ei adorat, dus dintre vii de multă vreme.

– Dansa e foarte bine. Ascultă-mă! Pe 30 ianuarie o să arunce în aer Mapes Palace. Dinamitează totul.

Lui Pauline parcă nu-i venea să creadă. Chiar o să-l demoleze? Billie-Pearl îi confirmă: nici urmă de îndoială. Închis din 1982, hotelul ajunsese într-o stare de deteriorare avansată. Nu mai avea nimic din splendoarea de după deschidere, din anii '40, când silueta sa înaltă făcea să palpite tot orașul Reno, ca o uriașă inimă incandescentă. Billie-Pearl adăugă că se organizase o mobilizare cetățenească importantă în încercarea de a-l salva, dar toate eforturile fuseseră zadarnice. Pe locul clădirii urma să se construiască un parking și un patinoar. Lui Pauline tot nu-i venea să creadă; era copleșită de o melancolie pe cât de bruscă, pe atât de neașteptată.

– Duminică, pe 30 ianuarie, este Super Bowl Sunday, continuă Billie-Pearl, ceea ce înseamnă că drumurile vor fi teribil de aglomerate. Vino cu o zi înainte. Ajungi seara, te instalezi liniștită, îți prezint ultimii mânji, iar a doua zi dimineață mergem împreună. Te întorci acasă luni.

Pauline acceptă, chiar dacă știa că avea să-i fie greu să găsească un înlocuitor. N-ar fi lipsit decât câteva zile, la final de săptămână, și putea avea încredere în Lily să se ocupe de clinică. Fiica ei nu era medic veterinar, dar îi gestiona facturile și relația cu clienții. Avea doi copii cu soțul ei, Howard, un fiu de zece ani și o fată de opt ani. Locuiau foarte aproape, ceea ce le permitea să se vadă frecvent.

Puțin mai târziu, când Lily se pregătea să plece acasă, Pauline o informă că intenționa să lipsească la finalul săptămânii care se încheia

duminică, 30 ianuarie. Lily se strâmbă și îi aminti că avea operații programate pentru luni dimineață, deci pacienți care urmau să fie internați duminică seara. Pauline îi promise că o să se întoarcă luni cât mai devreme și că o încerce să-l lase în locul ei pe doctorul și vecinul lor, Merrill. Voia să-l sune încă din seara aceea. Lily bombăni: programase o ieșire cu soțul și copiii. Nu-i convenea să schimbe totul în ultima clipă.

– Billie-Pearl te-a invitat la petrecerea secolului, să vă uitați la diapozitivele alea vechi cu mustangi în timp ce ascultați Carole King?

Emoția imprimată pe chipul mamei o făcu să se oprească și să-i pună o mână împăciuitoare pe umăr.

Pauline lăsă capul în jos. Își adună curajul o clipă.

– O să dărâme Mapes. Aș vrea să fiu de față. Asta-i tot.

Lily nu mai avea nevoie s-o întrebe de ce ținea neapărat să se ducă la Reno. O strânse la piept și îi șopti cu toată tandrețea de care era capabilă că o înțelege.

Sâmbătă, 29 ianuarie, Pauline scoase Dodge-ul Dakota cu spatele din garaj, grijulie să nu-și zgârie Fordul Thunderbird bleu care dormea alături, strecură în fantă CD-ul ei preferat, un album de Françoise Hardy, și porni la drum. Ca să ajungă la ranchul lui Billie-Pearl, în apropiere de Cold Springs, avea nevoie de vreo trei ore, poate mai mult, în funcție de trafic. Prietena ei o aștepta pe înserat. Pauline nu mai fusese la Reno de ceva vreme. Nici nu-și mai amintea când venise ultima oară, fără îndoială ca să-și vadă fratele mai mic, care nu mai locuia în

vechea casă a familiei Hammond de pe Washington Street, demolată de mai mulți ani. Jim, care se descurcase destul de bine în afaceri imobiliare, locuia acum în cartierul scump Old Southwest.

De fiecare dată când ajungea la Reno era inundată de o maree de regrete și nostalgii, centrate în jurul mamei sale. Raporturile ei cu tatăl lui Lily rămâneau ambigue chiar și după patruzeci de ani, vârsta actuală a fiicei lor. Știa că Kendall Spencer rămăsese la Reno. Până și pronunțarea numelui bărbatului o tulbura cumva inefabil. Timp de cincisprezece ani se mulțumise să trimită de Crăciun un cec și o felicitare semnată cu o mâzgălitură indescifrabilă. Nici el nu o mai văzuse pe Lily, care trecuse la altele de multă vreme.

Deși cunoștea drumul pe dinafară, Pauline conducea cu prudență pe drumul sinuos care cobora muntele Shasta. De jos urma s-o ia pe California 89, apoi pe Feather Lake Highway, până la șoseaua regională 395. Din fericire, căderile de zăpadă din săptămâna precedentă nu afectaseră circulația. Pe drum, își aminti avertismentul primit de la Nick de dimineață, la micul-dejun: trebuia să se ferească de impactul emoțiilor violente, care riscau s-o invadeze la prăbușirea hotelului sub ochii ei. Trecerea timpului nu putuse estompa ceea ce trăise între zidurile clădirii. Unele lucruri bune, altele nu foarte plăcute, toate acele întâmplări pe care i le dezvăluise puțin câte puțin, tot ceea ce ținuse ascuns atâția ani. Nick intrase recent în viața ei, dar avea tot atât de multă încredere în el ca în prietenii apropiați, dacă nu chiar mai multă. Își deschisese complet sufletul în fața lui.

Peste două ore, când intră, în sfârșit, pe Feather Lake Highway, traficul se intensifică, obligând-o să reducă viteza. Condusul nu o deranja; dimpotrivă, îi făcea plăcere. Înainte de a-și deschide clinica veterinară petrecuse nenumărate ore la volan, vizitându-și pacienții în cele mai îndepărtate colțuri ale regiunii. Își aprinse o țigară, dădu drumul la radio și se concentră la drum.

Nu mai pusese piciorul în hotelul Mapes din toamna anului 1960, pentru că, din momentul acela, totul se schimbase. Plecase fără să se uite în urmă. Își amintea cum întinsese mâna ca să ia scrisoarea, cum își ținuse respirația când recunoscuse scrisul aplecat și neregulat de pe plic. Și tipul acela de la recepție (oare cum îl chema? Lincoln?) care o informase cu o notă admirativă în glas: „A lăsat asta pentru tine". Rânjetul lui. Da, pentru tine, Pauline, femeia de serviciu. Servitoarea. Fata cu mopul și găleata. Fata care curăță veceurile de la parter. Fata aia.

Fiecare kilometru înghițit o apropia ineluctabil de Reno, de trecutul acela pe care nu putuse nici să-l uite, nici să-l șteargă, trecutul care o modelase pe femeia în care se transformase, după cum îi atrăsese atenția Nick. Avea dreptate. Se imagina adesea galopând pe mustangi împreună cu Billie-Pearl, ca în tinerețea lor, pe malurile lacului Pyramid, pline de praf și de sudoare, cu gura uscată, cu pielea arsă de soare și cu membrele dureroase de la cursa nebună. Mai târziu, vocea dezaprobatoare a mamei: de unde venea? De ce puțea în halul ăsta? Iar călărise? Cu fata aia care locuia la Wadsworth? Din nou? Își pierduse mințile? Mama ei se luptase să ajungă la Reno ca să facă din ea o fată cuminte, înzestrată cu o educație

ireproșabilă. Uitase oare de unde veneau? Uitase unde se născuse? În orașul luminilor, la Paris, în Franța! Dacă ajunseseră în fundul pământului nu însemna că-și putea arunca la gunoi bunele maniere, ca să se transforme într-o „țărănoaică" americană.

Pe șoseaua regională 395, la o oră de ranchul lui Billie-Pearl, Pauline se opri într-o parcare aglomerată de lângă Honey Lake, ca să bea o cafea și să ia o gustare. Vremea era închisă, sufla un vânt rece. Așezată în zona fumătorilor, indiferentă la tămbălăul din jur, Pauline își examina mâinile strânse în jurul cești, înroșite de frig și de muncă. Semănau cu orice, dar nu cu mâinile unei doamne. Mama ei i-o reproșase adesea. Mâini pe care nu le protejase nici de soarele nemilos, nici de munca grea la cai; mâini de femeie cu vene vizibile, cu pielea plină de pete și unghii scurte, nevopsite. Purta totuși un inel de argint pe inelarul stâng – nici o legătură cu căsătoria, era un cadou recent de la Nick, pe care nu mai voia să-l scoată. Pe de altă parte, avea degete frumoase, fine.

Așezată acolo, cu cafeaua în față, se simțea fizic încă în California, statul în care locuia de vreo patruzeci de ani, unde își făcuse studiile, unde își crescuse fiica și își deschisese clinica. Era conștientă însă că după ce revenea la volan urma să treacă imediat frontiera în Nevada.

Să revadă hotelul Mapes. Să-l revadă pentru ultima oară și să-l privească prăbușindu-se. Când ajunsese la Reno, în 1946, la vârsta de șapte ani, imobilul era încă în construcție, la colțul dintre Virginia Street și Truckee River. Îl văzuse crescând cărămidă cu cărămidă, până la apoteoza ceremoniei de deschidere, cu mare pompă, din decembrie 1947: primul zgârie-nori

din Vestul american de după război. Pauline, micuța franțuzoaică uluită, nu asistase niciodată în viața ei la ceva atât de grandios. Palatul din Reno ocupa prima pagină a tuturor gazetelor locale, care nu mai pridideau să-i laude arhitectura Art Déco, culoarea vermillon, cele douăsprezece etaje, trei sute de camere și patruzeci de apartamente, instalația de climatizare, cele două restaurante, barurile, cazinoul, frizeria, salonul de înfrumusețare, dar mai ales faimosul Sky Room, salonul panoramic de la ultimul etaj, ale cărui ferestre enorme ofereau o perspectivă care îți tăia respirația către masivul muntos Sierra Nevada. Acolo aveau loc petreceri de neuitat, cu concerte, spectacole și dineuri dansante.

Pauline își amintea încă, după atâția ani, mirosul care plutea în recepția spațioasă a hotelului, amestecul unic de tutun, mochetă și deodorant de interior „Dulceața trandafirilor deșertului", pe care tiranica Mildred o obliga să-l răspândească dimineața, la prânz și seara. Își amintea și mirosul mai puțin plăcut care persista, în ciuda tuturor eforturilor, în toaleta de la parter, unde lucra ea. Efluvii grele de canalizare și de clor, peste putoarea lăsată de clienții grăbiți, dintre care unii nici nu o băgau în seamă, dar alții o salutau, îi mulțumeau sau îi dădeau chiar un bănuț.

Șefa ei, Mildred Jones, conducea grupul celor circa douăzeci de femei de serviciu angajate la hotelul Mapes. Toate se temeau de ea, și timp de trei ani Pauline se dusese la muncă cu un nod de frică în stomac. Avea să asiste și ea la spectacolul demolării? se întrebă, aprinzându-și cea de-a patra țigară a zilei. Oare ce vârstă avea acum? Mildred avea vreo patruzeci de ani în

1960, deci în 2000 ar trebui să fi ajuns la optzeci. Era posibil să vină, la urma urmelor. Și Kendall? Și el, la cei șaptezeci de ani pe care-i avea acum, cu tot tribul lui în suită: soția sa, o femeie rece, care încă s-ar uita la ea chiorâș după atâția ani, copiii și nepoții lor, familia Spencer, atât de realizați în viață și de siguri pe ei.

A doua zi de dimineață, pe malul râului Truckee, urma să-și întâlnească, fără doar și poate, fantomele trecutului în mulțimea venită să asiste la distrugerea hotelului Mapes. Se întrebă de ce ar fi făcut efortul deplasării. Ca să-și amintească, să se bucure, ca să întoarcă definitiv o pagină din viața lor? Sau, la fel ca ea, în semn de ultim omagiu?

Pe când se apropia de Cold Springs văzu panourile care indicau direcția spre Wild Pearl Ranch & Mustang Rescue și, ca întotdeauna, inima i se umplu de mândrie pentru ce reușise să realizeze vechea ei prietenă. Urmă drumeagul abrupt care se îndepărta de oraș și urca printre câmpuri presărate cu omăt proaspăt. Traversă șanțul săpat într-o stâncă masivă, printre două coline plantate cu pini, și în sfârșit ieși într-o poiană verde. Era aproape cinci după-amiaza, iar soarele palid de iarnă, care se pregătea să apună, colora totul într-o nuanță de roz. Pauline se opri o clipă în fața porții deschise. Tot ce i se înfățișa privirii îi aparținea lui Billie-Pearl: la dreapta, grajdurile și arena de echitație, lipite de cotul format de o colină, iar în depărtare, ranchul masiv, care domina valea la capătul căreia se găsea lacul White. Aerul pe care îl respira i se părea pur și înghețat, în orice caz, era mai rece decât la ea acasă.

Pe măsură ce se apropia, distingea în penumbra tot mai densă siluetele cailor, care se jucau cu zăpada în țarcul lor. Unul dintre ei se tăvălea chiar prin iarba acoperită de nea. Îi iubea nețărmurit pe mustangii aceștia, pe care Billie-Pearl îi proteja cu atâta patimă, mai ales că unii erau descendenții animalelor pe care le cunoscuseră în adolescență. Identifică pielea întunecată și satinată a iepei Dansa, nepoata lui Commander, armăsarul negru care-i marcase atât de puternic tinerețea. Pauline nu primea prea des mustangi ca să-i îngrijească la clinică, deoarece „clientela" ei era dominată de rasa American Quarter Horse, animale crescute pentru curse, demonstrații hipice și munca în agricultură.

Pe coșul masiv al șemineului ranchului ieșea un fum gros. Pauline știa că prietena ei o aștepta în locul acela cald și confortabil unde îi făcea mare plăcere să se afle. Își continuă drumul salutându-i cu mâna pe doi dintre membrii bandei lui Billie-Pearl care aduceau caii acasă pentru noapte. Nu-i cunoștea pe toți, pentru că nu venea destul de des la ranch, dar știa că stăpâna locului era capabilă să adune în jurul ei, de la an la an, tot mai mulți tineri entuziaști, care formau echipe sudate, mânați de o singură ambiție: protecția mustangilor.

Pauline parcă lângă celelalte autovehicule, își luă geanta de voiaj, urcă cele câteva trepte și intră fără să mai bată. Ușa nu era niciodată încuiată cu cheia. În vestibul trona portretul Velmei Johnston, supranumită „Wild Horse Annie", o celebră militantă originară din Nevada, călare pe calul ei, Hobo. Billie-Pearl colaborase cu ea în anii '50 pentru apărarea cailor sălbatici, până la decesul femeii, în 1977.

În salonul principal domnea o anumită dezordine, ceea ce nu o surprinse și nici n-o deranjă. Prietena ei nu era deloc genul de zână a casei, dar se pricepea să îmblânzească mustangii ca nimeni altcineva. Pe o masă joasă, în fața șemineului din piatră, se vedeau un puzzle neterminat și niște albume de colorat, iar pe canapele stăteau aruncate păpuși Barbie cu părul în dezordine și mașinuțe de jucărie. Erau urmele numeroșilor nepoți ai lui Billie-Pearl, care își vizitau adesea bunica.

– Iat-o pe micuța mea miss! Cum a fost drumul? o întâmpină gazda ieșind din bucătărie.

Un miros apetisant de supă de legume și pui la rotisor cu mirodenii îi gâdilă nările. Cu siguranță, rețetele uneia dintre nurorile lui Billie-Pearl, își spuse.

Pauline avea un metru și șaptezeci și șase de centimetri, cu vreo cincisprezece mai mulți decât prietena ei din copilărie. Prin urmare, o amuza întotdeauna s-o audă numind-o „micuța". Cu părul ei buclat și obrajii rotunjori, pătați cu pistrui, Billie-Pearl arăta mai tânără decât era. Era îmbrăcată ca de obicei, cu blugi, cizme înalte și un pulover de lână – uniforma ei de iarnă. Pauline n-o mai văzuse purtând o rochie sau o fustă din anii '60 ai secolului trecut.

Fiul mai mare al lui Billie-Pearl își făcu apariția, cu un nou-născut în brațe. Pauline nu apucase încă să facă cunoștință cu cel mai recent membru al numerosului trib al prietenei sale. Urmă prânzul vesel în familie: paisprezece persoane înghesuite în jurul mesei lungi, împreună cu câțiva lucrători de la ranch. Pereții din bușteni amplificau râsetele și glumele

aruncate dintr-un capăt în celălalt al încăperii, dar mai ales discuțiile despre cai, care puteau dura ore în șir: o iapă tânără suferise de colici, dar noul veterinar local se descurcase bine; un mânz agitat întorsese grajdul cu susul în jos; Dansa semăna perfect cu bunicul ei, avea aceeași eleganță și îndrăzneală; Eagle, în schimb, era copia fidelă a lui Dustin; iar Nancy, cea mai mică dintre fiicele lui Billie-Pearl, cumințise cu remarcabil talent un armăsar recalcitrant.

Mai târziu, după retragerea celorlalți, când toată casa dormea, cele două prietene se așezară una lângă cealaltă, cu câte o cană de ceai în mâini, pe canapeaua din dreptul șemineului. Billie-Pearl simțea că întoarcerea la Reno îi provoca lui Pauline sentimente contradictorii.

– Nu suntem obligate să vorbim despre hotelul Mapes, să știi...

Pauline o asigură că totul era în regulă și că putea să discute despre orice. De altfel, tot nu-i venea să creadă că o să fie distrus. Ani și ani de zile, Mapes întruchipase renumele orașului Reno, înainte de declinul fatal din anii '80, în fața cântecelor de sirenă ale Las Vegasului.

– Nu vreau să-mi amintesc decât de hotelul Mapes la apogeul gloriei sale, când salonul de la ultimul etaj, la apusul soarelui, era încă la modă. Îți mai amintești?

– Sigur că da! exclamă Billie-Pearl. Și barmanul acela tânăr, care era atât de amabil cu noi.

– Dan, o completă Pauline.

Menționă cocktailurile pe care le primeau pe ascuns, fiindcă erau minore. Până și mama ei, o personalitate destul de dificilă, se lăsa tentată

de lista de vinuri de la Sky Room, care se lăuda cu soiul francez Sauternes.

– Lui Dan îi plăcea de tine, Billie.

– Iar *tu* îl făceai să viseze pe liftier, miss.

Izbucniră în râs amândouă, apoi Billie-Pearl spuse calm:

– Te temi că mâine și-ar putea face apariția și Kendall, nu-i așa?

Sigur, Pauline se gândise la această eventualitate, dar se simțea pregătită să-i facă față. Deși trecuseră patruzeci de ani, tot îi mai venea să-i tragă o palmă.

– Bravo, dar sunt sigură că n-o să faci nimic, îi răspunse prietena ei.

– Ai dreptate. În orice caz, hotelul Mapes nu se reducea la mocheta puturoasă din biroul domnului Spencer. Îmi amintesc și alte lucruri, mult mai frumoase.

– Ca apartamentul 614, de pildă?

– Da...

Pauline știa că atunci când clădirea se va prăbuși, ochii ei vor fixa ferestrele de la etajul șase, mai precis pe cele patru de pe colț, orientate către sud-vest, peste Truckee River. Cum putea un loc să explodeze în nenumărate bucăți și să nu mai lase în urmă decât un morman de praf?

– Hei, o smulse Billie-Pearl din reverie, mai ai încă Fordul acela albastru?

Pauline zâmbi.

– Fordul Thunderbird? Țin la el ca la lumina ochilor.

Se trezise devreme, ca să facă o vizită la boxe înainte de plecarea la Reno. La ora 7 dimineața, când soarele abia urca pe cer, Billie-Pearl era deja în plină activitate la unul dintre padocuri, suită pe Dansa, cu pălăria Stetson înfundată

bine pe cap. Frigul nu părea s-o afecteze. Își salută prietena cu un gest larg al mâinii. Data viitoare avea s-o scoată la o plimbare prin munți. Putea să călărească pe Arrow sau pe Sweetbriar, dar astăzi nu aveau timp, căci demolarea hotelului era programată la ora 8 fix.

Caii păreau fericiți în acest refugiu, unde erau adunați, îngrijiți și dresați, apoi vânduți unor proprietari selecționați cu atenție chiar de stăpâna ranchului. În anul 2000 se mai găseau încă oameni care îi alungau de colo-colo, terorizându-i, sau îi capturau și îi țineau în condiții groaznice, în ciuda legislației severe, protesta ea uneori.

Ceva mai departe, într-o altă îngrăditură, un tânăr dresa un mânz agitat, care se cabra violent.

– Ia-l ușor! Îi ceri prea multe.

Se apropie de Pauline și se dădu jos de pe cal cu un salt suplu.

– Haide, fă un tur rapid cu Dansa! Avem câteva minute.

Degeaba încercă să-i explice că echitația se terminase pentru ea, că avea o anumită vârstă, că meseria ei era să se îngrijească de cai, nu să-i călărească și că uitase până și cum se face, Billie-Pearl nu voia să înțeleagă nimic. Pauline mângâie gâtul puternic al iepei, îi admiră ochii mari și blânzi, ezită puțin, apoi, încurajată de prietena ei, strecură piciorul stâng în scară și se aruncă în șa.

– Ești gata de drum, miss!

Iapa se lăsa condusă cu docilitate. Își dăduse seama că avea de-a face cu o babă, glumi Pauline, făcând-o pe Billie-Pearl să ridice ochii la cer, excedată.

Dansa înainta încet, respectându-i fidel ordinele șovăitoare. „Probabil că se plictisește cu mine. E totuși fiica lui Commander!", își spuse Pauline.

Se plimbară astfel, cu aura unei seninătăți elegante, ca și cum s-ar fi pregătit să ia ceaiul alături de alte doamne din lumea bună, dar nu peste mult timp Billie-Pearl le apăru în față ca o furie, călare pe un cal gri. Cu un urlet de cowboy care îți îngheța sângele în vene, îi făcu semn unui tânăr să ridice bariera, ca să le permită ieșirea, după care își lansă bidiviul în galop pe drumul de pământ bătătorit, agitându-și pălăria ca în vremurile bune ale tinereții lor. Iapa țâșni ca o săgeată, cu Pauline agățată de coama ei.

– Ești nebună! strigă speriată.

Se sili să urmeze cadența dementă a lungilor picioare negre transformate în pistoane, până când constată că reflexele pe care le credea de mult uitate reîncepeau să funcționeze: spatele drept, capul bine ridicat dintre umeri, înălțarea ușoară a șoldurilor în ritmului galopului. Teama i se estompă, lăsând loc plăcerii.

Billie-Pearl călărea peste măsură de repede, cu Dansa și Pauline pe urmele ei, iar această cavalcadă neanunțată provocă bucuria echipei de la ranch, care le aclama la fiecare trecere. În beția vitezei, Pauline nu mai vedea nici peisajul, nici cerul, ci doar urechile fremătătoare ale tinerei iepe și crupa săltăreață a calului gri din fața ei, și nu mai auzea altceva decât sunetul respirației sale, suflul puternic al animalului și nechezatul celorlalți mustangi. Amintirile cu Commander îi reveneau una după alta: energia, frumusețea, perspicacitatea, tot ce făcuse din el armăsarul care îi bântuia încă nopțile.

Se opriră într-un sfârșit, respirând greu și râzând în aplauzele asistenței. Lui Pauline nu-i venea să-și certe prietena, deși abia dacă mai știa pe ce lume este. Cum să se supere pe ea după ce-i oferise acest moment de pură plăcere? După ce o făcuse să se simtă ca pe vremuri?

– Știam eu că n-ai uitat nimic, o felicită Billie-Pearl privindu-i chipul luminos. Marșul funebru nu este genul Dansei, adăugă.

– Mi-am dat seama.

Cu un gest rapid, Billie-Pearl își întoarse calul gri cu botul spre ea, făcând-o să-i observe ochii albaștri, uluitori.

– Dumnezeule, despre el vorbeai ieri? E nepotul lui Dustin? exclamă Pauline.

Era chiar el. Îl chema Eagle și se comporta la fel de bine ca bunicul lui. Pe când o asculta pe Billie-Pearl lăudându-l, gândul o duse involuntar la primul contact cu grupul de mustangi care aveau să joace un rol atât de important în viața ei: Commander, Dustin, Hook, Tundra, Rocket...

– Ah, ai văzut cât e ceasul? Trebuie să plecăm!

Billie-Pearl fluieră vârând două degete în gură (Pauline nu reușise niciodată s-o imite), și o tânără se repezi să le ia caii. Cele două prietene se suiră în Volkswagenul Beetle al lui Billie-Pearl; Reno se afla la numai douăzeci de minute, iar difuzarea celebrului meci din Super Bowl dintre echipele Saint Louis Rams și Tennessee Titans, disputat la Atlanta, era prevăzută pentru ora 15.30. Șoseaua 395 avea să le ducă direct în inima orașului, după care nu aveau decât să vireze către centru și Virginia Street.

Pe drum, Billie-Pearl o tachină pe Pauline în legătură cu noul ei iubit, Nick, despre care nu

știa mare lucru. Doctorița recunoscu că, într-adevăr, relația lor începuse de puțină vreme, că nu vorbea prea mult despre ea, dar că bărbatul își găsise locul în viața ei. Era un tip puțin mai tânăr, peisagist divorțat, tatăl unui băiat de douăzeci de ani, care locuia pe lângă Dunsmuir, la cincisprezece minute de casa ei. Billie-Pearl o întrebă cum arăta. Un tip solid, tăcut, cu ochi căprui și mâini frumoase, dotat cu un sănătos simț al umorului. Nu se pricepea la călărit, din păcate, dar...

– Înțeleg, pufni în râs Billie-Pearl.

– Și tu? Ești tot cu crescătorul acela de cai?... Ah, v-ați despărțit deja?

Diverse complicații, întotdeauna aceleași, caracterizau viața amoroasă a lui Billie-Pearl, așa că Pauline se mulțumi s-o asculte fără să-i pună întrebări.

Se apropiau de Reno.

– Știu, o să-mi spui că nu-ți mai recunoști orașul, o avertiză prietena ei arătându-i cu degetul pădurea de zgârie-nori care se întindea cât vedeai cu ochii.

Avea dreptate: orășelul de 10 000 de locuitori pe care îl descoperise pe când era încă o copilă, la finalul anilor '40, suferise o transformare radicală. Se întinsese și se aglomerase, atât cu oameni, cât și cu mașini. Acum, Reno număra circa 200 000 de locuitori, iar majoritatea caselor vechi, placate cu șindrilă, precum cea a bunicului ei de pe Washington Street, fuseseră demolate și înlocuite cu reședințe individuale, blocuri de birouri și centre comerciale. În opinia ei, orașul își pierduse farmecul de odinioară. Numai munții din zare, încununați cu alb, rămăseseră aceiași.

Nu le trebui mult să constate că tot cartierul din jurul hotelului Mapes fusese înconjurat de forțele de ordine. Între East Second Street, Center Street și North Sierra Street totul era blocat, dar Billie-Pearl reuși să traverseze râul în ultimul moment și să parcheze lângă West Liberty Street. Se grăbiră să se alăture mulțimii adunate de-a lungul malurilor râului Truckee, la același nivel cu Mill Street, într-un loc de unde vedeau perfect hotelul condamnat.

Se văzură nevoite să dea din coate ca să ajungă în primele rânduri, la 500 de metri de clădire. Lui Pauline nu-i venea să creadă că se adunase atât de multă lume. Câți să fie? Câteva mii? Mult mai mulți, îi răspunse Billie-Pearl, la fel de impresionată, indicându-i mulțimea de camere de luat vederi și de reporteri. Căderea hotelul Mapes era o chestiune de interes public, își spuse Pauline. Toată lumea voia să asiste.

Cu ochii la o cameră, un jurnalist prezenta în detaliu modul în care urma să se producă demolarea: în structura de rezistență, până la etajul cinci, fuseseră sfredelite 400 de orificii, umplute cu explozibil. Deși era înaltă de 40 de metri, structura avea să se dezintegreze în aer. Asistența îl asculta cu gura căscată.

Pe ici, pe colo, Pauline recunoscu emoționată câteva chipuri, fiindu-i însă imposibil să pună un nume pe acele trăsături care îi reveneau din trecut. Se mulțumea să surâdă și să salute discret cu o înclinare din cap.

Lângă ele, o tânără cu fes albastru părea pe punctul să izbucnească în plâns. Le povesti că tatăl ei lucrase ani de zile la cazinoul hotelului, unde îl însoțea adesea în zilele de salariu. O parte din istoria orașului era pe cale să dispară.

Hotelul ar fi meritat o soartă mai bună decât să fie redus la un morman uriaș de moloz.

– E atât de frumos! Priviți! strigă, cu lacrimile scurgându-i-se pe obraji.

Adăugă că așa-numiții „conservaționiști" se luptaseră până la capăt. De altfel, unii dintre ei, grupați puțin mai departe, încă strigau: „Salvați hotelul Mapes!", cu câteva minute înainte de explozie. Aduseseră și un cimpoier pentru ceremonia funebră pe care o pregătiseră.

În spatele lor, o femeie ridică din umeri și oftă auzindu-i. După părerea ei, nu avea nici un rost să te agăți de trecut. Hotelul reprezenta un pericol public de douăzeci de ani. Era orice, numai frumos nu. Cartierul avea nevoie de progres și de modernitate!

O gașcă de prieteni de lângă ele venise din Auburn, California, ca să schieze, să vadă meciul și să asiste la explozie.

– O să fie fantastic! Mai tare ca la film! râse unul dintre ei.

Pauline observă că multe persoane cărau în brațe cu mândrie cărămizi roșii certificate ca provenind din hotelul Mapes, a cărui siglă o recunoscu instantaneu: doi cowboy călărind pe mustangi. Se vindeau ca pâinea caldă pentru un dolar bucata, la colțul străzii.

– Vrei o cărămidă-amintire? o întrebă Billie-Pearl.

– Nu, îi răspunse Pauline întrebându-se dacă n-ar fi trebuit să accepte.

Prindeau din zbor frânturi din conversațiile ale oamenilor din jur: „Îți mai amintești?... La ce etaj era?..." „La șapte..." „Nu, la cinci!..." „Vai, milkshake-urile de la Coffee Shop erau cele mai bune din lume..." „Eu preferam

atmosfera din Coach Room..." „Am serbat-o acolo pe Kathleen, când a împlinit treizeci de ani. Ne-am distrat de minune..." „Și ce drăguță era acea Addie, care lucra cu telefonistele..." „Din fericire, Miranda nu mai e printre noi să vadă asta, i-ar fi rupt inima..." „Nunta Barbarei cu Josh, ce succes, nu ne-am mai fi oprit din dansat..." „Și norocul lui Rick într-o seară la cazinou... n-o să uit niciodată..."

Era imposibil să nu tragi cu urechea. O bătrână agățată de brațul unei îngrijitoare arăta cu un deget tremurător spre barul de la ultimul etaj, unde își cunoscuse viitorul soț, la un bal studențesc. Pauline observă un bărbat de o anumită vârstă, singur, demn, strângând un trandafir roșu la piept. Examina fațada în tăcere. Care era povestea lui? Ce-l adusese acolo în dimineața aceea?

Un sexagenar rotunjor se apropie de ea și o întrebă politicos dacă nu cumva o chema Pauline. Bărbatul venise împreună cu soția și copiii. Nu-și amintea deloc de el, dar se prefăcu, ca să nu-l vexeze. Numele omului era Nate și lucrase pe vremuri la rezervări, cu Max.

– E adevărat că pe atunci aveam mai puțină burtă și mai mult păr, glumi, făcând-o și pe ea să râdă. Tu erai poreclită Franțuzoaica, îmi aduc aminte acum, adăugă cu o sclipire în ochi nu tocmai pe placul soției lui.

– Normal, doar m-am născut la Paris, chicoti Pauline.

Cerul gri era încărcat cu o ninsoare iminentă; oamenii se strângeau unul în celălalt ca să se apere de frig. Pauline aruncă o privire spre ceas – nu mai era mult până la ora 8. Nate, care nu se mai oprea din vorbit, povestea că proprietarii hotelului, profund îndurerați, se

aflau în public. Nu reușiseră să-și salveze afacerea.

În timp ce Pauline se întreba cum să scape de pisălog, un bărbos solid apăru în fața ei. Îl recunoscu bucuroasă: era fratele ei vitreg, Jim. Știa că o s-o găsească aici, dar ar fi fost frumos să-l anunțe, o admonestă în glumă. Era greșeala ei, interveni Billie-Pearl. Ea o adusese pe Pauline la Reno fără să se gândească la alții.

– Cum te simți? Ești fericită acolo? o întrebă Jim cu tandrețe, luând-o în brațe.

Bărbatul semăna leit cu Doug Hammond, răposatul lor tată: același surâs ironic, aceiași ochi albaștri și aceeași statură. De câte ori îl vedea, lui Pauline îi venea în minte acel tată vitreg american de care-i era încă dor. Doug intrase furtunos în viața mamei sale la Eliberare, într-un Paris tumultuos, haotic. Nu-și amintea nimic despre tatăl ei biologic, Jacques Bazelet, răpus de cancer în 1939, în anul nașterii ei. Doug Hammond, cel de-al doilea soț al mamei sale, o crescuse aici, la Reno, și, în ciuda tuturor așteptărilor, altoiul prinsese.

Jim coborî vocea și o avertiză la ureche să nu întoarcă privirea, căci Kendall Spencer se afla pe undeva prin preajmă. Pauline îi ignoră sfatul și aruncă o privire peste umăr. Nu-i luă multă vreme să-l zărească. Îmbătrânise, dar își păstrase alura patriciană; își ținea spatele la fel de drept, cu acea suficiență detestabilă. Avea părul des, argintat, iar Pauline se văzu nevoită să admită că se ținea bine, ca în tinerețe. Fusese atât de naivă pe vremea aceea!

Kendall Spencer prinse în sfârșit privirea îndreptată spre el peste capetele mulțimii. Păru să ezite. O recunoscuse? Trecuseră patruzeci de ani, totuși. Și ea se schimbase: avea părul scurt

și plin de fire albe. Pe de altă parte, își păstrase talia suplă. Când ochii lui Kendall reveniră asupra ei, îi deveni limpede că fusese reperată. Bărbatul ridică mâna, aproape cu timiditate.

– Las-o jos, mormăi Jim.

– Nemernicul dracului! înjură Billie-Pearl.

Îi întrerupse o altă echipă de filmare. Cu numai câteva minute înainte de eveniment, un post de televiziune căuta alte persoane care să fi lucrat la Mapes, pentru mini-interviuri.

– Hei, aici! strigă Billie-Paul arătând spre Pauline. Aici!

Înainte ca împricinata să apuce să protesteze, în față îi răsări o cameră video, iar sub nas i se înfipse un microfon. O tânără începu s-o mitralieze cu întrebări:

– Bună ziua, cum vă numiți?

– Pauline Bazelet, îngăimă.

– Ați lucrat la Reno? Ce funcție aveați?

– Sunt medic veterinar în California, dar am crescut la Reno.

– Când ați lucrat la Mapes, în ce perioadă?

– Între 1957 și 1960.

– În ce funcție?

– Femeie de serviciu la parter și în camere. Eram foarte tânără.

– Și ce v-a adus aici în dimineața asta, ca să asistați la demolare?

Ochii lui Pauline se îndreptară spre hotelul părăginit, care se ridica în fața lor mândru, imperturbabil. I se puse un nod în gât.

– Sunt emoționată. Acest hotel era o lume întreagă. Avea foarte mulți angajați. Și nenumărați clienți. Programul nu se încheia niciodată. Tot timpul se întâmpla câte ceva.

Jurnalista își verifică notițele.

– Erați aici, așadar, în vara lui 1960, când a venit John Huston cu echipa lui, ca să filmeze *Inadaptații?*

Lui Pauline începură să-i tremure buzele.

– Da, eram aici, îmi amintesc bine.

– Vă rog să-mi spuneți ce simțiți în aceste clipe, chiar înainte de implozie. Cum rămâne hotelul Mapes în sufletul dumneavoastră, după ce l-ați cunoscut în perioada lui de glorie?

Pauline nu se pregătise deloc, căci nu se așteptase să fie intervievată. Se simțea incapabilă să vorbească. Spre surpriza ei însă, reuși să dea la o parte episoadele secrete din biroul lui Kendall; își șterse din minte brutalitatea șefei, Mildred Jones, împreună cu mirosul lăsat de clienți în veceurile de la parter.

În fața ochilor i se întipări silueta numai rotunjimi postată în dreptul ferestrei apartamentului 614, cu un pahar de șampanie în mână.

Își reveni și începu pe o voce fermă:

– În vara anului 1960, la hotelul Mapes am întâlnit pe cineva care mi-a schimbat viața.

– Minunat! Ne puteți spune despre cine este vorba?

– Cu plăcere.

Dar regia de emisie îi ceru jurnalistei în cască să întrerupă interviul – cu promisiunea că-l va continua imediat după eveniment.

Hotelul Mapes avea să cadă. Acum.

Vara anului 1960

Reno, Nevada

Pauline era în întârziere, și imaginea chipului lui Mildred Jones, cu gura zbârcită ca o târtiță și sprâncenele încruntate năprasnic, o îngrozea deja. Totul pornise de la întârzierea doamnei

Sheldon, vecina amabilă care o ducea în fiecare dimineață de pe Washington Street pe Virginia Street. Ar fi putut ajunge în trei sferturi de oră pe jos la hotel, dar ar fi fost prea mult pentru Lily, care nu avea decât trei ani. Câteodată, rar, Pauline și copila se urcau în mașina lui Marcelle, dar orarele salonului de coafură nu corespundeau cu cele stabilite de conducerea hotelului. La întoarcere, la ora 16, luau autobuzul.

– A fost frumos în vacanță, draga mea? o întrebă doamna Sheldon, care, cu bărbia lipită de volan, conducea parcă și mai încet decât de obicei.

Era vânzătoare la un magazin de lenjerie de pe Ryland Street.

– Da, a fost minunat, mulțumesc. Am fost la Lake Tahoe, de unde ne-am întors aseară. Am petrecut acolo două săptămâni. Lui Lily i-a plăcut la nebunie.

Doamna Sheldon îi adresă un zâmbet strălucitor fetiței cocoțate în brațele mamei. Micuța era o dulceață! Cum reușea să se ocupe de ea în timpul programului de lucru? Tânăra își drese glasul. Lily mergea la o croitoreasă, în zona Pickard Place, care mai avea grijă de un copil. Pauline nu voia să-i dezvăluie alte detalii despre aranjamentul acesta, pus la punct de tatăl fetiței, care asigura și finanțarea. Pe de altă parte, nu-și făcea iluzii, știa că doamna Sheldon cunoștea foarte bine identitatea acestuia. Tot orașul Reno părea să fie la curent, spre disperarea lui Marcelle Hammond, care considera acest copil, născut de fiica ei, în vârstă de optsprezece ani, în afara căsătoriei, o dramă personală.

Lily fredona o melodie de la radio, „Cathy's Clown", a celor de la Everly Brothers. Pauline ținea fetița strâns la piept și o săruta pe creștet, cântând în surdină împreună cu ea. Lily era mereu în toane bune. Până și Marcelle se înmuiase și ajunsese să se poarte ca o bunică iubitoare.

– Cum se simte mama ta? o întrebă doamna Sheldon. Îmi închipui că i-a priit vacanța la Lake Tahoe.

Dacă ar fi putut să conducă mai repede, în loc să vorbească, se ruga Pauline în sinea ei. Era deja ora 9. Nu avea de gând să-i mărturisească vecinei că, pe toată durata concediului, mama ei se mulțumise să-i facă morală și s-o repeadă, găsindu-și consolare doar în bourbon, deși cei apropiați cunoșteau relația strânsă dintre Marcelle și alcool.

– I-a făcut mare plăcere, se mulțumi să răspundă.

– Cu sosirea în oraș a lui Gable, una dintre vedetele ei favorite, îmi închipui că e în al nouălea cer!

La patruzeci și cinci de ani trecuți, mama lui Pauline se lăsa încă vrăjită de celebritățile marelui ecran ca o adolescentă.

– Speră c-o să treacă pe la Marcelle de Paris, ca să se tundă, spuse Pauline cu un accent francez atât de pronunțat, încât o făcu pe doamna Sheldon să izbucnească într-un hohot de râs sincer, lipsit de răutate.

Deschis în 1950, salonul de coafură al lui Marcelle Hammond se găsea pe Winter Street. În ciuda mahmurelilor ocazionale ale patroanei, afacerea mergea destul de bine. Numeroși clienți apreciau ideea de a-și îngriji podoaba capilară la o adevărată pariziancă.

– Poate că o să am norocul unei pauze de pipi din partea lui Clark Gable! adăugă Pauline. Așa, o să-l văd și eu.

Bărbia dublă a doamnei Sheldon tremură puțin amuzată, dar privirea pe care i-o aruncă tinerei mame nu exprima decât milă. Pauline nu suporta să fie compătimită. „Nu te lăsa călcată în picioare, miss. Nimeni să nu te ia de sus", o sfătuise de nenumărate ori Billie-Pearl. Din fericire, ajunseseră deja la Victoria Street Bridge, iar discuția se stinse.

Odată lăsată Lily la doamna Abigail, Pauline fugi până la Mapes și se strecură în clădire pe la intrarea personalului, de pe East First Street. Soarele estival implacabil ardea deja cu putere. Făcu pontajul, sperând din toată inima ca întârzierea ei să scape neobservată, și se salută în trecere cu câțiva colegi. Nici un semn de Mildred Jones pe lângă ascensor, acolo unde își pândea de obicei „fetele" dimineața. Ea le coordona pe toate femeile de serviciu ale hotelului.

Pauline se repezi în vestiarele pentru femei de la subsol, unde schimbă tricoul și blugii cu uniforma bordo pe care o detesta. Pânza aspră o rodea peste tot, iar croiala nu era deloc măgulitoare: prea lungă și deloc strânsă în talie, o făcea să arate mai înaltă și mai osoasă decât era. Culmea ridicolului o reprezenta însă șorțul alb cu ciucuri. Își prinse rapid părul la spate, apoi își puse pantofii Oxford din piele neagră pe care îi ura la fel de tare ca pe restul ținutei, căci îi făceau picioarele să pară enorme.

O tânără grăbită își făcu apariția, și ea în întârziere. Era Kitty, cameristă, ceva mai în vârstă, măritată, cu doi copii. Lucra la Mapes de mai multă vreme, la etajele superioare. Erau

amândouă în mare încurcătură, gâfâi Kitty, aproape rupându-și uniforma bleumarin din grabă. Apoi îi povesti toate evenimentele palpitante ale săptămânii ce tocmai trecuse, pe care Pauline le ratase. Reno intrase, în sfârșit, pe harta lumii bune, iar totul gravita în jurul hotelului. Teribil de palpitant! Era o nebunie să te gândești că Marilyn Monroe se afla sub același acoperiș cu ele. Nimeni n-o văzuse încă. Atunci când nu filma, stătea în camera ei, cu anturajul: profesorul de artă dramatică, maseurul, secretara, coaforul, machiorul, costumiera și diverși prieteni.

Kitty îl zărise totuși cu coada ochiului pe Clark Gable – la naiba, ce bine se ținea pentru vârsta lui! Auzise că regizorul John Huston își petrecea serile la cazinou, iar echipa de noapte nu-și revenise încă după întâlnirea cu el. În ascensor se întâlnise și cu Montgomery Clift – ce puști arătos! Încă nu-i văzuse pe Eli Wallach și pe Thelma Ritter, dar oricum, erau niște actori mai puțin cunoscuți. Din cauza acestei atmosfere nebunești, comportamentul lui Mildred Joes devenise încă și mai tiranic ca înainte. Kitty o făcu să pufnească în râs pe Pauline, țuguindu-și buzele și imitând clătinatul din cap al șefei lor. Pauline trebuia să fie atentă, dar, după părerea lui Kitty, veceurile erau într-un fel ascunzătoarea ideală. Nimeni n-ar fi venit s-o caute acolo, în nici un caz bătrâna Mildred, prea ocupată să le persecute pe celelalte femei de serviciu din cauza debarcării Hollywoodului la hotel! Era un coșmar! Pauline nu-și putea imagina dezastrul. Mildred stătea pe capul ei, al lui Pilar și al Lindei toată ziua, pisându-le pentru fiecare detaliu, deși cunoșteau ritualul pe dinafară: coșul de fructe și cadoul de bun-

venit; pregătirea camerei pentru noapte, de parcă hotelul Mapes s-ar fi transformat peste noapte – o, surpriză! – în hotelul Beverly Hills! Apoi, Kitty zâmbi și o ciupi de obraz, adăugând:

– Am uitat că nu-ți pasă deloc de vedetele de cinema. Singura ta pasiune sunt mustangii, nu-i așa?

Prietena ei nu se înșela întru totul, dar Pauline simți nevoia să-i spună că fetița venea pe primul loc, chiar înaintea cailor. Când li se ivea o fereastră, avea să-i povestească despre concediul petrecut la Lake Tahoe. Lily se bălăcise în fiecare zi. Avea să-i arate pozele după ce le recupera de la developat.

Își luară la revedere rapid, în fața ascensorului pentru personal. Kitty urca la etajele superioare, în timp ce Pauline se oprea la parter, ca să curețe veceurile recepției, după o scurtă vizită la magazie, de unde își lua mătura și produsele chimice necesare.

În acea dimineață, holul hotelului era plin. Mai multă lume decât de obicei, observă ea. Cu ambianța sa Art Déco, cu cei șase stâlpi rectangulari îmbrăcați în lemn rar, lăcuit, cu candelabrele masive, recepția era centrul nevralgic al hotelului. Acolo ajungeau clienții cu munți de valize și boțiți de pe drum, dar și cei care plecau, care așteptau un taxi, cei care voiau să discute cu un recepționist sau cei care își dăduseră întâlnire. Pauline era conștientă de importanța recepției, deoarece reprezenta primul contact al clientului cu așezământul. Aici, perfecțiunea era regula obligatorie.

Turnarea acestui film faimos era și rațiunea aglomerației matinale, își spuse. De câteva săptămâni, întreg orașul nu mai vorbea despre altceva. Devenise de-a dreptul obositor pentru

cei pe care cinematografia nu-i interesa în mod deosebit. Observă mai multe persoane înarmate cu aparate de fotografiat; mama ei îi spusese că o echipă de fotografi de la o agenție cunoscută în toată lumea pregătea un reportaj despre film. Avea să-i vadă pe actori trecând, precum Kitty? Se îndoia. Auzise că plecau să turneze exterioare în timpul zilei și se întorceau seara târziu. N-o să vadă nimic de la nivelul ei.

Din fericire, nu trebuia să aibă grijă de uriașul covor verde de la recepție, asta era treaba lui Fern, aflată deja în plină acțiune. Pauline o salută discret, ca și pe liftierul de serviciu, Marty, și pe Ernesto, portarul. Cei trei îi răspunseră făcându-i cu ochiul. Când trecu prin fața tejghelei de la recepție, apucă să schimbe o privire fugară cu Lincoln, căruia o femeie autoritară îi dădea de furcă. La toaletă nu era nimeni, din fericire, dar avea mult de lucru. Se lăsă în genunchi și frecă temeinic un vas de veceu murdar, primul și, cu siguranță, nu ultimul pe ziua aceea.

Cât timp o să mai reușească să facă această muncă ingrată? Cât o să mai suporte? La început, i se promisese că o să lucreze pe etaje, cu Linda, Pilar și Kitty. Începuse cu ele, în camere, imediat după nașterea lui Lily. Kendall Spencer se ținuse de cuvânt: îi găsise un loc de muncă la Mapes ca s-o scoată din mizerie și plătea o bonă ca să se poată prezenta la timp la slujbă. În naivitatea ei, îl crezuse când îi fluturase pe la nas perspective mai bune. După un an, nu reușise să-și găsească un alt loc de muncă, mai bine plătit. Pe de altă parte, nici nu-și obținuse bacalaureatul, pentru că în 1957 rămăsese însărcinată. Cine voia să angajeze o tânără mamă fără diplomă?

Mildred Jones o exilase la toalete un an mai târziu. Degeaba îi tot repeta Kendall că era o doar o etapă din cariera ei, că nu va dura mult, ea nu-l mai credea. Din întâmplare, fără nici o îndoială, transferul coincidea cu căsătoria fastuoasă a lui Kendall cu logodnica lui dintotdeauna, Evaline Steward, moștenitoarea unei familii prospere de proprietari de terenuri și crescători de vite din Nevada, care își putea trasa originile până în secolul al XIX-lea. Noua doamnă Spencer aflase probabil de existența lui Lily și se răzbunase, își spuse Pauline. Între timp, tânăra femeie își suporta soarta cu stoicism. Locuia tot cu mama și cu tatăl ei vitreg, împărțind o cameră cu copilul. Nu avea suficienți bani ca să se mute.

Pocnetul tocurilor pe pardoseala de marmură anunță apariția lui Mildred Jones. Pauline abia avu timp să se ridice, că femeia era deja acolo, umplând tot spațiul cu nemulțumirea ei permanentă. Se aștepta să-i facă observație fiindcă întârziase și era pregătită sufletește. În general, dăscăleala dura trei sau patru minute, nu mai mult. Trebuia să reziști. Găsise o metodă care funcționa fără greș: se gândea la Commander, maiestuosul armăsar negru, care îi transmitea ceva din forța și din rezistența lui. Cu ochii larg deschiși, reușea astfel să se extragă din situația prezentă pentru a se regăsi lângă el, cu mâna pe gâtul lui puternic. Câteodată, Commander își lua zborul, ca legendarul Pegas, cu aripi uriașe, și atunci se ridica și ea odată cu el la ceruri, departe de toate, liberă, senină.

Era însă evident că în dimineața aceea Mildred se purta altfel decât de obicei. Părea emoționată și, în loc să urle, își freca mâinile pe

Ascensiunea se desfășură în liniște, tânăra încercând să evite uităturile lungi ale lui Casper, liftierul, care o plăcea.

– Apartamentul 614. Oaspeții sunt ieșiți toată ziua. La muncă!

Rămase singură în mijlocul culoarului lung cu mochetă de culoarea mierii. După vacarmul de la parter, aici domnea o liniște desăvârșită. Nu se auzea decât zumzetul discret al instalației de climatizare. Pauline se apropie de magazie, descuie cu cheia ei și luă căruciorul lui Pilar. Îi era milă de colega ei. Să-ți scrântești încheietura mâinii, ce ghinion!

Nu avusese încă ocazia să vadă apartamentele plasate pe colțurile hotelului, cele mai luxoase. Când începuse să lucreze, se ocupase numai de camerele standard, mai mici și mult mai numeroase. Oricum ar fi fost, ordinul era ordin.

Prima etapă consta într-o aerisire zdravănă a încăperilor, prin deschiderea largă a tuturor ferestrelor, chiar în caz de caniculă sau de viscol. Apoi trebuia să facă patul și să pună lenjeria murdară în sacul agățat la capătul căruciorului. Urmau aruncarea deșeurilor diverse, curățarea scrumierelor și înlocuirea sacilor de gunoi. După care înlocuia paharele și cestile folosite și verifica minibarul. Firește, ștergea praful peste tot. În baie, lua prosoapele și covorașele murdare și le punea în coș, aranja cu atenție produsele cosmetice ale clienților, curăța chiuvetele și dușul, se asigura că nu rămăsese vreun fir de păr pe undeva (una dintre obsesiile lui Mildred), spăla bine veceurile (aici, nimic nou), ștergea bine suporturile pentru prosoape, reaproviziona cu săpun, șampon și hârtie igienică și, în sfârșit, atârna prosoape curate. Mătura, aspira și ștergea praful, închidea

ferestrele și părăsea apartamentul, încuind ușa în urma ei.

Imersiunea în intimitatea unor oameni pe care nu-i cunoștea trezea în ea o fascinație stranie; adeseori, pe când făcea curat în camerele acelor perfecți necunoscuți, își imagina viețile lor. De obicei nu era nimic romantic. Cearșafurile spuneau totul, descoperise îngrețoșată: povesteau prolix momentele de relaxare (între cinci și șapte ambalaje de prezervative, uneori, mai rău, prezervativul folosit); călătoriile de nuntă (pete peste tot); nopțile nedormite (pete de băutură, scrum de țigară); mesele luate în pat (firimituri, urme de cafea); accidentele nocturne (incontinența, visele umede, bețiile, alergiile alimentare, ciclul menstrual). Pauline examina curioasă – cum s-ar fi putut abține? – și produsele de frumusețe folosite de cliente: parfumurile, trusele de machiaj și hainele, pe care le așeza frumos în șifonier sau le împăturea cu grijă.

Se opri în fața ușii duble a apartamentului 614 și ciocăni de trei ori scurt, așa cum o învățase Mildred.

– Bună ziua! Serviciul de cameră!

Trebuia să verifice întotdeauna dacă era cineva înăuntru, după cum învățase pe propria-i piele. Uitase o dată să bată la ușă și dăduse peste un cuplu în plină partidă de sex.

Ciuli urechea. Nu se auzea nimic dinăuntru. Ciocăni încă o dată. Nici un răspuns, nici un zgomot. În orice caz, Mildred îi spusese că apartamentul era liber. Scoase cheia pe care i-o încredințase șefa și intră, lăsând căruciorul în antreu.

Tapetul era de un bej palid, cu ferigi imprimate discret. Mocheta moale avea o nuanță similară. Înaintă spre camerele aflate în penumbră, căci perdelele erau încă trase, constatând, tot mai îngrijorată, dezastrul din jur. Pahare lăsate peste tot, sticle goale, scrumiere dând pe dinafară, resturi de mâncare în farfurii soioase și haine lăsate peste tot, pe scaune sau direct pe jos.

Două colțare cu tapițeria verzuie, garnisite cu perne pastelate, încadrau o măsuță de sticlă care urma să-i dea mari bătăi de cap. Buchetul de trandafiri de pe ea se ofilise și trebuia înlocuit. Sufrageria se afla la mică distanță de salon și dădea în bucătărie.

Mirosul greu care plutea peste tot nu era neplăcut: un amestec de tutun de pipă și parfum feminin. Își aminti însă imediat că trebuia să aerisească, așa că deschise larg geamurile. Panorama era magnifică – la picioarele ei se întindea orașul Reno, cu panglica albastră a râului Truckee, care șerpuia până se pierdea dincolo de orizont. Decise să atace întâi salonul, apoi sufrageria și bucătăria și să termine cu dormitorul și baia. Apartamentul era mult mai mare decât camerele cu care era ea obișnuită. Și nu avea decât două ore la dispoziție. Cum să procedeze ca să fie gata la timp?

Debarasă cu gesturi rapide farfuriile și paharele, le spălă, le șterse și le așeză la locul lor. Goli scrumierele, aruncă sticlele goale și împături hainele (rochii, bluze, pantaloni de damă), cu gândul să le pună mai târziu în șifonier. Lângă pick-up stăteau aruncate de-a valma mai multe discuri de vinil. Le așeză în coperțile lor de carton, observând că erau

albume de Elvis Presley, Frank Sinatra și Ella Fitzgerald. Concentrată, își continuă munca, înarmată cu o cârpă și cu un pămătuf pentru praf. Trebuia să termine la timp. Măcar de data asta, Mildred avea să fie mulțumită. Din când în când, auzea telefonul sunând în gol. Știa că nu avea voie să răspundă. Dacă Mildred ar fi vrut să-i vorbească, ar fi urcat.

Băgă în priză aspiratorul – un model vechi și zgomotos, pe care trebuia să-l împingă din toate puterile ca să ajungă în colțurile de sub fotolii și mese. Tocmai se întreba cum s-ar fi putut descurca biata Pilar cu încheietura ei rănită, când își dădu seama că nu era singură în cameră.

În fața ei apăru o femeie complet goală, cu părul, tuns scurt, în dezordine. Pauline scoase un strigăt de spaimă și se repezi să oprească aspiratorul. Își ceru scuze bâlbâindu-se. Crezuse că nu era nimeni în apartament. Probabil că o trezise pe femeie.

– Stai liniștită, mormăi necunoscuta frecându-se la ochi.

Părea să nu știe pe ce lume se află, abia reușind să stea în picioare.

Pauline simți cum se înroșește la față de spaimă. Dumnezeule, cum să reacționeze? Să iasă în fugă, lăsând totul baltă? Sau să continue să dea cu aspiratorul ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat? Își dădu seama că pierdea minute prețioase. Parcă auzea deja urletele lui Mildred.

– Hei, auzi o voce subțire și blândă, aș vrea un Bloody Mary.

– Imediat, doamnă.

Pentru numele Domnului, care era interiorul serviciului de pe etaj? Risca să pară cea mai toantă cameristă din lume în ochii clientei. În

timp ce doamna în pielea goală se îndrepta cu pași șovăielnici spre baie, avu o revelație. Ieși rapid din apartament și chemă ascensorul. Înainte ca admiratorul ei, Casper, să poată scoate o vorbă, îl imploră s-o ajute.

– Am înțeles! făcu puștiul. Un Bloody Mary la apartamentul 614.

Reveni în salon, unde constată că femeia se tolănise pe canapea, în aceeași ținută. Pauline nu se simțise niciodată așa de jenată. O privi cu mai multă atenție. Nu văzuse în viața ei o piele atât de albă, de consistența unei creme groase, aproape luminescentă. Prin contrast, părul necunoscutei era într-o stare jalnică. Se întrebă ce-ar fi zis mama ei la vederea lațelor scurte și uscate, zburlite în toate direcțiile ca niște paie.

Stătea acolo, cu capul sprijinit în palmă și privirea goală. La un moment dat întoarse spre Pauline o pereche de ochi injectați. Pe obraji avea dungi negre de rimel. Corpul ei plinuț era dotat cu o pereche de sâni mari, fremătători.

– S... s... să... să... continui curățenia, doamnă?

Femeia îi făcu semn cu mâna să-și vadă de treabă. Pauline se întoarse în dormitorul întunecat, unde domnea o căldură sufocantă. Climatizarea fusese oprită, iar jaluzelele erau complet închise. Se chinuia să le deschidă, când auzi soneria. Fugi la ușă: Pedro, unul dintre băieții de serviciu pe etaj, stătea în prag cu cocktailul.

– Hopa, Franțuzoaico! Ce cauți la șase? E mai bine decât la veceuri, nu?

Băiatul era pe punctul să intre, când Pauline își dădu seama că femeia din salon era complet goală. Îi blocă drumul, luă paharul de pe tavă și-

l trimise la treburile lui, informându-l că o va servi ea însăși pe clientă.

– Treaba ta, îi răspunse tânărul. Dar nu uita s-o saluți din partea mea pe doamna Miller.

Modul în care pronunțase numele *doamna Miller* îi atrase atenția, făcând-o să-l privească lung. Băiatul îi făcu un semn apăsat cu ochiul și plecă. Ce naiba voise să spună? Era o aluzie la faptul că doamna Miller își petrecea toată dimineața în costumul Evei? Era o vampă? Sau mai rău? Simți cum i se aprind din nou obrajii. Ei bine, va pune capăt cu fermitate acestei situații. N-o să permită nimănui să-și bată joc de ea.

Când reveni în salon, necunoscuta vorbea la telefon, înfășurându-și leneș firul aparatului pe deget.

– Nu sunt gata, se plângea pe o voce de fetiță. Abia m-am trezit. Nu, n-are rost să vii acum, Paula. Mai lasă-mă puțin.

Pauline lăsă cocktailul pe masă, întrebându-se cine era „Paula" și făcând eforturi să nu se holbeze la părul pubian galben, care părea decolorat anume în aceeași nuanță ca podoaba capilară.

Femeia închise și ridică paharul, făcând-o să-i admire mâinile frumoase, fine.

– Mulțumesc, îi spuse.

Avea un surâs atrăgător, cu dinți mici, perfecți. În schimb ochii înroșiți, părul ca vai de el și tenul cadaveric îi dădeau un aer de om bolnav. Poate că suferea de ceva...

Pauline trase adânc aer în piept:

– V... v... vă... vă... rog, doamnă Miller... Ați putea să...

– Da, draga mea?

Pauline se simți și mai nesigură pe ea la auzul apelativului „draga mea", pronunțat cu căldură, de parcă ea și doamna Miller s-ar fi cunoscut dintotdeauna.

– ... să vă puneți măcar halatul pe dumneavoastră, vă rog? Vi-l aduc imediat.

Doamna Miller o fixă cu privirea. Secundele abia treceau. Pauline avea impresia că se făcea tot mai mică. Era îngrozită. Cu ce greșise? Îi ceruse unei cliente să se îmbrace. Gata, cariera ei în industria ospitalității se încheiase. Urma să fie dată afară. Concediată de la Mapes. Se terminase. Se vedea deja mergând spre casă cu capul plecat, copleșită de rușine. Cum o să-și găsească altceva de muncă?

Fără să priceapă, doamna Miller coborî ochii, se examină, apoi se întoarse spre ea, părând să-și dea seama brusc de situația în care se găsea.

– O, da. Desigur. Ești amabilă să mi-l aduci?

Ușurată, Pauline se îndreptă spre baie, luă halatul și o ajută să și-l tragă pe umeri.

– M... Mulțumesc, doamnă Miller.

Femeia îi zâmbi din nou.

– Suferi de o ușoară bâlbâială, nu-i așa? Și mie mi se mai întâmplă. A început când eram mică.

Conversația lua o turnură personală dintre cele mai surprinzătoare. Pauline nu-și recunoscuse niciodată defectul în fața unui străin, cu atât mai puțin a unui client al hotelului.

– Da, încă din copilărie.

– Câți ani ai?

– Douăzeci și unu, doamnă.

– Atât de tânără, încă. Defectul se declanșează doar atunci când ești emoționată sau nervoasă, probabil.

În vocea ei se citea o empatie sinceră, care o mișcă.

– Da, doamnă.

– N-ai de ce să te jenezi în prezența mea. Să știi că nici eu n-am scăpat complet. E foarte neplăcut, uneori.

Pauline nu era în stare să-i ghicească vârsta. Vreo treizeci de ani? Avea chipul marcat de oboseală. Poate mai mult.

– Mă iertați, dar trebuie să continui curățenia, îi zise aruncând o privire la ceasul de la mână. Încă n-am terminat.

Telefonul sună din nou, și doamna Miller răspunse fără chef. Pauline reveni la treabă. Dormitorul, pe care abia acum îl descoperea la lumina zilei, era într-o stare dezastruoasă: alte haine aruncate peste tot, dar, ciudat, nici un obiect de lenjerie intimă, pahare murdare de ruj, zeci de sticle mici de șampanie Piper-Heidsieck, reviste, ziare și un cimitir de sandale și de pantofi cu toc italienești care se întindea până la marginea patului. Măsuța de toaletă din dreptul ferestrei era acoperită cu produse de machiaj. N-avea să-i fie deloc ușor.

Dormitorul era mare, cu o saltea enormă și tăblia patului îmbrăcată în mătase de culoarea jadului, asortată cu perdelele verde-pal. Televizorul masiv, așezat pe o masă cu rotile, fusese împins într-un colț. Intrigată, Pauline descoperi câteva articole vestimentare bărbătești: trei cămăși șifonate, șosete, o pereche de pantaloni. Pe noptiera din stânga văzu un munte de medicamente, o mască pentru noapte și o cremă hidratantă. Pe cea din dreapta, mai ordonată, un teanc de cărți, un stilou, o pipă, o scrumieră și o pereche de ochelari cu rame de

baga. Așadar, exista și un domn Miller pe undeva.

Se mai confruntase în trecut cu astfel de „cocini", cum spuneau colegele ei. De obicei, însemnau o muncă de două ori mai grea, dar ce vedea în jur depășea standardele. Așternuturile trebuiau schimbate *imediat* – auzi în minte vocea lui Mildred – căci erau pătate cu ceva roșu (mâncare sau sânge? Prefera să nu afle).

Glasul doamnei Miller, care continua să vorbească la telefon, ajungea uneori până la ea, uneori cu ecoul unui hohot de râs delicios, aproape copilăresc. În timp ce aranja flacoanele de medicamente, benzedrină, Dexamyl, Seconal, Nembutal, toate eliberate pe numele clientei, își dădu seama că nu mai văzuse niciodată o asemenea farmacopee. Se întrebă de ce boală ar fi putut suferi, dar își mută rapid gândurile, căci nu era treaba ei.

Chiar înainte să termine dormitorul, simți cum i se scurgea transpirația printre omoplați. Era foarte cald. Închise ferestrele și porni climatizarea. Nu-i mai rămânea de făcut decât baia. Da, se încadrase în timp. Își propuse să bea apă discret direct de la robinetul chiuvetei, ca să-și astâmpere setea.

– Cum te cheamă? o făcu să tresară vocea cu inflexiuni domoale, în timp ce spăla cada.

Sprijinită de tocul ușii, doamna Miller o urmărea. Chipul îi părea ceva mai dezumflat și ochii, mai puțin roșii.

– Pauline, doamnă.

– Drăguț. Ești din zonă?

– Da, locuiesc la Reno, dar m-am născut în Franța, la Paris.

– La Paris? repetă clienta prinzând-o febril cu mâinile ei delicate de antebraț.

Chipul doamnei Miller se lumină, ca și cum Pauline tocmai ar fi pronunțat o formulă magică.

1946

Paris, Franța

– Pauline! *Pauline?* Aș vrea să te prezint cuiva!

Mama ei vorbea pe un ton anume, mai coborât – era conștientă fetița – atunci când voia să facă impresie bună asupra cuiva.

Bărbatul lat în umeri din salon purta o uniformă verzuie: haină de camuflaj, pantaloni de lână, ghete scurte din piele și centiron. Deși nu avea decât șapte ani, Pauline știa că era un GI, unul dintre acei militari americani care populau Parisul eliberat. Al doilea lucru pe care-l observă fu zâmbetul său, dintre cele mai blânde și mai binevoitoare.

– Pauly, îi pronunță numele bărbatul în stil american, întinzându-i mâna.

– Ți-l prezint pe Doug Hammond, interveni mama ei cu glasul sugrumat de emoție.

Se lăsă un moment de tăcere, dar fetița nu sesiză nici un fel de jenă în aer. Doug Hammond umplea încăperea cu prezența lui masivă și calmă.

Abia lega două vorbe în franceză, iar engleza lui Marcelle Bazelet era execrabilă, dar, spre amuzamentul lui Pauline, reușiră să înjghebe o conversație în cele două limbi ajutându-se de semne și expresii faciale, punctând fiecare frază cu hohote de râs.

Micuța nu-și mai amintea de tatăl ei, decedat când ea încă sugea la sân. Trăsăturile lui îi erau familiare numai datorită fotografiei care trona pe șemineul din salon – un tânăr serios, mustăcios, cu trăsături ascuțite. Murise de

cancer de pancreas la numai douăzeci și opt de ani. Mama ei se trezise văduvă la douăzeci și cinci. Pauline nu era învățată să vadă bărbați la ele acasă, cu excepția unchilor și verilor, care le vizitau periodic. Niciodată până în ziua aceea nu avusese parte de prezentări atât de formale.

Bărbatul acesta era diferit de alții; părea foarte mulțumit de el însuși și de lumea care-l înconjura. Se așezase relaxat, cu țigara în gură. Din când în când îi făcea cu ochiul, ceea ce o distra pe „Pauly". Îi plăceau mai puțin însă ocheadele pe care i le arunca mamei sale. Cu mijlocul ei subțire și gropițele din obraji, Marcelle atrăsese întotdeauna priviri admirative, dar acest american efectiv o sorbea din ochi.

În seara aceea, mama ei se îmbrăcase cu o rochie drapată nouă, de culoare turcoaz, care îi punea în evidență silueta fină. Marcelle era grațioasă și elegantă, cu pantofii ei asortați la poșete. Firește, își coafa șuvițele brune în niște bucle superbe, dar asta ținea de meseria ei, la urma urmelor, deoarece conducea un salon de coafură pe rue Bréa, la numai câțiva pași de apartamentul situat în piațeta Delambre, în mijlocul cartierului Montparnasse.

Brigitte, una dintre prietenele lui Marcelle, își făcu apariția cu o sticlă de șampanie. De când se încheiase războiul, orice motiv era bun pentru distracție. Parisul aducea cu o petrecere uriașă, care nu știa cum să se mai oprească. Brigitte avea câteva noțiuni de engleză, ceea ce se dovedi util, căci putu să traducă spusele lui Doug. Reieși că omul venea din Nevada. Pauline nu mai auzise niciodată de locul acela. *Ne-va-da*, silabisi confuză. Unde se găsea *Ne-va-da*? Și ce însemna acest cuvânt? o întrebă pe prietena lor,

care, la rândul ei, i se adresă lui Doug. Află astfel că, în spaniolă, Nevada voia să spună „acoperit de zăpadă", căci aceasta nu se topea niciodată pe culmile munților înalți de acolo.

Doug ceru o foaie de hârtie și un creion și îi desenă o hartă. Iată Franța, care i se păru minusculă fetiței, iar aici, dincolo de ocean, iată întinsa Americă. În stânga continentului colosal, bărbatul schiță rapid o formă care semăna cu un trapez dreptunghic, apoi făcu un gogoloi sus, la stânga, în interiorul formei geometrice.

– Aici este orașul Reno.

Scrise numele cu majuscule, pe care Pauline, care știa să citească, le recunoscu imediat.

Înțelese, puțin mai târziu, că mama ei și Doug se cunoscuseră cu o lună înainte la o chermeză, în place d'Alésia, unde Marcelle se dusese împreună cu Brigitte și cu alți prieteni. Bărbatul era și el acolo, cu camarazii de regiment. Ceea ce Pauline nu află era că mama ei și americanul se văzuseră regulat de atunci.

Fetița ducea viața liniștită și fericită a copiilor născuți în timpul războiului, care se simțeau norocoși că luptele luaseră sfârșit, antrenați de bucuria colectivă pe care o resimțeau adulții. Frecventa școala primară de pe rue Delambre, unde învăța bine, la fel ca prietenele ei, Chantal și Marie-Charlotte. După cursuri, una dintre ucenicele mamei ei venea s-o conducă la salonul de coafură din rue Bréa, unde își făcea temele până la încheierea programului de lucru. Vârsta, încă fragedă, nu-i permitea să înfrunte de una singură pericolele intersecției Vavin.

Lui Pauline îi plăceau aceste momente petrecute în salonul de coafură, înconjurată de doamne drăguțe care îi zâmbeau când își făcea

apariția cu un *pain au chocolat* în mână. Unele cliente erau deja la uscat, sub căști, în timp ce la altele se aflau în plin proces de spălare, vopsire sau manichiură. Marcelle domnea peste toată această mică lume cu eleganța și demnitatea ei. Ce norocoasă era să aibă o mămică așa de drăguță, gângureau cucoanele. Când o să fie mare, o să fie la fel de frumoasă și de elegantă ca ea, gângurea și Marcelle, mângâind-o pe creștet.

– Sper să nu fie prea înaltă, se arăta îngrijorată uneori. Răposatul ei tată avea un metru nouăzeci și șase. Ca generalul de Gaulle!

– O, Dumnezeule, e prea mult! Nu, în nici un caz nu trebuie ca Pauline să crească așa de mult! se indignau doamnele în cor.

De atunci, Pauline începu să fie obsedată de ideea că se va transforma într-o prăjină stângace, total opusul grațioasei sale mame. Deja era mai înaltă cu un cap decât prietenele ei Marie-Charlotte și Chantal și stătea în permanență puțin aplecată în față, cu bărbia în piept și umerii lăsați.

Doug Hammond le vizita din ce în ce mai frecvent, aducând flori, cutii cu bomboane de ciocolată și mici cadouri pentru „Pauly". Tandru și spiritual, nu putea fi considerat frumos, dar avea un șarm considerabil. În imobil, toată lumea știa că văduva Bazelet umbla cu un soldat american, dar nimeni nu-i găsea ceva de reproșat. La urma urmelor, această femeie care muncea fără preget în salonul ei de coafură și își creștea singură copila merita și ea puțină distracție. Era așa de curajoasă! Și, în plus, frumoasă de pica.

Înarmat cu un dicționar francez-englez, Doug își dădea silința să vorbească limba lui Molière.

Avea un accent atât de comic, încât Marcelle și Pauline se tăvăleau pe jos de râs, dar nu se lăsa descurajat.

Relația dintre el și mama ei devenise serioasă. Pauline înțelese acest lucru când, la aniversarea vârstei de treizeci și unu de ani, Marcelle îi arătă, cu lacrimi în ochi, inelul de logodnă. Urma să devină doamna Doug Hammond.

Pauline nu-și dăduse seama în ce măsură viața ei, viețile lor, mai bine spus, urmau să fie bulversate. Credea că vor rămâne în continuare în apartamentul modest din rue Delambre, ale cărui ferestre dădeau spre o curte interioară umbrită, și că bărbatul avea să se mute cu ele. Credea că o să continue să meargă în fiecare dimineață la școala din apropiere, împreună cu prietenele ei și că o să-și vadă pe mai departe verii și bunicii în cursul vacanțelor de vară, la Talloires, în cabana familiei, pe malul lacului Annecy. Pauline nu înțelesese încă nimic.

Ne-va-da. Acest nume revenea constant în conversații. Aveau să se mute cu Doug, în Nevada. Aceste trei silabe îi răsunau în minte, dureros și incitant în același timp. Aveau să părăsească Parisul, salonul de coafură, școala, locuința, prietenii, familia. Aveau să lase totul în urmă. Acela fu momentul din care Pauline începu să se bâlbâie puțin, fenomen neobservat inițial, dar tot mai pronunțat atunci când fetița era nervoasă sau nesigură.

Pauline nu-și văzuse niciodată mama atât de bucuroasă ca în ziua căsătoriei, la primăria arondismentului al XIV-lea. Strălucitoare, Marcelle purta o rochie de culoarea zmeurei strivite, care îi punea în evidență tenul de porțelan. Doug, rânjind cu gura până la urechi, era îmbrăcat sobru, cu costum și cravată.

Locul semăna cu un castel, iar decorațiunile fine din lemn și plafonul casetat al sălii de căsătorii au impresionat-o pe micuță. Mai târziu însă, după petrecerea veselă din apartamentul lor, își aminti de discuția dintre mătușa (sora lui Marcelle) și bunica ei, pe care o auzise fără să vrea.

– Sper că știe ce face, sărmana, spusese mătușa Irène făcând o grimasă de dezolare.

Bunica lui Pauline clătinase și ea din cap.

– Marcelle merită un pic de fericire. Americanul mi se pare cumsecade.

Irène se încordase și coborâse glasul (ceea ce n-o împiedicase pe Pauline să tragă cu urechea):

– Dar cum i-a venit ideea să plece în celălalt capăt al lumii, să se izoleze acolo, cu un tip despre care nu știe nimic? Nici măcar nu vorbește engleza.

– Taci, am impresia că asta mică ne spionează.

Cu aceste cuvinte, cele două puseseră capăt discuției.

Nu cumva mama ei era pe punctul să facă o uriașă prostie? se întrebă Pauline. Gândul îi dădea frisoane. De fiecare dată când își informa cu mândrie prietenii, profesorii sau vecinii că urma să plece în Statele Unite, explicându-le că tatăl ei vitreg era din *Ne-va-da*, era privită fără prea mare entuziasm. Ba chiar cineva îi răspunsese, cu ironie gratuită, că o să ajungă să trăiască în Vestul Sălbatic, printre cowboy și indieni. Nu tocmai pe gustul lui Marcelle.

În plus, fusese momentul acela șocant de la salonul de coafură, când băgăcioasa de madam Berthier le informase că Reno era cunoscut drept capitala mondială a divorțurilor. Acolo trebuia să te duci dacă aveai nevoie de un divorț rapid, fără prea multe formalități. Nu era de

bun augur pentru o femeie proaspăt căsătorită, nu? Și ce să mai spunem despre cazinouri, despre cluburile de noapte, despre stripteuze și fetele de consumație? Nu se temea să-și expună fiica bandelor de destrăbălați și canaliilor americane de toate felurile?

Cu stiloul suspendat deasupra caietului de teme, Pauline asculta fascinată, întrebându-se ce însemnau cuvintele „stripteuză" și „fată de consumație". Mama ei se înroși la față și începu să arunce scântei din ochi. Când Marcelle se înfuria, era mai bine să-ți vezi de treaba ta. Cu o perie strânsă în mână, se poziționă deasupra doamnei Berthier, care era la clătit, cu capul lăsat pe spate în chiuvetă. Cum îndrăznea să vorbească așa? Doug al ei era un om bun, un om cinstit, un soldat valoros, care luptase până la capăt. Meseria lui era de mecanic auto la Reno. Nu avea nimic de-a face nici cu locurile de perdiție, nici cu târfele. Provenea dintr-o familie respectabilă, de oameni serioși, muncitori, cu principii sănătoase. Marcelle se dezlănțuise, iar clienta ei se făcuse mică în scaun. Lui Pauline toată sceneta îi stârnea o plăcere răutăcioasă. Doamna Berthier chiar putea să creadă că patroana coaforului se lăsase vrăjită de un șmecheraș de duzină, de un profitor nerușinat care încerca să pună gheara pe mărunta ei avere, în timp ce Pauline ar fi ajuns pe mâna interlopilor? Celelalte femei din salon tăcuseră șocate, iar doamna Berthier se văzu nevoită să murmure că, într-adevăr, sărise calul, dar că nu făcuse decât să reia zvonurile care circulau oricum. Atât și nimic mai mult.

Înfiptă bine pe picioare în mijlocul salonului, cu peria ridicată spre tavan ca o sabie, Marcelle declară pe o voce tunătoare, aproape

amenințătoare, că nu fusese niciodată atât de fericită ca acum, mai ales după pierderea lui Jacques al ei, chiar în anul nașterii copilului, urmată de nenorocirile războiului, și că se bucura de perspectivele care i se deschideau, purtată de un entuziasm cum nu mai simțise niciodată. Se pusese în mișcare spre o lume nouă, unde totul era posibil. Și avea încredere în viitor.

Vocea mamei ei devenise mai calmă, observă Pauline. Încetase să mai agite peria deasupra capului ca pe o armă. Da, era încă tânără și în ochii ei strălucea cu putere speranța unor zile mai bune. Țara lui Doug părea să nu mai ascundă nici un secret pentru ea, căci bărbatul i-o descrisese pătimaș, cu lux de amănunte. Căutase aproape fiecare cuvânt în dicționar ca să-și evoce cât mai bine Nevada natală, cu frumusețea ei sălbatică, natura, munții și casa de pe Washington Street, din Reno, unde părinții lui abia așteptau să facă cunoștință cu Marcelle și cu fiica ei. Pauline constată că unele cliente începuseră să plângă pe ascuns. Poate că mama ei exagera puțin?

În săptămânile care urmară, Marcelle parcă plutea. Doug părăsise Franța cu regimentul lui și se întorsese în Nevada, unde își aștepta soția și fiica. Călătoriile franțuzoaicelor care se măritaseră cu soldați americani erau finanțate în totalitate de guvernul Statelor Unite și Crucea Roșie, le repeta mândră prietenelor și clientelor de la salon. Totul era perfect organizat, nu ezita să sublinieze. Da, era ceva extraordinar. Pauline nu-i împărtășea entuziasmul; din contră, se temea. Își pierdea reperele, nu știa cui să se confeseze. Mama ei nu-i dăduse decât o valijoară, pentru că urmau

să-și cumpere toate cele necesare de acolo. În paralel, apartamentul se golea de la o zi la alta. Mobilele erau vândute sau donate, iar pe Pauline, care nu trăise niciodată în altă parte, vederea pereților și a parchetului gol o întrista.

În sfârșit, sosi și ziua cea mare a plecării. Își luară rămas-bun de la cei dragi. Marcelle degaja o asemenea energie, încât anturajul alese să zâmbească alături de ea, să-și ascundă îndoielile și regretele. Fetița se străduia la rândul ei să fie la înălțime, pentru că mama ei nu voia să plece cu o plângăcioasă. Strângea din toate puterile brelocul cu turnul Eiffel pe care i-l făcuse cadou un văr.

Când plecară spre gara Saint-Lazare, ca să ia trenul către Le Havre, ploua. Marcelle nu se îndurase să se despartă de turbanele ei și de pălării. Nu conta că se încărcase cu o cutie în plus. Își luase și ținutele cele mai elegante, stârnind ironiile prietenelor: n-o să aibă nevoie de rochii de seară printre cowboy.

Ce aglomerație! Pauline nu înțelesese prea bine derularea călătoriei, dar aflase că o să fie lungă. Trebuia să se înarmeze cu răbdare, fusese avertizată, însă fetița avea o mulțime de întrebări: cum o să se ducă la școală acolo, dacă nu vorbea engleza? O să-și facă prietene noi? Își va revedea vreodată familia și prietenele din Franța? Mama ei îi răspundea invariabil că da, fără să reușească s-o convingă.

Odată așezați în vagon, după estomparea chipurilor celor care îi însoțiseră la gară, Pauline își dădu brusc seama că erau înconjurate de femei. Controlorul părea singurul bărbat de la bord. Majoritatea erau tinere, franțuzoaice, recent măritate cu militari americani. Unele

erau însărcinate, altele purtau bebeluși în brațe, dar nu se vedea nici un copil de vârsta ei.

Ca de obicei, mama ei atrăgea atenția, dar dădea și dovadă de empatie. Făcu prezentările cu toate femeile din compartiment, întrebându-le de unde proveneau soții lor și unde se duceau. Pasagerele nu se lăsară rugate să-și împărtășească poveștile de viață. Lui Pauline îi veni aproape să-și acopere urechile, atât de asurzitoare era sporovăiala lor. Se scufundă în contemplarea peisajului normand umed care defila de cealaltă parte a geamului, strângând din greșeală atât de tare brelocul metalic din buzunar, încât se înțepă în deget.

Călătoria i se păru scurtă, doar câteva ore. Când ajunseră la gara din Le Havre, soțiile de război (aflase că așa erau numite femeile ca mama ei) fură întâmpinate cu marșul nupțial, interpretat de o orchestră. Toate zâmbeau. Pauline le imită. Apoi ieșiră și se organizară pe două rânduri, ca la școală, ca să se îndrepte spre autocarele care le așteptau. Pauline o întrebă pe mama ei dacă se duceau la vaporul care urma să le poarte până în Statele Unite. Nu, nu, mai întâi făceau o escală într-o tabără de tranzit. Fetița nu avea nici mai mică idee despre ce voia să însemne asta.

Pe drum văzu, pentru prima oară, sate bombardate, ruine calcinate, expuse intemperiilor. Femeile din jurul ei, prea ocupate să vorbească, păreau complet nepăsătoare. Văzu apoi panourile care indicau intrarea în tabără, pe fondul zgomotului motorului care se chinuia să împingă autocarul pe o pantă abruptă: „Camp Philip Morris. Le Havre. Port of embarkation".

Ploua și mai tare când coborâră, iar Pauline era moartă de oboseală și flămândă. În schimb, mama ei era în aceeași dispoziție de zile mari, plină de energie. Se lăsară conduse spre barăcile din lemn construite în vârful colinei, unde aflară că fuseseră cazate la numărul 12, împreună cu încă vreo douăzeci de femei, ceea ce nu părea să le deranjeze. Se reîntâlniră cu două dintre colegele de compartiment: Valérie și Anne-Laure.

Petrecură în tabăra Philip Morris trei zile. De ce nu plecau mai repede la New York? se plânse Pauline. De ce erau închise aici? Din cauza dosarului pe care trebuia să-l completeze și a birocrației, îi explică mama ei.

Într-o dimineață aflară că, în sfârșit, puteau să plece – vaporul ridica ancora la prânz. O cuprinse o stare de surexcitare extremă. Câteva sute de femei așteptau să se îmbarce pe *S.S. Santa Paula*, o navă americană comercială, modificată special pentru transportarea soțiilor la New York.

O mulțime de curioși se adunaseră pe chei ca să-și ia la revedere de la ele; fotografii imortalizau momentul și sirena vaporului mugea prelung. Marcelle și Pauline avansau încet la rând, când auziră câteva voci stridente: câțiva bătrânei își băteau joc de ele, agitându-și pipele. Ce credeau doamnele, că o să trăiască în puf acolo, în Statele Unite? O să se întoarcă rapid acasă, cu coada între picioare. O să le treacă iubirea de yankei!

– Nu-i asculta! îi ordonă Marcelle fiicei sale.

– Niște dobitoci bătrâni! comentă și Valérie.

Îndoielile începură însă să-i dea târcoale. Și dacă bătrânii aceia aveau dreptate? Și dacă aceste căsătorii pe fugă erau sortite eșecului?

Nu avu timp să-și facă prea multe griji, căci reperase la bord un băiat de vârsta ei. Cutreieră cu Éric vaporul din cală și până pe puntea superioară, trecând pe la bucătării, pe la creșă, pe la sala de lectură, încasând bombănelile echipajului și scăpând de sub ochii atenți ai mamelor lor. Nimeni nu vorbea franceza, dar cei doi pricepură rapid înțelesul cuvântului *„No!"*

Pauline și Marcelle împărțeau o cabină cu alte nouă femei, printre care Valérie și Anne-Laure. Marcelle își domina tovarășele cu o autoritate naturală, ca de obicei. Obținea de la ele tot ce dorea în schimbul sfaturilor competente de înfrumusețare și coafură. Dis-de-dimineață, echipele mixte ale Crucii Roșii și guvernului american băteau la fiecare ușă ca să se asigure că totul era în regulă și să verifice stadiul completării documentelor. Marcelle își duse fiica la o conferință despre cultura americană dedicată soțiilor franceze, menită să le ajute să se adapteze mai ușor în noua lor țară, dar se plictisi repede. Fură nevoite să se și vaccineze. De ce? Împotriva unor boli grave, venise imediat răspunsul.

Când Pauline trecea prin bucătărie sau pe la restaurant, unul dintre chelneri îi punea întotdeauna deoparte felii de prăjitură sau de brânză. Era un puști solid, cu pielea complet neagră, pe nume River. În prezența lui se simțea o persoană de cea mai înaltă importanță, căci tânărul avea obiceiul s-o salute cu palma la tâmplă, cu spatele drept, scandând și bătând din călcâie cu forță și respect: „Miss Pauline!" Reuși să-i explice că erau în drum către Nevada, iar el o făcu să înțeleagă că era de loc din Mississippi, încă un cuvânt cu o sonoritate captivantă. River

îi făcuse rost chiar de o hartă a Statelor Unite, de pe care îi citea numele fiecărui stat federal.

Seara, tinerele căsătorite se duceau la cinematograf și la sala de bal, unde Pauline nu le putea însoți. Trebuia să rămână la creșă, unde, împreună cu Éric, se dedau jocului lor obișnuit: se prefăceau că dorm, apoi profitau de absența supraveghetoarelor, care se duceau să bea o cană de ciocolată caldă, ca să se strecoare în spatele mobilelor și să-și spioneze mamele.

– A ta e cea mai frumoasă, îi spuse Éric în timp ce o admirau pe Marcelle, care făcea piruete într-o rochie sofisticată.

– Știu, îi răspunse mândră Pauline.

În seara sosirii lor în portul New York, vremea se înrăutăți brusc, provocându-le pasagerelor crize de rău de mare. În cabina lor, Valérie și Anne-Laure își vomitau și mațele, în timp ce vajnica Marcelle le ținea ligheanul. Dar pe cele două tinere le așteptau încercări mult mai grele, după cum aveau să descopere în scurt timp. Li se spusese că soții lor le așteptau la New York, ca să le conducă la noul cămin, dar nici unul dintre cei doi nu se prezentă. Durerea lor i se păru sfâșietoare lui Pauline. Se părea că nu erau singurele neveste abandonate. Marcelle era tulburată, iar micuța se întreba dacă nu cumva pe mama ei o păștea aceeași soartă.

Văzu de departe, uluită, silueta statuii Libertății. New Yorkul, plin de mașini, taxiuri și pietoni, i se păru locul cel mai aglomerat și mai zgomotos din lume. Tinerele fură cazate în centru, într-o instituție de primire pentru femei. A doua zi, Crucea Roșie urma să le conducă pe Marcelle și pe Pauline la gară.

Căutându-și somnul, în acea seară, fetița nu se putu împiedica să se gândească la Valérie, la

Anne-Laure și la celelalte călătoare ale căror soți nu se prezentaseră la întâlnire. Încercând să nu se lase copleșită de angoasă, strânse din nou micul turn Eiffel în mână.

De când plecaseră de la Paris, mama ei se machia în fiecare dimineață minute în șir, în fața oglinzii ei de buzunar, apoi se coafa cu gesturi experte, înainte să se asigure că și fiica ei se prezenta impecabil. Viețile lor erau complet bulversate; Pauline se simțea dezrădăcinată și dezorientată, dar imaginea mamei ei pe peronul gării, atât de dichisită, cu cutia de pălării în brațe, sub privirile admirative ale hamalilor, îi dădea putere.

Un reprezentant al Crucii Roșii urma să le însoțească în vagonul-cușetă până la Chicago, de unde era prevăzut să ia alt tren, a doua zi, până la Reno, de data asta singure. Călătoria avea să dureze în total trei nopți și trei zile. Pauline luase harta de la River și urmărea cu degetul periplul: de la New York aveau să ajungă în Nevada trecând prin Pennsylvania, Ohio, Indiana, Illinois, Iowa, Nebraska, Colorado și Utah. Tatăl ei vitreg le trimisese o telegramă la YWCA din New York, acolo unde fuseseră cazate, ca să le confirme că o să le aștepte în gara din Reno în trei zile, spre ușurarea lui Marcelle.

De la Chicago rămaseră fără însoțitoare. Pauline descoperi cât de prevenitori erau ceilalți pasageri cu ea. La Paris avea impresia că aparținea unei caste invizibile, cea a copiilor, cărora li se adresa foarte rar cuvântul, pe când aici, în această lume nouă, unde totul părea așa de diferit, toată lumea o băga în seamă și se interesa de povestea ei. Toți erau zâmbitori și o salutau cu un semn complice din ochi: *„Hi,*

Pauline!" Marcelle, în schimb, rămânea rezervată, neobișnuită cu gesturile amabile din partea străinilor: „Încearcă să fie drăguți", îi explica micuței atunci când aceștia deveneau oarecum pisălogi. Cât despre modul lor de a vorbi, pe nas și prelungind vocalele, nu înțelegea nimic. Doamna de la Crucea Roșie le lăsase o broșură cu expresii englezești simple, ușor de recunoscut, pe care Pauline încerca să le descifreze îngânându-le în șoaptă. Mama ei nici măcar n-o deschisese.

Cinele de la vagonul-restaurant o iritau pe Marcelle, pentru că trebuia să se îmbrace frumos. Când apăreau la masă, atrăgeau toate privirile. Eleganța ei făcea furori. În timp ce mama ei fermeca anturajul, Pauline admira fețele de masă fine, vesela de porțelan, tacâmurile grele de argint și chelnerii atenți, în sacouri albe și șorțuri lungi.

Pe fereastra trenului vedea defilând peisaje atât de spectaculoase, încât nu-i venea să creadă că sunt reale: câmpuri de grâu auriu ondulându-se la infinit, fluvii late, poduri rutiere care traversau lacuri încă și mai impresionante, copaci ale căror vârfuri atingeau cerul, munți de granit cu versanți ca niște catedrale, faleze înalte, tuneluri săpate adânc în inima stâncii, păduri de un verde ireal și vârfuri acoperite de zăpezi eterne. Fiecare zi îi oferea o nouă panoramă, mai neobișnuită decât cea de dinainte: coline roșiatice și portocalii în forme insolite și nesfârșite întinderi de nisip, sub un soare necruțător. Văzu trecându-i prin fața ochilor, ca într-un caleidoscop, orașe și sate, oameni lucrând în grădinile lor, turle de biserici,

vaci pe pășuni, copii jucându-se în parcuri și, ceea ce-i stârni un strigăt de admirație, cerbi și căprioare.

– Uite, mama! tot încerca să-i atragă atenția, convinsă că nici Marcelle nu mai văzuse așa ceva.

Mama ei era însă mai tot timpul ocupată să scrie scrisori sau să-și facă unghiile. În ultima zi a călătoriei, pe când se apropiau de destinație, o bătrânică așezată în fața lor începu să le vorbească într-o franceză ezitantă. Folosea expresii demodate, chiar pitorești, dar reușea să se facă înțeleasă. De la ea aflară că Reno era numit „cel mai mare oraș mic din lume", dar ceea ce o tulbură pe Pauline fu întrebarea bizară pe care i-o adresă lui Marcelle: se pregătea de un divorț rapid? Chipul femeii se întunecă.

– În nici un caz! Ce tupeu! îi răspunse. Mă duc la Reno împreună cu fiica mea. Soțul meu ne așteaptă acolo.

Cu aceste vorbe își întoarse ostentativ privirea de la bătrâna doamnă, care ridică din umeri și îi zâmbi lui Pauline.

Privirea fetiței fu atrasă de o mișcare de-a lungul câmpiilor aride – un grup de cai alergând cu o viteză nebună, de parcă s-ar fi luat la întrecere cu trenul. Erau cinci sau șase, de culori diferite: murg, alb, bălțat, brun și roșcat. Pauline rămăsese cu nasul lipit de fereastră, hipnotizată de goana lor maiestuoasă, cu coamele și cozile în vânt.

– Mustangi, îi explică bătrâna.

– Mustangi? repetă ea fără să înțeleagă.

Îi plăcea sonoritatea cuvântului.

– Caii sălbatici din Nevada.

– Dar ai cui sunt?

Femeia clătină din cap. Nu aparțin nimănui. Mustangii erau liberi și nedomesticiți. Ei cutreierau ținutul de multă, multă vreme. Strămoșii lor erau caii aduși în Americi de conchistadori, în secolul al XVI-lea, care scăpaseră în sălbăticie. De altfel, numele lor era format din *„mostrenco"* și *„mestengo"*, care însemnau „vită sălbatică" sau „fără stăpân". Pauline îi urmări cu privirea până când dispărură într-un nor de praf.

În sfârșit, trebuiră să coboare din tren, nu înainte să se asigure că n-au uitat nimic în compartiment. Marcelle, care abia își controla surescitarea, verifică dacă se rujase bine și dacă bereta cochetă îi stătea de partea potrivită pe cap. Alte grupuri de călători se dădeau jos, toți părând să știe unde se duceau. În scurt timp, Marcelle și Pauline se regăsiră singure pe peron, în fața clădirii din cărămidă albă cu acoperiș roșu.

Singura cale ferată se întindea cât vedeai cu ochii până dispărea într-o volbură gri. Cerul de deasupra lor era de un albastru metalic, presărat cu nori mari, albi. Vântul se juca în pletele fetiței, care nu se putea împiedica să privească în jur, întrebându-se dacă va revedea vreodată mustangii, și să tragă adânc în piept aerul impregnat de o aromă delicioasă, de pământ umed, verde și nisipos în același timp. Nu avea de unde să știe, dar acesta era mirosul Nevadei: pelinul.

Timpul se scurgea, iar Marcelle era tot mai agitată, în frumosul ei taior bleu, privindu-și obsesiv ceasul. Nici Pauline nu se simțea prea bine. Dacă Doug nu venea? S-ar fi regăsit în aceeași situație ca sărmanele amice rămase în

urmă: soții de război abandonate, obligate să se întoarcă singure în Franța.

Nu după multă vreme, un bărbat cu o șapcă pe cap și un fluier la gât se apropie de ele și începu să le pună diverse întrebări de neînțeles. Omul nu era ostil, dar nu mai văzuse în viața lui o asemenea aglomerație pe peron. O urmărea cu coada ochiului pe Marcelle. Pauline luă broșura de la Crucea Roșie și i-o dădu. Bărbatul o frunzări câteva secunde, apoi, părând să înțeleagă ce era cu ele, le lăsă în pace, după o ultimă privire lungă în direcția lui Marcelle, cu bereta ei pe cap și cutia de pălării în brațe.

Mama ei își verifică încă o dată machiajul în oglinjoara de poșetă. Mâinile îi tremurau. Se uita în jur pierdută, ca și cum n-ar fi înțeles ce caută în acest colț uitat de lume, făcând-o pe fetiță să se întrebe unde dispăruse mama ei cea curajoasă și isteață, cea care pe vapor le ridica moralul celorlalte și care, la New York, le consola pe nevestele abandonate.

În sfârșit, Pauline văzu îndreptându-se spre ele un grup de trei persoane, însoțite de un cățel jucăuș. Nu-l recunoscu din prima pe Doug, pentru că nu mai purta uniforma militară, ci o salopetă de mecanic auto, plină de vaselină, și o șapcă bizară. Un cuplu mai în vârstă, cocârjat de ani, se ținea pe lângă el cu un buchet de flori.

– Uite, mamă, spuse pe o voce coborâtă, ei sunt!

Marcelle se îndreptă de spate, îi privi și pufni disprețuitor.

– Nu, draga mea, nu sunt ei.

Dar Doug le striga acum, cu glas încărcat de emoție. Urla din toate puterile: „Marcelle! Pauly!" Fetița se simți copleșită de intensitatea momentului după această călătorie obositoare.

Venise. Se ținuse de cuvânt. Era acolo.

Micuța se repezi la el cu brațele larg deschise, plângând și râzând în același timp. Câinele se agita și el, sărind pe lângă ei și dând energic din coadă. Doug o ridică în brațe fără nici un efort, ca și cum ar fi fost ușoară ca o pană.

– Am văzut mustangi, reuși să-i spună.

– Minunat! îi răspunse bărbatul, imitând nechezatul unui cal.

Apoi o anunță arătând spre cățelul alb că era al ei. Numai al ei. Îl chema Prince.

Pauline se simți copleșită de fericire.

Abia mai târziu observă expresia dezamăgită a lui Marcelle la vederea lui Doug, în salopeta lui pătată, apoi față de bieții lui părinți, devotați, dar atât de simpli, cu haine demodate și peticite, cu pantofi scâlciați și mâini aspre, învățate cu munca.

Lui Pauline i se păru că mama ei șocată, blocată, se întorsese deja spre est, de-a lungul căii ferate, spre Franța, către tot ce lăsase în urmă.

Viața ei. Prietenele.

Cafenelele, teatrele, muzeele.

Și Parisul. Parisul. Parisul.

Vara 1960

Reno, Nevada

– O, Parisul... Parisul! murmură doamna Miller străbătută de încă un fior, închizând ochii într-un soi de extaz. Adică vorbești franceza?

– Desigur, fluent, îi răspunse Pauline.

– Dar nu ai deloc accent în engleză, se miră doamna Miller.

Pauline îi povesti că ajunsese la Reno când era mică, la vârsta de șapte ani, și că mama ei se măritase cu un militar american după ce

rămăsese văduvă. Doamna Miller o întrebă dacă se mai întorsese la Paris de atunci. Pauline îi răspunse că da, la moartea bunicii ei, în 1955. Atunci luase avionul pentru prima dată, ca să revină în țara natală.

– Eu n-am fost niciodată la Paris, oftă doamna Miller. Visez să ajung acolo.

– Într-o bună zi o să ajungeți, îi răspunse Pauline strângându-și ustensilele de curățenie.

Venise clipa să părăsească apartamentul 614, să pună căruciorul la locul lui și să se întoarcă la parter.

Doamna Miller o urmări până la ieșire cu un aer meditativ, rozându-și unghia de la degetul arătător.

– Mă poți ajuta să... ? începu ea.

– Firește, doamnă. Cum v-aș putea fi de folos?

– Vreau să scriu o scrisoare. În franceză.

– Sigur, se rezolvă.

Doamna Miller îi aruncă o privire bizară, aproape perversă. Lui Pauline i se păru dintr-odată drăguță, în ciuda tenului ei bolnăvicios.

– O scrisoare de dragoste, preciză ea. O scrisoare de dragoste mai specială.

Pauline reuși cu greu să-și mascheze mirarea, dar era gata s-o ajute.

Doamna Miller deschise larg brațele, de parcă ar fi vrut s-o strângă la piept.

– Să începem imediat! Ce bucuroasă sunt!

Se auzi un ciocănit la ușă și femeia înțepeni, ca o puștoaică prinsă în flagrant.

– Cine-i acolo? întrebă.

Pauline auzi vag o voce masculină.

– Tu ești, Rafe?

– Eu sunt, făcu vocea.

Să fi fost vorba de soțul ei, de domnul Miller?

În pragul ușii stătea un tip masiv, musculos, cu maxilarul pătrat și păr negru, îmbrăcat în blugi și cămașă de catifea reiată.

Doamna Miller se cuibări la pieptul lui ca un copil.

– O, ce bine că ai venit, gânguri ea.

Tipul îi puse o mână pe umeri și intră, salutând-o scurt pe Pauline.

Telefonul începu să sune din nou.

– Probabil că e Paula, suspină doamna Miller.

– Să aștepte, mormăi tipul.

Se duse direct în dormitor și, după vreo două sau trei minute, anunță că era pregătit și că o aștepta.

Jenată, Pauline hotărî că era momentul să dispară. Probabil că nu va afla niciodată cine era acest „Rafe", fiindcă nu avea să mai calce prin apartamentul 614. A doua zi, Mildred o s-o trimită pe Linda, pe Kitty sau pe altă colegă, dar nu pe ea.

Între timp, doamna Miller dispăruse în dormitor și închisese ușa.

Pauline ieși rapid, în vârful picioarelor, lăsă căruciorul la locul lui și părăsi etajul. Ascensorul era plin la coborâre, așa că nu putu să-i mai mulțumească o dată lui Casper. Îi adresă un semn discret cu degetul mare ridicat, iar tânărul îi răspunse cu un zâmbet.

Întoarsă la toaletă, constată că avea mult de lucru, pentru că locul fusese lăsat nesupravegheat în absența ei, așa că se apucă imediat de lucru. Un suflet caritabil îi lăsase chiar un bacșiș. În timp ce freca și spăla, se gândea la doamna Miller și la cererea ei neașteptată, dar, ca idee generală, romantică. Deși trecuseră atâția ani, mama ei era numită încă „Parizianca". Spre deosebire de Pauline,

care se obișnuise rapid cu noua limbă, Marcelle nu se debarasase de accentul francez. Jimmy, frățiorul născut în 1947, la un an după sosirea lor, nu vorbea deloc limba lui Molière.

O scrisoare de amor în franceză, își spuse visătoare, în genunchi, frecând gresia. Cui voia să-i scrie? Desigur, nu soțului ei... Atunci, tipului aceluia solid și brunet pe nume „Rafe"?

Pauline învârtea toate acestea în minte, când un zgomot de tocuri anunță apariția unei cliente. Se ridică rapid și își aranjă șorțul, cu zâmbetul pe buze. Când lucrai la Mapes, trebuia să surâzi în permanență. Când văzu însă despre cine era vorba, deveni pe loc serioasă.

Evaline Spencer, soția lui Kendall, însoțită de un copil. Percy era primul lor născut, din câte știa. De ce ținea Evaline să folosească toaleta de la parter când avea la dispoziție grupul sanitar de la etajul doi, de lângă biroul spațios al soțului ei, directorul adjunct al hotelului?

Femeia îi aruncă o privire disprețuitoare și, fără nici un cuvânt, își instală fiul pe un veceu.

– Bună ziua, doamnă Spencer, spuse Pauline politicoasă, frecând un robinet.

Evaline nu-i răspunse. Nu-i răspundea niciodată, de altfel. Aștepta ca fiul ei să-și facă nevoile, îl spălă pe mâini și ieși cu nasul pe sus, lăsând veceul într-o stare jalnică.

Pauline abia apucase să digere și acest afront când își făcu apariția Mildred, la fel de agitată ca de dimineață. Fără să-și tragă respirația, începu s-o bombardeze cu întrebări. De fapt, doamna Miller era prezentă în apartament? Cum se desfășurase curățenia? Cum gestionase situația? Apăruse vreo problemă, indiferent de natură, cu doamna Miller? Dacă da, Mildred voia să știe

imediat despre ce era vorba. Clienta păruse satisfăcută? Pauline reușise să curețe totul?

Biata tânără nu putea decât să o asculte abătută, căci nu i se permitea să scoată nici un cuvințel. Mai rău, se temea că i se agravează bâlbâiala. În timp ce Mildred își continua interogatoriul, care părea să nu se mai sfârșească, Pauline hotărî că venise momentul să facă apel la Commander și la puterile lui celeste. Fălcile lăsate ale lui Mildred, care l-ar fi făcut invidios și pe un hamster, se șterseră, lăsând în loc galopul armonios al armăsarului negru: calmul înlocuia agitația. Da, doamna Miller era acolo, dormea în camera ei. O trezise zgomotul aspiratorului. Totul se petrecuse bine. Pauline dereticase pe cât putuse de temeinic. Nu, nu apăruseră probleme. Doamna Miller își comandase un Bloody Mary. O ajutase să-l obțină. Da, păruse mulțumită de treaba pe care o făcuse. Da, reușise să facă o curățenie completă.

– Soțul doamnei Miller era prezent?

Pauline ezită. Nu voia să fie indiscretă sau să-i creeze necazuri clientei.

– A venit un domn, dar nu știu dacă era soțul ei.

– Cum arăta?

Îi descrise părul brunet și carura solidă a necunoscutului, abia controlându-și bâlbâiala.

– Domnul acesta purta ochelari? Fuma pipă?

– N... nu.

– Ei bine, atunci nu era domnul Miller, ci maseurul doamnei, care vine dimineața și seara, domnul Roberts.

Pauline tăcu.

Mildred se aplecă deasupra ei. Nasul ei proeminent avea o nuanță de roșu strălucitor.

– Ai priceput, îmi închipui, cine este doamna Miller? Vreau să cred că nu ești chiar atât de încuiată.

Pauline minți. Nu avea încotro. Răspuns că da, sigur că pricepuse. În realitate nu înțelesese absolut nimic.

Cine era femeia de la 614, acea creatură moale și pierdută, cu vocea stinsă? Și de ce era așa de importantă în ochii lui Mildred?

La ora prânzului, la cantina personalului, aflată la subsol, Kitty îi făcu semn să vină lângă ea, unde mai erau deja două femei de serviciu, Harper și Maud. Colegele o primiră cu entuziasm când se instală, punându-și tava pe masă. Toate păreau la curent cu aventurile ei matinale de la etajul șase și toate voiau să afle detalii. După Casper și Pedro, se descurcase destul de bine. Până și Mildred era de acord cu asta.

– Era în pielea goală? rânji Maud.

– Cine?

– Cum, cine? Doamna Miller.

– Da, îi răspunse Pauline cu o strâmbătură. Am rugat-o să-și pună halatul pe ea și m-a ascultat.

– Bravo! pufni Harper. Are obiceiul să se plimbe dimineața prin casă în pielea goală. Pilar n-a îndrăznit să-i spună nimic.

– Și ai curățat totul? Sticlele goale, pantofii, hainele?

– Da. Ce cocină...

– Ți-a zis ceva mai deosebit?

Pauline păstră pentru ea povestea cu scrisoarea de dragoste în limba franceză. Se mulțumi să răspundă:

– A fost amabilă. Cred că era foarte mahmură, dacă mă întrebați pe mine.

– Așa e de când s-a cazat la noi, spuse Maud. Soții Miller au probleme. Se ceartă tot timpul.

– Dacă e mulțumită de tine, Mildred o să te trimită înapoi pe camere.

– O meriți, Pauline! Nu e drept cum se poartă cu tine.

Aprecia aceste dovezi de prietenie; colegele îi cunoșteau situația și o susțineau din toată inima.

Kitty o luă afectuos pe după umeri.

– Suntem cu tine, Franțuzoaico. Să nu uiți asta.

Pauza de masă a femeilor de serviciu era întotdeauna prea scurtă: Maud și Harper trebuiau deja să plece. Kitty o așteptă să-și termine desertul.

Stăteau față în față, pierdute în hărmălaia cantinei. Tot personalul hotelului, cu excepția conducerii, se regăsea aici la ora mesei, în acest spațiu lung și scund. Era un loc zgomotos, unde îi putea vedea, așezați unul lângă celălalt, pe depanatorul lifturilor, pe paznic, pe telefonistele din centrală sau pe programatorul muzical de la Sky Room.

– O să-i povestești totul mamei tale? continuă Kitty interogatoriul. Îmi imaginez deja ce mutră o să facă Marcelle.

Pauline lăsă deoparte lingurița.

– K... Kitty... începu ea.

Prietena ei începu să-și facă griji când o auzi bâlbâindu-se. O întrebă ce era în neregulă. Pauline își luă inima în dinți – numai Kitty o putea ajuta, căci nu avea curaj să se adreseze altcuiva. Ce nu văzuse, ce nu pricepuse? Știa că prietena ei nu era genul care să-și bată joc de ea mai târziu.

Kitty coborî vocea.

– Adică, n-ai nici cea mai mică idee despre cine este?

– Nici una, făcu Pauline rușinată, tot în șoaptă. Mă simt ca ultima proastă. Am văzut o doamnă amețită, cam neîngrijită, care dormea printre sticle de șampanie goale, risipite în jurul patului. Atâta tot!

– Stai liniștită, zise prietena ei bătând-o pe mână ușurel. Chiar dacă scorpia de Jones ne interzice să vorbim despre asta, am auzit toate de la Pilar și de la băiatul de serviciu pe etaj că tipa e de nerecunoscut la trezire, dimineața. E greu de crezut, dar nimeni n-o poate recunoaște în halat, nemachiată. Se pare că durează mai multe ore ca s-o facă prezentabilă, chicoti Kitty.

– Bine, dar cine este?

– Ah, acum îmi dau seama. Ai fost în concediu la lacul Tahoe și ai ratat totul. Mama ta nu ți-a spus nimic? E ciudat. Din câte știu, o pasionează genul ăsta de lucruri.

Pauline începuse să se enerveze. Se simțea lăsată pe dinafară. Se încruntă și își șterse zâmbetul de pe chip.

– Habar n-ai! Mama n-a făcut decât să bombăne și să bea tot concediul.

Kitty o bătu din nou pe mână.

– Hei, Franțuzoaico, nu te supăra!

– Atunci, spune-mi cine-i femeia asta! Altfel, simt că o iau razna.

– OK, dar nu țipa! Prietena ei se aplecă în față ca să-i șoptească la ureche: Doamna Miller, de la apartamentul 614, este Marilyn Monroe.

Brusc, tămbălăul îngrozitor de la cantină se șterse pentru Pauline, înlocuit de o tăcere adâncă.

În casa albă din plăci de lemn presat, Marcelle aranja grijulie pe o etajeră revistele prețioase pe care le primea de la Paris, trimise lunar de sora ei, Irène: *Paris Match, Jours de France* și *Point de vue Images du Monde*. Mai studia și revistele americane dedicate vedetelor de la Hollywood, precum *Movieland*, *Screenland* și *Movie Life*. Era pasiunea ei. Doug, Pauline și Jimmy se obișnuiseră s-o vadă pe canapea, cu bigudiurile în păr, o țigară Capri mentolată între degete, un pahar de whisky pe măsuța de cafea și revistele la îndemână. În acele momente trebuia să nu fie deranjată.

Când se întoarse de la Mapes după-amiază, după ce le dădu să mănânce lui Lily și fratelui ei, Jimmy, Pauline începu să răsfoiască frenetic revistele mamei sale, care urma să vină mai târziu de la salonul de coafură.

Nu trebui să caute prea mult. Marilyn Monroe apărea frecvent pe coperțile publicațiilor respective, cu filmele sau cu complicațiile vieții ei amoroase. Descoperi astfel că era măritată cu dramaturgul Arthur Miller de patru ani, însă „căsnicia lor dădea rateuri". Firește că auzise vorbindu-se despre actriță, vedeta filmului *Domnii preferă blondele*, pe care îl văzuse la cinematograful Majestic din Reno în ziua când împlinise paisprezece ani. Dar, cu excepția informațiilor pescuite pe ici, pe colo, de la mama ei și de la televizor sau de la radio, nu știa mare lucru despre viața artistei, cu excepția căsătoriei eșuate cu un mare jucător de baseball și a faptului că prenumele ei adevărat era Norma Jeane.

Degeaba analiza cu atenție acest chip celebru, perfect machiat, aceste buze întredeschise, roșii, aceste bucle platinate; ceea ce vedea pe hârtia

lucioasă nu semăna deloc cu doamna Miller pe care o văzuse ea. Parcă erau două persoane diferite. Cu toate acestea, nu avea nici o îndoială că doamna Miller era într-adevăr Marilyn Monroe.

– Ia uite ce damă faină! exclamă Jimmy.

Venise să i se uite peste umăr, molfăindu-și gustarea de la ora patru puțin prea aproape de urechile surorii lui.

Îl împinse ușor, arzând de dorința să-i împărtășească evenimentele dimineții.

– Știi cine este?

Băiatul ridică sprâncenele. Sigur că știa, deși nu avea decât treisprezece ani.

– Toată lumea o cunoaște pe Marilyn Monroe, Pauly! Și toată lumea știe că a venit la Reno pentru un film. Și că doarme la Mapes.

„Toată lumea, cu excepția încuiatei de soră-ta", îi veni să-i răspundă.

Mai târziu, dar tot înainte de întoarcerea lui Marcelle, îi telefonă lui Billie-Pearl ca să-i povestească totul. La început, prietena ei izbucni în râs, dar își luă seama și o consolă, amintindu-i că erau amândouă înnebunite după cai, nu după starurile marelui ecran. Nici măcar nu mergeau la cinematograf, căci nu dădeau doi bani pe vedetele de la Hollywood și pe paietele lor. Mustangii erau totul pentru ele! Erau capabile să petreacă ore în șir în arșița deșertului, călărindu-i și îngrijindu-i. Dacă era să fie sinceră, nici ea n-ar fi recunoscut-o pe așa-numita Monroe. Și, apropo de cai, când avea de gând să mai treacă pe la Wadsworth?

Tânăra femeie auzi motorul Dodge-ului lui Marcelle intrând pe alee. Trebuia să închidă. Mamei ei nu-i plăcea relația dintre ele.

Avea s-o sune iar în cel mai scurt timp, îi promise.

– Ține-te tare, miss, o încurajă Billie-Pearl.

Marcelle intră în casă și, cu un oftat, își aruncă poșeta și cheile de la mașină pe masă. Își șterse energic fruntea și reglă aerul condiționat. Doamne, ce căldură infernală! Deși trăia de aproape cincisprezece ani în Nevada, în fiecare vară interpreta același refren: plângerile despre căldura sufocantă și despre praful fin care se infiltra peste tot – în ochi, în gât, în nas, în casă, în dulapuri, în sertare. Iar iernile la Reno erau încă și mai rele. Nu se putuse obișnui niciodată cu temperaturile polare: zăpada, gheața, vijeliile. Pauline și Jimmy îi ascultau lamentațiile fără să comenteze, pentru că erau obișnuiți.

La patruzeci și cinci de ani, Marcelle Hammond își păstrase talia subțire de fetișcană și se îmbrăca de parcă s-ar fi preumblat pe străzile Parisului, cu aceeași atenție și sofisticare, în ciuda diferențelor de climă din Nevada. În salonul ei de coafură de pe Winter Street, numit Marcelle from Paris, reușise să recreeze ambianța franțuzească în cele mai mici detalii. Agățase pe pereții roz-pastel postere cu turnul Eiffel, cu catedrala Notre Dame, cu Sacré-Coeur, dar și cu Brigitte Bardot, Simone Signoret, Alain Delon și alții. Cât era ziua de lungă, în salon se auzeau vocile unor cântăreți francezi celebri, ca Dalida, Yves Montand, Gilbert Bécaud, Édith Piaf și Charles Aznavour, de pe discuri trimise tot de sora ei, Irène. Clientele se dădeau în vânt după decorul atât de tipic parizian, iar afacerea mergea bine. Singura problemă era paharul în plus pe care Marcelle îl consuma din ce în ce mai des, încă de la pauza

de prânz. Nu mai era un secret pentru nimeni, franțuzoaica se simțea profund nefericită la Reno.

Doug sosi acasă puțin mai târziu și depuse, ca de obicei, un sărut pe buzele soției, care era deja ocupată la bucătărie, cu un șorț legat în jurul taliei subțiri și un pahar de tărie la îndemână. Nu se mai sătura s-o privească, la fel de tandru și de admirativ ca în prima zi. Dar cum putea să fie atât de orb la răul care o rodea din interior? se întreba Pauline. Poate că nu voia să-l vadă, poate că aceasta era modalitatea lui de a gestiona situația.

În timpul mesei, Pauline le povesti ce se întâmplase în apartamentul 614. Deja se gândea la ziua următoare, temătoare că prietena ei, Kitty, nu se putuse abține și dezvăluise personalului că nu fusese capabilă s-o recunoască pe celebra Marilyn Monroe. Dacă așa stăteau lucrurile, cum avea să suporte toate ironiile, care ar fi asaltat-o, fără îndoială? Hotelul Mapes era foarte mare, dar, mai devreme sau mai târziu, toată lumea era pusă la curent cu ultimele bârfe, care se răspândeau cu viteza unui foc de miriște. O știa foarte bine.

Marcelle deschise chiar ea subiectul, plângându-se că în cele cincisprezece zile petrecute pe malul lacului Tahoe, nu reușise să urmărească evenimentele legate de turnarea filmului *Inadaptații*, după cum îi atrăseseră atenția clientele. Pauline zărise vreun actor celebru la Mapes, acum că se reluaseră filmările? O văzuse cumva pe Marilyn? Putea să-i ceară un autograf? Ar fi fost extraordinar, nu?

Pauline îi surâse mamei sale, apoi spuse, prefăcându-se nonșalantă:

– Mamă, chiar crezi că Marilyn Monroe utilizează toaleta pentru femei de la parter?

După masă, lui Jimmy i se dădu voie să-și urmărească serialul preferat la televizor, *Dennis the Menace*. Marcelle, în schimb, nu rata niciodată redifuzările seriei *I Love Lucy*, de pe CBS, în timp ce lui Doug îi plăcea *Alfred Hitchcock Presents*. Pauline stătea cu ei, căci acesta era modul ei de a le ține companie, în timp ce micuța Lily era deja în pat, sub pătură.

În noaptea aceea, Pauline dormi prost, iar a doua zi se trezi cu o strângere în stomac. Când se prezentă însă la locul de muncă, o oră mai târziu, nimeni nu o privi strâmb și nu râse de ea. Kitty își ținuse gura, probabil. Pauline se puse pe treabă, concentrându-se asupra sarcinilor zilei.

– Bună, Franțuzoaico!

Era vocea lui Marty, unul dintre ușierii de la recepție, un puști slab, cu părul roșcat. Venise să-i spună că Mildred o aștepta de urgență în biroul ei.

Pauline încremeni, lăsând să-i scape mătura.

– Ai necazuri? o întrebă.

Îi răspunse că nu, bâlbâindu-se puțin, iar băiatul îi dădu o palmă încurajatoare pe spate. Totul o să fie bine! Sus inima!

Pauline urcă la etajul doi, unde Mildred o aștepta în picioare, în mijlocul biroului, cu mâinile în șolduri. În mod bizar, nu părea supărată, mai curând perplexă. Trecu direct la subiect: ce se întâmplase deunăzi în apartamentul 614? Voia să afle totul, în detaliu, cu precizie, fără minciuni.

Tânăra simți că se cască pământul sub ea. Nenorocitul de halat, asta trebuie să fie. Probabil că doamna Miller se plânsese. Nimeni

nu-i cerea lui Marilyn Monroe să se îmbrace. Cine ar fi îndrăznit să facă așa ceva? Doar o proastă ca ea, o țărancă încuiată, total imbecilă. Începu să tremure din tot corpul.

Mildred aștepta. Pauline închise ochii câteva clipe, suficient ca forța nobilului armăsar să se materializeze alături de ea. Commander era acolo, dominând situația cu masa lui întunecată. O ținea pe Mildred la distanță, apărând-o. Doar așa reuși să vorbească fără să se bâlbâie, cu răsuflarea caldă a mustangului în creștet, mângâind-o pe ceafă. Relată operațiunea de curățenie efectuată în apartament, cererile doamnei Miller (cu excepția scrisorii) și sosirea maseurului, domnul Roberts.

Șefa femeilor de serviciu o ascultă, apoi își consultă ceasul.

– Bine, întoarce-te la treabă. Și dă-i bătaie.

– Am înțeles, doamnă Jones. Cobor.

– Cum să cobori? Tot n-ai priceput? Urcă!

Pauline o fixă întrebătoare. Ce voia să spună?

– Așteaptă-mă un minut. Ai nevoie de altă uniformă. Cea pe care o porți nu se potrivește deloc.

Mildred dispăru în încăperea alăturată, de unde se auziră uși de dulapuri trântite. Reveni cu pași mari ținând în mână un umeraș pe care atârna o uniformă precum cele purtate de Kitty, Maud și Harper: bleumarin, decolteu în V, guler alb, mâneci scurte cu marginea răsfrântă și buzunarele de la piept brodate cu litera M. Îi întinse uniforma, indicându-i că se putea schimba alături, unde nu era nimeni.

Pauline rămăsese locului, confuză.

– Secretara doamnei Miller ne-a telefonat în dimineața asta. Începând de astăzi, clienta

noastră solicită să te ocupi numai dumneata de menajul în apartamentul ei. Da, dumneata. Cred că i-ai făcut o impresie bună. Trebuie să continui să te comporți cu cea mai mare discreție. Păstrează doar pentru dumneata orice vezi sau auzi acolo. Să nu te prind cu bârfe pe la cantină despre ce se întâmplă la familia Miller. E clar? Dă-i drumul! Mai am și alte treburi pe ziua de azi.

Inima tinerei bătea puternic în timp ce se schimba, iar degetele îi tremurau atât de tare, încât abia reuși să-și încheie nasturii. Mildred îi întinse cheia de la apartament.

– Hai, urcă, îi ordonă. De fapt, stai! Îi netezi părul cu degetele ei groase, apoi îi aranjă gulerul. Nu te machiezi?

– Foarte rar, doamnă Jones. Doar la ocazii mari.

– Ei bine, nu ți se pare că este o mare ocazie să lucrezi pentru Marilyn Monroe la hotelul Mapes?

– Ba da.

– Gândește-te la asta. Și ocupă-te de coafură. Cere-i sfatul mamei dumitale, care știe ce trebuie făcut.

– Da, doamnă Jones.

– Ești o fată drăguță. Ar trebui să te pui mai bine în valoare. Gata, fugi! Și încearcă să te descurci la fel de rapid ca ieri. Când termini la 614, fă camerele standard de la etajul șase, până la finalul serviciului, și nu uita să completezi tabelul.

Uluită, Pauline ieși din birou și porni spre etaj. Doamna Miller ceruse să se întoarcă. Ea, Pauline Bazelet. Era ciudat. Îndreptându-se spre ascensor, își dădu seama că era fericită și emoționată în același timp. Avea să se ridice la

înălțimea misiunii primite? Avea să se descurce la fel de bine ca celelalte cameriste?

Pe când reflecta la toate acestea, o siluetă intră în raza ei vizuală, în capătul culoarului lung, avansând spre ea. Un bărbat subțire, îmbrăcat la costum. Era tatăl fiicei sale. Nu se mai intersectase de ceva vreme cu Kendall Spencer.

– Ia te uită, ia te uită... șuieră el, apropiindu-se suficient cât Pauline să-i poată mirosi loțiunea după ras mentolată.

Se asigură că erau singuri, apoi o lipi de un zid și îi vârî o mână între picioare, sărutând-o apăsat pe gât. O, dar mica lui franțuzoaică favorită avea o uniformă nouă, ce drăguță era! De-a dreptul adorabilă. Rochia aceea bordo era oribilă. Așadar, urcase în ierarhie? O păcălise pe bătrâna Mildred? Ce ticăloasă mică... Îi fusese dor de ea. Nu voia să treacă pe la el, pe la birou, doar câteva minute, ca să-i arate cât de mult îi lipsise cât fusese plecată în concediu?

Pauline nu avea scăpare și o știa. Kendall plătea pentru bona lui Lily, îi găsise locul de muncă de la Mapes și îi trimitea bani în fiecare lună. În contrapartidă, se văzuse nevoită să continue relația cu el în ultimii trei ani. Faptul că omul se însurase între timp și devenise tată nu părea să-l deranjeze. Trebuia să respecte înțelegerea asta. Profita de ea cu impunitate, dar îi declara că o iubește la nebunie și că, de la nașterea copilului, nu mai avea raporturi sexuale cu soția lui. Nici nu mai dormeau în același pat. Singura femeie din viața lui era Pauline.

Îl crezuse multă vreme, dar acum nu mai era așa de convinsă.

Reuși să se degajeze din strânsoare și îi spuse că doamna Jones i-a ordonat să lucreze pe etajul șase, ca s-o înlocuiască pe Pilar, aflată în concediu medical. Trebuia să se ducă urgent la muncă, altfel risca să întârzie. Kendall nici nu voia să audă, o tot împingea spre biroul lui.

– Domnule Spencer... vă rog..., protestă ea.

– Poți să-mi spui pe nume când suntem numai noi, îngerașule. Doar știi asta.

– Chiar trebuie să plec. Acum.

– Unde naiba te grăbești așa? După tot ce fac pentru tine, după toate eforturile?

Își strânse nodul cravatei și-și trecu mâna prin părul lins. Nu mai zâmbea.

Pauline își dădu seama dintr-odată care era argumentul suprem:

– Domnule Kendall, n-o putem face să aștepte pe Marilyn Monroe.

Individul emise un fluierat admirativ: o, dar chiar îl impresiona mica lui franțuzoaică. Mildred o distribuise așadar la apartamentul 614? Era pur și simplu minunat. În acest caz, da, Pauline trebuia s-o șteargă rapid. N-o puteau supăra pe doamna Miller, în nici un caz!

Înainte să se îndepărteze, o apucă de încheietura mâinii: să nu uite, totuși, să treacă pe la el mai târziu. Ca de obicei. Se auzi soneria ascensorului, și bărbatul îi fură un sărut fugar, de rămas-bun.

Pauline se înființă în fața apartamentului 614 cu o mână pe cărucior și una la inimă, care parcă voia să-i spargă pieptul. Abia putea să respire, într-atât era de speriată. În fața ochilor îi dansau pete negre, de-a lungul cifrelor gravate pe lemn. Trebuia să-și ia curajul în mâini și să intre. Nu avusese nici o reținere când nu știuse

cine era cu adevărat doamna Miller; acum însă, când știa, o copleșea panica. Marilyn Monroe se afla de cealaltă parte a ușii. O aștepta.

Înghiți în sec și inspiră profund, închizând ochii. Commander nu se materializă lângă ea, din păcate. Era singură.

– Serviciul de cameră! strigă nesigură, ridicând pumnul ca să bată.

Nici nu apucă să atingă lemnul, că ușa se deschise brusc și un bărbat deșirat, cu o expresie agasată, ieși grăbit, aproape răsturnând-o. Mormăi câteva scuze și porni cu pași mari pe culoar. Grație fotografiilor văzute în revistele lui Marcelle, Pauline îl identifică imediat: Arthur Miller.

Împinse căruciorul în interiorul apartamentului și închise ușa în urma ei. Era mai puțină dezordine decât prima oară când intrase.

– Serviciul de cameră! strigă mai tare.

Individul brunet pe care-l identificase drept Rafe își făcu apariția.

– Bună ziua. Sunteți din zonă, presupun? o întrebă surâzător.

– Da, domnule.

– E tot timpul așa de cald aici?

– Da, domnule. Uneori chiar mai cald.

– Eu m-am născut în Carolina de Nord, unde e mai răcoare. N-ar fi rea o piscină la Mapes, adăugă cu umor.

Își luă haina și plecă.

Pauline începu cu salonul și spațiul de servit masa. În surdină se auzea vocea doamnei Miller, care vorbea la telefon: chicoteli și murmure. Trebuia să-și scoată din minte cine era femeia aceasta. Nu avea altă soluție – se forță să-și imagineze că avea de-a face cu o clientă ca

oricare alta, nu cu una dintre cele mai mari celebrități ale planetei. Ușor de zis, greu de făcut.

Se concentră asupra unei pete rebele încrustate în mocheta de culoarea mierii: dulceață, după cum arăta. În timp ce freca energic, gândurile i se întoarseră la Kendall. Reușise măcar o dată să-l țină la distanță. Dar, în scurt timp, își spuse cu inima grea, va trebui să-i cedeze. Iar el va folosi un prezervativ, afirmând din vârful buzelor că nu voia să facă aceeași prostie de două ori. Era amantul ei blestemat, cel căruia continua să i se ofere pentru că nu știa cum să pună capăt relației toxice.

– Bună, Pauline.

Doamna Miller apăru în fața ei, în halat, cu o ceașcă de cafea în mână. Avea privirea vie și ochii mai puțin roșii. Nu purta nici o urmă de machiaj, dar părul îi era tot ciufulit. Surâsul ei inimitabil, unic îi îndepărtă orice îndoială tinerei femei de serviciu. Se regăsea în prezența actriței celebrissime, a fantasticei Marilyn Monroe.

Incapabilă să scoată o vorbă, rămase în patru labe, lipită de burete și de detergentul pentru mochetă.

Doamna Miller nu păru să-i observe jena. Se bucura s-o revadă! Pauline nu uitase, nu-i așa? Scrisoarea de dragoste în franceză? Numai ea o putea ajuta.

Frumoasa actriță se legăna ca un copil și fredona o melodie în timp ce scotocea în birou, căutând hârtie și stilou, cu gesturi rapide și precise. Unde dispăruse creatura amorfă pe care o întâlnise ieri?

– Am găsit. Așază-te la masă și scrie.

Pauline spera că exercițiul nu va dura prea mult, căci nu apucase să facă mai nimic. Ca și cum i-ar fi citit gândurile, clienta îi spuse să nu-și facă griji cu vasele murdare: o să le spele chiar ea. Pauline nu avea de unde să știe câte vase spălase când era mică. Fusese o adevărată campioană a chiuvetei din bucătărie. De altfel, intenționa să se apuce imediat de treabă, cât ea se instala, ca să nu piardă nici un minut.

Sub ochii uluiți ai cameristei, doamna Miller extrase mănușile de cauciuc din cărucior, intră în bucătărie și umplu chiuveta cu apă și detergent pentru vase. Lui Pauline îi venea să se ciupească de obraz, ca să se asigure că nu visează. Nimeni n-ar fi crezut-o dacă ar fi povestit ce-i era dat să vadă.

– Ești gata, draga mea?

– Da, doamnă Miller, îi răspunse cu stiloul în mână.

Telefonul începu să sune strident.

– Ah, nu! exclamă clienta din bucătărie. E Paula. Dacă mă prinde la telefon, mă ține ore în șir. Nu mai terminăm în veci scrisoarea.

Pauline se întrebă din nou cine era Paula.

– Dar dacă i-aș răspunde eu și i-aș spune că sunteți la baie?

– Ești genială! Sigur, răspunde!

Se ridică și apucă receptorul.

– Alo?

– Cine e la aparat? auzi o voce feminină nazală.

– Camerista, doamnă.

– Vă rog să mi-o dați pe doamna Miller.

– Doamna Miller este la baie.

– Mare lucru că s-a trezit. Un adevărat miracol! Spuneți-i să mă caute când iese.

– Am înțeles. Cum vă numiți, vă rog?

– Paula Strasberg, îi răspunse femeia și închise.

Era chiar Paula, îi confirmă doamnei Miller, care terminase de spălat vasele. Aveau o jumătate de oră în care puteau lucra liniștite, estimă actrița.

Se așezară una lângă cealaltă, cu coatele aproape atingându-se. Pielea artistei părea să emită o strălucire albă, iar acum, de aproape, Pauline observă puful fin care-i acoperea chipul, mai ales obrajii.

– Aș vrea să încep spunându-i că mi-e dor de el, zise pe acea voce ușor gâfâită, cu care Pauline începea să se obișnuiască. Că mă gândesc la el ziua și noaptea... la mâinile lui pe trupul meu... la sărutările lui... la mirosul lui... la vocea lui frumoasă...

– Așteptați... dictați cam repede, o întrerupse scriind de zor.

Doamna Miller își ceru scuze. Știa să spună în franceză doar „je t'aime", „amitié" și „amour". Avea să recopieze scrisoarea cuvânt cu cuvânt, după ce terminau.

– Continuăm? Unde rămăseserăm?

– La vocea lui așa de frumoasă.

Actrița se ridică, se îndreptă spre frigider, scoase din interior două sticle mici de șampanie, le deschise și puse una în fața lui Pauline. Luă câteva înghițituri zdravene, apoi reveni la dictare: anonimul amant magnific îi lipsea teribil; se plictisea de moarte în fundul acesta de lume, unde turna un film prost, într-o căldură oribilă. Abia aștepta să regăsească atmosfera plăcută a bungalow-ului lor și delicioasele lor distracții senzuale. Iar gura lui cu buze pline, acea gură care o înnebunea prin ce știa să facă... lent... fierbinte...

– Nu vrei o picătură de șampanie? N-o să-i spun nimic acelei îngrozitoare doamne Jones, poți conta pe mine.

Lui Pauline îi era sete. Fu pe punctul să-i răspundă că ar fi preferat un pahar cu apă și că se ducea să-și ia singură, dar nu îndrăzni. Se afla singură în apartament cu doamna Miller, care o privea cu ochi vicleni. Nu era nimeni care s-o supravegheze sau să o certe. Trase repede o dușcă și constată cu plăcere că bulele reci îi gâdilau cerul gurii.

– Irezistibil, nu? se extazie doamna Miller.

Reveniră la redactarea scrisorii, iar actrița mai deschise două sticluțe. Lui Pauline i se făcea cald; frazele șoptite, hipnotice și șampania îi urcau încet, dar sigur la cap. Pereții bej ai încăperii păreau să se onduleze ca sub efectul unei brize bizare. O cuprinse o amețeală deloc dezagreabilă. Nu mai putea lupta, îi era imposibil să reziste. Vedea tot ceea ce-și dorea doamna Miller să-i facă bărbatul acela misterios. Vedea totul, era în cameră, unde mirosea a iubire, nu-i scăpa nici un geamăt de plăcere, nici un sărut lacom. Stiloul i se umezise între degetele moi.

– Vrei să-mi citești în franceză, te rog, draga mea?

Se execută pe loc. Pronunțate în limba ei maternă, cuvintele i se părea încă și mai fierbinți, și mai îndrăznețe. Simți că îi ard obrajii, dar, curios lucru, nu se bâlbâi deloc.

– Nu înțeleg nici o iotă, dar culoarea feței tale mă asigură că scrisoarea noastră va avea efectul scontat.

Se auzi soneria de la intrare. Doamna Miller tresări. Cu siguranță era Paula. Repede, trebuia ca Pauline să se apuce de curățenie. Luă

scrisoarea, o împături și o strecură în buzunarul halatului.

– Nu știu cum să-ți mulțumesc.

– A fost plăcerea mea.

Tânăra puse mâna pe aspirator, încă ametită. Doamna Miller îi deschise unei femei de vreo șaizeci de ani, brunetă și scundă.

– Ah, tu ești, May! O așteptam pe Paula, care vrea să se asigure cu orice preț că m-am trezit.

May îi întinse actriței un pachet de scrisori. Era, fără îndoială, secretara ei personală, își spuse Pauline. Le lăsă singure în salon și trecu la dormitor. Făcând patul, se gândi la cuplul care dormea acolo. Oare Arthur Miller bănuia că soția lui scria scrisori de dragoste pe la spatele lui? De aceea era așa de încruntat dimineață, când părăsise apartamentul?

Frânturi de conversație ajungeau până la ea. Ciuli urechea în timp ce ștergea praful. Secretara doamnei Miller părea să încerce s-o pună în gardă: articolele urmau să apară în săptămâna aceea în toată lumea. Nu le putea împiedica publicarea. Trebuia doar să fie pregătită psihologic, să îndure. Trebuia să reziste. Desigur, asta însemna și o enormă publicitate pentru viitorul film, a cărui lansare era prevăzută pentru luna septembrie, iar studiourile își frecau deja mâinile. Ca de obicei, distracția avea să dureze o vreme, apoi presa avea să-și găsească altă victimă. Pauline n-o mai auzea deloc pe doamna Miller, care tăcea, ca și cum ar fi fost șocată. În cele din urmă o auzi îngăimând că asta nu-i aranja deloc situația conjugală, ci, din contră, agrava lucrurile și urma să-i transforme viața într-un infern.

A doua zi dimineață, pancarta *Nu deranjați* stătea atârnată de clanța ușii când Pauline se prezentă să facă menajul la apartamentul 614. Era vorba, după cum o știa foarte bine, de o regulă de aur: în acest caz nu trebuia nici să bați, nici să încerci să intri. Prin urmare, începu să lucreze în camerele standard de la etajul șase și reveni nu după multă vreme. Pancarta era tot acolo. În timp ce ezita, ușa se deschise și masivul maseur brunet apăru în prag. Prenumele lui, aflase între timp, era Ralph. Zâmbi când o văzu și îi șopti:

– Ar fi mai bine să revii mai târziu.

– Am înțeles.

Adăugă, tot în șoaptă, că doamna Miller avea o zi proastă. Pauline îi răspunse că îi părea rău să audă asta, apoi plecă să-și strângă căruciorul, întrebându-se ce s-o fi întâmplat, de ce avea nevoie de odihnă celebra actriță? Fetele din schimbul de după-amiază, Holly și Debra, urmau să facă menajul în apartament.

Pauline avea liber a doua zi, căci trebuia să se ocupe de fiica ei, să ajute la treburile casnice și la cumpărături. Nu-i vorbise mamei sale despre întâlnirea cu Marilyn Monroe; era secretul pe care îl ținea, deocamdată, numai pentru ea.

La finalul zilei, se juca la umbră, în grădină, cu micuța Lily, când Marcelle își făcu apariția de la coafor, într-o stare de agitație neobișnuită.

– Ia uite! îi zise aruncându-i două reviste. Nici nu-mi revin. Toți vorbesc numai despre asta.

Paris Match și *Life* aveau aceeași copertă: în prim-plan, un bărbat brunet care strângea pe după talie o femeie blondă. Amândoi aveau ochii închiși, buzele întredeschise și aerul că se doreau fierbinte. Șocată, își dădu seama că era vorba de Marilyn Monroe și de Yves Montand,

într-o imagine extrasă din filmul lor, *Let's Make Love*. Montand, bărbatul frumos cu voce de catifea, actorul și cântărețul francez pe care Marcelle îl venera cu patimă. Aceasta îi povesti fiicei sale că cei doi actori trăiseră o relație pasionată și secretă în timpul filmărilor de la Hollywood din primăvara trecută. Soția lui Montand, Simone Signoret, lucra la propriul film, în Italia, iar Arthur Miller, soțul lui Marilyn, era în prospecție pentru *Inadaptații*, a cărui realizare urma să înceapă în scurt timp în Nevada. (Era limpede că mama ei cunoștea dosarul pe dinafară.) Monroe și Montand se regăsiseră singuri, cazați în două bungalow-uri vecine, la hotelul Beverly Hills, în Los Angeles. Iar ceea ce trebuia să se întâmple s-a întâmplat. Acum, tot mapamondul era la curent. Ce suferință pentru Signoret! oftă Marcelle. Ce umilință publică pentru Miller! Probabil că în apartamentul lor de la Mapes situația era foarte încărcată. Amicele ei cameriste sigur urmau să-i dea detalii suculente.

– Sper că o să-mi spui totul! Mor de curiozitate!

Pe când asculta neatentă trăncăneala mamei, Pauline revedea pereții bej ai apartamentului 614, sticluțele de șampanie reci ca gheața, privirea bleu, complice și pusă pe rele a doamnei Miller.

„O scrisoare de dragoste", îi spusese. „O scrisoare de dragoste specială. În franceză."

1952

Reno, Nevada

În fiecare sâmbătă, Doug îi ducea pe Pauline, pe Jimmy și pe Prince, câinele familiei, într-o lungă plimbare în vechea lui camionetă. Lucra

în apropiere, la un garaj din Sparks, iar sâmbăta era ziua lui liberă. Era și cea mai aglomerată zi la salonul de coafură al lui Marcelle, căci numeroase cliente se programau pentru un permanent sau o vopsire. Doug lua sendvișurile pe care le pregătise, cu unt de arahide și dulceață, și multă apă (căldura începea încă din iunie), apoi înfunda pălării pe capetele copiilor, și toată această mică lume se punea în mișcare pentru tot restul zilei. Excursiile îi făceau plăcere lui Pauline, care le aștepta cu nerăbdare. Observase că mama ei nu se supăra că rata aceste deplasări: căldura și praful nu-i erau pe plac, ca să nu mai vorbim de riscurile de a nimeri peste un șarpe cu clopoței sau o pumă. Marcelle îl implora pe Doug să fie atent, căci dacă Pauline avea treisprezece ani, Jimmy, la cei cinci ani ai săi, era încă un copilaș. Grijile ei îl amuzau pe bărbat, care o ironiza: ai fi zis că ducea copiii în cea mai periculoasă zonă a lumii. De ce nu venea și ea cu ei, în timpul liber, ca să admire frumusețea incontestabilă a statului Nevada? Duminica însă, Marcelle prefera să se odihnească, pentru că muncea din greu, iar Doug nu insista. Își lua un aer melancolic, care nu-i scăpa lui Pauline. Când se întorceau și copiii, îi povesteau mamei lor, care îi asculta distrată, momentele forte ale zilei. Lui Marcelle îi lipsea Parisul, îi era dor de Franța. Nu-și găsise locul la Reno nici măcar după nașterea lui Jimmy. Se simțea altfel, diferită; era convinsă că băștinașii, inclusiv socrii ei, își băteau joc de accentul francez de care nu reușea să scape. Cum coabitarea cu nora devenise dificilă, părinții lui Doug preferaseră să plece din casa de pe Washington Street și să se mute la Carson City. Alt subiect dureros: femeile de bine care

nu se mai săturau să declare sus și tare că franțuzoaicele sunt târfe, în timp ce soții lor se purtau ca niște mitocani, neratând nici o ocazie s-o pipăie cu labele lor păroase, tocmai fiindcă se născuse la Paris. Marcelle nu se adaptase la „stilul de viață american", la acea abordare practică, cu săli de baie și bucătării supraechipate; nu o impresionau cantitățile enorme de mâncare îngrămădite în magazine, piramidele de pește, de carne, de brânzeturi și de fructe, pe lângă care Franța, după anii crânceni de război, părea o țară săracă; dulciurile *banana split* sau *hot fudge sundae*, bunătăți după care se dădeau în vânt copiii ei, o lăsau rece. Nu simțea decât dispreț pentru acest mod de viață în care oamenii nu se deplasau niciodată pe jos, indiferent că făceau cumpărături sau mergeau în vizită la vecini. Salonul cu pereți roz-pastel, unde putea să-și asculte șansonetele franțuzești, era singurul loc unde se simțea acasă.

Doug își dăduse toată silința pentru ca Pauline și Jimmy să cadă sub farmecul naturii din Nevada. În timpul acelor faimoase sâmbete, pe când rulau pe șoselele aparent infinite și drepte, prin decorurile imense luminate în nuanțe de gri-trandafiriu, printre munții maiestuoși, cu vântul rece al dimineții șuierând prin geamurile coborâte, fostul militar le vorbea despre copilăria sa, despre casele din lemn de pe Washington Street, pe vremea când strada nu era decât o uliță luminată de flacăra tremurătoare a unui felinar pe gaz. Pe atunci, când arunca o privire dincolo de îngrăditura grădinii încărcate de mirosul plantelor aromatice îngrijite de mama lui, nu vedea decât câmpuri sălbatice întinzându-se la vest până la

mândrii versanți ai masivelor muntoase. Regiunea nu era decât un șir nesfârșit de vârfuri argintate, de coline vopsite în ocru, de deșerturi cenușii presărate cu pelin.

Câteodată, în timpul acestor lungi peripluri, Jimmy adormea lângă el, lăsându-i lui Pauline impresia că Doug era numai al ei. Nu era geloasă pe frățiorul ei. Bărbatul o trata ca pe propria fiică, avea grijă de ea, se interesa de evenimentele din viața ei și o felicita pentru rezultatele bune la școală și steluțele aurite din carnetul de note. Îi făcuse cadou, pentru masa de prânz, un sufertaș cu Mickey Mouse pe care Pauline îl adora. Ea ajunsese să vorbească perfect engleza, fără cea mai mică urmă de accent, dar începuturile nu fuseseră ușoare. Ce chin, acea primă zi de școală din 1946, cu privirile curioase care o însoțeau peste tot și frazele de neînțeles lansate în direcția ei! În fiecare dimineață, întreaga clasă trebuia să se ridice, să ducă mâna dreaptă la piept și să recite ceva ce i se părea un poem. Habar n-avea despre ce era vorba și se jena să întrebe, dar se străduia să învețe textul pe dinafară, fără să-l înțeleagă. Ceva mai târziu, Doug îi explică semnificația micului discurs care începea cu cuvintele: „Jur credință drapelului Statelor Unite ale Americii", un fel de promisiune, un mod de a-ți slăvi țara și a te arăta respectuos față de ea. Îi aminti, cu aceeași ocazie, că în curând avea să primească pașaportul american.

Spectaculosul Pyramid Lake, cu formațiunile lui stâncoase, aflat la circa 60 de kilometri la nord de Reno, era unul dintre locurile preferate ale celor doi copii. Pe drum, Doug le spuse că ținutul aparținuse cândva indienilor paiute, din care încă mai trăiau câțiva pe acolo. Le povesti

vechea legendă a Mamei de Piatră, care plânsese atât de mult, încât din lacrimile ei s-a umplut lacul. Rămăsese încremenită de durere până când se transformase în stâncă, așezată cu coșul de merinde alături. De fiecare dată când mergeau acolo, le arăta cu degetul silueta bolovănoasă care semăna cu o femeie așezată pe vine lângă apele albastre. Și de fiecare dată, Jimmy întreba: „De ce era tristă Mama de Piatră?" Pentru că își pierduse copiii, îi răspundea răbdător Doug.

Fiecare sâmbătă era o nouă aventură, iar Pauline tremura de nerăbdare. De obicei, excursiile începeau cu o haltă rapidă la magazinul Five and a Dime din colțul străzii, de unde Pauline își cumpăra batoane de lemn-dulce, micul ei păcat nevinovat, iar Jimmy, un pachet de bomboane M&M, preferatele lui. Continuau apoi pe sub arcada istorică de pe Virginia Street, care anunța cu mândrie: „RENO – Cel mai mare oraș mic din lume". Acesta era semnalul. Din acel moment, Doug începea să le vorbească despre trecut. Povestea atât de frumos, încât l-ar fi putut asculta ore în șir. Porecla „Silver State" data din secolul al XIX-lea și se referea la primele descoperiri ale unor depozite de argint. Populația statului explodase pentru că oamenii erau atrași de potențialul minelor. Ca să adăpostească acest surplus de locuitori se construiseră rapid case ieftine, dar, când afacerile începuseră să stagneze, minerii plecaseră, lăsând în urma lor case goale, în mijlocul pustietății. Așezările se transformaseră în orașe-fantomă, din care multe erau încă în picioare. Purtau nume misterioase, precum Weepah, Belmont, Delamar sau Rhyolite, și se numărau, de asemenea, printre

locurile favorite ale celor doi copii, uitate, dar încă vizibile, în ciuda poverii anilor. Aici locuiseră familii întregi odinioară? se mira Pauline. Da, copiii se jucaseră prin grădinile acestea îngălbenite, uscate, viața înflorise vremelnic, apoi totul se oprise. Rătăceau impresionați prin școli în ruină, prin case fără acoperiș, prin birouri de poștă, prin magazine cu rafturi goale, prin baruri, magazii și mine complet pustii. Vrăjită, dar și puțin speriată, Pauline se agăța uneori de brațul puternic al lui Doug.

Aceste excursii durau toată ziua și, cel mai adesea, ajungeau acasă după ora cinei. Marcelle îi aștepta în fața televizorului, fumând și sorbind din pahar, în timp ce mâncarea stătea caldă în cuptor. Uneori era cam tuflită de băutură, dar Doug se prefăcea că nu-și dă seama, observase Pauline. Într-o seară îi întinse un buchet de flori sălbatice, albe și galbene, pe care le culeseseră pentru ea de pe marginea drumului. Bărbatul nu păruse să bage de seamă că Marcelle plânsese.

Într-o zi cu zăpușeală toropitoare de la începutul verii, când căldura crea pe asfalt miraje stranii care semănau când cu un lac, când cu un munte, când un tren, Pauline zări o turmă de cai sălbatici galopând pe câmpul din dreapta lor. Doug reuși s-o ajungă din urmă. Li se mai întâmplase să întâlnească mustangi, dar era pentru prima dată când tânăra se găsea atât de aproape de ei. Nu-i mai scăpa din ochi. Expresia bucuriei intense pe care o resimțea îi smulsese un zâmbet bărbatului.

Ulterior îi povesti că avea o cunoștință, o doamnă, care se ocupa de mustangi, luptând pentru bunăstarea și supraviețuirea lor; o

persoană excepțională, după părerea lui. Se știau din copilărie, căci părinții ei, familia Bronn, aveau o casă la doi pași de cea a familiei Hammond, pe Washington Street. Se numea Velma și trăia lângă Wadsworth, nu departe de Pyramid Lake, cu soțul ei, Charlie Johnston. Peste câteva zile intenționa să se ducă la ranchul lor, ca să le repare una dintre mașini. Pauline ar fi vrut să-l însoțească? Îl întrebă dacă la ranchul doamnei respective erau mustangi. Da, îi răspunse Doug, chiar destul de mulți. Velma îi îngrijea când se răneau și le dădea drumul înapoi în sălbăticie după ce își reveneau.

După școală, Doug o duse pentru prima dată la Double Lazy Heart Ranch, lăsându-l pe Jimmy cu un coleg de clasă. În drum spre Wadsworth o avertiză că Velma arăta mai ciudat, pentru că suferise de poliomielită în copilărie. Boala lăsase sechele dizgrațioase, pe care Pauline urma să le constate imediat, dar era cea mai bună ființă din lume și cea mai curajoasă. Și soțul ei era un om fermecător. Ca și el, Velma crescuse în comitatul Washoe, unde tatăl ei fusese văcar, un om care iubea și respecta animalele, calități pe care i le transmisese fiicei lui. Pauline îl întrebă de ce Velma își consacrase viața mustangilor, iar Doug îi descrise cum, cu câțiva ani în urmă, pe drumul spre Reno, în timp ce se ducea la serviciu, căci era secretară, observase un lichid întunecat care se scurgea dintr-o remorcă rulând chiar în fața ei. Era sânge. În primul moment, crezuse că era vorba de o vită sau o oaie rănită, dar cantitatea de sânge era prea mare ca să provină de la un singur animal. Intenționând să-l avertizeze pe șofer, îl urmărise până la parcul cu animale din Sparks, aflat la

marginea orașului. Acolo, Velma făcuse o descoperire înfiorătoare.

– Ce era? întrebă Pauline ținându-și respirația de emoție.

În interiorul camionului nu se aflau nici vite, nici oi, ci o duzină de cai sălbatici mutilați atroce, înghesuiți unii într-alții, cu copitele într-o baltă de sânge. Erau într-o stare deplorabilă. Unii rămăseseră fără partea de jos a picioarelor, un armăsar avea ochii scoși, iar un mânz zăcea fără viață, zdrobit de ceilalți. Șocată, Velma aflase că animalele fuseseră hăituite, capturate și aruncate în camion, urmând să ajungă la abator, ca să fie transformate în pateu pentru animalele de companie. În acea zi, șocată de brutalitatea intolerabilă, Velma Johnston decisese să lupte pentru salvarea mustangilor. Vânarea lor, o barbarie indescriptibilă, trebuia să înceteze imediat. Încetul cu încetul, reușise să ralieze și alte suflete sensibile la cauză; nu era genul care să se lase ușor. Împreună cu echipa ei eliberase deja un număr important de animale capturate și le oferise siguranță. Prima victorie era însă de dată recentă: reușise să convingă Curtea de justiție din Virginia City să voteze o rezoluție de interzicere a utilizării avioanelor și elicopterelor pentru vânarea sau capturarea cailor sălbatici.

Ranchul familiei Johnston era ascuns în zona colinară, pe valea râului Truckee, iar verdeața zonei o impresionă pe Pauline, obișnuită cu climatul în general arid din Nevada. Datorită abundenței apei, regiunea era foarte populară printre crescătorii de vite, îi explică Doug. Când ieșiră însă din camionetă, căldura înăbușitoare a verii îi lovi ca un baros, făcând-o pe Pauline să se felicite că împrumutase de la mama ei o

pălărie de paie și ochelari de soare. Ranchul era o clădire joasă în formă de L, cu acoperiș de șindrilă. În timp ce se apropiau, Doug îi povesti că proprietarii construiseră singuri totul, cu șase ani în urmă. În fața intrării se jucau niște copilași, iar ușa principală era decorată cu un ciocănel metalic încadrat de două inimi.

– Nu au copii, dar locul e plin, îi explică Doug.

Urcară cele câteva trepte ale verandei și intrară într-un salon unde trona un șemineu masiv, cu un pian vechi într-un colț. Femeia de vreo patruzeci de ani, brunetă și zveltă, care veni în întâmpinarea lor, purta blugi și o geacă de piele întoarsă cu franjuri. Doug procedase corect avertizând-o pe Pauline, căci fața gazdei lor era mutilată oribil. Partea din stânga i se lăsase complet, iar când zâmbea, o jumătate din gură i se lăsa în jos, în timp ce cealaltă jumătate se ridica, dând la iveală gingiile. Avea un ochi pe jumătate închis, un umăr mai înalt, iar torsul îi era nefiresc aplecat în față, ca și cum ar fi fost pe punctul să cadă. Îl salută pe Doug cu o voce aspră, de fumătoare înrăită. Apoi o văzu pe Pauline și întinse mâinile spre ea.

– Ah, uite-o pe fetița ta delicioasă! exclamă.

Bărbatul își umflă pieptul de mândrie, o prezentă și îi spuse că ar vrea să vadă mustangii.

– Îți plac caii? o întrebă Velma Johnston zâmbind strâmb, dar cu căldură. Ești întotdeauna binevenită aici. Hai afară să ți-i arăt.

Inima Paulinei bătea tot mai tare pe măsură ce se apropiau de zona împrejmuită în care se aflau mustangii. Toți proveneau din turmele sălbatice care străbăteau liber statul Nevada. Tatăl Velmei, Joe, începuse să-i îmblânzească,

căci știa cum să se poarte cu ei și îi trata cu mai multă blândețe decât majoritatea crescătorilor de vite. Obișnuia să-i spună fiicei lui că mustangii se născuseră din goana vântului și că dresajul lor trebuia făcut cu răbdare, fără cruzime.

Sub ochii lor, un tânăr înarmat cu un lasou și un bici lung ghida un cal în jurul îngrăditurii. După o lovitură ușoară, animalul își schimbă direcția. Procesul de învățare a unui mustang să-și controleze alura, să meargă la galop și la pas și să se oprească era îndelungat, îi explică Velma. Unele animale erau atât de sălbăticite, încât deveneau ostile, de-a dreptul periculoase. De aceea, cuvântul cheie era răbdarea.

– Faci treabă bună! strigă la tânărul rândaș, care înclină din cap în semn de mulțumire.

Pauline urmărea scena, uitând de căldură, de vânt, de gura care i se uscase; nu rată nimic din ședința de dresaj, cât timp Doug se ocupă de mașina pentru care venise. Un tip înalt și solid se apropie să o salute. Era soțul Velmei, Charlie. Pauline îl salută politicos, la rândul ei, fără să piardă însă din ochi calul cu tentă aurie care se învârtea prin țarc.

– O cheamă Tundra. Săptămâna trecută nici nu te puteai apropia de ea, îi spuse Charlie înainte să plece la treburile lui.

Puștiul termină antrenamentul și se apropie de ea, scoțându-și pălăria și ștergându-și fruntea îmbrobonată de sudoare. Pauline își dădu seama că se înșelase: nu era un băiat, ci o fată de vârsta ei, pistruiată, cu părul lung, buclat.

– Bună. Pe mine mă cheamă Billie-Pearl, se prezentă.

Uluită, Pauline o salută și ea.

– Vrei să facem o plimbare? îi propuse fata. Nu pe Tundra, care te-ar trânti imediat, ci pe un cal mai în vârstă și mai blând.

Rușinată, mărturisi că nu călărise niciodată.

Billie-Pearl fluieră a mirare, dar fără răutate.

– Ești din Nevada și n-ai făcut niciodată echitație?

– Nu sunt din Nevada, m-am născut la Paris, în Franța.

Urmă un nou fluierat, de data asta admirativ.

– La naiba, e prima oară când cunosc pe cineva de la Paris! Ei bine, *bonjour*, miss! Mă duc s-o aduc pe Rocket. Ești gata pentru prima lecție?

Dispăru fără să-i lase timp să protesteze. După câteva minute reveni cu o iapă alezană, cu coama blondă. Rocket era cel mai cuminte cal din lume, îi spuse ca s-o liniștească. Vor începe cu o plimbare lentă, dar mai întâi trebuia să facă prezentările, nu-i așa? Rocket avea nevoie s-o cunoască. Era foarte simplu.

– Apropie-te. De fapt, cum te cheamă?

– Pauline.

– Nu te mușcă, vino mai aproape. Vezi cum îi freamătă nările? Îți caută mirosul. Pentru ei, mirosurile sunt un limbaj aparte. Poți s-o mângâi. Uite, pe gât, așa. Încearcă. Da, e bine.

Pauline era șocată de îndrăzneala acestei fete plăpânde, căreia părea să nu-i fie teamă de nimic, făcând-o să se simtă prost. Ghicindu-i parcă jena, Billie-Pearl îi ceru să i se adreseze calului ca și cum ea n-ar fi fost acolo. Dacă voia, putea să-i vorbească în franceză! Cu siguranță, i-ar fi trezit interesul.

În timp ce Billie-Pearl, fluierând o melodie printre dinți, punea șaua pe spinarea iepei, Pauline îi vorbi în limba ei maternă,

mângâindu-i blând gâtul și umărul. Era un animal foarte frumos, cu ochi mari, negri și coamă blondă.

– Ce-i spui acolo? M-ai făcut curioasă.

– Că este frumoasă și că mă bucur să facem cunoștință.

– Pare să-i placă. Bun, văd că ești mai înaltă, trebuie să cobor puțin scările.

Înainte să apuce să întrebe cum o să se cocoațe, Billie-Pearl conduse calul lângă un taburet, explicându-i că, atunci când o să devină o adevărată călăreață, n-o să mai aibă nevoie de ajutor ca să urce în șa, va face ca ceilalți, cu un picior în scară.

– Hai, sus, miss!

Pauline urcă pe taburet, își trecu un picior peste șa și se așeză cu prudență. Iapa făcu câțiva pași, dezechilibrând-o. Nu avea de ce să se țină, dar reuși să rămână pe poziție în timp ce Billie-Pearl îi vâra picioarele în scări.

– Bun! Acum, apucă frâiele. Îndreaptă spatele, lasă umerii în jos.

Pauline își dădu seama că domina tot ce se afla în jur. Era o senzație plăcută.

– Acum o s-o îndemn eu să avanseze, dar data viitoare o s-o faci tu. Ești gata?

Îi răspunse cu o scurtă înclinare din cap, iar Billie-Pearl o conduse pe Rocket la pas spre o îngrăditură mai mare, de cealaltă parte a terenului. Pauline se uita drept înainte, printre urechile animalului, cu mâinile crispate și ridicate în dreptul pieptului. Mișcarea legănată o făcea să stea țeapăn.

– Hei, strigă Billie-Pearl, relaxează-te, miss! Trebuie să te miști odată cu calul. Asta se învață cu timpul.

Nu era ușor, dar se ambiționă. Voia să-i arate acestei fete că era capabilă și să facă corp comun cu iapa, să se bucure cât mai mult de acest moment unic. Făcură mai multe ture și începu să se simtă mai sigură pe ea, mai relaxată.

– Așa, vezi că merge? Exact cum ți-am spus! o încurajă instructoarea ei.

Pauline se înroși la față de plăcere. Nu mai voia să coboare de pe cal, ci să continue, animată de o tenacitate care o mira și pe ea.

– De ce sunt așa de speciali mustangii? o întrebă pe noua ei prietenă în timp ce-și urmau rondurile.

– Nu sunt o specialistă, să știi. Ar trebui s-o întrebi pe Velma.

Billie-Pearl mângâia iapa pe cap, trecându-și palma peste nările ei delicate, ceea ce Pauline visa să facă, dar nu îndrăznea încă. Îi spuse că iubea caii dintotdeauna. Tatăl ei era administratorul ranchului vecin și lucra adesea cu familia Johnston, dar se ocupa mai mult cu creșterea vitelor. Iubirea și respectul pentru caii sălbatici, care contribuiau la legenda Vestului Sălbatic, veniseră de la sine, iar ideea că unii oameni le puteau face rău o revolta.

– Și chiar le fac rău, să știi. Nici n-ai idee cum se poartă cu ei „mustangerii" de pe aici.

– „Mustangerii"?

– Da, așa li se spune nenorociților care vin să-i vâneze, cu lasouri, camioane și avioane. Îi prind ca să-i vândă apoi la abatoare, unde sunt transformați în hrană pentru câini. Indivizii ăștia merită să moară!

Scuipă pe jos, adăugând o serie de înjurături bine simțite. Lui Pauline nici nu i-ar fi dat prin cap să folosească un asemenea limbaj; o privea pe jumătate admirativ, pe jumătate șocată.

– Aș vrea să mai vin aici, dar cum să fac?

Billie-Pearl ridică din umeri.

– E simplu. Velma merge la Reno în fiecare zi. Am impresia că tatăl tău ar fi de acord.

– Tata a murit demult. Doug e tatăl meu vitreg. Dar îl ador.

– S-ar zice că sentimentul e reciproc.

– Tu cum faci să vii aici?

– Cum crezi?

– Știu! Călare!

– Ai ghicit!

Pauline își aminti multă vreme după aceea de această primă vizită la Double Lazy Heart Ranch, de unde începuse prietenia ei cu Billie-Pearl: o relație sinceră și profundă, care avea să reziste peste ani încercărilor vieții. Din acea vară a anului 1952 deveniseră inseparabile. Pe perioada vacanțelor mari, Velma, Charles și Doug se organizau ca s-o ducă pe Pauline la Wadsworth și înapoi la Reno, ca să o poată regăsi pe Billie-Pearl și caii ei. Toată lumea înțelesese importanța acestei prietenii. Toată lumea, cu excepția lui Marcelle.

Pauline nu se mai sătura de atmosfera de la grajduri, de mirosul de paie și de bălegar, de caii pe care învață repede să-i recunoască după nume. De-a lungul săptămânilor făcu progrese cu Rocket, fără a atinge totuși nivelul lui Billie-Pearl, care părea născută pe un mustang. Cu timpul, se familiariză și cu personalul de la ranch, persoane de toate vârstele, din toate colțurile statului Nevada și chiar din California vecină, uniți de dorința de a apăra mustangii. Doctorul O'Brian, veterinarul cu accent irlandez cântat, care venea săptămânal cu geanta lui mare, neagră, era preferatul ei. Îi plăcea să-l

vadă la treabă, să-l asculte când le vorbea cailor cu blândețe, când îi trata.

După acea primă vară, Pauline deveni o clientă obișnuită a ranchului, a familiei Johnston și a animalelor pe care învățase să le iubească. Marcelle era singura care nu manifesta nici un entuziasm pentru această pasiune, deoarece echitația și prietenia cu fermierii nu erau demne de o tânără pariziancă de familie bună. Pauline risca să ajungă ca acea Billie-Pearl, în care nu vedea decât un băiețoi ratat, prost-crescut și cu maniere brutale. Doug le lua apărarea, dar, în ciuda disputelor dintre părinți, care degenerau adesea, fata continuă să meargă asiduu la ranchul de la Wadsworth și să se antreneze pentru a deveni o călăreață experimentată.

Trei ani se scurseră astfel, în ritmul cavalcadelor lui Pauline și Billie-Pearl, al sosirii și plecării mustangilor răniți și salvați de Johnston. Venerată în sânul grupului ei, Velma era șefa de necontestat al bandei. În 1955, după o dezbatere aprinsă cu un funcționar de la Bureau of Land Management, își câștigă un nou supranume: „Wild Horse Annie", ajungând pe prima pagină a ziarelor locale.

În 1955, alte două evenimente aveau să le marcheze viețile: Marcelle își pierdu mama, iar Pauline o însoți la Paris pentru înmormântare. Luară avionul pentru prima dată, la aproape zece ani după ce părăsiseră Franța. Marcelle, copleșită de durere, își pierdu complet controlul la revederea familiei și prietenilor – Parisul îi lipsise enorm. Pentru Pauline, lucrurile se petrecură altfel. În ciuda bucuriei reîntâlnirilor, îi deveni imediat evident că nu se simțea acasă. Orașul ei natal i se părea gri, murdar, aglomerat

de mașini ridicol de mici și de pietoni febrili care se agitau de colo-colo precum furnicile. Aerul era poluat. Îi era dor de Doug, de Billie-Pearl, de Rocket și de Tundra. Avea nevoie de imensitatea naturii sălbatice, de acele peisaje deșertice pe care le adora, de luminozitatea schimbătoare a cerurilor, de izvoarele reci ca gheața în căldura sufocantă a verii, de lacul Tahoe, unde se bălăcea cu Jim și Doug pe timpul vacanțelor. Îi era dor și de Reno, de vecinii și prietenii pe care și-i făcuse acolo, de Daisy de la magazinul Five and Dime, de colegele de clasă, de profesori... În timp ce mama ei se smiorcăia la gândul că vor fi nevoite să părăsească din nou Parisul, ea nu avea decât o idee în cap: să se întoarcă în Nevada.

În același an, de Crăciun, râul Truckee a inundat orașul Reno și împrejurimile, după o furtună catastrofală. Peste tot s-au înregistrat pagube considerabile, reparațiile durând ani de zile. Timp de mai multe zile, ranchul lui Charlie și Velma fusese rupt de lume și parțial acoperit de ape. Pauline află însă că cei doi erau bine și că mustangii nu avuseseră de suferit.

Într-o noapte de sâmbătă din februarie 1956, o pudră de zăpadă proaspătă acoperise pământul, iar Pauline observă imediat o agitație neobișnuită când ajunse la ranch. Află că o bandă de vânători fără scrupule pusese mâna pe o turmă întreagă de mustangi, rănind mai mulți. Echipa Velmei, alături de neîmblânzita Billie-Pearl, reușise să elibereze zece cai de sub nasul atacatorilor: câțiva mânji, câteva iepe și un armăsar tânăr, înnebunit de furie.

Un vaiet sfâșietor, care nu avea nimic uman, provenind din grajd o făcu pe Pauline să se cutremure din cap până în picioare.

– E tânărul armăsar. Și-a pierdut familia, e disperat, îi explică Velma, care părea epuizată.

Pauline nu avea să uite niciodată clipa în care îl văzuse pentru prima dată. La început, nu putu distinge decât o masă de un negru tuci, apoi albul ochilor și al dinților animalului care necheza. Cu urechile lăsate pe spate, cu capul coborât, se vârâse într-un colț al grajdului și lovea neîncetat pământul cu copitele, lăsând să-i scape acele urlete îngrozitoare, stridente. Nimeni și nimic nu-l putea liniști.

– A fost rănit grav, spuse Velma. Uită-te la genunchiul și la urechea lui. Sângerează, dar nici bunul nostru doctor nu reușește să se apropie de el.

Pauline simți cum i se umezesc ochii. Stăpâna ranchului părea disperată. Nu știa cum s-o consoleze.

Mai târziu o găsi pe Billie-Pearl cocoțată pe gardul de lemn din jurul grajdului, privind în interior, spre umbra ghemuită într-un colț. Cu picioarele din față depărtate, calul lăsase capul în jos, cu nările aproape atingând solul. Dintr-odată, tăcuse. Nu mâncase, nici nu băuse, refuzând orice încercare de apropiere și comportându-se extrem de amenințător. Doc O'Brian îi spusese întristat Velmei că nu putea să facă mare lucru. Sângerarea se oprise, dar animalul avea nevoie de puncte de sutură.

Pauline se așeză pe gard lângă prietena ei. Sub pălăria Stetson, chipul acesteia era împietrit. Deși nu avea decât șaptesprezece ani, părea brusc mai în vârstă și mai înțeleaptă. Buzele strânse îi trădau hotărârea.

– I-au masacrat familia, de aceea urăște oamenii. Eram acolo. Am văzut totul, rosti într-un târziu.

Pauline întinse mâna și o luă pe după umăr, sub fulgii de nea care cădeau încet.

– O să-l scot din starea astea. O să-l salvez. O să-i salvez viața, îți jur.

– Te cred.

– E imposibil să te apropii de el, dar o să găsesc eu o cale. O să dureze ceva, dar nu-mi pasă. L-ai văzut?

– Da, în fugă. Era într-o criză de furie.

– E un rege. Regele deșertului.

Billie-Pearl sări jos și își ridică fermoarul hanoracului. Ridică bărbia și zâmbi.

– I-am găsit un nume. Vrei să știi cum îl cheamă?

– Sigur!

– Îl cheamă Commander.

Vara 1960

Reno, Nevada

În fiecare zi, cantina zumzăia de bârfe legate de echipa de filmare; nu se mai vorbea despre altceva. Montgomery Clift zăcea, mort de beat, în Sky Room; John Huston își toca banii la cazinoul hotelului și soții Miller se certau atât de violent la etajul șase, aruncându-și cu farfurii în cap, încât ceilalți clienți începuseră să se plângă de zgomot. Ca să nu-l uităm pe stoicul Clark Gable, care, în ciuda amabilității și bunelor maniere, se săturase să sufere ore în șir sub soarele de plumb: Marilyn Monroe îl făcea să aștepte, la fel ca pe toți ceilalți de pe platoul de filmare. Pauline înțelesese repede adevărul, chiar și fără ajutorul bârfelor de la cantină: doamna Miller nu mai reușea să se trezească dimineața. Și când o făcea, în sfârșit, era deja ora prânzului, iar ea abia se mișca, precum o epavă umană.

– Ia povestește-ne, Franțuzoaico, cum se dă jos din pat marea vedetă Monroe?

– Tot beată cui, tot în pielea goală?

– Mi-a zis Linda că nu poartă nici chiloți, nici sutien. Cică nici n-ar avea în dulap.

De peste tot se auzeau hohote groase.

– Măcar e drăguță cu tine?

– Da, răspunse Pauline mâncându-și imperturbabilă hamburgerul. E foarte de treabă.

– Meg de la biroul poștal zice că primește peste cinci sute de scrisori pe săptămână de la fani. Bieții oameni nu mai fac față!

Pauline învățase să fie grijulie în timpul pauzelor de masă. Se hotărâse să le dezvăluie cât mai puține detalii lui Casper, Lincoln, Ernesto, Addie, Dan și Pedro, dar și celorlalte cameriste, spunându-le de fiecare dată că, atunci când își începea ea serviciul, doamna Miller dormea de obicei. Aceasta era linia pe care și-o impusese și nu făcea excepții. Le povestea că se intersectau foarte puțin prin apartament și că doamna Miller își petrecea cea mai mare parte a timpului cu profesoara, secretara sau maseurul ei.

– Profesoara aia e la fel de amabilă ca un gardian de pușcărie! protestă Fern.

– Tipii de pe platoul de filmare au poreclit-o „Barbă Neagră", ca piratul. Mi-a povestit unul dintre șoferi.

Alte râsete.

– Montgomery Clift comandă cocktailuri la serviciul de pe etaj toată noaptea. Unul după altul.

– După ce a ras deja o duzină la Sky Room, îl completă Dan.

– El și Huston se înfig în bar imediat ce termină filmările.

– Și Arthur Miller, încornoratul secolului, e tot mai posac. Nici ăsta nu lasă bacșiș.

– Hei, Matty, vorbește mai încet. Cotoroanța de Jones se uită la noi.

– Ce porcărie de film o să iasă! Mă întreb cum reușesc să joace cu tot balamucul ăsta.

– Am înțeles că sunt deja în întârziere.

– Chiar așa, despre ce e vorba în film?

– Ai idee, Franțuzoaico?

– Habar n-am! răspunse Pauline.

Minția, căci citise în revistele mamei sale că filmul fusese scris de însuși Arthur Miller pentru soția lui. Era vorba de o femeie și de trei bărbați: trei creaturi rătăcite, rănite, care se regăseau în pustietatea imensă a statului Nevada, cu orașele sale fantomă. Era tot ce știa.

Îi asculta, zâmbea când trebuia, se indigna împreună cu ei, dar își ținea gura. Până și mamei sale, care aflase uluită de la o clientă că se ocupa de menaj în apartamentul cuplului Miller, găsise de cuviință să-i spună că se vedeau extrem de rar. Răspunsul o dezamăgise peste măsură pe Marcelle. Desigur, insistase: cum adică, nu stăteau deloc de vorbă? În afară de bună ziua, bună seara, nimic. Oricum, Mildred Jones îi interzisese să vorbească despre asta. Pauline n-avea nici un chef să ajungă înapoi la veceurile de la parter, așa că îi respecta cu strictețe instrucțiunile.

Firește, în spatele ușilor închise ale apartamentului 614, când se regăsea singură cu doamna Miller, lucrurile se petreceau cu totul altfel.

Mai întâi fusese dimineața aceea îngrozitoare, când dăduse peste actriță singură, așezată în salon, țeapănă ca o statuie de marmură, cu privirea pierdută spre vârfurile munților și un

pahar de șampanie în mână. Ochii ei înlăcrimați păreau încă și mai roșii, iar paloarea chipului, cu tente de gri, îi dădea un aer de om grav bolnav. Nu reacționase în nici un fel la intrarea lui Pauline, păstrând o tăcere mormântală până la plecarea ei.

În definitiv, la ce se așteptase? Ca doamna Miller să-i devină cea mai bună prietenă din cauza unei scrisori în franceză către amantul ei, Yves Montand? Cum își putea imagina așa ceva? Cum să încerce să spere că ar putea avea o relație apropiată cu una dintre cele mai celebre femei din lume? Cum de putuse să fie atât de proastă și de vanitoasă? Slavă Domnului că nu vorbise cu nimeni despre asta!

În ochii doamnei Miller, Pauline nu reprezenta mare lucru. Era transparentă. Invizibilă. Nu exista. Era doar camerista anonimă, care se prezenta în fiecare dimineață ca să-i facă menajul. Atât și nimic mai mult.

După căderea întunericului, Pauline își aminti de această siluetă pietrificată pe canapea, agățată de paharul ei. De acum înainte, raporturile lor aveau să se reducă la această imagine? Se temea să se întoarcă în apartament.

A doua zi dimineață, când intră, auzi zgomot de voci. Oripilată, înțelese că nimerise în mijlocul unei dispute conjugale. Un bărbat striga, părea nervos. O ușă se trânti, făcând-o să tresară.

În fața ei, ocupând parcă întreaga încăpere cu trupul lui, apăru Arthur Miller, cu trăsăturile deformate de furie. O privi ca și cum s-ar fi întrebat cine era și ce căuta acolo, apoi o ocoli și ieși rapid, izbind ușa în spatele lui.

– Bine că a plecat regele posacilor, se auzi vocea oftată, copilărească. Nu-l lua în serios,

Pauline.

O văzu pe doamna Miller, cu părul zburlit, în halat, cu ochii roșii și pleoapele grele de somn. Se bucură s-o vadă zâmbind, dar, mai ales, s-o audă rostindu-i numele. Începu curățenia, în timp ce actrița răspundea la telefon. Părea să-i placă să li se confeseze interlocutorilor succesivi ca și cum aceștia s-ar fi aflat în încăpere, ignorând vizibil prezența tinerei cameriste, care auzea totul: exasperarea față de soțul ei, care rescria scenariul în fiecare seară și îi dădea replicile dimineața, după ce ea își învățase deja dialogurile cu Paula; căldura sufocantă; conflictele dintre profesoara ei de artă dramatică și John Huston – cei doi nu se suportau, iar „Arturo" (așa îl numea pe Miller în privat, înțelese Pauline) îi lua partea regizorului, contribuind la înrăutățirea atmosferei deja execrabile de pe platoul de filmare; suferea de insomnie cronică; aftele dureroase din gură îi transformau viața într-un infern; ciclul menstrual o făcea să sufere și mai tare; nu reușea să scape de erupțiile cutanate; avea o dorință devastatoare, irezistibilă să-l revadă pe Yves Montand, care nu-i răspundea nici la telefon și nici la mesajele lăsate la hotelul Beverly Hills. Montand o făcea să râdă, să moară de râs, pe când acum nu mai râdea deloc. Odiosul ei soț își găsise inspirație pentru scenariul acela blestemat în viața lor intimă: își recunoștea frazele, sensibilitățile cele mai secrete, îndoielile ascunse... Nu mai rezista. Miller o jefuia. Îi jefuia ființa. Cum putea să mai aibă încredere în el după ceea ce descoperise în jurnalul lui în urmă cu patru ani, în Anglia? Scrisese că o găsea dezamăgitoare, că îl făcea de

rușine în fața prietenilor lui intelectuali. Cum să uite așa ceva?

Pauline se strădui să rămână cât mai discretă și mai tăcută posibil, prefăcându-se că nu aude monologul interminabil. Când introduse aspiratorul în priză, Marilyn Monroe trecu în dormitor, ca să-și continue discuțiile. În momentul în care se pregătea să intre în baie, doamna Miller își făcu apariția, fluturând o revistă. Era *Paris Match*, cu o copertă pe care Pauline o văzuse deja acasă.

– Te rog să-mi traduci acest articol.

Doamna Miller îi întinse un material de două pagini consacrat relației sale cu Yves Montand. Pauline coborî ochii spre fotografiile care-l ilustrau. Citise deja reportajul, iar Marcelle i-l comentase îndelung: textul relata, în detaliu, cum îi „ciripise" unui jurnalist un chelner din serviciul de etaj de la hotelul Beverly Hills, cum se împrăștiase știrea scandaloasă, ca un incendiu, până la urechile lui Simone Signoret, care turna în Italia, și cum Montand și Marilyn își făceau de cap în fiecare zi, dimineața, după micul-dejun, și seara, după cina pe care o mâncau într-unul dintre bungalow-uri sau la un restaurant romantic de pe lângă Hollywood. La urma urmelor, filmul se numea *Let's Make Love*. La ce altceva să te aștepți?

Pauline se execută rapid. Când ajunse la finalul articolului, doamna Miller rămase tăcută. O văzu îndreptându-se ca un automat spre frigider, de unde extrase o sticlă de șampanie, apoi întorcându-se în dormitor. Reveni imediat, cu un flacon de pastile și un ac. Se așeză, scoase o capsulă, o înțepă cu acul, vărsă praful alb în paharul de șampanie și îl dădu pe gât.

– Așa acționează mai repede, îi explică. Monty, amicul meu actor, mi-a arătat. E la fel de distrus ca mine, săracul.

Pauline aflase din bârfele de la cantină că Montgomery Clift nu-și revenise după accidentul suferit cu patru ani înainte. Tânărul actor adormise la volan când se întorcea de la o petrecere dată de prietena lui, Elizabeth Taylor, la Beverly Hills și lovise un picior de pod. Desfigurat, devenise depresiv și alcoolic.

Revista *Paris Match* rămăsese pe masă, deschisă, iar doamna Miller o răsfoia distrată, sorbind din pahar.

– Îmi închipui că-ți sunt cunoscute aceste reviste franțuzești.

– Da. Asta e una dintre preferatele mamei mele. O citește săptămânal.

Doamna Miller se ridică, fără să-și uite băutura, și se postă în fața ferestrei înalte, unde soarele ardea puternic. Nu vorbea, dar tăcerea care se lăsase era oprimantă. Sună telefonul. Răspunse și îi comunică persoanei de la capătul celălalt al firului că nu, nu era pregătită. Îl aștepta pe Rafe. Nu era bună de nimic fără masajul de dimineață. Nici fără cel de seară, de altfel. Cu un mic zâmbet amar, adăugă că fără îndoială o aștepta o nouă zi de coșmar pe platoul de filmare. Își ura soțul, transformat în călău, din toată inima. Scrisese scenariul acela pentru ea, din iubire vezi-doamne, ca să-i ofere ocazia să joace un alt rol decât cele care-i erau rezervate de obicei, de blondă fără creier. Ca un făcut, reușise să scrie un scenariu care o arăta așa cum era, îi pusese în față o oglindă nemiloasă. Schițase portretul unei femei prea emotive, prea nervoase, incapabilă să-și

găsească echilibrul interior, căreia fericirea îi scăpa întotdeauna printre degete.

Pauline spăla cada, dar nu-i scăpa nimic din discuție. Suferea pentru doamna Miller, care vorbea pe o voce pierită, tracasată. I se părea singură, fragilă, fără nici un protector.

– Ești măritată, draga mea?

Pauline ridică ochii spre silueta din fața ei, fără să îndrăznească să spună că nu era căsătorită, dar avea o fetiță de trei ani.

– N... nu... doamnă Miller, nu am soț.

Zâmbetul de pe chipul actriței semăna mai mult cu o grimasă greu de privit.

– N-ai pierdut nimic. Nu te grăbi. Acum știu că ar fi trebuit să fiu mai atentă. Am crezut că a treia oară e aia cu noroc. M-am înșelat din nou.

Doamna Miller îi povesti că, încă de la început, asupra ultimului ei mariaj plutise o umbră teribilă. Pauline stătea tot lângă cadă, iar clienta, cu paharul în mână, în picioare, sprijinită de tocul ușii. O văzu luând încă un comprimat. Părea complet epuizată, iar tânăra fu pe punctul s-o întrerupă ca să-i ofere un pahar de apă și ceva de mâncare, însă doamna Miller nu putea fi oprită odată ce se lansase.

Da, ar fi trebuit să fie mai atentă, reluă pe o voce atât de stinsă, încât o forță pe cameristă să ciulească urechea. Totul se petrecuse în 1956, în dimineața de după nuntă, pe 29 iunie – cum să uite această dată după cele întâmplate? Înțelesese pe loc că relația lor era condamnată la eșec. Și el pricepuse. Dar nu discutaseră despre asta, făcuseră totul ca să uite, ca să scape de acea amintire abominabilă care le mina viețile și în prezent.

Doamna Miller își frecă ochii, înroșiți brusc. Pauline o asculta fascinată, cu buretele în mână.

– De ce îți povestesc tocmai dumitale toate astea?

Deconcertată, Pauline simți o milă neașteptată pentru ea. Să îndrăznească să o consoleze pe doamna Miller așa cum o reconforta pe fiica ei, Lily, când se lovea sau îi era frică de ceva?

– Câteodată e mai ușor să te deschizi în fața unei persoane necunoscute.

Se lăsă un moment de tăcere. Pauline își ținu respirația.

– Ai dreptate. E mai ușor, îi răspunse într-un final. Îți mulțumesc. Ești foarte drăguță.

Telefonul începu să sune din nou, dar actrița nu se grăbi să răspundă. Își reluă povestea cu atâta patimă, de parcă viața ei ar fi depins de asta. Se întâmplase chiar înaintea conferinței de presă la care Arthur și ea urmau să-și anunțe căsătoria, la Roxbury, la țară, unde Miller avea o casă. În timp ce se îndreptau cu mașina spre Old Tophet Road, fuseseră urmăriți de jurnaliști. Drumurile sinuoase și înguste din Connecticut nu aveau nici un secret pentru ei, ceea ce nu se putea spune și despre urmăritorii lor.

Rulau prea repede, fără îndoială. Mașina plină de jurnaliști ratase o curbă strânsă și se înfipsese într-un arțar cu un zgomot îngrozitor de tablă strivită și sticlă spartă, care încă le răsuna în urechi. Se opriseră și se întorseseră pe jos la locul accidentului. Nu avea să uite niciodată spectacolul care i se înfățișase: Oldsmobile-ul de culoare verde se înfășurase practic în jurul copacului, iar pe sol, la ceva distanță, zăcea o femeie proiectată prin parbriz de violența izbiturii. Tânărul șofer, care scăpase nevătămat, plângea în hohote lângă ea.

Doamna Miller o privea atât de intens, încât parcă îi cerea ajutorul. Pauline se bâlbâi că-i părea rău, că era o poveste îngrozitoare, o încercare teribilă. Actrița trebui să-și adune tot curajul ca să continue: se apropiase de scena accidentului, deși soțul ei o îndemnase să stea departe, ca s-o protejeze de atrocitatea imaginii. Atracția era prea puternică. Voia să vadă totul. Trebuia să vadă totul.

Acum îi vorbea pe o voce plată: femeia care zăcea pe jos avea gâtul rupt și era plină de sânge pe față. Când îi văzuse ochii mari, căprui care o fixau, totul i se păruse atât de nedrept și de oribil, încât începuse să plângă. În timp ce tânărul urla la ea să-și vadă de treabă, îngenunchease și, nu se știe cum, sângele victimei îi pătase cămașa albă. Fusese trasă în spate, printr-o mulțime de gură-cască și de reporteri, și porniseră din nou la drum spre Old Tophet Road, într-o tăcere sinistră, ea plângând în continuare și gândindu-se oripilată la petele de sânge de pe cămașă și la ochii aceia mari, căprui. Abia reușise să se schimbe înaintea conferinței de presă, dar era deja conștientă de eșecul căsniciei lor, care nu mai avea nici o șansă. Se născuse moartă, deși ceremonia jurămintelor era programată pentru aceeași după-amiază. Femeia care zăcea pe marginea drumului, cu cerceii ei cu perle, cu fusta ei dreaptă, elegantă, cu pantofii înfipți încă grotesc în picioarele strâmbe, murise din vina lor.

– Și-a dat sufletul în ambulanță. Se numea Mara Scherbatoff. Era corespondenta de la New York a revistei franțuzești pe care o citește mama ta săptămânal, *Paris Match*.

Doamna Miller avea o expresie atât de îndurerată, încât o lăsă fără replică. Se auzi un

ciocănit la ușă, făcându-le pe amândouă să tresară.

– Trebuie să fie Paula. Vrei să-i deschizi, te rog?

Doamna Strasberg avea vreo cincizeci de ani și era îmbrăcată într-o rochie tip sac, cu o croială deloc flatantă. Chipul îi era ascuns de o pereche de ochelari cu rame late, iar părul grizonant și-l ținea legat cu o eșarfă neagră. Pauline observă că purta la mână trei ceasuri, detaliu care-i stârni curiozitatea. Află mai târziu că doamna Strasberg trebuia să știe în permanență ora locală de la Londra, Sidney și Tokio. Bârfele de la cantină n-o iertau nici pe ea, căci oamenii o considerau distantă. Pe de altă parte, trebuia să constate că se purta cu mare blândețe cu doamna Miller, aproape ca o mamă; o întreba dacă dormise bine, dacă mâncase tot la micul-dejun și cum se simțea.

– Iar a schimbat textul. Nu mai rezist, îi răspunse artista.

Profesoara ei de artă dramatică îi puse mâna liniștitor pe braț.

– Te înțeleg, draga mea, dar o să reușești. O să lucrăm totul împreună. Nu uita că ești o actriță extraordinară. Ești cea mai bună.

– Ești convinsă? o întrebă Marilyn pe o voce nesigură.

– Crede-mă, nu există actriță mai bună decât tine. Hai, la treabă. Pagina 143. Ești gata?

– Da. Joci tu rolul lui Clark?

– Să-i dăm drumul!

Pauline asistă uluită la tot exercițiul în timp ce-și continua dereticatul prin apartament. Doamna Strasberg își îngroșă vocea și adoptă o atitudine mai rigidă, bărbătească.

– *Care-i jocul tău? Nu știu ce fel de joc joci.*

– *Nu joc nici un joc, Gay. Sunt aici, cu tine, dar... Ce s-ar întâmpla dacă într-o zi tu n-ai mai fi același? M-ai mai iubi?*

Tăcere.

– E bine, continuă.

– Am uitat replica.

– N-are nimic, fac eu partea ta, cu inflexiunea necesară. Nu uita că Roslyn vrea să rămână sinceră, nu dorește să-l rănească pe Gay. OK?

– OK, Paula.

– Bea apă, respiră. Așa. Ai luat benzedrină în dimineața asta? Mai vrei una?

Doamna Strasberg scotoci în poșetă și îi întinse un comprimat pe care doamna Miller îl înghiți imediat, făcând-o pe Pauline să se întrebe la al câtelea ajunsese de când se trezise.

– Reiau textul tău: *Îți cunosc această privire, Gay. O cunosc și mă sperie. De aceea n-am putut niciodată să rămân cu un străin.*

Pauline trebuia să plece; o făcu cu regret. I-ar fi plăcut să mai stea, să mai afle din amănuntele acestui film misterios, rescris în fiecare seară, spre oroarea doamnei Miller. Când închise delicat ușa apartamentului 614, o auzi pe actriță lamentându-se pe o voce plângăreață, cutremurătoare:

– *O, iubește-mă, Gay! Iubește-mă!*

În clipa următoare, doamna Miller izbucni în plâns.

La început nu observase nimic, dar acum nu mai putea ignora situația: colegii ei o invidiau și începuseră s-o evite. Doar Kitty mai vorbea cu ea cu naturalețe. La cantină nu mai era binevenită la masa cameristelor, nu i se mai păstra locul, așa că se vedea nevoită să mănânce cu telefonistele sau cu echipa de la

sala cazanelor. Nu înțelesese încă de ce i se rezerva acest tratament, nici unde greșise pentru a-l merita, dar devenise limpede: colegele ei erau invidioase. Aflaseră că doamna Miller îi ceruse lui Mildred Jones s-o repartizeze pe ea la apartamentul 614 și li se părea nedrept. De ce Pauline și nu ele? Mai ales că avea mai puțină experiență, era mai tânără și, până atunci, nu se ocupase decât de veceuri. La asta se adăuga faptul că devenise protejata șefei tiranice. Pe scurt, era o situație nouă și greu de suportat. Încerca pe cât posibil să fie discretă, să treacă neobservată, lăsând privirea în jos, vorbind puțin și mergând lipită de pereți. Nu-și mai regăsea zâmbetul decât acasă, alături de fiica ei, care era frumoasă și veselă, ori cu Billie-Pearl și mustangii, în zilele libere.

Doamna Miller îi lăsa biletele când pleca la filmări pentru tot restul zilei. De obicei era un simplu salut mâzgălit în fugă pe hârtia cu antet a hotelului, dar uneori avea cereri mai speciale privind o haină, o rochie sau lenjeria. Pauline învățase să-i descifreze scrisul bizar, cu meandre care coborau și urcau derutant pe pagină. Odată găsise toate mobilele din cameră împinse în dreptul ferestrelor. Biletul lăsat de dimineață spunea: *Îmi pare rău pentru deranj, Pauline. Aveam nevoie de spațiu.* Își făcu obiceiul de a păstra cu sfințenie aceste răvașe.

Doamna Miller mânca și bea mai ales în pat, după cum o dovedeau așternuturile. Actriței îi plăcea carnea, inclusiv dimineața, mai ales fripturile în sânge. Aflase de la Pedro, chelnerul de etaj, că le trimitea înapoi la bucătărie când erau prea bine făcute. Era nevoită să-i schimbe patul în fiecare zi. Când Mildred o întrebă de ce, îi arătă halul în care arătau cearșafurile

murdare, pe care tocmai le strânsese în coș. Toate păreau înmuiate într-o baltă de sânge, făcând-o până și pe apriga șefă să pălească la vederea lor.

– Să nu vorbești cu nimeni despre asta.

– Desigur, doamnă Jones.

Pauline ascundea multe secrete, precum acela că doamna Miller stătea mai mult goală prin casă, ceea ce era teribil de jenant, sau numărul flacoanelor de medicamente găsite în fiecare dimineață în coșul de gunoi – cantitatea de pilule înghițită de actriță în fiecare zi era aiuritoare. La ce serveau toate doctoriile astea? se întreba. Drumurile interminabile între hotel și locurile de turnare, prin căldura, lumina și uscăciunea deșertului, o epuizau pe vedetă. Pauline nu mai era la Mapes când echipa de filmare revenea seara, dar îi era suficient să-i asculte pe Ernesto și pe Lincoln descriind întoarcerea limuzinelor, pasagerii care coborau ca niște zombi și pe doamna Miller, prostrată, susținută de profesoara și de maseurul ei. Se povestea că o masa și în timpul zilei, între reprizele de filmare.

Ernesto și Lincoln îi povestiseră și despre dubla petrecere de aniversare surpriză, organizată cu câteva săptămâni în urmă la mezaninul hotelului pentru John Huston și Kay Gable, soția lui Clark Gable. Domnul și doamna Miller participaseră și ei, dar nu schimbaseră aproape nici o vorbă. Doamna Miller păruse destul de mulțumită să fie așezată lângă Clark Gable, însă plecase repede, urcând în apartamentul ei imediat după desert. Ceilalți rămăseseră să mai petreacă, iar Lincoln observase că Gable părea rupt de oboseală. Filmul ăsta nu aducea decât necazuri, spuse

tânărul clătinând din cap. Doamna Miller era drăguță cu ea? vru să știe Ernesto. O distra interesul brusc al colegilor pentru acest subiect. Îi răspunse laconic că era foarte amabilă, iar Ernesto păru dezamăgit, exact ca Marcelle, care nu putea să scoată nimic de la ea când se întorcea de la serviciu.

Într-o dimineață, când ajunse la apartamentul 614, văzu un tip corpolent, la vreo cincizeci de ani, care se pregătea să bată la ușă. Avea părul grizonant, tuns scurt, pantaloni kaki și cămașă înflorată. Ai fi zis că e un turist oarecare. Să fi fost tipul acesta, atât de banal, prieten cu doamna Miller? Nu părea deloc sofisticat. Nimic din aparența lui nu avea legătură cu Hollywoodul.

– Bună ziua, domnule. Vă pot ajuta? îl întrebă amabilă.

Omul îi zâmbi. Părea bine intenționat.

– Bună ziua! Am tot bătut, dar se pare că nu aude nimeni. Am sunat și la sonerie, dar nici așa nu merge.

– Vă pot ajuta eu să intrați, domnule. Am cheia, îi răspunse Pauline, apoi se înroși la față, rușinată.

Nu știa cu cine avea de-a face: poate că era unul dintre acei admiratori neobosiți, invadatori, care dădeau târcoale hotelului în speranța de a zări vedetele care locuiau acolo. Lincoln, Ernest și ceilalți paznici știau să-i țină în exteriorul recepției, dar poate că ăsta le scăpase.

Individul o privea cu blândețe.

– O, nu vă faceți griji. Doamna Miller mă așteaptă.

Îi examină badge-ul nominal din piept.

– Ah, deci dumneavoastră sunteți acea Pauline despre care mi-a povestit! V-ați născut la Paris, nu-i așa?

Tânăra se înroși mai tare, agățându-se de cărucior. Nu-i venea să creadă că actrița o pomenise în anturajul ei.

– Eu sunt Allan, adăugă bărbatul. Dar ea îmi spune Whitey.

Făcu eforturi să-și revină și descuie, lăsându-l să intre. Se obișnuise cu dezordinea permanentă din camere. Nu trebuia niciodată să te lași descurajată, deoarece asta era meseria, să facă ordine după alții. Whitey bătu direct la ușa dormitorului, care era întredeschisă, făcând-o să-și spună că era probabil un intim, dacă își permitea să procedeze astfel. Începu să curețe bucătăria, întrebându-se cu ce se ocupa omul. Instructor sportiv?

Ca în fiecare zi, telefonul începu să sune insistent, dar, la un moment dat, îl auzi pe bărbat spunând că „ea" se trezise deja, însă nu-i mergea prea bine. Intenționa să lucreze cu ea întinsă, o mai făcuse. Toți o să-și dea silința, căci nu aveau încotro.

Ce putea să-i facă în timp ce era întinsă în pat? se întrebă Pauline aranjând paharele de șampanie în dulap. Exerciții? Era foarte ciudat. Trecu în salon, băgă aspiratorul în priză și închise ușa dormitorului, ca să nu-i deranjeze. Chiar dacă se gândea la altceva, se străduia să-și facă bine treaba. Nu o motiva teama de Mildred Jones, ci mândria de a-i asigura doamnei Miller un loc cât mai plăcut unde să-și petreacă cea mai mare parte a timpului. Aflase de la băieții de la recepție că familia Miller nu ieșea seara – el lucra într-o cameră separată la scenariu, iar ea stătea în salon, înconjurată de apropiați. Nu se

duceau nicăieri. Mai aflase și că Arthur Miller cobora câteodată la cazinou, unde se întâlnea cu John Huston, dar asta era tot.

Cineva bătu la ușă. Se duse să deschidă. În prag, un bărbat din echipa de filmare îi întinse zâmbitor o husă de haine.

– Ținuta zilei! o anunță și făcu stânga-împrejur.

Pauline aruncă o privire sub husa de plastic și întrezări o rochie de bumbac alb, fără mâneci, cu decolteu adânc, decorată cu un motiv care combina cireșe roșii, rămurele și frunze verzi. Agăță pachetul cu grijă în antreu, admirându-l, apoi reveni la curățenie în salon. Din dormitor nu se auzea nici musca. Poate că doamna Miller adormise la loc.

În timp ce ștergea praful, se gândi la conversația pe care o purtase în seara precedentă cu mama ei. Marcelle, oarecum amețită, înlăcrimată, îi mărturisise că nu mai suporta să trăiască la Reno, că detesta orașul acesta unde știa că nu este iubită. Se săturase să fie „pariziana cu accent", nu mai voia să zacă îngropată în acest fund de lume. Nu avea nici un prieten. Venise de cincisprezece ani în America și simțea că se stinge încet, dar nimeni nu-și dădea seama. Îi era dor de Paris, voia să se întoarcă, să-și reia viața dinainte, să regăsească totul. Făcuse o nebunie când îl urmase pe acest bărbat, atât de diferit de ea. Greșise când își imaginase că se va putea adapta la dimensiunile inumane ale acestei țări, că s-ar fi putut bucura de viață aici. Se ofilea pe zi ce trece, lucru de care nu-i păsa nimănui. În curând avea să împlinească cincizeci de ani, avea să fie bătrână, fără viitor și fără elan. Avuseseră dreptate boșorogii aceia din portul Le Havre, când

strigaseră la ea că n-o să-i meargă bine cu yankeii. Ar fi trebuit să-i asculte. Reno era locul unde totul se pierdea, râsese amar Marcelle: mai întâi căsniciile, apoi banii, în pântecele lacom al cazinourilor.

Pauline era obișnuită cu crizele periodice ale mamei sale și știa cum s-o calmeze, dar de data asta se simțise complet neajutorată în fața intensității suferinței; nu reușise să găsească vorbe de consolare și se învinovățea pentru asta. Înainte de culcare, când se strecurase pe vârfuri în cameră, ca să n-o trezească pe Lilly, admirase pentru câteva minute micul turn Eiffel pe care i-l dăduse vărul ei când plecase de la Paris și pe care îl păstrase cu grijă. Orașul Luminilor nu-i lipsea, dar viața pe care o ducea începuse s-o apese, căci nu reușea să scape de sub jugul apăsător al lui Kendall Spencer. Nu putuse urma cursurile de medic veterinar la care visase. Studiile ei se opriseră odată cu nașterea copilei. Uneori se simțea la fel de disperată ca mama ei, dar din motive diferite. Îi era imposibil să înceapă o nouă relație cu un bărbat, din cauza lui Kendall, care se purta cu ea ca și cum i-ar fi aparținut, în ciuda faptului că era căsătorit cu insuportabila Evaline. Încercase de mai multe ori, dar toți băieții fugeau când auzeau că are o fetiță din flori și că încă locuia cu părinții. Câteodată își imagina că directorul adjunct Kendall o marcase cu fierul roșu, devenise proprietatea lui. Nu știa cum să iasă din încurcătură.

Freca vârtos clanțele apartamentului gândindu-se la toate aceste lucruri când auzi din nou soneria. În ușă apăru o sexagenară cu părul complet alb, cu o cutie mare, pătrată în mâini. Îndesată, plinuță, îmbrăcată cu o rochie vetustă

și sandale plate, afișa un surâs prietenos. Arăta ca o bunicuță, își spuse Pauline.

– Bună! Eu sunt Agnes.

Pauline își aminti că Whitey menționase deja acest nume.

Îi venea greu să-și imagineze ce rol ar fi putut juca Agnes în anturajul doamnei Miller. Și ce se afla în cutia aceea mare?

– Whitey este înăuntru, draga mea?

– Da, doamnă. A venit acum o oră.

– Ah, foarte bine. Înseamnă că a progresat deja. Și Paula?

– Nu, nu încă.

– Mă duc să-mi fac o cafea. Știu unde este. Spune-mi, dumneata ești acea dulce Pauline din Franța?

Pauline din Franța. Nu-și putu masca un zâmbet.

Agnes pregăti cafeaua continuând să trăncănească. Lăsase cutia pe masă. Dumnezeule, întotdeauna era așa de cald în Nevada? Locuia în New Jersey și suporta cu greu canicula. Cum se descurcau cei de aici?

Vocea lui Whitey se făcu auzită din nou:

– Agnes? E a ta.

Femeia lăsă cana pe masă, își luă cutia și se îndreptă în grabă spre dormitorul de unde Whitey ieșea calm și surâzător. De unde apăruse acest cuplu atât de prevenitor, animat de asemenea gentilețe? Oameni care aveau grijă de doamna Miller, fără îndoială.

Doamna Strasberg debarcă, la rândul ei, îmbrăcată în negru și cu un fel de caschetă colonială ridicolă pe cap. Se instală în salon, cu geanta ei voluminoasă la picioare, și începu să vorbească pe șoptite cu Whitey. Pauline termină de făcut curat în baie, continuând să tragă cu

urechea. Era limpede că doamna Strasberg era supărată foc pe Arthur Miller, care ar fi împins lucrurile prea departe. Dacă mai rescria mult nenorocitul ăla de scenariu, urmau să-și ia câmpii cu toții. Până și fotografii agenției Magnum, care făceau un reportaj despre film, simțiseră tensiunea care domnea pe platoul de filmare. Se formaseră două tabere opuse, oftă femeia: a lor, compusă din Marilyn, Ralph, May, Whitey, Monty și Agnes, contra celei a regizorului, căruia i se adăugau producătorul, Frank Taylor, asistentul său și asistenta de platou. Evident, Miller se plasase în clanul Huston, bombănea ea. Realizatorul se încuia în cele două apartamente de la Mapes recent insonorizate și echipate cu o cabină de proiecție, unde lucra cu regizorul de montaj. Acolo era cartierul lor general, acolo vedeau dublele trase, fără să convoace pe nimeni, cu excepția lui Gable, care nu-și alesese tabăra.

Pauline nu scăpa nici cea mai mică vorbuliță. Și scenele acelea alb-negru, continua indignată doamna Strasberg, ce idee demodată! Whitey interveni sugerând că ar fi mai bine pentru ochii teribil de roșii ai lui Marilyn, iar profesoara se văzu nevoită să fie acord cu el la acest punct.

Timpul trecea. Agnes li se alătură, și ea surâzătoare.

– Vine imediat, anunță.

– Perfect, zise doamna Strasberg. Pentru prima dată, avem *doar* două ore întârziere.

Luă telefonul și sună la recepție cerând pregătirea mașinilor.

– Și să nu mai uitați sticlele de apă, ca ultima oară, oftă.

Pauline simți imediat parfumul acela pudrat, floral pe care învățase să-l recunoască. Îi simțise

adesea remanența în salon, dar acum se răspândea cu putere.

În ușa dormitorului apăruse o femeie străină, îmbrăcată cu o rochie albă cu motive de cireșe, care i se mula pe forme; în picioare avea escarpeni albi cu toc înalt, care îi puneau în evidență gleznele fine. Chipul ei era machiat magnific: ochi de căprioară, buze roșii, păr blond strălucitor și bogat, care îi cădea în bucle pe umeri. Intră în salon sub privirile uluite ale lui Pauline, mișcându-și corpul cu o senzualitate îndrăzneață. Când li se adresă celorlalți, până și modul de a vorbi era complet diferit de cel al doamnei Miller.

Tinerei cameriste i se tăie respirația. Ea era. Cea pe care nu reușise s-o recunoască, fiindcă doamna Miller de dimineață, fără nici o urmă de machiaj, nu avea nimic în comun cu cea din prezent: o blondă strălucitoare, într-o rochie cu decolteu în formă de V, care se mișca și vorbea altfel, ca o vedetă de cinema.

Micul grup se pregătea de plecare.

Când trecu prin fața ei, actrița se opri o fracțiune de secundă și îi aruncă zâmbetul acela care o făcuse celebră:

– Ah, bună, Pauline! o salută Marilyn Monroe.

1956

Reno, Nevada

La șaisprezece ani, Pauline își obținu permisul de conducere, conform legislației americane. Marcelle găsea că era mult prea devreme, prea riscant, refuzând să-l asculte pe Doug atunci când încerca s-o convingă că era o etapă importantă în viața unui tânăr american. Îi împrumutase o mașină veche, marca Buick Roadmaster, o decapotabilă de ocazie pe care o

reparase el însuși. Lui Pauline i se umfla pieptul de bucurie de fiecare dată când pornea spre Wadsworth ca să-și întâlnească prietena, pe Billie-Pearl, și mustangii. Se simțea liberă, cu părul în vânt, cântând cât o țineau plămânii de-a lungul drumurilor de pământ bătut mărginite de natura sălbatică, pe unde circulau puține mașini.

Aceasta era lumea ei acum: câmpiile aride, întinse cât vedeai cu ochii; teritoriul acesta uscat pe care învățase să-l iubească, delectându-se cu aerul curat, cu acea aromă de nisip și de zăpadă pe care n-o găsea în altă parte.

De câteva săptămâni, un nou grăjdar se alăturase echipei de la ranch. Era originar din Montana și îl chema Gus. Își dăduse seama repede că îi plăcea de ea, și atracția era reciprocă. În vârstă de șaptesprezece ani, băiatul avea un surâs timid, ochi strălucitori și era un călăreț fără pereche. Până și Billie-Pearl trebuise să se încline în fața lui. Pauline mai primise săruturi neîndemânatice din partea unor colegi de clasă, dar cele pe care le schimba cu Gus în spatele grajdurilor o făceau să freamăte într-un fel aparte. Ieșea de acolo ametită, roșie la față și cu picioarele moi, fiind nevoită să înfrunte zâmbetul ironic al lui Billie-Pearl, care o tachina prietenește.

Adevărata preocupare a celor două tinere era însă Commander. Trecuse o lună de când fusese adus la ranch și refuza îngrijirile medicale, mânca puțin, se stingea văzând cu ochii. Pauline petrecea momente lungi alături de prietena ei admirând armăsarul. Nu se apropiau de el, dar Billie-Pearl era convinsă că-și dădea seama că sunt acolo, că veghează asupra lui atât cât pot. Din când în când, îi vorbea, explicându-i lui

Pauline că e necesar ca animalul să se învețe cu vocea lor.

– Dacă o ține tot așa, n-o să ajungă prea departe, anunță într-o dimineață doctorul O'Brian.

Cuvintele lui le făcură să se înfioare. Și Velma era îngrijorată, amintindu-le că anumiți mustangi nu suportau să fie separați de ai lor și nu-și reveneau niciodată. „Atunci, de ce să nu-l eliberăm?" întrebă Pauline. Aici, Billie-Pearl avea o opinie fermă: Commander era prea slab ca să fie lăsat liber. N-ar fi supraviețuit.

Gus și alți grăjdari reușiseră să-l închidă singur într-un staul rotund, umbros, unde animalul începuse imediat să se simtă izolat și să dea dovadă de nerăbdare văzându-și tovarășii împreună, într-un țarc mai mare. Veterinarul se temea că ar putea răni mânjii și iepele care nu proveneau din tribul lui originar. Billie-Pearl nu era de acord. Insista să fie lăsat să aibă puțină companie. Velma nu reușea să tranșeze între cele două opțiuni.

Într-o bună zi, Commander, care nu încetase să se comporte violent, începu să lovească puternic cu copitele pereții din lemn ai îngrăditurii, gâfâind și acoperindu-se de spumă de la efort. Ce avea? o întrebă Pauline pe prietena ei.

– Vrea să plece. S-a săturat să fie închis, șuieră Billie-Pearl.

Armăsarul se dezlănțuise încă și mai abitir contra scândurile și stâlpilor care-l înconjurau, făcându-le să tremure sub greutatea lui. Velma, Charlie și doctorul era absenți în ziua aceea, nimeni nu știa ce să facă.

Sub loviturile puternice, unul dintre stâlpi cedă, urmat de un al doilea. Băieții de la

grajduri, inclusiv Gus, își dădeau silința să nu se lase pradă panicii și să repare îngrăditura, în timp ce Billie-Pearl îi îmbrâncea și urla la ei că animalul trebuie lăsat liber.

Pauline avea impresia că armăsarul își pierduse mințile, că se sufoca în spațiul acela închis, că urma să scape dintr-o clipă într-alta, indiferent de consecințe, distrugând totul în jur. Ca pentru a-i confirma bănuielile, Commander începu să galopeze tot mai repede ca să-și ia elan; părea complet ieșit de sub control, cu ochii măriți de furie și spumă albă în colțurile gurii.

– O să sară! strigă Gus.

Nu dispunea însă de suficient spațiu ca să se lanseze pe deasupra gardului, care avea totuși doi metri înălțime. În loc să încerce să sară, se ridică pe picioarele din spate și începu să lovească scândurile cu copitele din față, până când reuși să facă o breșă. Billie-Pearl încerca să-l calmeze; s-ar fi zis că vorbea cu un copil neastâmpărat. Eforturile ei nu păreau să aibă nici un rezultat, făcând-o pe Pauline să-și spună că prietena ei se simțea cu siguranță teribil de neputincioasă.

Armăsarul își vârî capul în spărtura pe care o crease și se ridică peste scândurile zdrobite, lăsând-o pe Pauline cu gura căscată la vederea așchiilor de lemn care îi zgâriau adânc pielea la nivelul gâtului, într-un colier al durerii. Cu nechezături sălbatice, animalul încercă să se degajeze din strânsoare, în zadar. Până la urmă, se trase înapoi cu toată puterea, căzu pe o parte și rămase acolo, sub șoc, cu sângele curgându-i șiroaie pe gât. Îngrozită, Pauline văzu că se rănise la un ochi.

După un scurt moment de șoc, Billie-Pearl începu să urle:

– Chemați doctorul, pentru numele lui Dumnezeu! Mișcați-vă! Repede!

Gus se repezi spre intrarea ranchului, dar nu era nevoie de veterinar ca să constați în ce hal se rănise Commander: amețit de cădere, cu sângele țâșnindu-i din răni, respira greu, ca un om care geme cerând ajutor.

– Crezi că și-a rupt ceva? o întrebă Pauline pe prietena ei, care se albise complet la față.

Cu ochii la armăsarul căzut la pământ, Billie-Pearl nu-i răspunse. Se apropie de poarta îngrăditurii și întinse mâna să deschidă ivărul.

– Nu, nu face asta! strigă Gus, care se întorsese, cu răsuflarea tăiată. Doctorul e pe drum. A zis să-l lăsăm în pace. E aici într-o jumătate de oră.

– Billie, vino înapoi! urlă încă un grăjdar. Nu face prostii, știi cât e de puternic!

Imperturbabilă, tânăra intră în padoc și se apropie de animal, sub ochii măriți de spaimă ai celorlalți. Nimeni nu scotea o vorbă. Soarele de primăvară, încă timid, mângâia totul cu razele lui blânde; păsărelele ciripeau; lumea părea perfectă, dacă nu priveai spre sângele gros care se transforma în noroi la contactul cu țărâna și nu auzeai gemetele răgușite ale mustangului.

Billie-Pearl se lăsă pe vine lângă el, vorbindu-i în permanență. Urechea lui stângă, sfâșiată, stătea aproape complet imobilă, pe când dreapta îi fremăta ca animată de o viață proprie. Ochii, inclusiv cel rănit de așchii, i se plimbau frenetic în sus și-n jos. Pauline strângea pumnii din toate puterile, de teamă pentru prietena ei, care risca să primească oricând o copită puternică, dar calul nu se mișca deloc. Părea să fi renunțat

la luptă, ceea ce nu-i stătea în fire. După câteva minute interminabile, Billie-Pearl îi puse o mână pe coamă și și-o retrase imediat. Imaginea acelei mâini albe pe părul negru al armăsarului avea să-i rămână gravată în memorie pentru totdeauna tinerei născute în Franța, ca o dovadă de admirație, de respect și de dragoste pentru nobilul animal. Gus, între timp, venise lângă ea. Fără să se sinchisească de ceilalți, o luă în brațe și o sărută pe obraz. Nimeni nu îndrăzni să comenteze, căci trăiau o zi cu totul specială.

Veterinarul își făcu apariția în fugă, cu trusa lui masivă. N-o certă pe Billie-Pearl pentru acțiunea ei necugetată, dar o puse să-i relateze rapid cele întâmplate. Apoi, văzând-o pe Pauline sprijinită de gard, îi făcu semn să se apropie.

– Te rog să mă ajuți, ca de obicei. Doar că de data asta o să fie mai sportiv. Ești gata? Tu, Billie, vorbește-i. Pare să-ți aprecieze vocea. Indiferent ce-i spui, nu te opri.

Pauline îl asistase în numeroase alte ocazii pe veterinar, dar nu mai participase niciodată la o astfel de intervenție. Medicul începu prin administrarea unui anestezic în gât, cu o seringă enormă, a cărei vedere îi dădu fiori. Commander nu aprecie deloc, O'Brian văzându-se nevoit să se suie cu totul pe el pentru a-i administra injecția până la capăt.

– Cuminte, băiete, e spre binele tău, încercă să-l liniștească.

Billie-Pearl continua să-i vorbească pe o voce joasă, nu departe de urechile fremătătoare. În scurtă vreme, animalul se calmă, iar veterinarul, cu ajutorul lui Pauline, îi cusu și pansă rănile numeroase. Din fericire, înțepăturile din jurul ochiului arătau mai grav decât erau în realitate.

– Te descurci de minune, fetițo! Ai putea să te faci veterinar, o felicită doctorul.

– Sunt de acord, interveni și prietena ei.

Pauline se mulțumi să zâmbească modest. Nu-i plăcea să atragă atenția.

– Vorbesc serios, insistă medicul. Câți ani ai?

– Șaptesprezece.

– Ei bine, în curând termini liceul. Gândește-te. Ești dotată pentru meserie. Ai sânge-rece, mâna sigură și adori caii. Nu-i așa?

Pauline îl aprobă pe tăcute. Nu se gândea prea des la viitor, căci se considera încă prea tânără; mai avea nenumărate lucruri de trăit, de aflat, de învățat. Dar poate că doctorul avea dreptate. Își propuse să se gândească serios la posibilitatea studiilor veterinare.

– Eu deja știu că o să-mi dedic viața mustangilor, ca Velma, declară mândră Billie-Pearl.

Nimeni nu-i puse la îndoială hotărârea.

Commander era conștient, dar încă inert. Se lăsa la voia lor, ceea ce nu trebuia să-i păcălească, le preveni doctorul: odată vindecat, era foarte posibil să-și reia comportamentul necontrolabil. Unii mustangi nu se lăsau domesticiți sau încălecați. Era o realitate pe care erau nevoiți s-o accepte ca atare. Spunând aceste cuvinte, O'Brian o fixa cu privirea pe Billie-Pearl, care trebuia să înțeleagă că armăsarul de lângă ei nu se va transforma nici-odată în ceea ce-și dorea ea, anume un animal dresat, ascultător.

Tânăra, ținând posesiv mâna pe capul armăsarului, îi răspunse doctorului că nici nu-i trecea prin cap să-l transforme într-un exponat de circ, căci îl respecta și îl admira prea tare ca să-l umilească în acest fel. La urma urmelor, era

regele deșertului, iar acesta era statutul mustangului pe care ea încerca să-l apere, de suveran liber al acestor ținuturi. Voia să-i redea independența, ca să-și poată fonda propriul trib, să-și găsească iepe, să aibă urmași pe care să-i apere la rândul lui. Voia să-i redea viața de dinainte.

– Vestea bună e că masivul nostru prieten nu are nimic rupt. Însă era deja slăbit, iar această cădere i-a agravat situația. O să mai rămână o vreme la noi.

Convalescența se anunța lungă, în timp ce primăvara își lua la revedere de la Nevada, lăsând locul căldurii toride a verii. Armăsarul continuase să șchioapete o vreme, spre disperarea veterinarului, însă își revenise. Rănile i se închiseseră, dar lăsaseră în urmă o dâră de cicatrici, ca un colier straniu. Acum, că-i mergea mai bine, devenise din nou imposibil să te apropii de el. De fiecare dată când medicul încerca, era respins cu un mormăit surd, ca un avertisment foarte clar. Lui Pauline nu-i mai venea să creadă că-l atinsese cât fusese anesteziat. Acum, nu îndrăznea nici să întindă mâna spre el. Fusese mutat într-un țarc mai mare și, în opinia Velmei, urma să fie eliberat îndată ce-și revenea complet.

Zi după zi, la finalul îngrijirilor acordate celorlalți cai, Billie-Pearl se cocoța pe gardul de lemn ca să-l supravegheze pe Commander, indiferent dacă ploua torențial sau dacă un soare de plumb amenința să topească tot pământul. Păstra distanța și nu încerca să-l mângâie când îi dădea să mănânce sau îi schimba apa. În schimb continua să-i vorbească, șoptindu-i cuvinte pe care nu le auzea decât el.

Nimeni nu râdea de ea. Demersul ei era luat în serios și încurajat de Velma.

Pauline își dădu seama că armăsarul devenise sensibil la orice deplasare a lui Billie-Pearl: când dresa o iapă în țarcul alăturat, ciulea urechile imediat ce-i auzea vocea; când se ocupa de mânji, își sălta capul deasupra gardului, ca să vadă ce face. Într-o zi emise un nechezat puternic, care semăna atât de bine cu o rugăminte, încât toți cei din jur schițară un surâs. Velma ceda, în sfârșit, la insistențele celorlalți și îi permise lui Commander să se apropie de mânji.

Armăsarul dădu roată în jurul fiecăruia, ca să le arate mândru că era șeful, dar fără să exagereze și fără să încerce să obțină avantaje din poziția lui. Un mascul gri de doi ani, cu niște ochi surprinzător de albaștri și picioare lungi, îl urmărea în permanență, cu venerație. Mânzul nu-i dădea pace nici atunci când Commander îl împingea deoparte cu nasul, fără brutalitate. La un moment dat, armăsarul mai în vârstă se lăsă în voia jocurilor care îi fuseseră refuzate atâta timp, lansându-se în curse și lupte simulate cu tovarășul său mai tânăr. Deși era mult mai greu și mai înalt, avea grijă să nu-l rănească niciodată pe cel mic.

– Cum îl cheamă pe mânzul argintiu? întrebă Gus, admirându-le giumbușlucurile. Mi se pare foarte curajos.

– Nu are încă un nume, îi răspunse Pauline. Idei?

– Am găsit! exclamă băiatul. Dustin.

În zilele următoare, Commander și Dustin, ale căror hârjoneli reprezentau principala distracție a ranchului, deveniseră inseparabili. Sosi însă și dimineața când Commander urma

să fie eliberat. În afara cicatricilor de pe gât și a urechii stângi sfâșiate, își regăsise forma magnifică. Billie-Pearl știa că venise momentul ca armăsarul să părăsească spațiul închis al fermei. În opinia ei, partea bună era că învățase că nu toți oamenii sunt răi, precum ticăloșii care îi masacraseră familia.

– În orice caz, n-o să-și amintească de mine, nu-i așa? întrebă.

Doctorul o aprobă cu un gest din cap. Într-adevăr, era puțin probabil, dar Commander rămânea un caz special. O simțiseră cu toții. Nu era ca ceilalți.

Bariera fu deschisă, iar armăsarul înțelese imediat că-și poate lua zborul. Amușină aerul câteva secunde, cu nările ridicate în direcția vântului, și schiță câțiva pași, pufnind cu mândrie și clătinând din cap ca un prinț arogant, după care porni într-un galop tot mai rapid, ca un fulger negru. În câteva clipe se îndepărtase, în ritmul loviturilor puternice ale copitelor în pământ. Ceilalți mustangi începură să necheze nervoși, mai ales Dustin, dar de acum Commander nu mai era decât un punct negru care se pierdea printre colinele din zare. Cu ochii în jos, Billie-Pearl păstra tăcerea.

– Ai făcut treabă bună, o consolă Velma. Poți să fii mândră de tine.

– Și acum o să te poți ocupa de Dustin. Are nevoie de îngrijire, adăugă și Pauline.

Billie-Pearl abia reuși să schițeze un zâmbet trist. În zilele următoare, nimeni nu reuși să-i ridice moralul, până când prietenei sale îi veni o idee: miercurea următoare era 4 Iulie. De zece ani, Doug ținea această sărbătoare în familie, la fel ca Ziua Recunoștinței, care avea loc în noiembrie; îi spunea adesea lui Marcelle că era

un fel de 14 Iulie al americanilor, o sărbătoare națională la fel de importantă. De obicei serbau Ziua Independenței cu părinții lui Doug la Lake Tahoe, ca să privească focurile de artificii, dar anul acesta Doug intenționa să schimbe scenariul. Rezervase o masă în Sky Room de la hotelul Mapes, de pe Virginia Street, de unde puteau să vadă artificiile în depărtare și să savureze o cină rafinată, însoțită de un vin franțuzesc după care se dădea în vânt soția lui. Marcelle era în culmea bucuriei, căci avea ocazia să-și pună o ținută elegantă și să frecventeze clientele bogate ale hotelului, în ideea de a le atrage mai târziu la salonul ei de coafură. Pauline nu pusese niciodată piciorul la Mapes și aștepta această ocazie cu cea mai mare nerăbdare. Doug acceptă imediat când îi propuse s-o invite și pe prietena ei, Billie-Pearl.

Vai, dar aceasta din urmă nu avea o ținută adecvată! Pauline o asigură că-i va găsi o rochie frumoasă.

– Dar, miss, ești de două ori mai înaltă decât mine!

Pauline reuși s-o convingă pe Marcelle să-i împrumute lui Billie-Pearl o ținută pe care n-o mai purta, căci aveau cam aceleași măsuri. Când o văzură îmbrăcată cu o superbă rochiță de crep albastră, fără mâneci, până și coafeza pariziană se văzu nevoită să admită că era o frumusețe.

– Ia te uită! Ar trebui să mergem mai des la Mapes, exclamă Jimmy de la înălțimea vârstei lui de nouă ani; purta cravată pentru prima oară în viață.

Pauline alesese o rochie de mătase pe care i-o făcuse mama ei cu un an înainte, cu umerii rotunjiți și talia strâmtă. Verdele îi punea frumos ochii în evidență, declară Billie-Pearl.

Lui Marcelle îi făcea plăcere să-i lase pe toți să aștepte până își termina preparativele. Se plictiseau de moarte în salon. Doug tocmai strigase că o să ajungă prea târziu și o să piardă masa, când soția lui își făcu apariția, înarmată cu cele mai puternice atuuri: chintesența eleganței pariziene, cu o rochie de seară din dantelă de culoarea fildeșului, escarpeni fini cu catarame și o poșetă albă brodată cu perle.

– La naiba! lăsă să-i scape Doug printre dinți.

O privea pe Marcelle ca și cum ar fi redescoperit-o pe cea de care se îndrăgostise în 1946: pentru el, femeia nu se schimbase deloc, căci alesese să nu vadă tristețea care o rodea zi de zi. „Cât timp o să mai facă pe orbul?" se întrebă Pauline pe când se înghesuiau în camioneta familiei.

Marcelle le povesti pe drum că era familiarizată cu hotelul Mapes, prin intermediul clientelor ei mai înstărite care îl frecventau și o invitau uneori să bea un pahar la bar sau în faimoasa Sky Room. Ba chiar o coafase de mai multe ori pe sora patronului. Mapes era locul cel mai șic din Reno, ciripea bucuroasă. Erau norocoși să-l aibă, pentru că dădea o anumită clasă unui oraș complet lipsit de farmec. Doug o asculta cuminte. Părea atât de fericit, încât nimic nu-l putea atinge. Preciză totuși că numele hotelului fusese dat de o familie celebră din Reno, crescători de vite de peste un secol, care avuseseră succes în afaceri.

Un parcagiu veni să preia vechiul Ford și un portar în livrea roșie le deschise larg ușa înaltă din sticlă. Se numea Ernesto și era bucuros să le ureze bun-venit la hotelul Mapes.

Totul era impresionant în jur. Până și Jimmy, de obicei exuberant, păstra tăcerea. Mai multe

buticuri dădeau direct în recepție: o frizerie, un salon de frumusețe, o florărie și chiar o baie turcească. O mulțime elegantă se înghesuia în salon; bărbații purtau costum și cravată, iar femeile, toalete elegante. Fumul de țigară forma norișori albăstrii deasupra capetelor și din difuzoarele discrete se auzea o muzică de atmosferă care acoperea murmurul vocilor.

– E mult mai bine aici decât la hotelul Riverside din față, îi spunea o femeie foarte fardată soțului ei care părea să dea pe dinafară din costum.

– Și eu prefer cazinoul de la Mapes celui de la Riverside, îi răspunse acesta aprinzându-și un trabuc.

Un tânăr roșcat și slab, îmbrăcat în uniformă, veni în întâmpinarea lor, salutându-i politicos. Pauline descifră numele scris mic pe badge-ul din piept: Marty. Pe un ton oarecum prețios, Marcelle îl informă că aveau o masă rezervată în Sky Room, pentru cinci persoane, pe numele Hammond. Îi rugă să-l urmeze și îi conduse la recepție, unde un anume Lincoln le verifică rezervarea. Totul era în ordine. Marty le indică drumul spre ascensoare.

– Este pentru prima dată când veniți la Mapes?

Marcelle îi surâse cu amabilitate, ca o regină unui supus umil.

– Ei, da. Eu, nu. Vin destul de des aici.

Pauline își dădu seama că mama ei vorbea cu un accent franțuzesc încă și mai apăsat în seara aceea decât de obicei. Urcară însoțiți de un liftier pe nume Casper.

– Câte ascensoare are hotelul? îl întrebă Jimmy.

– Patru, îi răspunse tânărul. Dar acesta e singurul care urcă până la etajul doisprezece, la Sky Room.

– Și tu urci și cobori toată ziua?

– Exact. Ca un yo-yo.

Toată lumea pufni în râs.

– Și nu te plictisești?

– Nu, deloc. Ai multe de văzut aici!

Billie-Pearl se apropie de Pauline și îi șopti la ureche:

– Cred că-i faci o impresie bună băiatului!

Într-adevăr, Casper n-o scăpa din ochi, dar ajunseseră la ultimul etaj și trebuiau să părăsească liftul. Marcelle deschidea coloana cu spatele drept, ca o împărătească. Pauline privea în jur, admirând înălțimea pereților transparenți, mobilierul opulent, perdelele și mochetele de un roșu-închis superb. Se apropiară de ferestrele orientate către sud-vest, de unde priveliștea era extraordinară chiar și pentru cei născuți la Reno, precum Doug, care nu mai văzuse niciodată de la o asemenea înălțime meandrele albastre pe care le făcea râul Truckee scurgându-se către Pyramid Lake.

Fură instalați într-un separeu cu banchete de piele în aceeași nuanță de roșu. Sala era plină. Pe estradă, un pianist în sacou alb cânta arii la modă. Pauline recunoscu piesa „Mélodie d'amour", a grupului Ames Brothers, care îi plăcea mamei ei. Când intonă ultimul hit al lui Elvis Presley, „Heartbreak Hotel", Billie-Pearl începu să-și legene umerii în ritm și făcu o mutră care îl imita pe marele cântăreț, spre șocul lui Jimmy.

Marcelle își verifica periodic rezistența cocului din vârful capului și arunca priviri în stânga și în dreapta, în căutarea unor figuri cunoscute.

Brusc, cuprinsă de o anumită agitație, le șopti că la o masă apropiată se afla Casey Smith, cu familia. Era una dintre clientele sale cele mai importante, căci se căsătorise cu bogatul proprietar al clubului Harold's, situat la doi pași. Tatăl și fiul dețineau cazinoul acesta înfloritor, dar nu aveau și un hotel, prin urmare veneau adesea la Mapes, le explică Marcelle. Lui Pauline nu-i scăpă faptul că mama ei făcea mari eforturi să-i prindă privirea lui Casey Smith, o roșcată plină de bijuterii, care vorbea tare.

– Mă duc s-o salut.

Mâna lui Doug se abătu pesta mâna ei, ținând-o pe loc.

– Nu te duci nicăieri. Stai aici, cu noi. Te rog.

Marcelle se conformă, fără chef. Bărbatul îi făcu semn chelnerului să aducă lista de vinuri, iar soția lui își găsi consolarea în lectura, cu voce tare, a denumirilor franțuzești.

Cum focurile de artificii urmau să înceapă abia după ora douăzeci și unu, se hotărâră să comande mâncarea. Doug și Jimmy împărțeau friptura „Mapes Farmhouse" pentru două persoane, Pauline și Billie-Pearl optară pentru puiul la rotisor cu piure de cartofi, pe când Marcelle alese fileul de păstrăv, stropit cu un vin de Sauternes cât se poate de franțuzesc. În timp ce soția lui își tot sucea gâtul după cunoscuți, Doug îi puse o serie de întrebări despre mustangi lui Billie-Pearl: ce mâncau, dacă erau ușor de dresat și cum se descurca Velma cu Biroul Funciar. Pauline observă că, deși Doug cunoștea probabil răspunsurile la întrebări, discuția îi făcea bine prietenei ei, scoțând-o din posomoreala de după plecarea lui Commander. Billie-Pearl deveni chiar destul de vorbăreață, oferind numeroase detalii pe care bărbatul și

Jimmy le ascultau cu toată seriozitatea, în timp ce Marcelle ciugulea, bea vin și făcea eforturi serioase să-și ascundă plictiseala. Când tânăra menționă echipa Velmei, grăjdarii și pe Gus în particular, Pauline nu se putu împiedica să roșească, ceea ce nu scăpă ochiului ager ale mamei sale.

– E grăjdar, serios? se strâmbă oripilată coafeza.

– Este un băiat adorabil, îi luă Billie-Pearl apărarea.

Marcelle îi aruncă o privire fiicei sale, făcând-o să audă cuvintele pe care nu le-ar fi putut rosti în public: „Ai putea să vizezi mai sus decât un grăjdar, draga mea".

Erau pe punctul să aleagă desertul când un tânăr îmbrăcat cu un costum elegant, cu părul lins se postă lângă masa lor. La reverul sacoului purta o broșă aurie în formă de M. Le mulțumi că au ales hotelul Mapes și se prezentă:

– Eu sunt Kendall Spencer, directorul adjunct. Încântat de cunoștință.

Avea ochi deschiși la culoare, pătrunzători. Marcelle îi adresă un zâmbet radios. „Ei bine, așa da!", părea să-i transmită fiicei sale. Acest tânăr era de calibrul lui Pauline. În orice caz, nu un grăjdar.

Vara 1960

Reno, Nevada

– Pauly! Trezește-te! Te caută cineva de la Mapes.

Pauline deschise ochii: în fața patului ei era Doug, în halat, cu o lanternă în mână. Își aminti pe loc de gigantica pană de curent care afecta orașul.

– Cât e ceasul? șopti aruncând o privire spre pătuțul în care dormea Lily.

– E aproape miezul nopții.

Se dădu jos din pat frecându-se la ochi.

– De la Mapes? La ora asta? Cine e?

– Nu știu. Am înțeles doar că apelul provine de la hotel. Noroc că soneria n-a trezit-o și pe maică-ta.

Îl urmă în camera de zi, unde se afla telefonul. Cine să fie? Se întâmplase ceva grav, probabil. De când începuseră incendiile de pădure în munți, provocând pana generală de curent, cei de la Mapes trăiau într-o continuă panică. Bucătarul se temea că i se strică mâncarea în frigidere, climatizarea și ascensoarele nu mai funcționau și așa mai departe. Focul începuse pe Donner Ridge, în California, provocat de o scânteie de la motorul unui buldozer care lucra la o nouă rută națională deasupra orășelului de munte Truckee. Incendiul se declanșase la 60 de kilometri distanță, dar flăcările scăpaseră de sub control și se întinseseră rapid. Apăruseră și incendii de stepă mai mici și, în ciuda eforturilor supraomenești ale pompierilor, Reno ajunsese să fie înconjurat de un semicerc de foc. Cerul era permanent acoperit de un fum negru, gros, iar majoritatea magazinelor și serviciilor se închiseseră. Marcelle se văzuse nevoită să închidă și ea salonul de coafură, pentru că nu putea utiliza uscătoarele de păr. La radio și ziare populația era sfătuită să consume mai mult conserve și să arunce imediat alimentele care păreau expirate.

Doug îndreptă fasciculul lanternei spre aparatul telefonic și Pauline ridică receptorul, așteptându-se să audă vocea aspră a doamnei

Mildred Jones. În schimb, din receptor ieșeau sunete de chitară și de conversație animată.

– Alo? întrebă deconcertată.

– Pauline, tu ești? auzi o voce pe care o recunoscu imediat.

– Da, doamnă Miller. Eu sunt.

Doug făcu ochii mari la auzul numelui.

– Fac o mică petrecere cu gașca mea veselă. Cum și tu faci parte din gașcă, vino să ne distrăm.

Părea ușor ametită.

– Vreți să vin acum? făcu tânăra nevenindu-i să creadă.

Doamna Miller chicoti: desigur, cât mai repede! Erau la etajul nouă, în atelierul de costume. Doar ea și mica bandă pe care o cunoștea deja: Whitey, Agnes, May, Rafe, Paula și Evelyn, dublura ei. Un tânăr muzician adorabil le cânta la chitară. Avea o voce așa de frumoasă! Toată lumea se distra! Și toată lumea o aștepta pe ea. Cu aceste ultime cuvinte, convorbirea se întrerupse.

Pauline ridică ochii spre tatăl ei vitreg.

– Ce mă sfătuiești să fac?

Doug luă cheile mașinii de pe un gheridon și îi spuse că, pentru început, trebuia să se debaraseze de expresia de spaimă care i se citea pe chip. Era nevoie să-i repete *cine* o invitase la o petrecere privată? Îi întinse cheile Dodge-ului.

– Îmbracă-te. Ia mașina maică-tii, că e mai puțin zgomotoasă decât vechiul Buick. Vreau să te simți bine, Pauly. O meriți.

Tânăra se îmbrăcă în grabă, fără să facă zgomot, la lumina lanternei lui Doug, care se întorsese în pat. Își trase pe ea o rochie albă de bumbac și o bluză verde fără mâneci.

Afară, chiar și în plină noapte, aerul era teribil de cald și de încărcat cu mirosul înecăcios al incendiilor din jur. Felinarele de pe stradă nu funcționau, dar era încă trafic. Farurile Dodge-ului lui Marcelle luminau străzile liniștite. În centru, polițiști înarmați cu felinare dirijau circulația. Îi venea să le strige: „Hei, băieți, eu am întâlnire cu Marilyn Monroe, la Mapes!" Se abținu cu greutate.

Priveliștea cartierelor cufundate în beznă i se părea stranie. Fără neoanele sale și animația din jurul cazinourilor, Reno semăna cu un oraș fantomă, ca acelea pe care le vizitase odinioară cu Jimmy și cu Doug în excursiile lor de weekend.

În fața hotelului huruia un camion enorm, cu motorul pornit. Din el ieșea un cablu lung care urca pe fațada imobilului până la etajul șase, unde luminile unui apartament străluceau în bezna generală.

– Bună, Franțuzoaico!

Era Aubrey, portarul de noapte. Îl vedea rar, căci nu aveau același orar, dar îl aprecia pentru că întotdeauna îi spunea ceva drăguț.

Îl întrebă ce era cu cablul acela interminabil legat la camion. Bărbatul râse ironic: ei bine, era instalația electrică a lui musiu Arthur Miller. Tot orașul suferea de lipsa curentului electric, dar dramaturgul își adusese un ditamai generatorul numai pentru el, ca să poată lucra noaptea.

– Când te gândești că bietul Ed e blocat în lift de zile întregi. Am auzit că John Huston i-a trimis o sticlă de whisky printr-o deschizătură. Presupun că acum e beat mort.

Ed era reparatorul de ascensoare al hotelului.

– Lucrezi de noapte, Franțuzoaico?

– Doamna Jones m-a trimis să verific niște chestii, minți ea. O problemă cu stocurile de produse de curățenie.

– Nu se glumește cu Jones, o aprobă Aubrey. O să trebuiască să urci pe scări. Cere o lanternă de la recepție. Cu căldura asta, n-o să-ți fie deloc ușor. Curaj!

Pauline porni încet pe scări, luminând câțiva clienți care coborau cu propriile surse de lumină. Cu cât urca mai mult, cu atât mai cald i se făcea. Când ajunse în sfârșit la etajul nouă, se lăsă ghidată de sunetul chitarei și de vocile vesele care răzbăteau din atelierul de croitorie, instalat în mai multe camere care comunicau între ele.

Lumina blândă a lumânărilor încadra ușa deschisă. Pauline se apropie ținându-și respirația. Teama îi revenise, căci nu știa cum să se comporte într-un astfel de mediu. Acum, chefliii fredonau în cor „I'm Sorry", cântecul de succes al Brendei Lee, artista în vârstă de numai cincisprezece ani. Recunoscu timbrul grav al vocii lui Rafe, în consonanță cu cel mai nazal al lui Whitey, dar contrastând cu falsetul ezitant al doamnei Strasberg, care cânta atât de prost, încât ceilalți râdeau în hohote. Auzi apoi vocea lui May, care se descurca ceva mai bine și, în sfârșit, vocea doamnei Miller, un vibrato cald și senzual, care se ridica deasupra glasurilor din jur.

Îi văzu înainte ca ceilalți să-și dea seama de prezența ei. Doamna Miller stătea așezată pe o valiză, cu un pahar de șampanie în mână, în picioarele goale, îmbrăcată cu pantalonii negri și cămașa albă pe care Pauline era obișnuită să le găsească dimineața făcute ghem pe jos, în apartamentul 614. Nu purta peruca de la

studioul Max Factor, pe care Agnes i-o punea în fiecare dimineață, după cum observase camerista. Îi dezvăluise acest secret și mamei ei, care nu se arătase deloc mirată. Coafarea zilnică în deșert, în plin soare, cu vântul care aducea nori de praf, nu era deloc ușoară, subliniase doct Marcelle. În plus, era posibil ca părul actriței să fie deja deteriorat de vopsirile și permanentele îndurate constant de-a lungul anilor. Exact așa stăteau lucrurile, dar tânăra păstrase acest detaliu pentru ea. Peruca era o idee bună, în opinia patroanei salonului de coafură. Pauline știa că Marilyn Monroe avea propria stilistă, care venea să-i vopsească părul o dată la trei săptămâni? Evident, nu avea de unde să știe. Pearl Porterfield era o coafeză de stil vechi, în vârstă, al cărei succes se datora formulei secrete a soluției care dădea culoarea aceea blondă perfectă. Fusese coafeza personală a lui Jean Harlow, în anii '30, când își perfecționase tehnica șuvițelor platinate de care se îndrăgostise și Marilyn.

– Cred că Porterfield n-a venit niciodată la Mapes din cauza acelei peruci, zisese Marcelle, iar Pauline îi confirmase informația.

Deși foarte puțin machiată, doamna Miller arăta minunat în lumina caldă a lumânărilor. Părul în dezordine trăda rădăcini de o nuanță mai închisă. Cu capul dat pe spate, actrița râdea cu poftă. Lângă ea se afla o femeie care îi semăna perfect, avea aceeași alură și aceeași nuanță blondă. Lui Pauline îi veni să se frece la ochi; cu siguranță, era vorba de dublura ei. Nu știa la ce folosea o dublură. Probabil o chestiune de lumină pe platou, își spuse.

Constată că toată gașca se afla într-adevăr acolo. Așezați fie direct pe jos, fie pe valize și

cutii, beau, fumau și cântau. Un tânăr cu sacou alb cânta la chitară. Era cald și aici. Un ventilator făcea să tremure flăcările lumânărilor.

– Ah, Pauline! exclamă doamna Miller.

Mai multe priviri se îndreptară spre ea, însoțite de zâmbete și de saluturi călduroase. Se așeză între May și Whitey și cineva îi dădu de băut.

– Bine ai venit! Mă bucur să te revăd, îi spuse May în franceză ridicând paharul în direcția ei.

Avea un accent surprinzător de bun. Pauline îi mulțumi în limba ei maternă și o întrebă dacă vorbea curent franceza. Într-adevăr, May știa bine această limbă, iar accentul ei era aproape insesizabil.

– Tu ai ajutat-o cu scrisoarea de dragoste, nu-i așa? o întrebă.

Camerista se înroși.

– Nimeni de aici nu înțelege franceza, vorbește fără teamă.

– Nu știam, la momentul acela, cui îi era adresată scrisoarea.

May îi mărturisi că o citise, căci ea se ocupa de corespondența doamnei Miller. Se hotărâse în ultima clipă să n-o trimită, având în vedere scandalul care izbucnise în jurul relației clandestine dintre cei doi. Scrisoarea rămăsese într-unul dintre dosarele ei, dar intenționa s-o distrugă. Era mai bine așa. Nu trebuia să ajungă, cine știe prin ce întâmplare, în mâinile vreunui ziarist răuvoitor.

– Încă se gândește la el, să știi. Mult. Prea mult. E complicat.

Pauline înclină din cap. Da, înțelegea că era o situație deosebit de delicată. Încetul cu încetul începu să se relaxeze, sprijinită de umărul solid al lui Whitey, în timp ce Agnes, așezată în fața

lor, îi făcea cu ochiul. Până și austera doamnă Strasberg îi zâmbea. I se făcu cunoștință cu Evelyn, celebra dublură. Pauline era cea mai tânără dintre ei, dar asta nu avea nici o importanță. Din contră, nimeni nu o judeca și avea senzația că face parte din grup.

Șampania era călâie.

– Ne trebuie gheață! declară doamna Miller.

– Nu avem gheață din cauza incendiului, ai uitat? îi răspunse Rafe.

– Ba da, avem! chicoti actrița. Știu eu de unde să facem rost. Voi nu știți?

Rafe se ridică întinzându-se. Da, înțelesese unde trebuia să se ducă. Trei etaje mai jos, la regele posacilor, adăugă doamna Miller strâmbându-se comic: soțul ei era singurul care se bucura de un frigider funcțional, datorită generatorului.

– Pauline, vrei să vii cu mine? îi propuse Rafe. N-am chef să-l înfrunt de unul singur pe regele posacilor.

– Sigur că da, îi zise ridicându-se.

Rafe luă o lumânare și coborâră până la etajul șase pe scările întunecoase, prin atmosfera sufocantă. Când ajunseră în fața ușii, Rafe deschise cu cheia doamnei Miller. În interior, toate luminile erau aprinse. Îl găsiră pe Arthur Miller tolănit pe canapea, cu ochii închiși. Când îl salutară, deschise brusc ochii și înclină scurt din cap. Rafe umplu frapiera cu gheață și se făcură nevăzuți rapid. Toată operațiunea durase doar câteva minute. Doamna Miller îi întrebă, odată ajunși înapoi, dacă soțul ei bombănise. Chitaristul interpreta acum o melodie a lui Chubby Checker, căci twistul era ultima modă, iar Pauline dansa foarte bine.

Începură toți să danseze, după modelul doamnei Miller, care se descurca de minune, observă tânăra. Se mișca natural, legănându-și senzual șoldurile și coapsele, spre deosebire de Whitey, de Agnes și de doamna Strasberg, care dansau foarte prost, dar păreau să se distreze de minune. Rafe se agita și el binișor, lângă firava May, în timp ce Evelyn dansa aproape la fel de bine ca doamna Miller.

Din timiditate, Pauline nu îndrăznea să li se alăture. Blânda Agnes o trase cu o mână maternă, încurajând-o. Se lăsă trup și suflet pradă ritmului îndrăcit, abandonându-se cu ochii închiși acelei coregrafii dezlănțuite. Când îi deschise, fu surprinsă să constate că în jurul ei se formase un cerc care o privea admirativ și o aplauda frenetic.

– Ce energie, micuța mea! Ești regina twistului! o complimentă doamna Miller.

O doamnă cu ochii umflați de somn, în halat, își făcu apariția în pragul ușii.

– Vă rog să faceți liniște! Mai sunt și oameni care încearcă doarmă pe-aici! Sunt pe punctul să vă reclam la conducere.

May preluă controlul situației: îi explică clientei nemulțumite că tocmai terminaseră petrecerea și că își cereau scuze. Pauline își dădu seama că femeia nedormită n-o recunoscuse pe Marilyn Monroe. Privirea ei nu zăbovise nici o secundă asupra vedetei. Doamnei Miller îi părea rău că nu pot continua. Nu era nici măcar ora unu, pentru numele lui Dumnezeu! La Reno, nu se simțea bine decât în mijlocul acestui grup strâns unit. În restul zilelor trăia un calvar.

În timp ce-o asculta, Pauline își aminti de bârfele auzite la cantină. Radio-șanț funcționa zi

și noapte, era imposibil să scapi. Ambianța de pe platoul de filmare continua să se deterioreze. Clark Gable dădea pe gât litri întregi de whisky și blestema schimbările de scenariu de care nu se mai sătura Arthur Miller. Ajunsese să bea la fel de mult ca Montgomery Clift și John Huston, făcând gurile rele să șușotească pe la colțuri că toți trei își doreau în secret ca Marilyn Monroe să întârzie cât mai mult la filmări, pentru ca el să-și poată reveni din mahmureală. Actorul Eli Wallach, care juca în rolul lui Guido, cel de-al treilea bandit din film, reușise să se certe cu doamna Strasberg, iar Marilyn însăși era incapabilă să-și rețină replicile. Ajunseseră să tragă zece sau cincisprezece duble pentru o frază oarecare. Seara, în apartament, se lamenta și striga la soțul ei că nu mai rezista, că era prea greu, că voia să lase totul baltă. Da, avea să sfârșească la spitalul de nebuni, ca mama ei, urlase la un moment dat.

La prânz, Pauline aflase că premiera mondială a filmului cu Yves Montand și Marilyn Monroe, *Let's Make Love*, care ar fi trebuit să aibă loc peste două zile la cinematograful Crest Theater din Reno, fără actorul principal, dar în prezența unor jurnaliști celebri, fusese pur și simplu contramandată, din cauza penei de curent. Toate rezervările fuseseră anulate. Își spuse că Marilyn Monroe trebuie să se fi simțit ușurată, spre deosebire de Marcelle, pe care știrea avea s-o întristeze peste măsură.

Tânărul chitarist își strânsese instrumentul și se pregătea de plecare. Le mulțumi pentru seara plăcută. Ar fi trebuit să cânte în Sky Room, împreună cu un pianist, în fața unui public de trei sute de persoane, dar cina și concertul fuseseră anulate.

– Cum te cheamă? îl întrebă doamna Miller.

– Brandon.

– Nu pleca, îl rugă. Mai rămâi puțin, mai cântă-ne câteva melodii. Ai o voce superbă!

– Hai să mergem, draga mea, îi replică May iritată. Ai auzit ce-a spus femeia aia. Trebuie să plecăm cu toții.

Doamna Strasberg, Agnes, Evelyn și Whitey erau deja pe punctul de a se retrage, însă doamna Miller avea alte planuri: îl întrebă pe Brandon dacă era lume în Sky Room. Nedumerit, chitaristul îi răspunse că, cel mai probabil, nu, pentru că atât cina, cât și concertul fuseseră anulate. Marilyn putea să fie foarte convingătoare când voia. Te privea fix în ochi și făcea gesturi delicate, de implorare, strângându-și mâinile în dreptul pieptului. Ce-ar fi fost dacă ar fi urcat în Sky Room, l-ar fi chemat și pe prietenul lui, pianistul, iar dacă acesta ar fi fost disponibil, ar fi cântat acolo împreună? Nu era o idee extraordinară?

Imposibil să-i reziști. Buzele lui May tresăreau, dar Pauline n-ar fi putut spune dacă era pe punctul să protesteze sau să izbucnească într-un hohot de râs nebun. Până la urmă urcară cele trei etaje, cu lumânări și sticle de șampanie în mâini, încercând să nu facă prea mult zgomot pe scări. Brandon își sunase prietenul, care promisese că vine cât de repede poate. Locuia în apropiere.

Pe fundalul cerului întunecat, fără stele, și al munților pe care flăcările trasau un halo roșiatic, ca o rană uriașă, salonul de la ultimul etaj avea un aspect cavernos, vast și tăcut, cu mesele încă aranjate pentru cină, acoperite cu fețe de masă imaculate. Avea impresia că se află la bordul unui vapor abandonat, care naviga pe

mări agitate. Pianistul, un tip de vreo patruzeci de ani, cu chip rotund, ajunsese și el. Gâfâia după ce urcase cele douăsprezece etaje pe scări. Numele lui era Jerry. Nici el n-o recunoscuse pe faimoasa actriță, constată amuzată Pauline. Când se așeză la pian, cu Brandon la chitară lângă el, iar doamna Miller începu să intoneze „River of No Return", bietul om tresări atât de puternic, încât aproape căzu de pe taburet. May și Rafe nu se putură abține să izbucnească în râs.

Marilyn băuse cam prea mult, dar cânta corect, transmițând o bucurie molipsitoare publicului ei restrâns. Cât de frumoasă era pe scena slab luminată, cu surâsul ei cuceritor, cu acea paloare de sidef a pielii! Pauline se gândi la cuvintele lui Doug, atât de paterne: „Distrează-te. O meriți". Exact asta făcea. Știa însă în sufletul ei că, dincolo de divertisment, trăia unul dintre acele momente care te marchează pe viață.

La cererea doamnei Miller, Jerry începuse primele acorduri ale unei melodii pe care Pauline o cunoștea bine, pentru că se număra printre preferatele mamei ei, „Les feuilles mortes". Brandon îl acompanie la chitară. Marele succes al lui Yves Montand. Din nou, el. Chipul lui May se înnegurase, la fel ca cel al lui Rafe. Păreau să fi căzut pradă unei temeri misterioase. Brusc, aparent trezită din euforie, Marilyn se sprijini de pian, ca și cum ar fi încercat să-și recapete forțele. Vocea ei era acum un firicel de tristețe. Cânta în engleză, dar cuvintele erau aceleași, iar lui Pauline i se strânse inima. Cânta despre timpul care trece inexorabil, despre frunzele moarte, adunate cu lopata. Părea copleșită de o durere care nu avea

nimic în comun cu fotografiile sofisticate care apăreau în revistele lucioase ale lui Marcelle.

Pentru prima dată, tânăra franțuzoaică își dădu seama că avea de-a face cu o persoană pe care majoritatea oamenilor nu o cunoșteau deloc. În fața ei nu era vedeta marilor ecrane, ci o altă femeie: cea pe care o vedea dimineața, cu chipul botit și uns cu o cremă groasă, măcinată de îndoieli (o auzise de mai multe ori spunându-i profesoarei că era o actriță catastrofală); cea care dansa în picioarele goale, în salon, pe muzica Ellei Fitzgerald; cea care plângea pe tăcute în brațele puternice ale lui Rafe sau ale lui Whitey; cea care stătea ore în șir în fața ferestrei, cu ochii în gol, jucându-se cu o șuviță de păr. Pauline înțelegea că nu e decât o ființă oarecare, aspirată în orbita unei actrițe care nu aparținea regnului muritorilor de rând. Și totuși, ea îi făcea patul în fiecare zi, ea îi aranja hainele, pantofii, ea îi atingea obiectele mărunte pe care Marilyn le atingea și ea: pieptănul, periuța de dinți, flaconul de Chanel N°5, cerceii, cutiuțele de medicamente. Rolul ei, în calitate de cameristă, era exact acesta: să pătrundă, fără voie, în intimitatea celuilalt, în coșurile de gunoi, în cărțile lăsate pe noptieră, în bilețelele și vederile abandonate neglijent prin cameră. Totul i se oferea pe tavă – viața unui om ascuns într-o cameră de hotel. De altfel, cu o săptămână în urmă, un jurnalist nu ezitase s-o înghesuie într-un colț, lângă ascensorul de serviciu:

– Sunteți Pauline Bazelet? o întrebase insistent.

Încuviințase din cap.

– Camerista ei, nu-i așa?

Simțise cum o cuprinde frica. De unde aflase individul acela? Bărbatul scosese din buzunar un carnețel și un creion. Ei bine, ce-i putea spune despre Monroe? Erau adevărate zvonurile? Se îndopa cu barbiturice și se certa la cuțite cu soțul ei? Bea șampanie de la prima oră? Mai încerca să ia legătura cu Yves Montand?

Pauline încercase să scape, dar omul o urmărise cu încăpățânare. Nu dura decât câteva minute, insistase. Nici n-avea să-i menționeze numele în articol. În clipa aceea, fusese fericită să o vadă pe Mildred Jones intervenind cu autoritatea ei obișnuită. Îl gonise fără menajamente pe reporter, apoi îi certase pe bagajiști și pe portari că-l lăsaseră să intre. Mai târziu o întrebase pe Pauline dacă îi dezvăluise ceva.

– Nu vorbesc cu nimeni despre doamna Miller, se înroșise aceasta. Nici măcar cu mama. Exact cum mi-ați ordonat.

– Eram sigură, îi răspunsese femeia cu un aer atotștiutor. Vreau să-ți spun că doamna Miller este foarte mulțumită de serviciile tale, după cum m-a informat secretara dânsei. Faci treabă bună, ține-o tot așa.

Pe estrada salonului de la ultimul etaj se lăsase liniștea. Marilyn nu mai cânta, ci plângea la lumina lumânărilor. Muzicienii se opriseră descumpăniți, neștiind cum să reacționeze. May îi vorbea în șoaptă, o consola, îi strângea mâinile, în timp ce Rafe îi masa ceafa, ceea ce, după cum aflase Pauline, făcea minuni câteodată.

– Nu vreau să fiu tristă în seara asta. Îmi cer scuze, spuse doamna Miller. M-am săturat de melancolie.

Zise apoi că incendiul i se părea de o frumusețe atroce și terifiantă. Nu se putea împiedica să se gândească la sutele de animale care-și găsiseră sfârșitul devorate de flăcări. Focul acesta semăna cu sentimentele ei din clipa aceea: o bulversare interioară violentă, împotriva căreia nu putea să lupte. Pauline o asculta, șocată de fragilitatea ei. Cum era posibil să fii atât de celebru și, în același timp, atât de vulnerabil, de nesigur?

– Nu vrei să te duci la culcare, draga mea? E târziu, o îndemnă May. Ar fi momentul să ne retragem.

Doamna Miller protestă. Să se culce? Somnul nu se lipea de ea. Ar fi fost condamnată la încă o noapte albă, în ciuda pastilelor, lângă regele posacilor, care mai și sforăia. Șampanie, muzică și dans, de asta avea nevoie! Petrecerea reîncepu și mai abitir, cu cântece, râsete și valuri de alcool. Pauline era foarte atentă să nu exagereze, cu gândul la traseul de întoarcere, la volanul mașinii lui Marcelle. Nu era cazul să-i trădeze încrederea lui Doug, atât de prețioasă.

Se făcuse două dimineața și nimeni nu mai dădea atenție zgomotului pe care-l făceau, nici măcar May cea cuminte. Salonul Sky Room părea să plutească în spațiu, de neatins, ca o fortăreață inexpugnabilă în care se zbenguiau, săreau și cântau din toate puterile, în timp ce Jerry și Brandon, leoarcă de transpirație, cântau ca niște maniaci. Atacaseră o melodie a lui Ray Charles, „What'd I Say", care îi înnebunise pe toți. Se scălâmbăiau și răgeau versurile ca să se audă până la Las Vegas, în timp ce doamna Miller râdea ca copil, ținându-se cu mâinile de burtă.

Pauline resimțea aceleași emoții sălbatice ca atunci când călărea mustangii, cu Billie-Pearl. Nimeni nu putea să le prindă sau să le oprească, erau tinere și libere, zburau ca vântul ore în șir. Doamna Miller parodia cântecul mișcându-și brațele grațios, mimând cuvintele și smucindu-și bazinul într-un ritm nebunesc, ca și cum le-ar fi cerut tuturor s-o admire pe fata din refren, cea care „purta un inel cu diamant și știa să-și legene posteriorul".

Dintr-odată, însă, ușile mari ale salonului se izbiră de pereți și un grup de indivizi în uniforme, cu lanterne în mâini, își făcu apariția în pas rapid.

– Pentru numele Domnului, ce se întâmplă aici?

Tânăra cameristă recunoscu instantaneu vocea în care vibra furia. Era directorul adjunct al hotelului, Kendall Spencer.

May îi ieși imediat în întâmpinare. Își cereau scuze, se lăsaseră duși de val puțin. Intenționau să părăsească locul imediat. Ochii lui Kendall se opriră asupra ei. Lumina era atât de slabă, încât de-abia îi distingea trăsăturile. Bărbații în uniformă își îndreptară lanternele asupra celor doi muzicieni speriați, apoi spre Rafe, Pauline și doamna Miller.

– Stați puțin! urlă Kendall.

Făcu un pas spre Pauline și mîji ochii ca s-o vadă mai bine.

– Tu ești? Ți-ai pierdut mințile?

– Îmi cer iertare.

– Îți ceri *iertare*? o maimuțări bărbatul, apoi își reintră în rol. Tu i-ai adus aici?

Răspunse că nu, iar May sări în apărarea ei, explicând că nu era implicată în nici un fel, dar directorul adjunct n-o asculta. Voia o listă cu

numele tuturor celor prezenți. Nu vor scăpa cu una cu două. Cât despre muzicieni, puteau să se aștepte la tot ce era mai rău. Ca și tânăra cameristă.

Rafe încercă să intervină la rândul lui, dar Kendall, plin de nervi, nu voia să audă nimic. Cine se credeau? Erau duși cu pluta, sau cum? Hotelul Mapes era un stabiliment de înaltă clasă, respectat, cu o clientelă selectă. De când își făceau de cap angajații în salonul cel mai luxos?

Kendall o înșfăcă de braț pe Pauline și le făcu semn celor doi cântăreți să-l urmeze în biroul lui. Petrecerea tocmai luase sfârșit.

Curentul electric reveni dintr-odată, scăldând încăperea vastă într-o lumină albă, orbitoare. Kendall se îmbrăcase în grabă probabil, căci cravata îi stătea strâmb.

– Gata, toată lumea afară! strigă încă o dată. Distracția s-a terminat, încep necazurile.

Seara urma să se încheie chiar așa? Lui Pauline nu-i venea să creadă. Avea să-și piardă locul de muncă? Muzicienii aveau să fie concediați și ei? Speriată, lăsase ochii în jos, la mocheta roșie ca sângele.

– Vă rog să-i dați drumul tinerei imediat, se auzi vocea stăpânită a doamnei Miller.

Tăcere.

– Ah, da? Și dumneavoastră cine mai sunteți? întrebă bărbatul cu ironie în glas.

– Nu v-am reținut numele, domnule.

– Eu sunt Kendall Spencer, directorul adjunct al hotelului.

– Iar eu sunt Marilyn Monroe. Apartamentul 614. Încântată de cunoștință.

Intrase în pielea vedetei, cu vocea și ținuta caracteristice. Chiar fără machiaj și perucă,

Marilyn Monroe în carne și oase îl privea în ochi. Ai fi zis că doamna Miller apăsase pe un buton și o făcuse să apară pe cea mai celebră artistă din lume, se miră Pauline.

Siderat, responsabilul își drese glasul. Actrița îl informă, cu zâmbetul pe buze, că petrecerea improvizată fusese ideea ei și că tot ea îi telefonase tinerei cameriste acasă, ca s-o invite să li se alăture. Îi găsise numărul de telefon cu ajutorul unei recepționere amabile. În fine, tot ea le propusese celor doi cântăreți să dea un concert în Sky Room. Brandon și Jerry erau foarte talentați. Domnul Spencer putea să se considere norocos că lucrau pentru el. Mulțumi hotelului Mapes pentru această seară minunată, de neuitat.

– Cât despre Pauline, ea este răsăritul meu de soare, adăugă.

Kendall înclină din cap jenat și îi dădu, în sfârșit, drumul la mână.

– Bravo! îl felicită actrița și le ură tuturor noapte bună.

Părăsi Sky Room însoțită de May și de Rafe. Fusese răutăcioasă și, concomitent, politicoasă, își spuse Pauline. Muzicienii erau în al nouălea cer, căci și ei trăiseră o seară nemaipomenită.

Kendall o însoți pe Pauline la mașina parcată în apropierea hotelului. Își ceru scuze bodogănind că, din cauza întunericului, nu-și dăduse seama cu cine avea de-a face. Probabil că păruse complet ridicol. Tânăra îi răspunse că înțelegea. O îmbrățișă și promise că o să treacă s-o vadă pe Lily cât de curând, fără să poată spune însă când, căci nevasta îl urmărea în permanență. Evaline era de o gelozie patologică. Nu-i era ușor, iar Pauline trebuia să știe că-i rămăsese întotdeauna fidel franțuzoaicei lui, pe

care o adora, dar nu voia să-și supere soția în perioada asta. Pauline îl asculta doar pe jumătate: venea foarte rar să-și vadă fiica din flori, fiindcă suporta greu privirile ucigătoare pe care i le arunca Marcelle și atitudinea de demnitate superioară pe care o afișa Doug față de el. Prefera să trimită cecurile prin poștă.

Înainte să apuce să demareze, ca să se întoarcă pe Washington Street, Kendall își vârî capul prin fereastra deschisă, dorind să-i adreseze un avertisment: nu trebuia să ia în serios prietenia cu Marilyn Monroe. Spera să nu i se urce la cap. Vedetele de talia ei nu se interesau de soarta oamenilor mărunți.

– Nu uita că în ochii lor nu ești decât o femeie de serviciu. Atât și nimic mai mult.

Luna august parcă nu voia să se mai termine, cu căldura ei sufocantă și soarele apăsător, iar starea doamnei Miller se înrăutățea. În unele dimineți nu reușea să se dea jos din pat, iar Pauline nici nu apuca s-o vadă, căci nu ieșea din cameră. În alte zile pleca la filmări ca o somnambulă drogată, sprijinită de doamna Strasberg, sub privirile disperate și furioase ale soțului ei. În spatele machiajului impecabil se ascundea o epavă.

Într-o seară, acasă, o Marcelle dezamăgită le arătă autograful pe care reușise, în sfârșit, să-l obțină. Ce decepție! Așteptase împreună cu alți fani la intrarea în hotel, iar vedeta abia dacă schițase un zâmbet în direcția lor, în timp ce semna pe spatele fotografiilor. O doamnă în negru o ținea bine de braț și abia putea să-și miște picioarele. Era moale ca o cârpă!

– Tu știai că e așa de bolnavă?

– Nu, mamă, de unde să știu? minți Pauline. Nu mă întâlnesc cu ea prea des. De fapt, aproape niciodată.

– Dar auzi și tu ce se spune despre ea?

– Mildred Jones nu mă scapă din ochi, și n-am nici un chef să mă întorc la veceul pentru femei. Prin urmare, nu plec urechea la bârfe și îmi țin pliscul.

– Iată o atitudine de bun profesionist, o aprobă Doug.

Marcelle vru să știe cum se descurca hotelul cu toți jurnaliștii care tropăiau în fața intrării. Pauline îi răspunse că doamna Jones, ca un cerber furios, îi gonea pe toți, dar că se mai întâmplase să scape unul sau doi până în fața apartamentului cu pricina. Acolo însă aveau de-a face cu mușchii lui Rafe.

– Dar știe, totuși, cine ești. Știe cum te cheamă, nu-i așa?

– Cred că da, îi răspunse, apoi reluă formula mușcătoare a lui Kendall: Nu sunt decât o cameristă, mamă.

Coafeza și-ar fi dorit o viață mai bună pentru fiica ei: un soț bogat, copii mulți, o casă frumoasă și așa mai departe. Pauline știa toate acestea și o durea sufletul. Iată însă că nu era capabilă nici măcar să-i atragă atenția lui Marilyn Monroe asupra ei, să iasă din rând, să se evidențieze cumva. Și aceste gânduri se citeau, din păcate, pe chipul mamei sale.

Numai Doug o încuraja și o felicita întotdeauna. Îi povestise în detaliu seara din Sky Room și momentul acela incredibil când doamna Miller îi spusese lui Kendall Spencer: „Pauline este răsăritul meu de soare". Bărbatul înțelesese că prefera să țină toate acestea pentru ea, că nu-i povestea nimic nici lui Billie-Pearl, că

nimeni altcineva din afara hotelului, cu excepția lui, nu știa mare lucru. Poate că i se păruse nedrept față de soția lui, dar păstrase la rândul lui tăcerea. Era conștient de relația dificilă dintre mamă și fiică, de privirile adesea severe pe care Marcelle i le arunca de la venirea pe lume a micuței Lily.

În acea dimineață, în timp ce introducea cheia în broască și deschidea ușa, Pauline simți imediat că în apartamentul 614 se petrecea ceva grav. Din interior se auzeau țipete și gemete atroce, ca de animal. Cu cheia încă în mână, încremeni în antreu. Poate că ar fi trebuit să facă stânga-mprejur și să dispară rapid, înainte ca cineva să-i observe prezența. Apoi, văzu pălăria doamnei Strasberg în cuier.

Gemetele continuau în rafale oribile, înghețându-i sângele în vene. Era tot mai panicată, pe măsură ce minutele se scurgeau. Hotărâse să se facă nevăzută când auzi o voce rostindu-i numele, printre suspine. Se întoarse și o văzu pe Agnes, care îi făcea semn să se apropie. Cu lacrimi în ochi, o înștiință că doamna Miller se prezenta într-o stare foarte proastă și că nu mai reușeau s-o scoată la capăt cu ea. Doamna Strasberg chemase de urgență un medic din oraș. Exact în momentul acela, cineva bătu la ușă. Pauline îi deschise unui tânăr emoționat, cu o trusă medicală în mână. O informă că era doctorul la care apelase profesoara de actorie. Pauline se dădu într-o parte ca să-i facă loc și omul intră în apartament. După câteva minute, gemetele încetară ca prin minune. Nici măcar nu avusese timp să se apuce de curățenie. Trebuia să se

grăbească, dar rămăsese încremenită, în așteptarea unui dezastru iminent.

Ușa se izbi de perete și în antreu își făcu apariția Arthur Miller.

– A ajuns doctorul? o întrebă pe Agnes fără să salute.

Femeia îi răspunse afirmativ. Țipetele reîncepură încă și mai tare, dar acum doamna Miller părea să i se adreseze direct soțului ei, cerându-i să se care imediat: nu-l mai suporta, îl ura, nu mai voia să-l vadă. Urletele deveniră insuportabile; Pauline ar fi vrut să-și acopere urechile cu palmele. Nu vedea ce se întâmpla în cameră, dar auzea totul.

Arthur Miller, ridicând glasul ca să se facă auzit, îl întrebă pe doctor ce anume îi injectase în venă soției sale.

– Amytal, răspunse omul pe o voce șovăielnică. Este un sedativ. O s-o calmeze.

Arthur Miller îi răspunse tăios că știa foarte bine ce era Amytalul. În schimb, doctorul avea idee ce barbiturice îngurgitase deja? Tânărul medic fu nevoit să recunoască faptul că nu știa, exprimându-și mirarea că pacienta nu adormise încă, fiindcă îi injectase o doză puternică. Adăugă că mai fusese chemat în apartamentul de la Mapes, împreună cu alți confrați, și că doamna suferea de o problemă serioasă. Nu mai era de acord să-i administreze injecții, deoarece, în situația prezentă, se temea pentru viața ei.

– Cară-te! Ieși de-aici! urlă doamna Miller în direcția soțului ei, cu atâta furie și suferință în glas, încât Pauline fu străbătută de un frison.

Răsună un nou ciocănit la ușă și ea se grăbi să deschidă. Era doamna Jones. Șefa personalului de serviciu aruncă o privire peste umărul ei.

– Ce naiba se întâmplă aici?

– Doamna Miller nu se simte deloc bine, îi șopti.

– Ce are?

– Dispari din fața mea! Te *urăsc*! Te *urăsc*!

Debitul verbal al doamnei Miller se rărise. Vorbele îi ieșeau acum din gură păstos, încărcate de suspine.

Pauline admise că nu avea nici cea mai mică idee legată de afecțiunile de care suferea clienta. În cameră se afla un doctor, alături de Arthur Miller și de doamna Strasberg. Agnes, coafeza, rămăsese în salon. Nimeni nu știa ce să facă.

Preț de câteva secunde, Mildred păru debusolată. Nu se mai confruntase niciodată cu o asemenea situație, își zise tânăra cameristă. O rugă pe Pauline să nu spună nimănui nici o vorbuliță despre ceea ce se petrecea.

– Câteodată, doamnă Jones, am impresia că mă luați drept proastă, îi răspunse aceasta.

Era prima oară când îndrăznea să i se adreseze așa șefei ei, susținându-i privirea, fără să se bâlbâie. Vizibil jenată, Mildred lăsă ochii în jos.

Medicul, palid și transpirat, trecu pe lângă ele și ieși fără să rostească nici un cuvânt. În dormitor, pe o voce joasă, înspăimântătoare, Arthur Miller își vărsă furia pe doamna Strasberg, apoi ieși și el trântind ușa apartamentului.

– Faci curățenie altă dată. Ar fi mai bine să dispărem amândouă.

Pauline se simțea complet stoarsă de energie, la capătul puterilor. Din dormitor se auzeau în continuare strigăte atroce. Îi tremurau mâinile, era slăbită, ametită, ca și cum tocmai ar fi primit o lovitură. Mildred îi ordonă să facă echipă cu Linda, la etajul cinci. O ascultă fără comentarii.

La ora prânzului, toată lumea dezbătea subiectul. Toți voiau să știe ce auzise și, mai ales, ce văzuse. Rezista eroic, replicându-le tuturor că bătrâna Jones, la fel de dură ca întotdeauna, o trimisese imediat pe alt etaj. Apoi apăru Lincoln, plin de el ca un cocoș: ei bine, avea noutăți! Marilyn Monroe fusese transportată de urgență la aeroport. Cineva întrebă dacă urma să fie internată. Lincoln răspunse că, după halul în care arăta, era foarte posibil. Filmările fuseseră întrerupte. Nimeni nu știa când se vor relua. Huston își smulgea părul din cap. Un glumeț comentă că, în ritmul ăsta, o să devină parte din decorul cazinoului, stârnind hohote de râs pe la mese.

– De ce e atât de nefericită? o întrebă Kitty pe Pauline.

Ce putea să-i răspundă fără să trădeze încrederea celei mai celebre cliente de la Mapes? Din fericire, discuția luă o altă turnură când cameristele începură să pună cap la cap informațiile de care dispuneau până în acel moment: căsătoria care se ducea naibii; amantul francez; scenariul care se modifica peste noapte; râurile de alcool și munții de somnifere. Lui Pauline i se părea că viața se luase la întrecere cu filmul, că Marilyn Monroe devenise cu adevărat Roslyn, eroina melancolică și isterică din *Inadaptații*, acea femeie vulnerabilă, pierdută într-o lume asupra căreia nu exercita nici un control și pe care, incapabilă să-și realizeze visurile, n-o înțelegea. În timp ce discutau și mâncau, Pauline rememoră o scenă petrecută cu câteva zile înainte, când o fotografă a agenției Magnum venise să execute câteva instantanee cu familia Miller, în apartament. Pauline tocmai făcea curat la bucătărie. Doamna Miller,

îmbrăcată într-o rochie neagră mulată, refuzase să pozeze alături de soțul ei. Se ținuse departe el, dezgustată. Fotografa, o femeie înaltă, brunetă, cu accent germanic, își dăduse toată silința să găsească un unghi din care să-i prindă pe amândoi. Misiune imposibilă: în timp ce Arthur trăgea imperturbabil dintr-o țigară, doamna Miller se eschiva, le întorcea spatele sau se uita pe fereastră. În aceeași săptămână, Pauline auzise că, în timpul unei filmări la Pyramid Lake, doamna Miller trântise ușa limuzinei în nasul dramaturgului, lăsându-l plantat acolo.

După plecarea vedetei, Mildred Jones îi ordonă lui Pauline să facă o curățenie generală în apartamentul 614: să șteargă praful, să frece mocheta cu detergent și să întoarcă salteaua pe partea cealaltă. Tot tacâmul. Nimeni nu știa când urma să se întoarcă clienta, așadar trebuia să profite. Pauline o întrebă dacă plecase și domnul Miller. Mildred nu-i putu confirma, dar o informă că producția îi rezervase o altă cameră, situată la etajul inferior. Prin urmare, era de presupus că nu avea s-o deranjeze cu prezența lui în apartament.

Rămasă singură în șirul de încăperi însorite cu care se obișnuise, simți cum o cuprinde o senzație de pustiu. Parfumul floral dispăruse odată cu aroma de cafea și vocea lui Rafe, care ajungea adesea înaintea celorlalți din gașcă. Dispărute erau și zâmbetele lui Whitey și Agnes, împreună cu siluetele drapate în negru ale doamnelor Strasberg și May Reis.

Era limpede că plecarea se făcuse în pripă. Pe patul desfăcut se vedeau un ruj de buze și o pereche de ochelari de soare, iar pe jos stăteau împrăștiate eșarfe de mătase, pantofi și corsaje.

Toate lucrurile lui Arthur Miller dispăruseră însă. Până și cosmeticalele din dulăpiorul de la toaletă. O valiză goală, abandonată bloca trecerea. Doamna Miller alesese una mai mică pentru călătorie, își spuse.

Ambianța stranie care domnea în apartament începuse s-o apese, așa că porni pick-upul din salon și lăsă discul care se găsea deja pe platan. Era o piesă antrenantă, în interpretarea lui B.B. King: „Everyday I Have the Blues". Se simți dintr-odată mai puțin singură, de parcă doamna Miller s-ar fi aflat în camera de alături, la telefon. Începu să lucreze sistematic. Deschise geamurile larg, adună lucrurile de pe jos, strânse cearșafurile și prosoapele în sacul de rufe murdare, întoarse, nu fără dificultate, cele două saltele groase și aspiră somiera. Sub pat descoperi o cămășuță de noapte pătată, bucăți dintr-un sendviș pe jumătate mâncat, sticle de șampanie și cotoare de măr. Pe noptiera actriței trona o carte groasă, flendurită: Walt Whitman, *Fire de iarbă*. Pe pagina de gardă apărea o dedicație: *Pentru Norma Jane*. Își aminti că acesta era numele adevărat al vedetei. Aproape toate paginile purtau adnotări, și unele versuri erau subliniate. Lui Pauline îi plăceau mai ales romanele cu cai, precum *Prietena mea, Flicka* sau *Black Beauty*. Nu se pricepea la poezie.

Pe comoda mare din dreptul ferestrei rămăseseră îngrămădite produse de machiaj și de înfrumusețare. Acela era locul unde, în fiecare dimineață, mâinile îndemânatice ale lui Whitey făceau să iasă la suprafață trăsăturile lui Marilyn Monroe; Pauline o văzuse acolo pe doamna Miller admirându-se în oglindă, întorcând capul la stânga și la dreapta, zâmbind mulțumită.

Avea să se întoarcă vreodată? se întrebă frecând oglinda. Nu era deloc exclus să nu mai calce niciodată în hotelul Mapes, să-și dorească să lase totul în urmă: filmul, soțul și tot ce putea avea vreo legătură cu orașul Reno.

Pe biroul din salon se afla un plic poștal mare. În interior, Pauline o știa acum, se găseau zeci de felicitări și de scrisori de la admiratori. Oare doamna Miller le citea? Le răspundea fanilor? Lângă plicul maro stătea un teanc de fotografii alb-negru pe spatele cărora obișnuia să dea dedicații. Notița atelierului indica: *Cecil Breton, New York City, 1956*. Fotografia o înfățișa pe actriță întinsă pe pat, cu capul pe pernă. Strângea o floare la piept și avea buzele ușor întredeschise, lăsând să i se vadă dinții, într-o expresie relaxată, visătoare.

Lângă scrisorile fanilor erau înșirate mai multe mesaje și corespondența curentă. Obișnuită deja cu dezordinea, le aranjă într-un teanc cât putu mai bine. N-ar fi trebuit să-și bage nasul în misivele doamnei Miller, dar tentația era prea mare. Scrierea repezită, neregulată se descifra greu: „*Simt că aparatul de filmare trebuie să vadă prin ochii lui Gay de fiecare dată când apare în cadru, și chiar când nu este, trebuie să-i fie percepută prezența. El este centrul în jurul căruia gravitează totul, dar cred că Huston o să se ocupe de asta*". Doamna Miller scria aceste observații pentru ea însăși, ca într-un fel de jurnal intim? Pauline știa că „Gay" era diminutivul personajului jucat de Clark Gable în *Inadaptații*, Gaylord Langland. Observă o carte poștală adresată doamnei Miller de către Thelma Ritter, o altă actriță din film. Aceasta din urmă îi mulțumea pentru cadoul pe care i-l oferise și o numea „Millie Monroe".

Pauline își spuse că trebuia să înceteze imediat să scotocească prin corespondența clientei, dar era ca un drog. Îi dăduse de gust și nu se mai putea opri. Nu îndrăznise până atunci să deschidă carnetul de adrese cu inițialele MM gravate cu auriu pe copertă, dar o făcu. Primul lucru pe care îi căzură ochii fu o rețetă medicală cu antetul doctorului Ralph Greenson, psihiatru la Beverly Hills. Apoi găsi o carte poștală reprezentând o operă de artă, un fel de sculptură cu două siluete rudimentare care ieșeau dintr-o mână puternică: *Mâna lui Dumnezeu* de Auguste Rodin. Pauline nu se pricepea nici la artă, dar știa că Rodin era un faimos sculptor francez. Din nou, țara ei natală părea să facă parte din universul doamnei Miller.

Cineva bătu la ușă. Închise repede carnetul. Era Linda. O trimisese Mildred ca s-o ajute la spălarea mochetei. Se puseră pe treabă amândouă și ieșiră imediat după ce terminară, ca s-o lase să se usuce. Linda se număra printre colegele care o invidiau pentru că-i fusese repartizat apartamentul 614 și se purta distant. În ascensorul de serviciu o întrebă dacă avea idee unde s-ar fi putut duce doamna Miller și de ce plecase. Pauline îi răspunse că nu știa nimic.

– Mira-m-aș să fie așa, declară colega ei sec.

Pauline îi ceru să se explice.

Ajunseseră la parter, dar nu ieșiseră încă din lift, când Linda îi aruncă batjocoritor:

– Am auzit cu toții despre petrecerea ta cu „gașca veselă" din Sky Room și așa mai departe. Cum ți-a zis? Ah, da: „Pauline, ea este răsăritul meu de soare".

Șocată de resentimentele din vocea femeii, preferă să nu-i răspundă. De unde aflase?

Probabil că Jerry și Brandon se lăudaseră la cantină.

– Ai grijă să nu ți se urce la cap, Franțuzoaico. Ține minte cine ești – un nimeni.

De data asta nu mai putu păstra tăcerea. Cuprinsă de o senzație inedită, o apucă de mână pe Linda, ca s-o rețină, și îi spuse:

– Știu foarte bine cine sunt. Sunt Pauline Bazelet, din Paris, Franța, adăugă cu un puternic accent franțuzesc. Du-te dracului!

Linda își smuci mâna și o luă la picior speriată. Niciodată nu-și văzuse colega într-o asemenea stare de nervi.

1956

Reno, Nevada

Doc O'Brian era mulțumit de ea și nu se ferea să i-o spună. Se gândise la ce avea să facă anul viitor? Urma să împlinească optsprezece ani, îi reaminti. Era dotată pentru lucrul cu caii, după cum putuse s-o constate în ultimii patru ani. Doctorul avea dreptate, se văzu nevoită să recunoască. Meseria de medic veterinar o atrăgea și visa să i se consacre, dar studiile superioare erau lungi și costisitoare, iar părinții ei n-ar fi avut de unde să le plătească. Doctorul, în schimb, nu părea sensibil la argumentul financiar, spunându-i că ar fi putut lua o bursă, dar că trebuia să înceapă din vreme pregătirea și să facă un stagiu pe lângă un veterinar specializat în medicina ecvină. Avea deja pe cineva în minte, un confrate talentat, doctorul Hicks, care conducea o clinică în California de Nord, în comitatul Siskiyou, lângă muntele Shasta. Discutase deja cu confratele său.

Pauline era entuziasmată de aceste proiecte. Își petrecea cea mai mare parte a timpului la

Double Lazy Heart Ranch, unde ajungea după cursuri și rămânea peste weekend. Își păstra povestea de iubire cu Gus departe de ochii inchizitoriali ai mamei sale. Era un băiat blând și cuminte, de care o apropiase pasiunea pentru cai. Călăreau adesea împreună, cel mai mult pe Dustin și pe Tundra, însoțiți uneori de Billie-Pearl, care tot nu-și revenise după plecarea lui Commander. Nu mai socializa cu ceilalți și își îndeplinea sarcinile în tăcere.

Velma era puțin prezentă la ranch, lucrând mai mult de la biroul ei din Reno, de unde plănuia să lanseze o campanie națională împotriva vânării din aer a mustangilor. Pauline observase că sănătatea soțului ei, Charlie, se înrăutățise. Sufla greu și tușea tot timpul, dar continua să-și facă treburile la ranch.

Într-o după-amiază, când Pauline și Billie-Pearl le dădeau o mână de ajutor grăjdarilor la curățatul staulelor și a țarcurilor, Charlie se apropie în fugă de ele, abia suflând. Între două accese de tuse, le zise că avusese impresia că-l vede pe Commander când ieșise să se plimbe călare pe dealurile din est, nu departe de ranch. Billie-Pearl lăsă cât colo balotul de paie pe care-l avea în brațe și îl întrebă dacă era sigur. Omul dădu pe gât un pahar cu apă ca să-și revină și îi confirmă: e ușor să-l recunoști de departe pe ticălos, datorită colierului de cicatrici și a urechii jumulite. Commander era înconjurat de o trupă de iepe și de mânji. Își întemeiase repede o nouă familie.

– Oare el o fi? Nici nu îndrăznesc să cred, îi mărturisi Billie-Pearl mai târziu lui Pauline.

Patrulă de mai multe ori dealurile din est, călare pe Dustin sau pe Tundra, dar nu-l zări. Într-o zi, când vântul rece al toamnei care se

apropia începuse deja să sufle peste pământul uscat, Pauline și Billie-Pearl luau masa, împreună cu Gus și cu ceilalți băieți de la ranch. Charlie și Velma se duseseră să dea o tură în oraș. Din micul grup răzbăteau glume zgomotoase, ca de obicei. La un moment dat, Pauline intră în casă, vrând să ia niște fructe, și aruncă o privire pe fereastra de la bucătărie, care dădea spre drum. Atenția îi fu reținută de un grup de cai care păștеau dincolo de grădină și de pajiște, pe marginea șoselei. Nu era prima oară când apăreau pe acolo. De obicei, erau mustangi rătăciți care adulmecaseră mirosul altor cai. Stăteau puțin și plecau de bunăvoie, întorcându-se pe coline. De data aceasta însă, animalele nu păreau să vrea să mai plece, ci se învârteau în jurul gardului. Intrigată, Pauline ieși pe ușa bucătăriei și se apropie de ei. Numără trei mustangi, și inima începu să-i bată mai repede când observă că armăsarul negru din fața ei, însoțit de două iepe, nu era altul decât Commander. Cicatricile de pe gât erau clar vizibile, căci se transformaseră în petice de piele bătătorită, uscată. În ultimele luni, animalul câștigase în înălțime și greutate, părând în cea mai bună formă, mai puternic ca niciodată.

– Nu pleca. Mai stai puțin, până o chem, șopti Pauline.

Billie-Pearl îi distra pe băieți cu clovneriile ei obișnuite. Îi fu greu s-o tragă de acolo.

– Ce te-a apucat? făcu prietena ei. Ce vrei să-mi arăți?

Pauline păstră tăcerea și o duse pe drumeagul care ocolea ranchul până la gardul exterior, din marginea drumului principal. Commander era tot acolo, o aștepta.

Billie-Pearl se opri ca fulgerată.

– El este! strigă.

Commander nechezã când o vãzu pornind în vitezã și rãmase pe loc, așteptând-o sã ajungã la gard, la numai câțiva metri de el.

Pauline se ținu deoparte, nedorind sã strice aceastã revedere. Prietena ei îi vorbea animalului, care părea s-o asculte cu atenție, cu urechile ciulite. Oare ce-i povestea? Gus și ceilalți băieți se apropiaserã și ei, cu gurile cãscate.

– Fantastic! exclamã Gus.

– Și-a amintit de ea. S-a întors pentru ea.

– Poate fi doar o întâmplare, o contrazise bãiatul.

Pauline însã era convinsã cã armãsarul negru se întorsese pentru prietena ei. Când aflarã vestea, doctorul O'Brian și Velma nu se entuziasmarã peste mãsurã. Nu știau exact de ce revenise Commander, dar se bucurau pentru bucuria fetei.

Peste câteva zile, Pauline, Gus și Billie-Pearl porniră cãlare spre munții Sahwave, la nord-est de Wadsworth. Dotați cu rezerve de apã, plecaserã în zori, când cerul abia începea sã se lumineze, deoarece cãldura din Nevada nu trebuia subestimatã nici chiar în luna septembrie. Pauline era cãlare pe credincioasa Tundra, Billie-Pearl pe Dustin, iar Gus pe un cal tânãr și cuminte, pe care tocmai îl învãțase sã suporte șaua. Lãsând în urmã fâșia de pășune care mãrginea șoseaua, își începurã ascensiunea pe o cãrare largã care urca spre nord, acolo unde dealurile se îndesau unele în altele și culminau într-un vârf mãrginit de pante abrupte, cu pietriș și vegetație puținã, unde din loc în loc se iteau stânci ascuțite din pãmânt. Urcarã printre tufișuri de ienupãr, prin vãi presãrate cu pelin și

răchitan roșu, înveselite încă de ultimele flori ale verii, pe unde curgeau pârâie neștiute. Arbuștii cu frunze cerate degajau un miros intens de mosc. Din când în când vedeau căprioare și oi, dar pe coclaurile acelea nu umblau decât vântul, sălbăticiunile, câteva mierle albastre, măcălendri și șopârle lenețe, fără cea mai mică urmă de prezență umană. Pauline adora aceste întinderi infinite.

Caii avansau prudent, escaladând coastele abrupte. Copitele lor loveau solul pietros. Toți trei se bucurau enorm de astfel de escapade în inima naturii. Pauline se afla în compania persoanelor care o făceau cea mai fericită: confidenta sa, care știa totul despre ea, și prietenul ei, alături de care descoperea pentru prima dată emoțiile iubirii. Simțea cum se mișcă sub ea mustangul preferat, Tundra, și era mulțumită să se afle departe de Marcelle, de accesele ei de tristețe și de problemele ei cu alcoolul, pe care Doug le trecea sub tăcere. Într-o zi, curând, mama ei avea să atingă punctul dincolo de care nu exista întoarcere. Se întreba uneori dacă n-ar trebui să-i vorbească chiar ea despre asta, dar avea numai șaptesprezece ani și se temea de limba ei ascuțită. O văzuse adesea transformându-se în scorpie după câteva pahare în plus.

Ajunseră pe un tăpșan flancat de tufe masive de ienupăr și luară viteză într-un galop fluid, aruncând în jur nori de praf. Dintr-odată însă, Dustin începu să necheze și să-și sucească gâtul, iar Billie-Pearl plescăi nemulțumită și încetini, obligându-i și pe ceilalți să-și adapteze viteza. Dustin părea nervos. Scutura din cap și pufnea dintr-o cauză misterioasă. Pauline

sugeră că poate fusese mușcat de un tăun, iar Gus coborî din șa ca să-l examineze.

– Nu văd nimic, dar e cu nervii întinși la maximum băiatul nostru! spuse tânărul. Poate că are o problemă la o copită.

Se aplecă să verifice, dar, în aceeași clipă, Pauline observă silueta neagră a unui cal la marginea opusă a întinderii plate. Era Commander, însoțit de două iepe și de un mânz. Dustin îl recunoscuse.

– Billie-Pearl, privește!

Prietena ei ridică ochii și își ținu respirația. Caii lor dădeau semne clare de nervozitate, reacționau la prezența armăsarului pufnind și bătând solul cu picioarele. Lui Pauline i se făcu frică.

– N-o să ne facă rău, stai liniștită, o asigură Billie-Pearl, ghicindu-i îngrijorarea.

– De unde știi?

– Știu și atât.

– Dar ce face? întrebă Gus.

Tânăra îi răspunse că le demonstra, încă o dată, cine era șeful, dar fără ostilitate, pentru că îi cunoștea pe ceilalți cai, cu excepția lui Hook, nou-venitul.

– Crezi că s-ar putea apropia de noi? întrebă și Pauline.

– Așa sper. Să așteptăm aici.

– Descălecăm?

– Nu. Nu faceți nici o mișcare bruscă.

Dustin, Tundra și Hook se mai calmaseră. Briza călduță le înfoia coamele, cozile, dar și părul brunet al lui Pauline. Commander înainta fără ezitare, protejându-și iepele și mânzul. Cu picioarele lui lungi și puternice, cu gâtul herculean, avea alura mândră a unui războinic plin de cicatrici.

– Mi-e frică, gemu Pauline simțind cum Tundra începe să tremure din nou sub ea la apropierea armăsarului.

– N-ai nici un motiv. Vine să-și marcheze teritoriul, iar noi nu suntem străini pentru el.

I se adresă lui Commander pe un ton ferm, dar respectuos, în timp ce nobilul animal continua să se apropie pe cărăruia pietroasă, transmițându-i bucuria revederii pe aceste teritorii, care îi aparțineau numai lui. Acum, armăsarul începu să le dea târcoale, revenind sistematic pe propriii pași.

– Ce face? Mă bagă în sperieți când se învârte așa în jurul nostru, zise Gus.

– Păstrează-ți cumpătul! Ne adună la un loc, îi răspunse Billie-Pearl.

– Ești sigură? o întrebă Pauline.

– Sunteți niște curci plouate! Ne protejează. Asta face, oftă exasperată prietena ei.

În sfârșit, Commander se opri în fața lui Dustin, care tremura la vederea fostului său tovarăș de joacă. Billie-Pearl se văzu nevoită să tragă de frâie și să strângă gambele ca să-l împiedice pe tânărul animal să țopăie de bucurie.

Armăsarul se apropie mai mult și întinse botul ca să-i miroasă coapsa îmbrăcată în blugi. Tânăra, la rândul ei, îi întinse mâna, pe care calul o amușină meticulos.

– Ușurel, milord, prinț al deșertului. Vă mai amintiți de miss, călare pe Tundra, în spatele meu? Și ea s-a îngrijit de domnia-voastră.

Commander era acum atât de aproape de Pauline, încât îi putea simți suflul și mirosul acru, sălbatic pe care îl degaja pielea lui murdară de praf. Tundra tremura ca o frunză în vânt. Nici stăpâna ei nu se simțea mai bine.

– Dă-i mâna, îi șopti Billie-Pearl. Te cunoaște. Ai încredere în el.

Întinse o mână timidă și aproape închise ochii de spaimă când simți pielea fină a nărilor sale dilatate. Ochii armăsarului, larg căscați, aveau o culoare extraordinară, de un negru-gri translucid. Cele două pupile enorme, care se distingeau clar, erau fixate asupra ei.

– Ce cal superb! exclamă Gus. Crezi că o să-l călărești într-o bună zi, Billie-Pearl?

– Exclus. Nimeni n-o să se suie vreodată pe Commander.

Îl priviră îndepărtându-se în direcția din care venise, urmat de familia lui.

– Am impresia că o să-l revedem în curând.

Zece zile mai târziu, Commander se întorsese și aștepta cuminte la poarta ranchului. De data asta era singur. Billie-Pearl se apropie de el, cu mâinile în buzunarele blugilor, sub ochii lui Pauline, care-i pândea de pe verandă. Parcă erau doi vechi prieteni bucuroși să se revadă.

– Crezi că o să vină mai des? o întrebă Doug după ce află toată povestea.

Îi spuse că mustangul își făcuse obiceiul să-i viziteze din când în când. Apărea fără să se anunțe, cu o parte a grupului său ori singur. Aștepta s-o vadă pe Billie-Pearl și petreceau câteva minute între patru ochi. Nimeni nu-i deranja, iar tânăra nu încerca niciodată să-l atingă și nici nu-și propusese s-o facă. Uneori, Commander îi adulmeca creștetul capului, și într-o zi îi dăduse jos pălăria Stetson, făcând-o să se aplece râzând după ea.

– Și prietena ta n-ar vrea să-l încalece? o întrebă Doug.

Pauline îi răspunse citând-o pe Billie-Pearl:

– Exclus. Nimeni n-o să se suie vreodată pe Commander.

Tatăl ei vitreg înțelegea. Îi făceau plăcere aceste discuții cu Pauline, din care afla ce se mai petrecea pe la ranch, detalii despre activitățile ei acolo, ce anume o pasiona și ce descoperiri mai făcuse. Se felicita în sinea lui pentru ideea de a o fi prezentat familiei Johnston. Marcelle nu se arăta la fel de entuziastă. O fată care visa să devină medic veterinar? Perspectiva nu i se părea deloc atrăgătoare, lucru pe care nu se jena să i-l comunice fiicei sale, adesea cu brutalitate. În opinia ei, Pauline ar fi trebuit să-și diversifice contactele sociale, să frecventeze și alte cercuri decât crescătorii de animale: altfel, cum își va găsi un soț? Nu-și dorea nimic altceva decât binele fetei, sub forma unui pețitor serios, bogat, cu frumoase perspective de viitor. Prin salonul ei de coafură treceau doamnele din înalta societate locală, care avea fii și nepoți disponibili. În curând avea să împlinească optsprezece ani. Totul se juca acum. Altfel, risca să rămână pe dinafară și să ajungă o fată bătrână la care să nu se mai uite nimeni. Trebuia să-și coafeze părul și să se machieze cu mai multă grijă. Pe lume mai existau și alte lucruri decât plimbările călare, pentru numele lui Dumnezeu!

Pauline era exasperată de aceste predici, care o făceau să se simtă ca o marfă scoasă la mezat. Era însă prea timidă și prea bine-crescută ca să-i răspundă. Noroc cu ocheadele complice ale lui Doug, care-i mai dădeau curaj. Din când în când o mai invita pe soția lui să schimbe subiectul, deși Marcelle susținea că o face pentru binele copilului.

Într-o seară stropită din belșug cu bourbon, mama ei lansă ideea că ar fi bine ca Pauline să

iasă cu un bărbat precum acel Kendall Spencer, directorul adjunct de la hotelul Mapes. Era exact genul de bărbat care i s-ar fi potrivit fiicei ei: frumos, bine îmbrăcat, cu zece ani mai în vârstă decât ea, cu o poziție bună.

– Nu-ți trebuie un grăjdar puturos! adăugă, strângând din buze cu dispreț.

– Marcelle, gata! Ajunge!

Doug ridica foarte rar vocea, dar când o făcea era eficace. Femeia tăcu.

Peste câteva săptămâni, după Ziua Recunoștinței, Doug le anunță că duminica următoare intenționa să livreze la hotel o mașină pe care o reparase pentru unul dintre clienți.

– Pauline te-ar putea ajuta, interveni repede Marcelle.

Tânăra își dădu seama imediat unde bătea mama ei, dar, din nou, păstră tăcerea.

– Cum să mă ajute? Nu trebuie decât să-i duc mașina omului în Virginia Street.

– Ei bine, Pauline te poate duce cu Buick-ul până la Sparks și se poate ține după tine până la hotel, ca să vă întoarceți amândoi acasă cu mașina.

Doug pufni în râs. Nevestica lui era foarte isteață, glumi sărutând-o pe frunte. Din păcate, sărmanul ei tată habar n-avea ce punea la cale „nevestica". Duminică, Pauline se pregătea să iasă din casă, îmbrăcată cu niște pantaloni, mocasini și un pulover, când mama ei o făcu să vină înapoi, pe motiv că trebuia să-și îmbunătățească ținuta. Marcelle îi alese o fustă de lână, pe care nu o purta decât la mari ocazii, un set cu cardigan și vestă verde-smarald și pantofi cu tocuri înalte.

– De ce se gătește Pauline? întrebă Jimmy.

– Se duce la Mapes, îi răspunse mama în timp ce pieptăna repede părul lung al fetei și i-l lega cu gesturi experte în coadă. Trebuie să fii șic când mergi la Mapes.

Tinerei nu-i plăceau pantofii, iar Marcelle îi făcu hatârul s-o lase să-și poarte balerinii negri. Pe drum, Doug îi explică liniștit că toată operațiunea de livrare a mașinii urma să dureze cel mult zece minute. Putea să-l aștepte în salonul de la recepție.

Hotelul i se păru la fel de somptuos ca la prima vizită, din vara trecută. Poate că avea o legătură și cu parfumul care domnea în interior: mirosul banilor, al hainelor elegante, al valizelor de lux. Era de-abia sfârșitul lunii noiembrie, dar acolo trona deja un brad de Crăciun, împodobit cu decorațiuni strălucitoare. Se foia de colo-colo jenată, sub privirile pofticioase ale angajaților, blestemându-și în gând mama care o gătise ca pe o vacă de concurs. Trecu prin fața vânzătoarei de flori, o femeie amabilă, cu ochelari, care o întrebă dacă o poate ajuta cu ceva, apoi pe lângă frizer, care bărbierea un client, și pe lângă salonul de frumusețe, unde câteva cucoane își făceau unghiile.

– N-aveți nevoie de serviciile salonului. Sunteți deja foarte frumoasă.

Îi simțise mirosul loțiunii după ras cu mentă înainte să-i audă vocea. Kendall Spencer era un tip scund, dar emana o energie care îl făcea să pară mai înalt.

– Așteptați pe cineva?

– Da, pe tatăl meu vitreg. Are o întâlnire aici, la hotel.

– V-am mai văzut o dată sus, în Sky Room. Purtați o rochie verde în seara aceea. Vă stătea foarte bine. Îmi face plăcere să vă revăd.

Bărbatul se opri din vorbit, mulțumindu-se s-o privească amabil și lacom în același timp. Ea îl găsi frumos, cu gura aceea subțire. Era încă tânăr, căci abia împlinise treizeci de ani, iar sub aparența lui îngrijită ghicea o putere întunecată care o tulbura profund. Era seducător și periculos în același timp. Nu avusese niciodată de-a face cu genul acesta de indivizi: iubitul ei nu avea decât șaptesprezece ani și foarte puțină experiență în toate domeniile, cu excepția călăriei.

– Amintiți-mi, vă rog, numele dumneavoastră.

– Pauline.

– Sunteți foarte frumoasă, Pauline.

Nu era obișnuită cu astfel de complimente.

– Sunteți adorabilă când vă îmbujorați așa. Câți ani aveți?

Dintr-un motiv pe care nu și-l va putea explica mai târziu, îi declarase că avea să împlinească douăzeci de ani la începutul anului următor. Îi fusese imposibil să admită că nu avea decât șaptesprezece.

– V-ar face plăcere o vizită privată la Mapes? o întrebă. Am un program destul de încărcat, dar m-aș bucura să vă fiu ghid. E un loc cu totul special, după cum știți.

Fără voia ei, acceptă. Ba chiar îi spuse că i-ar face plăcere, deși o voce interioară o îndemna să fie prudentă.

Doug își făcu apariția și evaluă rapid situația. O vizită la Mapes? Bună idee, dar cu altă ocazie. Trebuiau să se întoarcă rapid acasă. Marcelle le pregătise o tocăniță pe cinste. Ah, șarmanta soție pariziană? Kendall și-o amintea și pe ea cu plăcere.

– Care este numele dumneavoastră de familie, dacă-mi permiteți? îl întrebă pe Doug.

– Hammond, îi răspunse acesta cu o anumită mândrie în glas.

– Sunteți din Reno?

– Exact. De mai multe generații. Locuim pe Washington Street.

Pauline își dădu seama că Spencer Kendall se uita la salopeta lui pătată cu o ușoară milă, dar fără dispreț.

– Ei bine, mi-ar face plăcere să ofer familiei Hammond o nouă ocazie de a reveni la noi.

Se declară în întregime la dispoziția lor, precizând că nu toți clienții primeau turul privat, ci numai cei pe care-i aprecia în mod deosebit. Le întinse cartea lui de vizită, pe care Doug o vârî în buzunar cu un salut din cap.

Când ajunseră acasă, Doug îi povesti soției lui despre întâlnirea cu directorul adjunct, precizând doar că individul se purtase cu amabilitate. Aruncă discret cartea de vizită, iar Pauline preferă să păstreze tăcerea. Nu voia să recunoască în fața mamei că nu-l lăsase indiferent pe Kendall, nici să admită că se simțise flatată. Îi povesti despre întâlnire numai lui Billie-Pearl. În realitate, nici nu se aștepta să mai audă de domnul Spencer.

Și totuși, după câteva zile, în timpul mesei de seară, telefonul începu să sune. Marcelle răspunse. Era asistenta lui Kendall Spencer, care dorea să-i invite pe toți la Mapes, pentru o vizită a hotelului. Cum le aflase numărul de telefon? se întrebă Pauline, dar își aminti că Doug menționase că locuiesc pe Washington Street. Telefonul și adresa se găseau în anuar. Mama ei exulta, căci planul îi funcționase. Fiica sa atrăsese atenția unui tânăr promițător. Acceptă invitația și vizita fu programată pentru miercuri după-amiază, după școală. Jimmy era

entuziast, în timp ce Doug continua să fie circumspect.

Vizita fu captivantă, iar Kendall îi impresionă pe toți, chiar și pe tatăl vitreg al lui Pauline. Începu prin a-i informa că hotelul fusese imaginat de familia Mapes în anii '40, după modelul Chrysler Building de la New York. Patronul lui, Charles Mapes Junior, actualul director, veghea ca angajații hotelului să fie nativi din Nevada. Pe durata construcției, care durase zece ani, nu se făcuse nici o economie, de la utilizarea țiglelor din ceramică autentică până la robinetele din crom și inox, fără a uita echipamentele electromenajere de cea mai bună calitate. Cu toate acestea, prețurile rămâneau rezonabile, sublinie el, pentru a face confortul accesibil tuturor.

Pauline constată cu câtă atenție se ocupa directorul adjunct de Jimmy și Marcelle, care căzuseră cu totul sub farmecul lui. Da, bărbatul avea un anume magnetism, trebuia s-o recunoască. Își începură vizita cu cele trei bucătării enorme de la parter, unde bucătarul-șef și asistentul lui lucrau deja de zor, alături de echipele lor, la pregătirea cinei, nu doar pentru restaurantul Sky Room, care putea primi cinci sute de persoane, ci și pentru Coach Room și Coffee Shop, fără să omită serviciul în cameră, pentru clienții care preferau intimitatea. Jimmy primi un măr glasat pe băț. Vizitară apoi sala boilerelor, unde muncitorii supravegheau țevile și cuvele; spălătoria, impresionantă prin numărul de mașini de spălat și de uscat rufe care funcționau în același timp, pe urmă salutară telefonistele închise în cabinele lor insonorizate.

Coborâră la cazinou, o lume complet diferită, cu mochetă moale pe jos, tavan cu decorațiuni aurii și stâlpi îmbrăcați cu oglinzi. Aerul era plin de fum de țigară și de mirosuri de alcool, iar clienții se înghesuiau în jurul meselor ca să-și încerce norocul la black-jack sau la ruletă. Un paznic îl zări pe Jimmy și se repezi să-l dea afară, pentru că accesul minorilor era interzis, dar Kendall îi făcu semn cu mâna să se îndepărteze și omul îi lăsă în pace. Aruncară o privire și în camera seifurilor, pe care ghidul îi asigură că n-o arăta nimănui, nici măcar clienților importanți.

Pe tot parcursul vizitei, directorul adjunct fu salutat de angajați cu cea mai mare deferență. Ochii săi, mereu alerți, examinau fiecare detaliu, fiecare poziție, iar Pauline își dădu seama că atrăgea priviri furișe, ca și cum anumiți membri ai personalului s-ar fi temut de el. Bărbatul se deplasa rapid, fără zgomot, cu mișcări fluide, netezindu-și părul drept spre spate și afișând un zâmbet superior. Între aceste ziduri era un om puternic, lucru pe care îl știa foarte bine.

Înainte de a se despărți de familia Hammond, îi luă mâna lui Marcelle și i-o sărută într-un mod puțin prea apăsat.

– Aveți o fată superbă, doamnă. Acum îmi dau seama de la cine a moștenit frumusețea.

Chiar înainte de Crăciun, pe la prânz, Pauline făcea cumpărături de ultimă oră pe West Second Street, la Byington Building, într-unul dintre buticurile favorite ale lui Marcelle, The Parisian Dress Shoppe. Vânzătoarea nu vorbea o boabă de franceză, dar mărfurile proveneau din Franța, după cum scria pe etichete. Alese o eșarfă de mătase fucsia, pe care vânzătoarea începu să i-o

ambaleze, când se auzi clopoțelul magazinului și interiorul fu invadat de un parfum familiar.

– Ia te uită... Nu cumva am găsit-o pe frumoasa franțuzoaică?

Era el, înfofolit într-un palton scurt, bine croit. Părul blond îi era acoperit de o pălărie de fetru, așezată nonșalant.

– Bună ziua, domnule Spencer, îl salută vânzătoarea. Începe să se facă frig, nu-i așa?

Kendall căuta un cadou pentru mătușa lui. Se lăsă tentat de o eșarfă asemănătoare cu cea cumpărată de Pauline.

– Ce-ați zice de o cană de ciocolată caldă la Coffee Shop? o întrebă când ieșiră înapoi în aerul rece.

Hotelul Mapes se afla la colțul străzii. Bărbatul o privea atent, cu același zâmbet fin în colțul gurii. Își dădu seama că nu-l putea refuza. Nu avea să dureze mult, la urma urmelor, maximum o jumătate de oră, iar ideea de a petrece un moment în interiorul luxos, în compania unui bărbat care o plăcea, îi surâdea. Nimeni nu o privise așa până atunci. Nici măcar nu știa dacă are voie să se bucure sau nu – îi dădea impresia că o dezbrăca din priviri. În același timp, își spunea că mama ei va fi mândră că-i trezea interesul unui bărbat de acest calibru. Pentru Marcelle, Kendall Spencer reprezenta ginerele ideal. Părea politicos, atent și rafinat, spre deosebire de crescătorii de vite îngălați care fluierau când trecea pe lângă ei. Îi deschise ușa curtenitor și o lăsă să intre înaintea lui, iar Pauline remarcă din nou privirile pe care i le arunca personalul. Șeful se întorsese.

Își dădea silința să nu-și trădeze nervozitatea, dar îi tremurau degetele pe ceașca de ciocolată

caldă. Kendall îi punea întrebări la care răspundea timid. Da, era în vacanță. Îi plăcea să petreacă sărbătorile cu familia. Era pasionată de cai. Călărea la un ranch, nu departe de Wadsworth, împreună cu prietena ei. Da, era franțuzoaică, născută la Paris, dar obținuse cetățenia americană și crescuse aici. Parisul i se părea foarte departe. Lucra undeva? Făcea studii? Pauline își aminti panicată că-i spusese că avea aproape douăzeci de ani. Nu putea să recunoască acum că era încă la liceu. Îngăimă ceva despre niște studii de limba franceză la Universitatea din Reno. Bărbatul îi povesti și el despre familia lui, așezată în Nevada de multă vreme, și de activitatea de la hotel, care îl pasiona. Funcția pe care o ocupa era esențială, pentru că directorul călătorea mult, iar el trebuia să se ocupe de tot în absența lui. Era un stabiliment uriaș, după cum putuse constata, iar problemele apăreau constant. Tot timpul trebuia să rezolve câte ceva! Tânăra îl asculta cu plăcere. Avea o voce caldă, dar ușor neliniștitoare, ca și cum delicatețea afișată ascundea o fațetă mai obscură.

Înainte să plece, îi spuse:

– Cred că am uitat să vă arăt biroul meu, când ați fost în vizită cu familia. E cel mai mare din hotel, chiar mai mare decât al directorului!

Pauline ezită, dar sfârși prin a accepta. N-o să dureze decât câteva minute, își spuse.

– E foarte aproape, la etajul doi. O să vă prezint și fabuloasa mea echipă de colaboratori apropiați. Haideți!

Îl urmă în ascensor, curioasă să vadă unde lucra, dar constată cu surprindere că birourile administrației erau pustii. Ah, da, începuse

pauza de masă. Uitase. Vor face prezentările cu altă ocazie.

– Iată bârlogul meu, anunță Kendall deschizând ușa dublă care dădea spre o încăpere spațioasă, decorată în tonuri roșiatice și cafenii, cu podeaua acoperită de o mochetă țipătoare.

Pe lângă pereți erau înșirate etajere pline de trofee și cupe sportive, un birou unghiular din lemn de tec și două canapele de piele.

Intră, cu paltonul pe braț. Bărbatul i-l luă și îl agăță într-un cuier, împreună cu al său.

Se lăsă un moment de tăcere.

Ferestrele dădeau către Virginia Street, acoperită de un strat subțire de zăpadă, unde oamenii se înghesuiau cu brațele pline de pachete cu cadouri.

Commander apăru brusc lângă ea, ca o barieră protectoare împotriva bărbatului care se apropia încet, cu un surâs tandru pe buze.

Septembrie 1960

Reno, Nevada

Pauline se schimba în vestiarele de la subsol, când se trezi cu Mildred Jones lângă ea.

– S-a întors! zise laconic și se făcu nevăzută la fel de rapid.

Nu avea nevoie să-i spună mai mult.

Doamna Miller fusese absentă zece zile, și fiecare dimineață venise cu noi bârfe. Fuga ei misterioasă la Los Angeles alimentase cele mai nebune zvonuri. Se spunea că fusese internată la clinica Westside pentru depresie. Alte surse indicau că încercase să-l vadă pe Yves Montand pentru ultima dată la hotelul Beverly Hills, după interviul acordat de acesta jurnalistei mondene Hedda Hopper de la *Los Angeles Times*, în care actorul cataloga disprețuitor sentimentele lui

Marilyn pentru el drept pasiune de liceană. A doua zi însă, Pauline auzise că doamna Miller era mai bine, că își consultase psihiatrul, pe doctorul Greenson, că-și decolorase părul la coafeza ei, loiala Pearl Porterfield, sau că petrecuse câteva zile la San Francisco cu prietenii de acolo. Un zvon persistent sugera că Marilyn Monroe ar fi fost utilizată drept țap ispășitor ca să acopere incapacitatea lui Huston de a respecta bugetul de producție al filmului. Devenise imposibil să mai discerni minciuna de adevăr. În cursul întreruperii filmărilor, Clark Gable profitase ca să se întoarcă la el, la Encino, Montgomery Clift plecase la New York, pe când John Huston ajunsese pe prima pagină a ziarelor pentru dependența de jocurile de noroc. Pauline aflase că acesta din urmă își petrecea nopțile la cazinou și că înregistra pierderi masive. Toată lumea își spunea că, în ritmul acesta, filmul nu va fi terminat niciodată.

În acea dimineață, în drum spre Mapes, văzu salahorii cărând un pat enorm spre holul hotelului. Băieții de la recepție erau posomorâți. Când îi întrebă ce se întâmplase, află că Montgomery Clift era atât de pretențios, încât își adusese propriul pat din Manhattan la Reno, la aproape 6 000 de kilometri distanță!

În apartamentului 614 o găsi pe doamna Miller în picioare, în salon, conversând intens cu Rafe. În picioarele goale, actrița purta o pereche de pantaloni albi și o cămașă crem. Observă că avea tenul mai luminos și că părul ei își regăsise blondul perfect până la rădăcini, care acum nu mai erau închise la culoare. Părea chiar și mai slabă. Doamna Miller îi povestea maseurului că i se făcuse o primire formidabilă,

care îi mersese la suflet, la aeroportul din Reno când ajunsese, în seara precedentă.

– Bună ziua, îi salută Pauline pe amândoi. Bine ați revenit, doamnă Miller. Mă bucur să vă revăd.

– Ah, iat-o pe simpatica noastră franțuzoaică! *Bonjour!* îi răspunse actrița în franceză, ceea ce o făcu să zâmbească.

Doamna Miller își continuă discuția cu Rafe, în timp ce Pauline se apuca de treabă. Îl asigură că lucrurile vor merge altfel de acum înainte, căci rezolvase unele probleme și se simțea mai puternică. Avea de gând să păsească cu dreptul, pentru că își făcuse plinul de energie în scurtul sejur petrecut în California. Preciză totuși că situația nu era în întregime roz și că trebuia să termine nenorocitul acela de film. Rafe evocă scurta apariție care-i fusese rezervată, în rol de ambulanțier, după scena de rodeo. Era curios să vadă cum o să arate pe ecran. Doamna Miller îl tachină asigurându-l că el era vedeta principală.

Se auzi soneria, și atmosfera din vremurile bune își reintră în drepturi. Whitey și Agnes năvăliră înăuntru bucuroși s-o revadă pe faimoasa actriță, iar May aduse corespondența zilei. Toată lumea discuta intens, în timp ce Pauline își vedea de curățenie.

Dintr-odată, ușa de la camera de alături se deschise și doamna Strasberg apăru ca prin magie, făcându-i pe toți să râdă cu poftă. Hotărâse să doarmă, de acum înainte, cât mai aproape de protejata ei.

– Am scăpat de regele posacilor! declară doamna Miller. Am obținut-o la schimb pe Paula.

– Sigur, draga mea, dar nu uita că avem un film de terminat și că regele posacilor va fi și el

prezent pe platoul de filmare.

Pauline trăgea cu urechea la conversații, frecând mobilele cu pămătuful. Se simțea bine în sânul acestui grup pe care ajunsese să-l cunoască. Cineva bătu la ușă, și se duse să răspundă. Erau Mildred Jones și Harper, o altă femeie de serviciu. Șefa îi ceru să le urmeze pe culoar.

– Trebuie să te duci să-ți recuperezi fata. Harper o să termine aici.

– S-a întâmplat ceva cu Lily? întrebă speriată.

– Nu, nu-ți face griji, e bine. Mama doamnei Abigail a făcut o criză. Trebuie să se ducă la ea imediat. Îi voi explica situația secretarei doamnei Miller fără să intru în detalii. Hai, du-te.

Pauline știa că nu se putea întoarce în salon ca să-și ia rămas-bun de la gașca veselă. Simți un strop de tristețe, dar și invidie pentru Harper. Se schimbă la vestiar și fugi spre Pickard Street.

– Acum te am doar pentru mine, micuța mea Lily, fredonă ea luându-și fetița în brațe.

Petrecu restul zilei acasă, jucându-se cu ea, cântându-i melodiile preferate și făcându-i prăjituri. Mai târziu află de la doamna Abigail că mama acesteia fusese internată, că avea să scape cu viață, și că o putea lăsa pe Lily la ea a doua zi de dimineață, ca de obicei.

În dimineața următoare reveni la lucru în apartamentul 614. Doamna Strasberg era deja trează. Îmbrăcată cu un chimono negru, își bea cafeaua în salon. Recitea scenariul, așa că Pauline salută discret, cu grijă să nu o deranjeze.

Doamna Miller ieși din dormitor. Chipul ei era, din nou, umflat și palid. Era limpede că

dormise prost. Pauline avu impresia că o să treacă pe lângă ea fără s-o bage în seamă, dar se opri să-i adreseze câteva cuvinte:

– Totul e în regulă? Doamna Jones ne-a spus ceva despre o problemă în familie.

De data asta nu era în pielea goală, ci purta o cămașă de noapte scurtă, care lăsa să i se vadă picioarele frumoase.

– Mulțumesc, doamnă Miller. Totul e bine. Bona fiicei mele a avut un necaz.

Își mușcă buzele, dar era prea târziu. Lăsă capul în jos, jenată.

Ochii doamnei Miller se căscară.

– Cum, ai o fiică?

– Da, îngăimă.

– Și soțul ce face?

– Doar o fiică. Nu am soț.

Ochii doamnei Miller, de un albastru-gri special, își schimbau culoarea în funcție de lumină și de hainele pe care le purta. În acea dimineață aveau o nuanță indescriptibilă: două mici lagune cețoase.

– Cum se numește fiica ta?

– Lily.

– Ce vârstă are?

– Trei ani.

– Prin urmare, tu ai avut-o la...

– Optsprezece ani.

– Ești mamă...

Doamna Miller părea emoționată. Îi atinse obrazul cu un gest tandru. Îi spuse că voia neapărat s-o cunoască pe Lily. S-ar fi bucurat enorm, căci adora copiii. Îi plăceau păpușile sau alte jucării anume? Voia să-i ofere un cadou. Trebuia s-o vadă! Măcar numai câteva minute. Ar fi fost minunat.

Pauline rămăsese fără glas. Nu știa cum să reacționeze la o asemenea cerere. Să i-o prezinte pe fiica ei lui Marilyn Monroe? Când doamna Miller plecă să-și facă toaleta, doamna Strasberg, care nu ratase nimic din discuție, îi confirmă că actrița iubea copiii. Nu reușise să aibă ea însăși încă. Era complicat, îi explică profesoara pudic. Marilyn era foarte generoasă cu fiica ei, Susan, care era de aceeași vârstă cu Pauline.

– Vino cu ea într-o dimineață, o sfătui. O să-i lumineze ziua și, crede-mă, are mare nevoie.

Își aminti articolele din revistele lui Marcelle în care se vorbea despre sarcinile neviabile ale actriței. Îi recunoscu doamnei Strasberg că nu știa cum să procedeze: să vină cu ea așa, nitam-nisam, într-o dimineață? Se temea de reacția șefei. Doamna Jones era o femeie dură.

– Mă ocup eu de ea. Te așteptăm mâine cu micuța. O să-i facă mare plăcere lui Marilyn.

A doua zi de dimineață, doamna Sheldon, vecina care le ducea în fiecare dimineață pe Victoria Street, observă că Lily purta o rochie drăguță.

– Mergem să ne întâlnim cu o prietenă a lui mami. E ținuta mea elegantă, îi spuse micuța.

– O prietenă? o întrebă doamna Sheldon, vizibil fermecată de drăgălășenia copilului.

– O doamnă clientă de la Mapes, îi răspunse Pauline serioasă.

Plecaseră înainte de trezirea lui Marcelle, care nu văzuse că Lily purta rochia albă cu modele roz și dantelă, altfel cu siguranță ar fi pus întrebări.

– Ești foarte frumoasă, Lily. Pe cuvânt. Mama ta poate să fie mândră de tine.

Din fericire, nu făcu nici o referire la tatăl lui Lily. Pauline se ruga în sinea ei să nu dea nas în nas cu el prin hotel, dar era încă devreme. Kendall nu ajungea niciodată înainte de ora 9.30, uneori chiar mai târziu. Decise să evite intrarea personalului, pentru că nu dorea să-și întâlnească colegele. Urma să se schimbe în uniforma hotelului mai târziu.

Când intrară însă în holul de la recepție, toți ochii se îndreptară spre ele. Zâmbetele colegilor erau sincere, binevoitoare, observă în timp ce-și ducea fiica spre ascensoare. Își dădu seama că n-o mai adusese niciodată aici. Fetița părea copleșită de dimensiunile locului. Pauline se pregătea să țină piept expresiei dezaprobatoare a doamnei Jones, care însă nu se vedea pe nicăieri. În cabina liftului, Casper o făcu pe Lily să râdă, învârtindu-și toca roșie.

– E fiica ta? o întrebă, deși toată lumea cunoștea situația.

– Da, îi răspunse cu mândrie.

I se păru ciudat să fie nevoită să sune la apartamentul 614, în loc să descuie cu cheia ei. Doamna Strasberg îi deschise cu un zâmbet larg.

Se treziră înconjurate de gașca veselă, care le făcu o primire dintre cele mai călduroase. Pauline se temu că fiica ei s-ar putea simți intimidată de atâta atenție, dar părea să-i placă. Intrară în salon, unde Agnes îi oferi o ceașcă de cafea.

– Unde e doamna, prietena ta? o întrebă micuța.

– Cred că pe mine mă caută, spuse doamna Miller. *Bonjour*, Lily. Încântată de cunoștință.

Se lăsă în genunchi pe mochetă, la nivelul copilei, mulțumindu-i că venise s-o vadă. Ce

rochie magnifică! Rozul și albul erau și culorile ei preferate.

Doamna Miller și Lily se lansară într-o conversație în toată regula. Cadoul era o căsuță de păpuși, iar May îi șopti lui Pauline că doamna Miller sunase la magazinul de jucării personal ca să-l comande. Pauline o observa pe copilă, care atingea uluită mica structură din lemn, mobilele miniaturale, stofele și covoarele minuscule. Își va aminti oare de aceste clipe? se întrebă văzând cum degetele delicate ale actriței le atingea pe cele ale fiicei ei. Nu avea decât trei ani, dar căsuța de păpuși o să reziste, o să rămână în camera ei ca o dovadă a acestei întâlniri.

Lumina dimineții, mai slabă în septembrie, cădea pe un buchet de trandafiri albi așezat pe masă. Când le vedeai una lângă cealaltă, ai fi zis că sunt mamă și fiică, își zise Pauline. Citea același gând în ochii celorlalți. De ce îi era așa de greu doamnei Miller să țină o sarcină? Pauline spera că o să reușească într-o bună zi să aducă pe lume un copil, dar își aminti imediat de tensiunile din cuplu.

– Îți place? o întrebă doamna Miller pe Lily.

– Da, dădu din cap fetița.

– Mulțumește, îi șopti Pauline.

– Mulțumesc, doamnă.

– Îmi dai voie să te mângâi?

Încă o înclinare a capului.

Doamna Miller o luă în brațe, o strânse la piept și închise ochii. Se lăsă liniștea. Tristețea de pe chipul ei era atât de dureroasă, încât Pauline simți nevoia să-și mute privirea.

– Draga mea, a venit momentul să ne activăm, spuse doamna Strasberg cu o anumită fermitate. Whitey și Agnes trebuie să înceapă.

Doamna Miller, cu lacrimi în ochi, se dezlipi de copilă.

– De ce plângi? o întrebă Lily.

Actrița se strădui să zâmbească. Cine să plângă? Ea? Nu, în nici un caz! Trebuia doar să se apuce de lucru, ca și mama ei, de altfel. Toată lumea trebuia să treacă la treabă.

Lily ținea căsuța din lemn la piept.

– E a mea. Numai a mea.

– Da, îi spuse doamna Miller. Numai a ta. Nimeni n-o să ți-o ia.

O trase pe Pauline deoparte, în timp ce ceilalți își luau la revedere de la copilă. Ținea să-i mulțumească pentru că o adusese. Pauline îi răspunse că o făcuse cu plăcere.

Apoi, doamna Miller adăugă:

– Draga mea, nu ești obligată să-mi răspunzi, dar care e situația cu tatăl ei?

Pauline simți că se înroșește la față, dar reuși să-și controleze bâlbâiala. Îi spuse că tatăl lui Lily era căsătorit și avea copii.

– Am înțeles. Vă ajută? Vă dă bani?

– Da, din când în când.

– Vine să-și vadă fiica?

– Nu prea des. Se pare că nevasta lui este foarte geloasă.

Doamna Miller ridică din sprâncene intrigată.

– E din Reno?

– Da. L-ați și cunoscut, de altfel.

– Ah, da?

Pauline aruncă o privire spre fiica ei, care se lăsa răsfățată de Agnes. De ce îi povestea toate astea doamnei Miller? Pentru că avea încredere în ea.

– Numele lui este Kendall Spencer. E directorul adjunct al hotelului. L-ați văzut în

noaptea aceea din perioada penei de curent uriașe, în Sky Room.

Doamna Miller spuse că și-l amintea cu claritate.

– A recunoscut copilul?

– Nu. Lily poartă numele meu.

– Îți face necazuri?

Pauline tăcu. Miller îi spuse că existau pe lume bărbați care rămâneau infecți, chiar dacă purtau costume scumpe. Se purtau rău cu femeile tinere. Pauline nu era obligată să-i dea explicații, dar putea să rețină un lucru important: trebuia să învețe să-i facă față, trebuia să se afirme, chiar dacă nu era ușor. Nu avea de ales. Ea avea experiență în domeniu. Trecuse prin situații sordide din cauza bărbaților.

– Nu te lăsa batjocorită, draga mea. Promite-mi! îi zise apucând-o strâns de mână.

– Vă promit, doamnă Miller.

– Of, ajunge cu „doamna Miller". Te rog să-mi spui Marilyn.

Filmările se reluaseră, cu mai mult sau mai puțin antren. Erau zile în care Pauline nu se intersecta cu nici unul dintre membrii gășții vesele, căci toată lumea era pe platou, dar vremea capricioasă și problemele de transport îi dădeau destul de des ocazia să-i vadă. Acum, când se ocupa și de camera alăturată, a profesoarei, care își lăsa ușa întredeschisă, auzea fără să vrea conversațiile matinale dintre aceasta și soțul ei, Lee, sau cu fiica ei, Susan. Află astfel că Kay Gable aștepta un copil, primul al cuplului. Doamna Strasberg părea să-și facă griji pentru Clark; la aproape șaizeci de ani, avea un rol care presupunea câteva cascadorii

dificile. Actorul nu i se părea în cea mai bună formă, dar nimeni, în opinia ei, nu se simțise prea bine de-a lungul acestui proiect atât de ciudat. Uneori se produceau mici miracole, îi mărturisi soțului ei, ca acel lung dialog dintre Roslyn și Perce, filmat în spatele unui bar, într-un talmeș-balmeș de obiecte și de cutii de aluminiu goale, în aburii sprayului contra mușteloor. Marilyn și Montgomery Clift fuseseră pur și simplu fabuloși. Huston se temuse de la început de această scenă, pentru că actrița avea obiceiul să uite textul, iar Monty era sensibil, dar nu fuseseră necesare decât trei duble. Toți cei prezenți apreciaseră sinceritatea interacțiunii dintre cei doi actori.

Conversațiile doamnei Strasberg se dovedeau la fel de interesante ca bârfele de la cantină, dar păstra pentru ea tot ce auzea. Sfârșise prin a-i împărtăși lui Billie-Pearl prietenia ei cu Marilyn și bucuria pe care i-o aducea aceasta. Sfaturile pe care i le dăduse în legătură cu tatăl lui Lily erau cu totul în asentimentul lui Billie-Pearl. Pauline nu uitase cuvintele acelea, și peste câteva zile, când se intersectase cu Kendall, nu se mai supusese invitației sale în birou, ci îi răspunsese că avea treabă și nu avea timp de o partidă de sex. Fără să-i vină să creadă, bărbatul o apucase de braț.

– Dă-mi drumul! îi ordonase ea ridicând glasul.

– Dar știi cât de mult te iubesc, schimbase el tactica.

– Asta să-i spui nevestei tale, îi replicase sec, nu fără o anumită plăcere.

– Chiar i-ai zis așa?

– Pe cuvânt.

– Face progrese miss a noastră.

Billie-Pearl voia să afle mai multe despre Marilyn, despre caracterul și micile ei manii, dar Pauline nu avea nici un interes să-și pună în pericol o relație atât de importantă. În fiecare dimineață plonja în viața intimă a vedetei: îi făcea patul, îi aranja lucrurile, iar jurnaliștii continuau să încerce s-o mituiască. Se ținea bine, deși majoritatea colegilor ei ar fi cedat presiunilor.

– Am observat că, de când lucrezi la apartamentul 614, ai scăpat aproape complet de bâlbâială și ai devenit mai hotărâtă.

Da, Pauline era conștientă că suferise o transformare lentă, de care aproape că nu-și dăduse seama, că reușise să se afirme. Mama ei descoperise căsuța de păpuși și se interesase de proveniența acesteia. Lily îi răspunsese că era un cadou de la Marilyn, iar Marcelle, ridicând din umeri, refuzase s-o creadă. Pauline îi confirmase, pe un ton așezat, că era vorba într-adevăr de un cadou din partea actriței.

– Așadar, te cunoaște?

– Da, mamă, mă cunoaște. Îi fac curat în cameră de aproape două luni, o știi foarte bine.

– Dar mie nu mi-ai povestit absolut nimic!

– Nu povestesc nimic nimănui, pentru că o respect.

Marcelle păru pe punctul să izbucnească în plâns. I-ar fi plăcut atât de mult să știe că nepoata ei petrecuse o oră cu Marilyn, iar Pauline îi răpea această bucurie. Nu era drept. Fiica ei făcuse totul ca s-o lămurească. Îi înțelegea decepția, dar așa stăteau lucrurile: nu discuta despre relația ei cu vedeta.

– Dar cu Billie-Pearl și cu colegele tale discuți, nu-i așa?

– Da, prietena mea este la curent, dar o interesează mai mult mustangii decât vedetele de cinema. Ca și pe mine, până la un punct! Cu colegele păstrez tăcerea și voi continua s-o fac.

Dincolo de decepție, în ochii mamei mai sesizase un sentiment: o anume admirație față de ea. Cu aceste gânduri în minte, împinse căruciorul în apartament. Doamna Strasberg era la telefon, în camera ei. Tocmai își anunța interlocutorul că se pregătea să coboare. Înainte să iasă pe ușă, May o informă că Marilyn era la ședința de masaj. John Huston suferea de bronșită. Abia putea să respire, iar filmarea fusese întârziată. Echipa urma să se reunească mai târziu. May ieși, însoțită de doamna Strasberg, apoi plecă și Rafe, lăsând-o singură cu Marilyn, ceea ce nu se întâmpla aproape niciodată, căci gașca veselă se ocupa în permanență de ea, o asculta, o coafa sau o machia.

Marilyn intră în salon goală și se repezi către toaletă, unde rămase cât Pauline dădu cu aspiratorul. Ieși apoi îmbrăcată cu halatul care purta logoul hotelului, o salută scurt și se întoarse în dormitor, unde începu una dintre acele conversații telefonice interminabile.

Pauline ștergea praful prin salon când vocea actriței o făcu să tresară:

– Mă întrebam dacă... Actrița o privea cu un aer interogator, ca și cum ar fi încercat să priceapă ceva. Nu-mi da atenție, se scuză când văzu că tânăra rămăsese blocată, neînțelegând ce vrea.

Apoi se apropie de ea și se aplecă deasupra chipului ei.

– Ai niște ochi incredibil de frumoși.

– Mulțumesc.

– Mă întrebam dacă...

– Da?

Marilyn o conduse în dormitorul ei, trase perdelele și deschise storurile.

– Așază-te aici, te rog.

O puse pe scaunul din fața măsuței de toaletă, cu fața spre oglindă.

– Ochii ăștia trebuie puși în valoare.

– Nu mă pricep la machiaj, recunoscu.

– Eu, în schimb, mă pricep, îi răspunse vedeta cu un chicotit poznaș.

Pauline nu se putu abține și chicoti la rândul ei. Femeia părea relaxată, veselă, departe de chinurile îndurate în ultimele săptămâni. Cu gesturi scurte, sigure și abile, Marilyn îi aplică un fond de ten, fard de pleoape și mascara, apoi îi pieptănă sprâncenele și i le redesenă. În tot acest timp fredona o melodie și se mira de finețea trăsăturilor tinerei, de pometii înalți și de nasul delicat. Pauline avea nevoie să creadă în ea însăși, să capete încredere. Era plină de potențial.

– Acum privește-te în oglindă.

Deschise ochii și văzu o necunoscută cu ochi mari, verzi și migdalați, gene fine, sprâncene arcuite și buze cărnoase, roșii.

– O! exclamă șocată.

Degetele lui Marilyn se ocupau acum de părul ei, trăgându-i elasticul în care avea prinsă coada.

– Spuneai că mama ta este coafeză?

– Da, dar eu nu mă pricep deloc, spre disperarea ei.

– Ironic, nu-i așa? Așteaptă... mi-a venit o idee.

Își deschise larg șifonierul. Verdele era culoarea care-i venea cel mai bine, fără îndoială, dar o purta rar (chiar dacă avea o bluză superbă

de la Pucci, de un verde-deschis). În schimb, negrul, negrul mergea întotdeauna. Era elegant, iar Pauline trebuia să țină minte asta: cu negru nu dădeai greș niciodată. Îi alese o rochie de cocktail strânsă pe corp, cu o despicătură largă la spate.

– Hai, draga mea, pune asta pe tine. Nu te uita așa speriată. Suntem doar noi două în cameră.

Pauline, care avea impresia că visează, își scoase uniforma și trase rochia pe ea. Era strâmtă, dar atât cât trebuia. Nu era nici exagerat de scurtă.

Marilyn o privea cu un zâmbet larg.

– Spectaculos! Eram sigură! Ah, un moment, fluturașul meu!

Se repezi din nou la dulapul de haine, se aplecă și scoase o pereche de pantofi.

– Pun pariu că nu porți niciodată tocuri deoarece îți închipui că te fac prea înaltă, nu-i așa?

Încuviință din cap.

– Cât ai la picior, iubita?

– 39.

– Eu am 38, dar perechea asta s-ar putea să-ți vină, pentru că mie mi-e largă.

Îi întinse o pereche de pantofi alb cu negru, cu baretă la spate. O ajută să și-i pună, apoi îi indică oglinda mare de perete.

De acolo o privea o străină: o creatură grațioasă și sofisticată pe care n-o mai văzuse niciodată. Era incapabilă să vorbească. În spatele ei, Marilyn îi puse mâinile pe umeri.

– Fii mândră de tine, Pauline. Dă umerii pe spate, așa. Linia gâtului, ce splendoare! Ridică bărbia. Zâmbește. Ești o zeiță!

În ochi avea o licărire jucăușă. Îi mai venise o idee. Ca de obicei, senzațională. O invită s-o aștepte puțin în salon. Avea nevoie doar de câteva minute.

– O să dăm un tur pe la recepție ca la parada modei! Și nimeni n-o să te recunoască. Pariez! adăugă făcând un gest teatral.

Pauline își văzu imaginea în oglinda de la intrare și înlemni. Se examină din toate unghiurile, spunându-și că, într-adevăr, semăna cu altcineva, cu o persoană diferită, foarte elegantă. Era ireal. Cu toate acestea, era curioasă și un pic emoționată: cum credea Marilyn c-o să treacă neobservată în holul recepției?

– Totul este o chestiune de atitudine, se auzi vocea actriței din camera de alături. Și de modul în care te miști.

Femeia care ieși din încăpere, cu pași ezitanți, era atât de diferită de cea pe care o lăsase acolo, încât simți nevoia să clipească des. Cu umerii căzuți, purta o pereche veche de blugi, o bluză fără formă și niște sandale plate. Părul scurt, brunet, era tuns drept, iar pe nas purta o pereche de ochelari de soare demodați.

– Bună ziua! Eu sunt Zelda Zonk, se prezentă pe o voce lenevă întinzându-i o mână moale. Încântată de cunoștință.

Pauline clătină din cap, nevenindu-i să-și creadă ochilor.

– Dumneavoastră... dumneavoastră sunteți?

Marilyn îi arătă peruca râzând. Zelda Zonk era pseudonimul pe care îl utilizase când se mutase la New York, cu aproape cinci ani în urmă. Descoperise că o perucă brunetă și niște haine largi o făceau să treacă neobservată, prin urmare își rezerva adesea bilete de avion

deghizându-se astfel. În același timp, trebuia să meargă și să vorbească precum Zelda Zonk, nu ca Marilyn Monroe, sarcină ușurată de experiența ei actoricească.

– Așa vom proceda și cu tine, draga mea. Trebuie să înveți să te miști ca persoana pe care o vezi acum în oglindă.

– Dar nu știu cum să fac. Nu cred că pot.

– Sigur că poți. Privește.

Actrița traversă încăperea legănându-și șoldurile. E nevoie de puțin antrenament, mai ales pe tocuri, o preveni. Pauline trebuia să se imagineze la fel de grațioasă ca Audrey Hepburn într-unul dintre filmele ei, *Sabrina* sau *Vacanță la Roma*. Da, trebuia să se considere o lebădă, ca Audrey, să se deplaseze cu aceeași clasă, cu aceeași prestanță. O luă de mână și o plimbă înainte și înapoi până când reuși să-și controleze suficient de bine balansul șoldurilor cu capul perfect drept. Nu era ușor, dar își dădu silința și, după mai multe încercări, profesoara ei se declară mulțumită.

– Iar acum, Zelda și Audrey vor coborî în salon.

Pauline tremura de emoție în timp ce actrița își înfășura o eșarfă la baza perucii, nu înainte de a-i întinde o pereche de ochelari fini, negri și mănuși de catifea.

– Detaliul final! Nu uita, totul e în cap.

În ascensor, Marilyn se sprijini greoi de un perete și începu să mestece gumă zgomotos, inspectându-și unghiile. Pauline fu ușurată să constate că liftierul de serviciu era un tip mai în vârstă, pe jumătate adormit, iar nu Casper.

Când ajunseră la parter, salonul recepției era plin, ca de obicei. Auziră rumoarea vocilor și zgomotele specifice acelui spațiu înainte de

deschiderea ușilor. Marilyn o luă de braț și o conduse pe lângă buticurile de flori și salonul de frumusețe.

– Ești frumoasă. Privește în jur, toată lumea e căzută sub șarmul tău.

Într-adevăr, la trecerea lor capetele se întorceau admirativ. Îi venea greu să se obișnuiască cu această putere, pe care nu o mai controlase niciodată. Florăreasa înclină capul de parcă ar fi avut de-a face cu o prințesă, pe când clientele salonului păreau pur și simplu hipnotizate. Fern, care dădea cu aspiratorul, le făcu loc să treacă, cu ochii lipiți de rochia neagră, iar restul personalului de serviciu, valeții și băieții de parcare, încercau să rămână politicoși, dar nu reușeau să-și desprindă privirile de la ea. Lincoln îi șopti ceva lui Ernesto suficient de tare cât să audă și Pauline: „Ia uite ce bucată!"

În tot acest timp, nimeni nu-i acordă nici o atenție Zeldei Zonk, spre uluiala lui Pauline.

– Să ieșim. Doar un minut sau două.

– Dar..., începu tânăra să protesteze.

– Salonul mamei tale e departe?

– De ce?

– Draga mea, pe mine nu are nici o șansă să mă recunoască, dar pe tine, da, e posibil. O să mă aștepți afară.

Pauline se opri brusc, clătinându-se pe tocurile prea înalte. Și pe stradă atrăgea toate privirile. Actrița își coborî puțin ochelarii, cât să i se vadă ochii.

– Ai încredere în mine, da?

– Da.

– Atunci spune-mi, cât facem pe jos până acolo?

– Douăsprezece minute. Poate ceva mai mult, cu pantofii ăștia...

– Ești gata?

– Da! Dar mama mea vă admiră la nebunie. O să vadă dincolo de deghizarea în Zelda Zonk.

– Pariem? o contrazise Marilyn lăsându-și bărbia în piept.

Salonul lui Marcelle, situat la colțul dintre Winter Street și West Second Street, era plin ochi. Unele doamne erau la spălat, altele se uscau sub căști. Pauline le cunoștea bine pe cele două ajutoare ale mamei sale, Bunny și Donna, care aveau mult de lucru în dimineața aceea. Marcelle reușise să creeze în interior exact aceeași atmosferă ca pe rue Bréa din Montparnasse. Își construise aici micul ei regat roz, franțuzesc, unde se simțea departe de Reno.

Se opriră pe trotuarul din față, iar Pauline văzu că mama ei o vopsea pe Casey Smith, soția bogată a proprietarului unui cazinou și clienta ei cea mai importantă. O informă și pe Marilyn.

– Perfect. N-o să-mi acorde atenție. Stai aici. Lasă impresia că aștepți un curtezan.

Cu ochii ascunși în spatele ochelarilor negri, o văzu pe Zelda Zonk deschizând ușa vitrată și intrând, cu mersul acela dizgrațios, în salonul de coafură. Marcelle ridică ochii o secundă de la pasta roșiatică pe care o întindea pe creștetul clientei, evaluă ciudata apariție, apoi întoarse capul, complet dezinteresată de nou-venită. Benny îi ieși în întâmpinare cu un zâmbet primitor. Oare ce-i spunea Zelda Zonk? Nu putea să audă nimic. Văzu însă că asistenta îi aduse eșantioanele de ojă pentru unghii și că Zelda le examina, apropiindu-se în același timp, cu aplomb, de Marcelle. Mama ei se dedicase

însă complet podoabei capilare a lui Casey Smith, alegând s-o ignore pe bruneta șleampătă, care plecă fără să cumpere nimic.

– Ai văzut? chicoti Marilyn în fața unei Pauline rămase cu gura căscată. Acum ar trebui să ajungem repede înapoi la hotel, înainte să ne prindă bestia aia de Mildred Jones.

– Sunteți... sunteți... Tânăra nu-și găsea cuvintele. Sunteți... extraordinară!

– Nu, draga mea. Sunt o actriță învățată să intre în rol, atâta tot. Tu ești o persoană extraordinară, doar că n-o știi.

1957

Reno, Nevada

Pauline citea și recitea scrisoarea primită de la Mont-Shasta pe care i-o adusese veterinarul, cu un surâs larg pe buze: doctorul Hicks îi confirmase că o aștepta să-și efectueze stagiul, anul acesta, la clinica lui ecvină din California. Fusese impresionat de scrisoarea ei de motivație, dar și de recomandarea lui Doc O'Brian. Corespundea perfect profilului de stagiar pe care îl căuta. Îi explicase, în cuvinte atent alese, că ambiția ei era generată exclusiv de iubirea pentru cai, descoperită odată cu mustangii din Nevada, la vârsta de șaptesprezece ani. Introdusese aici un pasaj aproape literar despre întâlnirea cu Commander, dar enumerase și punctele forte care o atrăgeau spre lucrul cu animalele: perfecționarea și învățarea permanentă, viața în natură și contactul cu persoane din cele mai diferite medii, printre altele. De patru ani îl asista pe Doc O'Brian la ranchul Velmei Johnston și știa acum că voia să-și dedice viața cailor, nu doar mustangilor, ci tuturor

cabalinelor. Își încheiase scrisoarea precizând că se născuse la Paris și că venirea în Nevada reprezentase o șansă fantastică pentru ea, deschizându-i ochii asupra unui alt univers, unui alt mod de viață. Mica pariziancă se transformase într-o americancă. Voia să rămână în țara ei adoptivă, să prindă rădăcini, să-și construiască un viitor, iar pentru toate acestea nu se temea de munca grea.

– Lucrurile par pe calea cea bună, o felicită doctorul O'Brian. Îmi închipui că te-ai sfătuit cu părinții tăi? Sunt convins că sunt mândri de tine.

Pauline nu îndrăznea să-i spună că părinții ei nu erau la curent. Se temea să deschidă subiectul cu Marcelle, care avea o idee fixă: să-i găsească un logodnic demn de acest nume. De fapt, era convinsă că reușise deja; jubila, inventa, dădea frâu liber imaginație și le strecura deja clientelor aluzii despre o viitoare nuntă. Din luna decembrie a anului trecut, Kendall Spencer își intensificase avansurile pe lângă fiica ei: îi telefona, îi trimitea flori și mici cadouri, întotdeauna de bun-gust, le adresa invitații la restaurantul hotelului și așa mai departe. Iritat, Doug rectificase și el tirul la adresa lui Marcelle: fiica lor trebuia să ia examenele de final de an și să se concentreze asupra diplomei și ceremoniei aferente, nu asupra buchetelor și nimicurilor trimise de domnul Spencer!

Nimeni nu știa însă ce se petrecea în secret în biroul lui Kendall Spencer de la etajul doi al hotelului Mapes, când Pauline, sfâșiată între teamă și dorință, se ducea la întâlnirile clandestine pe care i le stabilea directorul adjunct în pauza de prânz. Își pusese la cale

asaltul cu iscusință, insidios, fără s-o sperie, fără gesturi bruște: îi repeta că era frumoasă, seducătoare, iar ea vedea foarte bine efectul pe care îl producea de fiecare dată asupra lui. La început schimbaseră doar câteva sărutări delicate, dar cu timpul se lăsase în voia lui, abandonându-se încet, încet gurii și degetelor lui experimentate. Nimeni nu o atinsese niciodată în felul acesta. Prin comparație, încercările lui Gus i se păreau acum niște copilării.

Kendall o asigurase în repetate rânduri de respectul pe care i-l purta, de locul important pe care îl ocupa ea în viața lui, și adeseori, când stăteau întinși, goi, unul lângă celălalt, îi înfățișa existențe paralele. Îi descria regăsiri vibrante, mese romantice la lumina lumânărilor, călătorii de neuitat, visa să descopere Parisul cu ajutorul ei și să o sărute în vârful turnului Eiffel. În aceste versiuni alternative ale viitorului promitea să-i ofere bijuterii, rochii de la cele mai mari case de modă și vacanțe în cele mai luxoase hoteluri din lume.

Pauline îl asculta cu nesaț și, cu naivitatea inerentă vârstei de optsprezece ani, îl credea pe cuvânt, resemnându-se cu gândul că această alegere de viață o să-i facă plăcere lui Marcelle și, de ce nu, și ei înseși. Un singur lucru îi ridica semne de întrebare: dacă s-ar fi logodit înaintea stagiului pe care urma să-l facă în California, peste vară, Kendall ar mai fi lăsat-o să plece? Încercările de a-i trezi interesul pentru viitoarea ei meserie, de veterinar ecvin, eșuaseră. Pe bărbat nu-l interesa decât trupul ei, acest trup pe care-l venera în cursul jocurilor amoroase cărora li se deda și ea cu plăcere, deși uneori îi rămânea pe degete gelul din părul lui Kendall,

făcând-o să oscileze între pasiune și dezgust. Avea impresia că era folosită ca un instrument muzical. Era suficient ca amantul ei să cânte câteva acorduri pentru a o aduce la o stare de excitație mașinală, reflexă, pe care o simțea nesănătoasă, dar greu de definit, ca un drog în patima căruia căzuse.

La ranch, Billie-Pearl nu-și alegea cuvintele: ce căuta în brațele acelui fante unsuros? Își pierduse mințile complet? Credea că o s-o ia de nevastă? Iar când Pauline îi răspundea că da, că spera asta, lui Billie-Pearl îi sărea mustarul. Voia să se mărite? Avea cumva două găuri în cap, care-i țineau loc de ochi? Nu vedea că individul era deja pe jumătate logodit cu bogata moștenitoare a unei familii înstărite din Nevada, Evaline Steward? Toată lumea era la curent. Pauline o asculta îngrozită.

Billie-Pearl o apucă de umeri.

– Să nu-mi spui că te-ai îndrăgostit de el!

– Nu, nu.

– Atunci, de ce nu-i dai papucii?

– N-aș putea să-ți explic. Lângă el mă simt...

– Pentru numele lui Dumnezeu... Și bietul Gus? Lui i-ai spus cu cine mai umbli?

Pauline își feri privirea. Nu, Gus nu știa nimic. Nimeni nu știa.

– Kendall ți-a cerut mâna?

– Nu. Dar îmi tot repetă că mă adoră, că suntem făcuți unul pentru celălalt. E sincer.

Prietena ei scoase un fel de urlet abia stăpânit.

– Cum poți să fii atât de proastă, miss? Kendall Spencer al tău e un escroc de primă mână!

Ar fi vrut s-o înghită pământul, sub tirada lui Billie-Pearl, care continua implacabil: Pauline era oarbă? Ce se petrecea, mai exact, pe durata

acelor ședințe între patru ochi din biroul lui? Rușinată, îi mărturisi că bărbatul, având o anumită vârstă și experiență, o asigurase că știe cum „să fie atent". Billie-Pearl reveni însă la atac: doar văzuse atâtea acuplări între mustangi la ranch, de unde își putuse face o idee despre împerecherea umană. Indiferent cât era de experimentat, risca să rămână gravidă.

– Dacă nu-l iubești și el nu se hotărăște să te ia de nevastă, te sfătuiesc să încetezi circul ăsta.

Pauline știa că prietena ei avea dreptate. Trebuia să acționeze rapid, nu mai putea să aștepte. Adunându-și curajul, îi explică totul lui Kendall cât putu de clar. Recunoscu până și faptul că-l mințise asupra vârstei ei reale. Avea doar optsprezece ani și era încă liceană. Adăugă că spera să devină medic veterinar și că obținuse un stagiu. Apoi intenționa să facă facultatea, care avea să dureze cel puțin șase ani. Termină prin a-i mărturisi și că avea un iubit, pe Gus, care avea aceeași vârstă cu ea și pe care îi venea greu să-l tot înșele.

Întins lângă ea pe canapea, Kendall o asculta cu atenție și o mângâia pe brațele și pe umerii goi.

– Sigur că înțeleg toate astea, dar de ce vrei să pui capăt relației noastre atât de plăcute?

Îl privi în ochi, simțindu-se proastă și infantilă.

– P... p... pentru că tu o să te căsătorești cu altcineva.

– Vorbești de Evaline?

Ea aprobă din cap.

Se ridică și își aprinse o țigară, îmbrăcat doar cu chiloții. Avea un corp puternic și bronzat, cu care se mândrea.

– Suntem logodiți încă din adolescență. Poveste de familie, ca un fel de tradiție, de alianță. Probabil că există cazuri din acestea și în Franța. Nu o iubesc. Sunt înnebunit după tine, îngerul meu.

– Nu înțeleg, murmură ea.

Și totuși nu era complicat, îi explică el. Căsătoria lui cu Evaline fusese aranjată de multă vreme, ca un pact între familiile Spencer și Steward, din rațiuni complicate, legate de proprietăți imobiliare, gestiunea unor terenuri agricole și a unor crescătorii de vite. Era însă o uniune din interes, nu din iubire. O tranzacție comercială, nimic mai mult. Cât despre iubitul ei, Gus, o sfătui cu toată sinceritatea să nu-i spună nimic. Dacă nimeni nu știa, nimeni nu avea de suferit. Acum, n-ar putea să-și reia practica aceea extrem de plăcută pe care i-o aplicase mai devreme? Micuța lui franțuzoaică devenise o expertă demnă de reputația neamului ei. Se întinse la loc, își stinse țigara și îi bătu ușor cu mâna pe perna de lângă el. Pauline se supuse, gândindu-se că directorul adjunct avea programată o întâlnire, deci nu avea să mai dureze mult.

În aceeași seară, la masă, își luă inima în dinți și îi spuse mamei că Spencer era logodit cu moștenitoarea unei mari averi. Prin urmare, intenționa să pună capăt relației. Marcelle se enervă: probabil că bărbatul optase pentru Evaline pentru că ea făcuse sau spusese vreo prostie. Sigur, era la curent cu zvonurile despre căsătoria aranjată, dar, dacă Spencer o iubea cu adevărat pe Pauline, avea să facă un pas în spate și s-o ia pe ea de nevastă. Tânăra nu avu curajul să-i spună că nici nu se punea problema ca Spencer să facă un pas în spate, căsătoria cu ea

fiind exclusă din start. O ducea cu vorba, profita de naivitatea ei. Văzu însă în privirea lui Doug că tatăl vitreg înțelesese totul, că îi accepta decizia și că era mulțumit să afle că fusese primită la un stagiu în California, pe lângă un veterinar reputat. Pauline suportă cu stoicism oprobriul mamei sale, pe care, la fel ca Doug, îl considera cu totul nedrept.

Începând de a doua zi, 5 februarie, un alt subiect se impuse la cina familiei Hammond. În centrul orașului Reno se declanșase un enorm incendiu, cauzat, cel mai probabil, de o scurgere de gaz la intersecția dintre Sierra Street și West First Street. Vreo șase case luaseră foc și explodaseră. Două persoane fuseseră ucise, se înregistraseră zeci de răniți și mai multe magazine fuseseră distruse complet. Timp de câteva zile, lui Marcelle îi fu imposibil să ajungă la salonul ei de coafură. Era limpede că, după inundațiile devastatoare din anul precedent, orașul intrase într-o zodie a dezastrelor, suspină ea.

Săptămânile trecură. Pauline se concentră asupra studiilor, petrecându-și weekendurile la ranch, unde se întâlnea cu Gus. Câteodată se întreba dacă acesta bănuia ceva despre fosta ei relație. În momentele lor de intimitate, se străduia să nu repete gesturile pe care le învățase pe lângă Kendall. Îl lăsă să înțeleagă că nu era pregătită să i se ofere, de teamă ca Gus să nu descopere că-și pierduse virginitatea. Îl plăcea mult pe băiat și îi era rușine de ce făcuse, dar nici pe el nu-l iubea cu adevărat, așa cum nici ceea ce resimțise în brațele lui Kendall nu se putea numi iubire. Acel capitol se încheiase definitiv. Nimeni nu avea să știe că-i fusese

amantă timp de câteva luni. În curând avea să uite și ea.

Din fericire, viața îi rezerva și surprize plăcute. În luna mai, Commander venise în vizită la ranch, însoțit de câțiva mânji, și, după toate aparențele, cele mai multe dintre iepele lui erau gestante.

– Ce amorez! se amuză Velma. Își asigură descendența, nu se încurcă.

Commander făcea turul ranchului de parcă i-ar fi aparținut. Pauline văzu că avea pe flanc mai multe răni recente, deschise, dar era imposibil să te apropii de el ca să-i acorzi îngrijiri.

– Probabil că a dat peste un armăsar la fel de încăpățânat ca el, spuse Billie-Pearl.

Ceva mai târziu, după masa de prânz, Pauline se simți rău.

– Dintr-odată ai devenit palidă. Ce se întâmplă cu tine? o întrebă Velma.

– Sunt obosită. Nu e nimic grav, mulțumesc.

Se duse în baie, unde constată că, într-adevăr, chipul ei căpătase o paloare stranie. Bău câteva înghițituri de apă și așteptă să-i treacă greața.

Pe drumul de întoarcere, în acea zi superbă, luminoasă de mai, începu să-și pună unele întrebări. Primele întrebări cu adevărat dificile. Cum de fusese atât de oarbă? Cum reușise să se mintă singură că ar fi imposibil, că nu i se putea întâmpla așa ceva tocmai ei? Ei bine, i se întâmplase, și simplul gând o îngrozea.

Era înaltă și slabă. Nu simțise că ar suferi vreo transformare, deși, recent, o colegă de clasă o tachinase observând că „prăjina începe să prindă rotunjimi". Nu-i dăduse atenție. Cât despre ciclul menstrual, oricum nu-i venea regulat. Când o încercaseră grețuri matinale, trecuse peste ele și se dusese la liceu. Kendall

Spencer o asigurase că „era atent", că avea experiență în domeniu. Avusese încredere în el, dar acum trebuia să înfrunte realitatea. Relația lor durase din decembrie până în februarie, terminându-se chiar înaintea exploziei de gaz care răvășise o parte din centrul orașului. Nu-l mai văzuse de atunci. Refuzase să-i răspundă la telefon, și după o vreme el încetase s-o mai caute. Numără lunile pe degete, tremurând toată: cinci.

Șocată, se ghemui în mașină, cu mâinile încleștate pe volan. Oprise la câțiva metri de casă. Îl vedea pe Doug tunzând peluza conștiincios, ca de obicei. Marcelle era la salonul de coafură, ca în fiecare sâmbătă, iar Jimmy probabil că se uita la televizor.

O zi de mai ca oricare alta la Reno. Pentru Pauline, ziua după care nimic nu avea să mai fie la fel. Ziua în care viața ei se schimbase radical.

Purta în pântec copilul lui Kendall Spencer.

14 decembrie 1957
Washington Street
Reno, Nevada

Dragă Billie,

Nici n-ai idee cât de tare îmi lipsești. Știu că ești foarte ocupată în timpul călătoriei cu Velma și îmi dau seama cât de importantă este pentru misiunea voastră, pentru mustangi, dar ai plecat de câteva săptămâni și îmi pare rău că nu putem vorbi la telefon, căci ești tot timpul pe drumuri. Nu știu pe unde te afli acum, nici când o să te întorci, așadar trimit această scrisoare pe adresa ranchului tatălui tău.

(Îmi dau seama că e prima scrisoare pe care ți-o scriu de când ne cunoaștem, de cinci ani. Ai grijă să n-o pierzi!)

Mi se taie respirația când privesc în urmă, când mă gândesc la tot ceea ce s-a petrecut vara asta. Ce m-aș fi făcut fără tine?

Lily e bine, în curând împlinește cinci luni. A crescut mult de când ai văzut-o ultima dată. E un bebeluș adorabil. Nu seamănă deloc cu tatăl ei, slavă Domnului! De altfel, nici nu a vizitat-o până acum. Promite că o s-o facă. (Știu la ce te gândești, aproape că-ți aud vocea.)

Primesc un cec, de o valoare corectă, în fiecare lună. A găsit și o bonă. O croitoreasă care locuiește pe Pickard Street. La început mi-a fost teamă s-o las pe Lily singură cu o străină, dar am descoperit că este o femeie bună și blândă. A crescut patru copii și nu comentează în nici un fel situația în care mă găsesc.

Mi-a găsit un loc de muncă la hotelul Mapes, sunt cameristă. Mă ocup de camerele standard, nu de apartamente. E mai greu decât s-ar crede, dar când faci curățenie, vezi imediat rezultatul, ceea ce e bine. Mama mea, ca și a ta, nu a avut niciodată o menajeră. Am ținut casa noi două, singure. Prin urmare, slujba nu este cu totul nouă pentru mine. Ceea ce a trebuit să învăț însă este procedura. Sarcinile menajere trebuie efectuate într-o anumită ordine, de la care nu ai voie să te abați.

Cât timp o să trebuiască să mai înghit asta? (Da, te aud întrebându-mă.) Kendall zice că e doar un post temporar, că o să-mi găsească în curând ceva mai interesant de făcut, poate la serviciul de rezervări. Pot avea încredere în el? (Știu că tu mi-ai spune că nu.) O să vedem.

Spune că logodnica lui e foarte geloasă, că nu trebuie să afle cu nici un preț de Lily, pentru că le-ar arunca nunta în aer. Uneori îmi vine să-i trimit un mesaj domnișoarei Evaline Steward, la

conacul lor pricopsit, să-i pun în plic o fotografie cu Lily și să-i dezvălui totul despre ireproșabilul ei viitor soț.

Îmi vine greu să-mi închipui că o să mai lucrez multă vreme la Mapes. Mai am doi ani până să împlinesc douăzeci, iar gândul că aș putea să rămân blocată aici mă îngrozește. Pe de altă parte, nu pot să mă văd în altă parte acum. Ar fi trebuit să fiu medic veterinar. Mi-e teamă că nu voi reuși.

Pe șefa mea o cheamă Mildred Jones. Seamănă ca două picături de apă cu o vrăjitoare rea. Nimeni n-o iubește, sunt sigură de asta. Ne conduce cu o mână de fier. Cu colegele mă înțeleg bine, dar îmi dau seama că mă compătimesc și nu suport asta. Toată lumea știe că am făcut un copil cu el. La început mă asaltau cu întrebările, dar au încetat când au văzut că refuz să le satisfac curiozitățile. Am găsit totuși și o fată simpatică. O cheamă Kitty. Cred că am putea să fim prietene, dar nu cele mai bune prietene, cum suntem noi!

Hotelul Mapes este ca un oraș în miniatură. În fiecare zi apare ceva nou, și liniștea nu este decât de scurtă durată. Câteodată te ia amețeala. Am ajuns să cunosc tot personalul, de la telefoniste până la chelneri și de la portari până la echipa din Sky Room. Cât de ironic este să te gândești că am sărbătorit acolo Ziua Americii, pe 4 iulie anul trecut, în ținute de gală, și că el a venit la masa noastră ca să-și facă numărul!

În timp ce-ți scriu, Lily doarme liniștită în pătuțul ei, lângă al meu. O aud pe mama în bucătărie pregătind cina. Continuă să tragă la măsea. Chiar mai mult, am impresia, după toată povestea asta. N-o să uit niciodată ce urlete a

tras când a aflat. A făcut o criză de nervi de toată frumusețea. Mi-a reproșat că i-am distrus viața, că i-am aruncat la gunoi ani și ani de muncă grea.

De data asta, Doug nu mi-a mai luat apărarea. Era în stare de șoc. Mica lui Pauly îl dezamăgise. Ratasem examenele, pierdusem bacalaureatul, pierdusem stagiul la doctorul Hicks, nu mă puteam înscrie la facultate și, colac peste pupăză, aveam un copil. O ratată, pe deasupra gravidă. Situația nu era deloc așa cum sperase el.

Acum, după ce s-a obișnuit cu ideea, a redevenit cel de odinioară. Iubește copilul și nu-i pasă de privirile lungi ale vecinilor, când ieșim la plimbare cu căruciorul. Cu mama e altă poveste.

Știi ce am aflat? Una dintre secretarele conducerii mi-a povestit că, imediat după nașterea lui Lily, astă-vară, mama s-a repezit valvârtej la hotel. S-a așezat în fața biroului lui Kendall Spencer și a declarat că nu pleacă până n-o primește. I-a făcut o scenă în toată regula. A plâns, l-a implorat să mă ia de nevastă. Țipa așa de tare, că toată lumea a auzit-o. I-a răspuns că era deja logodit și că îi părea rău pentru necazurile pe care i le pricinuise (mi-l imaginez întinzându-i amabil o cutie de șervețele), dar că va găsi o soluție. N-avea să se însoare cu mine, dar intenționa să mă ajute atât cât putea, fără să intre în detalii.

(Ah, am uitat să-ți spun că m-a sunat după vizita mamei. Voia să știe dacă e într-adevăr tatăl copilului. I-am spus că da și i-am jurat că nu m-am culcat niciodată cu Gus. Știe că nu mint.)

Jimmy o adoră pe Lily și îi face plăcere să se ocupe de ea. Asta a ajutat-o și pe mama să se apropie de micuță. Acum, o răsfață și îi cântă cântecele de leagăn franțuzești cu care m-a crescut și pe mine. Știu, în sufletul meu, că nu este o femeie așa de rea, dar nu și-a găsit fericirea la Reno și nici eu n-am ajutat-o.

Când ți-am spus că sunt însărcinată, tu n-ai ridicat glasul, n-ai făcut o criză, nu mi-ai reproșat că nu te-am ascultat. Ți-a scăpat o înjurătură, „La naiba!" sau așa ceva, după care m-ai luat în brațe și m-ai strâns tare. Atunci am simțit emanând din tine o forță miraculoasă, care m-a acoperit ca o armură.

N-o să uit niciodată ce mi-ai spus în timp ce plângeam pe umărul tău de tremura carnea pe mine. Mi-ai spus că trebuie să învăț să fiu puternică, să-mi iubesc și să-mi apăr copilul pe care urma să-l aduc pe lume. M-ai sfătuit ca, atunci când o să-mi fie frică, să închid ochii și să mă gândesc la Commander. Să mă adăp din puterea lui. Ba chiar să-mi imaginez că-l călăresc.

Învăț pe propria piele ce înseamnă viața. Viitorul mă sperie. Aș vrea să-i dau lui Lily cea mai bună creștere. Aș vrea să știe că mama ei este o persoană cinstită, nu o târfă. N-o să uit niciodată chipul lui Gus când a aflat. Părea atât de scârbit, de rănit. A părăsit ranchul în toamnă și n-am mai auzit nimic despre el de atunci.

Billie, oare voi putea să mai întâlnesc vreodată un băiat de treabă, după ce am trecut prin toate astea? Trecutul mă apasă. Cine m-ar mai putea dori? Am optsprezece an și mă tem că mi-am distrus viața. (Da, te aud râzând de mine și cerându-mi să nu mă frământ inutil.)

Am fost nevoită să-l pun la curent și pe Doc. A fost foarte de treabă. I-a explicat situația doctorului Hicks cât s-a priceput de bine. Velma și soțul s-au purtat, de asemenea, cu eleganță. Spre deosebire de colegii din clasa mea și de anumiți profesori, care mi-au făcut zile fripte.

Mai sunt unele lucruri pe care nu le voi uita. De pildă, ziua aceea de sfârșit de iulie când m-ai dus la spital, căci copila venea pe lume cu o lună înainte de termen. Ai rămas cu mine până a doua zi dimineață în sala de așteptare. (Mama refuzase să mă însoțească și se îmbătase, iar Doug rămăsese acasă, ca să aibă grijă de ea.) Dar tu, tu erai acolo, alături de mine, veghindu-mă așa cum ai făcut întotdeauna. Și le puneai la punct pe infirmierele care îndrăzneau să facă remarci critice la adresa mea.

Îți amintești? Imediat ce s-a născut, te-au lăsat să intri în salon. Ai văzut chipul acela micuț și mi-ai spus că era perfectă. A trebuit să rămână internată într-un incubator câteva săptămâni, căci se născuse prea mică, iar tu veneai s-o vezi în fiecare zi.

Încă ceva: mi-ai zis că trebuia să urc înapoi în șa în cel mai scurt timp. Lily era încă în spital când ne-am suit pe Dustin și pe Hook și am tras un galop nebunesc, ca pe vremuri. A fost așa de bine!

De fiecare dată când simt că mă lasă puterile, când încep să mă bâlbâi, închid ochii și mă gândesc la Commander. Asta mă ajută. Din când în când.

Îmi spui adesea că trebuie să am mai multă încredere în forțele mele, să ies din cochilie, să-mi las în urmă nesiguranța, dar nu știu cum să fac, Billie. Nu cred că voi reuși. Aș vrea să fiu

tare și hotărâtă ca tine. (Nu ridica ochii la cer când citești aceste rânduri, te rog!)

Trebuie să închei. Lui Lily îi e foame. Întoarce-te repede. Și eu, și caii avem nevoie de tine. Commander are mai mulți mânji, toți frumoși de pică. Sper să te revăd înainte de Crăciun.

Ești cea mai bună prietenă pe care o fată o poate avea.

Miss Pauline

Octombrie 1960
Reno, Nevada

La început, Pauline crezu că nu auzise bine, așa c-o rugă pe May Reis să repete. Silueta zveltă, în negru, umbla de colo-colo prin salonul apartamentului 614, cu documentele într-o mână și un stilou în cealaltă. May reluă: în ajun, Marilyn plecase de la Mapes cu tot cu bagaje ca să se instaleze vizavi, la hotelul Holiday, un imobil modern mai puțin faimos decât Mapes. Pauline îl știa: clădirea pătrățoasă, cu fațada zugrăvită în verde și roz, se înălța pe Mill Street, dominând râul Truckee, la mică distanță de Mapes, aflat pe malul celălalt.

Tânăra femeie nu-și găsea cuvintele. Nu se așteptase la o veste atât de brutală. Simți nevoia să se așeze.

– Doamna Strasberg rămâne la Mapes, continuă May fără să-i observe starea. Soțul dânsei, Lee, va sosi în curând la Reno, împreună cu fiica lor. Vor ocupa acest apartament.

– Înțeleg, zise Pauline în cele din urmă, străduindu-se să-și recapete stăpânirea de sine.

Nu avea s-o mai revadă de Marilyn. Asta-și spunea în timp ce schița mașinal lista sarcinilor de îndeplinit. N-avea să-i mai audă vocea, nici râsul; n-avea să-i mai simtă parfumul; n-avea s-

o mai cuprindă cu privirea. Altă cameristă avea să se ocupe de treburile ei, să-i facă patul, să-i aranjeze camera. Trebuia să ia această aventură ca pe un fel de vis, să nu se lase afectată, dar nu putea să nu recunoască: stomacul i se făcuse ghem și-i venea să plângă cu lacrimi amare.

May rezolva ultimele detalii ale mutării actriței. Directorul avea să fie decepționat de această plecare bruscă, se gândi Pauline; așijderea și Kendall, fără îndoială. Cu siguranță ar fi vrut s-o țină pe Marilyn la ei mai mult timp, până la sfârșitul filmărilor. Era o publicitate excelentă pentru Mapes.

May mai dădu un telefon. Da, în momentul respectiv Marilyn era cazată vizavi, la hotelul Holiday. Mai puțin șic, într-adevăr, dar mai liniștit, și departe de tensiuni și de certuri! Nu, nu se dădea nimic publicității, trebuia să rămână confidențial. Era o idee de-a Paulei și a lui Frank, producătorul. Ar fi trebuit să se gândească la asta de la început, oftă May. Gable și soția lui închiriaseră o casă lângă terenul de golf din Washoe County, și pe bună dreptate. Ce prostie, să înghesuie pe toată lumea la Mapes! Marilyn era actualmente în apartamentul 846 de la Holiday, dacă era nevoie să fie contactată sau să i se livreze ceva. Arthur stătea într-un apartament învecinat, la 850. Da, insistase să rămână aproape de soția lui. Nu, nici un comentariu! Toată lumea să străduia să ajungă la o mai bună înțelegere. Filmările întârziaseră și așa destul de mult. Situația devenea absurdă. Trebuia să i se pună capăt. Da, și Rafe era la Holiday, Marilyn îi ceruse să vină. Nimeni altcineva nu se clintea deocamdată.

May închise și se așeză la masa din salon ca să trieze corespondența. Pauline lucra în tăcere, cu

ochii umezi. Își spunea că era ultima oară când se găsea în apartamentul acela, unde începuse totul. Ce departe părea dimineața aceea de sfârșit de iulie când o înlocuise pe Pilar în ultimul moment ca să vină aici și să dea peste „doamna Miller"! Marilyn o uitase deja, bineînțeles. Faptul că-i oferise un cadou lui Lily sau că o transformase pe Pauline schimbându-i coafura și fardând-o nu însemna că se gândea la ea. Marilyn avea altele pe cap. Pauline trebuia să coboare cu picioarele pe pământ. Strânse din dinți și se apucă să frece viguros urmele de calcar de pe chiuveta din bucătărie. Nu putea să facă nimic altceva decât să muncească până uita de toate. Dintr-odată însă, simți apăsarea întregii sale vieți monotone; se încovoie de spate și gemu în sinea ei de jale și de durere.

– Pauline? Poți veni o clipă, te rog?

Pauline se îndreptă, așa cum o învățase Marilyn, își șterse lacrimile și se duse în salon.

May îi zise că voia să le împartă bacșișuri lucrătorilor de la Mapes. Întocmise o listă. Iar numele lui Pauline era pe primul loc. Pauline făcuse o treabă bună. Fusese discretă și eficace și înviorase ședereа lui Marilyn într-un moment deosebit de dureros.

– Asta e pentru dumneata, Pauline. Cu mulțumirile noastre cele mai sincere.

Bacșișul era generos. Dar în plic nu se găsea nici un bilet cu un mesaj personal. Pauline nu îndrăzni să întrebe dacă putea să treacă pe la hotelul Holiday ca s-o revadă pe Marilyn; ar fi însemnat să se poarte precum cei mai enervanți admiratori ai ei. Murmură: „Mulțumesc frumos" și vâri plicul în buzunarul șorțului.

Cu gesturi mecanice, se reapucă de lucru în baie, pradă unei moleșeli ciudate, deși visa să

fugă de la Mapes chiar în clipa aceea, să alerge pe podul care traversa râul, să se năpustească în hotelul Holiday și să urce până la apartamentul 846. Marilyn nu putea să iasă așa din viața ei. Era nedrept. Dar într-un ungher al minții auzea un concert disonant, vocea lui Kendall și cea a Lindei luând-o peste picior: ei poftim, la ce se aștepta? De parcă Marilyn Monroe ar fi avut ceva de-a face cu o cameristă! Își închipuia hohotele lor de râs; îi vedea ținându-se de burtă. Ah, sărmana franțuzoaică! Doar nu credea că vedeta o să devină cea mai bună prietenă a ei. Ce manie a grandorii! Nu s-a mai văzut ceva atât de jalnic!

În timp ce freca energic cada, lacrimile începură din nou să-i șiroiască. Și le șterse cu un gest furios. Dintr-odată văzu că May, surâzătoare, stătea în fața ei și-i întindea un bloc-notes și un stilou.

– Era să uit! Am atâtea de făcut în dimineața asta! Poți, te rog, să-ți scrii aici numărul de telefon de acasă?

Pauline își șterse mâinile și se ridică. Oare de ce le trebuia numărul ei de telefon? Probabil era o procedură administrativă.

– Bineînțeles.

Îl scrise.

May îi mulțumi. Apoi, la fel de zâmbitoare, îi spuse că era invitată pe platoul de filmare la una dintre ultimele scene din *Inadaptații*, lângă Dayton, în mijlocul deșertului, la o oră de Reno. Trebuia să-și ia o zi liberă de la serviciu, urmând să plece dis-de-dimineață cu Whitey, Agnes, Rafe, ea însăși și șoferul. May avea s-o sune curând ca să-i dea mai multe informații.

Copleșită de bucurie, Pauline abia dacă mai putea să respire. May îi puse prietenește mâna

pe umăr și adăugă:

– A fost ideea lui Marilyn. S-a gândit c-o să-ți facă plăcere.

May îi dădu întâlnire în fața hotelului Holiday marțea următoare la ora opt. În ziua respectivă, Pauline își lăsase fiica la doamna Abigail, ceva mai devreme decât de obicei. Doug insistase să le însoțească, deoarece bătrânul Buick își dăduse duhul.

Luni seară, Pauline o sunase pe Billie-Pearl ca să-i povestească.

– Dar cum o să te descurci cu șefa?

– I-am zis pur și simplu adevărul, că Marilyn Monroe m-a invitat să asist la filmări. A fost impresionată.

– Ai jucat perfect, miss. Acum câteva luni n-ai fi îndrăznit să faci așa ceva. Parcă filmează pe lângă Dayton, nu? Am auzit de o scenă cu mustangi. Știi ceva despre asta?

– Nu!

– Închipuie-ți că Velma a fost alertată de asociația pentru protecția animalelor. Se pare c-au înhățat niște cai sălbatici și că nu s-au purtat deloc cu mănuși. Un armăsar, mai multe iepe, niște mânji de-un an și unul mai mic.

– Ce-o să faceți?

– Ei bine, miss, e foarte posibil să vin și eu pe acolo ca să-mi vâr nasul. Pe mâine, așadar!

Pauline se foia neliniștită prin fața hotelului. May îi zisese să se îmbrace gros. În perioada asta, la mijlocul lui octombrie, bătea un vânt puternic și rece, iar stratul de zăpadă din munți era mai gros. Cerul era acoperit, de un gri ostil. În timp ce aștepta, nu-și mai încăpea în piele de nerăbdare. Nu mai asistase niciodată la filmări. Bucuria de-a o revedea pe Marilyn îi încălzea sufletul, dar May o prevenise: în ziua aceea

actrița trebuia să joace scena cea mai importantă, crucială, nu-și permitea sub nici o formă s-o rateze. Curiozitatea lui Pauline ajunsese la apogeu. May adăugase că Paula Strasberg avea să organizeze, ca de obicei, un perimetru de securitate în jurul lui Marilyn, așa că Pauline nu trebuia să spere c-o să se poată apropia de actriță, darămite să-i vorbească.

– Pot să vin cu tine? o implorase Marcelle la micul-dejun, și Pauline simțise un junghi de compasiune.

Fără îndoială, ar fi putut s-o întrebe pe May dacă mama ei nu se putea strecura în grup în ultima clipă. La urma urmei, nu era prea târziu; ar fi avut timp s-o sune. Dar își dădu seama, cu o anume jenă, că nu voia nicidecum ca mama ei să fie de față.

– E o invitație specială rezervată lui Pauly, îi spusese Doug cu blândețe soției lui. Sunt sigur că înțelegi, draga mea.

Spre surprinderea generală, Marcelle zisese că înțelegea, iar flăcăruia de admirație pe care Pauline i-o observase deja în ochi revenise. Își imagina mama povestindu-le clientelor sale, care o ascultau cu gura căscată, că Marilyn Monroe o invitase personal pe fiica ei, Pauline, la filmările pentru *Inadaptații*.

Rafe apăru primul, salutând-o cu o fluturare a mâinii. Așadar, era o mare premieră pentru Pauline? Avea să descopere altă lume, îi spuse, o lume imaginară, fascinantă, chiar dacă era mult de așteptat. Pauline întrebă care era motivul acestei așteptări. Lumina corectă, sunetul corect, priza perfectă. O mulțime de lucruri puteau merge prost. Un film e o succesiune de miracole infime, mai ales acesta, continuă el. Aveau deja o lună întârziere.

Flancată de soțul ei și de May, Marilyn ieși la rândul ei din hotel îmbrăcată cu blugi, o cămașă albă și o jachetă scurtă. În momentul acela opri o limuzină, iar doamna Strasberg coborî, urmată de un bărbat chel destul de în vârstă, echipat cu cizme lustruite și un costum de cowboy.

– Acela e Lee, soțul Paulei, spuse Rafe. Și-a luat o costumație nouă-nouță ca să se asorteze cu decorul.

Tonul lui era glumeț, dar binevoitor. Îi zise că Lee și Paula Strasberg erau de cinci ani profesorii de artă dramatică ai lui Marilyn. Lucrau la New York după o „metodă" care consta în a le cere actorilor să sape adânc în sine, să-și folosească emoțiile pentru a da greutate personajelor. Unii susțineau necondiționat această metodă, dar alții, precum Arthur Miller sau John Huston, nu erau prea convinși. De aici și polemicile lor, adăugă Rafe cu glas scăzut.

Whitey și Agnes li se alăturară în timp ce limuzinele se puneau în mișcare. Șoferul lor le făcu semn. Până la urmă, May avea să meargă în mașină cu Arthur Miller, urmând să treacă pe la Mapes ca să-l ia pe John Huston. Mare parte a echipei era deja acolo, îi zise Whitey lui Pauline, și asta încă din zori!

Filmările începuseră cu o săptămână în urmă într-un loc numit Stagecoach, situat la vreo douăzeci de kilometri est de Dayton, pe Highway 50. Drumul dura o oră. Instalată comod în limuzina spațioasă, între Whitey și Agnes, vizavi de Rafe, Pauline avea impresia că regăsește niște prieteni de demult.

– Mi-a fost așa de dor de voi! le spuse.

Trecuseră deja câteva săptămâni de când îi văzuse ultima oară. Agnes cerea veşti despre micuţa Lily: ce fetiţă graţioasă! Pauline îi răspunse că fiica ei nu se mai dezlipea de casa de păpuşi. Nimeni n-avea voie s-o atingă. Pe când străbăteau în viteză preriile vaste, Whitey o întrebă dacă intenţiona să-şi continue munca de cameristă la hotelul Mapes, adăugând că o fată deşteaptă ca ea trebuia să aibă nişte proiecte mai promiţătoare. Era sincer, mânat de cele mai bune intenţii, dar, cum Pauline părea stânjenită, îşi ceru scuze aşezându-i patern mâna pe braţ: o găsea formidabilă şi tot ce voia să spună era că în opinia lui merita mai mult. Pauline îşi privi genunchii frecându-şi palmele de coapse, apoi recunoscu că, într-adevăr, îşi făcuse alte planuri, urmărise alte visuri, mai măreţe şi mai glorioase, dar rămăsese însărcinată, ceea ce o împiedicase să continue.

– Şi care erau visurile tale, scumpo? vru să ştie Agnes.

Ezită câteva clipe, apoi le vorbi despre dragostea ei pentru cai, despre aspiraţiile de a deveni medic veterinar, despre stagiul din California din vara lui 1957, menit s-o lanseze pe calea academică. Dar în anul acela se născuse Lily, şi trebuise să renunţe. Lăsase şansa să treacă pe lângă ea. Whitey spuse că putea să candideze din nou. Era prea târziu, răspunse Pauline. Şi, oricum, chiar dacă ar fi făcut acel stagiu în California, cum ar fi putut să plătească o bonă pentru fetiţă? Nu şi-o permitea, nici părinţii n-o puteau ajuta. Iată de ce era silită să continue la Mapes. Evită să le vorbească despre Kendall Spencer, neştiind ce le spusese Marilyn despre el. Whitey spuse compătimitor că era convins c-o să găsească o soluţie, că era aproape

sigur c-o să devină medic veterinar. Trebuia să creadă în forțele ei, insistă Rafe, era capabilă să reușească, o știa, trebuia să capete încredere în sine; deja începuse, se vedea de la o poștă. Exact, interveni Agnes, adăugând că Pauline trebuia să creadă în steaua ei norocoasă. Era foarte important să ai o stea norocoasă. Emoționată de solicitudinea lor, Pauline se gândi uimită că nu visase niciodată la o stea norocoasă, nici măcar când era mică.

Se apropiau de Stagecoach, și Pauline observă un panou pe care scria „Drumul inimii frânte".

– Tot ce sper e că Marilyn n-o să-l vadă, mormăi Rafe încruntat.

Șoferul încetini pe porțiunea următoare: drumul era pietros și plin de gropi. După câțiva kilometri de mers ca melcul ajunseră în sfârșit într-o cuvetă imensă care semăna cu un crater de pe Lună. Norii argintii lăsau să treacă o luminiscență stranie care sporea claritatea ireală a peisajului.

Când Pauline coborî din mașină, niște praf cenușiu îi zbură în ochi. Agnes o sfătui să-și pună ochelarii dacă nu voia să dea de necaz. Praful acela nenorocit îngreuna și mai mult filmările, bombăni ea, mai ales în ceea ce privea coafura și machiajul. Pauline se gândise să-și ia o eșarfă? Cu părul ei lung, era necesară, ținând seama de forța vântului din deșert. Nu, Pauline nu se gândise. Agnes scotoci prin geantă și-i întinse o eșarfă roșie pe care Pauline și-o înnodă recunoscătoare sub bărbie.

Descoperi în jur o atmosferă însuflețită: într-o parte văzu mai multe țarcuri cu cai care păreau agitați; în cealaltă, un batalion de semiremorci, rulote și limuzine printre care se foiau zeci de persoane cărând proiectoare, echipamente,

scaune, scânduri, lăzi. Un mic avion se afla pe nisip, lângă camionete.

Pauline nu știa unde să stea; nu voia să deranjeze. Rafe dispăruse în direcția limuzinelor și Whitey se îndrepta spre o rulotă. Agnes o luă sub aripa ei: da, în primele momente un platou de filmare putea fi descumpănitor, îi spuse. Toți oamenii aceia care alergau de colo-colo, toate acele fire, cabluri, proiectoare, camere de luat vederi. O conduse spre o rulotă unde o femeie zâmbitoare oferea cafea.

Agnes îi arătă un grup care stătea în picioare lângă camerele de filmat: era echipa de regie. Se afla acolo John Huston, cu un trabuc înfipt între dinți, ca de obicei, însoțit de asistentul lui, Carl. Mai erau și Frank, producătorul, asistentul lui, Edward, și Angela, asistenta de platou. Pauline îl remarcă pe Arthur Miller, care li se alăturase. Ceva mai departe se zăreau indispensabilii tehnicieni răspunzători cu lumina și sunetul: John, inginerul de lumini, Charles, mașinistul-șef, Eddie și Harry, cameramanii, și Russell, directorul de imagine. Și pe urmă, de parcă n-ar fi fost de ajuns, erau trei rulote pline ochi: Jean-Louis și Shirlee, costumierii, Sydney, un alt coafor, și doi machiori cu același nume, Frank, ceea ce făcea pe toată lumea să-i încurce, spuse ea râzând. Oare omisese pe cineva? Desigur! Billy, dresorul de cai, Jim, cowboyul care mânuia lasoul, și Loren, cascadorul. Ah, la naiba, era să-i uite pe fotografii de la agenția Magnum! În fiecare săptămână apăreau doi pe platou, mereu alții. Venise chiar și un francez, un anume Henri Cartier-Bresson, un domn foarte amabil care purta tweedul ca un englez. Dar femeia minionă cu coc ușor încărunțit, purtând un pulover cu dungi, era una dintre

fotografele preferate ale lui Marilyn: Eve Arnold. Marilyn se dădea în vânt după opera ei. Se împrieteniseră de-a lungul anilor. Lângă ea stătea o brunetă înaltă, cu părul creț, pe care Pauline o văzuse deja în apartamentul 614 și care vorbea acum cu Arthur Miller.

– E Inge Morath, altă fotografă. E austriacă. Un platou de filmare presupune o mulțime de oameni, dacă pui la socoteală asistenții, personalul de la cantină, șoferii, băieții de la grajduri. Pe puțin o sută.

– Și actorii? zise Pauline. Ei unde sunt?

– Bună întrebare! Sunt acolo, chiar în spatele echipei de regie. Îl poți observa pe Monty, iar Clark stă jos lângă el. Îi vezi? Eli e ceva mai sus. Poartă o șapcă de baseball.

Pauline vru să știe de ce Marilyn era de negăsit; Agnes îi răspunse că era în limuzina Paulei, unde-și recitea replicile în timp ce Rafe îi masa gâtul. Venea pe platou în ultimul moment. Peste câteva clipe, Agnes o lăsă ca să se ducă la echipă, iar Pauline rămase singură, cu cafeaua în mână. Nu îndrăznea să se așeze și se simțea stingheră așa, în picioare, fără treabă în mijlocul acelui stup.

Un tânăr de vârsta ei se apropie ca să-și ia o ceașcă de cafea. Purta un pulover albastru și blugi prea mari.

– Bună, îi zise. Ești nouă pe-aici, așa-i?

Ea îi răspunse că fusese invitată să asiste la filmări.

– Eu sunt Cooper. Băiatul bun la toate, cum ar veni.

– Pauline. Mă bucur să te cunosc. Și ce faci, mai precis?

– Alerg dintr-o parte în alta ca ciupit de streche și mor de frică. Pe scurt, sunt asistentul

asistentului producătorului, cel la care se țipă nonstop. Ți-ai făcut o idee?

Ea nu-și putu împiedica un hohot de râs. Era comic, cu nasul acela cârn și gropițele din obraji. În ziua aceea urma să se turneze o scenă decisivă. Cei patru actori trebuiau să-și dea măsura întregului talent, dar responsabilitatea cea mai mare cădea pe umerii lui Marilyn. Pauline îi mărturisi că nu cunoștea detaliile scenariului, ci doar tema principală.

– Să spunem că Roslyn, personajul ei, face o descoperire îngrozitoare în legătură cu Gay, iubitul ei, jucat de Gable, și cu prietenii lui, Perce și Guido.

– Ce fel de descoperire?

– Are de-a face cu mustangii. Ieri am filmat cu dresorul, cascadorii și caii. Armăsarul le-a dat de furcă teribil. Ba chiar dresorul a fost rănit, destul de grav. Calul ăsta e complet dus cu pluta.

Se uită amândoi spre țarc.

– E cel de-acolo, îl vezi? Cel mare, cu un semn alb pe bot.

– Cum îl cheamă?

– N-are nume. L-au înhățat acum două zile din munți, cu iepele și mânjii lui. Tot ce vrea e să fugă. Și să distrugă totul în cale cu ocazia asta.

Pauline privea cum armăsarul se învârtea în cerc prin țarcul prea mic, nechezând furios și cabrându-se. Animalul acela superb, cu mișcări năvalnice și o masă impresionantă, părea sosia lui Commander.

– A fost un chin de ocnaș să-l scoată ieri de acolo, reluă Cooper. Dresorul a văzut stele verzi, pe bune. Dar pentru marea scenă a doamnei Monroe n-o să avem nevoie de el,

slavă Domnului! O s-o folosească pe iapa cea bătrână, care n-o să le facă atâtea necazuri.

– Dar mustangii sunt cai sălbatici, se încumetă Pauline să obiecteze. Nu-s animale de circ.

El o măsură cu privirea.

– Te pricepi?

– Da, spuse ea zâmbind și îmbujorându-se în același timp. Mă pricep.

Cooper se strâmbă.

– Asociația pentru protecția animalelor nu ne slăbește deloc. Au hotărât că mustangii au fost capturați cu brutalitate și că nu-s hrăniți și îngrijiți cum trebuie.

Pauline se feri să-l informeze că urmau să aibă de-a face și cu Billie-Pearl, din liga „Wild Horse Annie". Ca să schimbe subiectul, îl întrebă de ce trebuia Roslyn să fie atât de tulburată în scena respectivă. Cooper îi răspunse că eroina descoperea că mustangii prinși de prietenii ei urmau să fie uciși și transformați în hrană pentru animalele de companie.

– Asta se întâmplă încă în Nevada. Mustangii sfârșesc în conservă.

– Nu știam, zise Cooper spăsit. E groaznic. Apoi se interesă prudent: Ești activistă sau ceva de genul ăsta?

– Nu. Dar cea mai bună prietenă a mea este. Iubesc caii din tot sufletul. Mă preocupă soarta lor.

– La fel și doamna Monroe, după cât se pare. Detestă orice formă de violență la adresa animalelor. E prima oară când o vezi în carne și oase?

– Nu. Nu e prima oară.

– Deci ai întâlnit-o? Ai vorbit cu ea și așa mai departe? Ce fază! Eu încă n-am văzut-o de

aproape.

Pauline șovăi, apoi spuse:

– Ea m-a invitat azi aici.

Expresia lui Cooper se schimbă.

– Ar fi trebuit să-mi spui că sunteți prietene. Acum mă simt ca un idiot.

– Nu suntem chiar prietene. Dar ea e cea care m-a invitat.

– Nu sunteți chiar prietene? Nu pricep nimic din ce povestești acolo.

– Sunt cameristă la hotelul Mapes. Îi făceam curat în apartament. Așa am cunoscut-o.

Cooper părea impresionat. Dar în momentul în care era pe cale să-i mai pună niște întrebări, fu chemat.

– Of, trebuie să fug. E Carl, regizorul secund. Nu suportă să-l faci să aștepte.

Timpul trecea, și Rafe avusese dreptate s-o avertizeze: într-adevăr, era mult de așteptat, dar ea nu se plictisea nici o clipă. Cooper veni s-o caute, îi găsi un taburet și o invită să se așeze lângă echipa inginerilor de sunet, Roger și Philip.

– Ea e Pauline, o prietenă personală de-a doamnei Monroe, le spuse pe un ton serios.

Dublura lui Marilyn, Evelyn, făcea probele de sunet și lumini, iar Pauline era uimită de răbdarea ei. Minute interminabile stătea în aceeași poziție, îmbrăcată ca Marilyn: aceiași jeanși, aceeași cămașă albă, aceleași cizme. Cineva îi aducea apă din când în când. Două proiectoare enorme fuseseră orientate spre locul unde se afla ea, făcând să pară încă și mai alb vastul crater mărginit de crestele dantelate ale munților din depărtare. Pauline își aminti că filmul nu era realizat în culori, spre marea nemulțumire a Paulei Strasberg, și se întrebă

cum avea să arate pe ecran acel decor spectaculos în alb-negru.

Își dădu seama, după agitația tot mai intensă, că filmările urmau în fine să înceapă. Bătrâna iapă, docilă și plictisită, fu adusă în fața camerelor de luat vederi; dresorul îi legă picioarele din față și din spate, îi trecu pe după gât o sfoară cu un cauciuc în capăt și o sili să se culce cât era de lungă în fața mânzului ei dezorientat și speriat.

Pulsul lui Pauline se acceleră când văzu că toți cei patru actori erau prezenți: Clark Gable și Eli Walalch stăteau lângă iapa culcată la pământ, iar Montgomery Clift era ceva mai departe. Marilyn se sprijinea de camion. Pauline îi observă expresia concentrată, fără urmă de zâmbet.

Rafe se strecură lângă ea.

– Ai găsit un loc foarte bun, îi șopti. Ăsta e marele moment al lui Marilyn.

– Probabil că are trac.

– Cu siguranță. O să reia din punctul în care au lăsat filmarea ieri: cei trei bărbați discută între ei despre prețul cu care vor vinde caii. Apoi va veni rândul ei. Gata!

Răsună o voce fermă:

– Turnăm! Apoi, după o scurtă pauză: Liniște, vă rugăm. Fiecare la locul lui.

Pauline auzi pocnetul sec al unei clachete și o altă voce:

– Motor!

Philip, de lângă ea, anunță:

– Merge sunetul!

Iar glasul bubuitor al lui John Huston rupse tăcerea:

– Acțiune!

În timp ce Clark Gable și Eli Wallach vorbeau despre bani, ghemuiți în fața iepei, Pauline văzu trăsăturile lui Marilyn descompunându-se, schimonosindu-se; aruncându-și capul spre spate, se răsuci pe călcâie și începu să alerge spre dunele albicioase cât o țineau picioarele, agitându-și brațele nebunește. Apoi încremeni și rămase în loc, la vreo patruzeci de metri de ei.

– Tăiați! mugi Huston.

Regizorul filmă de trei ori fuga actriței. Pauline nu înțelegea. De ce era filmată Marilyn de la o asemenea distanță? Ce rost avea?

– Stai să vezi, îi spuse Rafe de parcă i-ar fi ghicit gândurile. Se aplecă spre Philip și-i ceru o cască pe care i-o întinse apoi lui Pauline. Puneți asta. O să auzi tot.

Doamna Strasberg se dusese la Marilyn, iar Pauline, care asculta atent, le auzi conversația în cască. Și inginerii de sunet interceptau schimbul de replici, ceea ce nu părea s-o afecteze pe profesoară. Doamna Strasberg îi cerea lui Marilyn să se defuleze, să accepte ca emoțiile cele mai profunde să-i țâșnească afară, un procedeu pe care-l cunoștea foarte bine. Vocea doamnei Strasberg era blândă și convingătoare, aproape hipnotică: Marilyn era cea mai mare actriță dintre toate. Da, cea mai mare. Bieții mustangi! Marilyn suferea îngrozitor. Pe indivizii ăștia care prindeau caii, care-i masacrau, Marilyn avea să-i lovească din toate puterile cu ura, cu disprețul ei, dar acum trebuia să ridice privirea spre cer și să inspire adânc. Acum trebuia să-și miște mâinile de jos în sus, ca o pasăre. Sub ochii lui Pauline, Marilyn, în celălalt capăt al dunelor, își flutură brațele ca și când ar fi avut aripi.

– Asta face parte din „metodă", murmură Rafe. Te prefaci că ești pasăre și-ți bâțâi mâinile în toate părțile. Și merge. O să vezi.

Marilyn, rămasă iarăși singură, se pregătea cu pumnii sub bărbie, semănând cu o luptătoare care aștepta să intre în ring. Pauline intercepta răsuflarea sacadată a actriței, de parcă ar fi stat lângă ea. Era o senzație insolită. Nu putea distinge expresia lui Marilyn, dar vedea că era în picioare, cu genunchii îndoiți, cu bustul aplecat în față, cu mâinile strânse.

– Acțiune! tună Huston.

Urletele care urmară îi făcură pielea de găină lui Pauline. Iată un ambitus pe care admiratorii vedetei nu-l cunoșteau, întrucât nu-l utilizase în rolurile de blondă prostuță pe care le jucase până atunci, Pauline era sigură, dar tocmai această voce o descoperise ea fără voie în apartamentul 614 în ziua în care Marilyn cedase nervos, în ziua în care își azvârlise toată furia în fața lui Arthur Miller. Iar acum revenise această ură fulgerătoare, această furie colosală pe care o puteau vedea toți; zbiera la ei că-s niște măcelari, ucigași, asasini, că nu-s fericiți decât atunci când văd o ființă pe cale să moară. Creatura isterică, cu părul vâlvoi care răcnea era cea pe care o auzise Pauline în apartamentul 614, nu sirena îmbrăcată în roz din *Bărbații preferă blondele*. Pauline înțelese de ce alesese Huston să filmeze de departe: astfel, actrița se vedea ca un șoricel care urlă în nisip, înghițit cu totul de imensitatea cenușie a ținutului sterp din Nevada.

Nu asistase niciodată la o scenă atât de intensă și de tulburătoare. Lacrimile îi curgeau pe obraji, dar din fericire le putu ascunde în spatele ochelarilor de soare. Rafe era numai

zâmbet: Marilyn reușise. Era cea mai bună. Huston se ridicase ca să meargă să discute cu vedeta, pe care acum o înconjura întreaga echipă. I se aduse apă caldă cu miere și lămâie, în timp ce Whitey îi retușa machiajul, iar Agnes, peruca. Din ce prindea în cască, Pauline înțelese că scena trebuia reluată, chiar dacă toată lumea părea mulțumită de interpretarea actriței. Îi ceru lămuriri lui Rafe, iar el îi spuse că regizorii voiau să aibă de unde alege la montaj, acesta fiind motivul pentru care cereau mai multe duble. Oare cum putea Marilyn să reproducă o asemenea intensitate? se întrebă Pauline. Dar, sub privirea ei uluită, o făcu, de patru ori la rând, fără să dea vreun semn de nemulțumire, pe același ton zguduitor, cu aceeași emoție uriașă pe care părea s-o extragă dinlăuntrul ei și care era atât de autentică. În cele din urmă părăsi platoul într-o stare vizibilă de epuizare, sprijinită de soții Strasberg. Rafe se ridică în grabă.

– O să aibă nevoie de mine, zise.

Pauline îi dădu casca lui Philip și-i mulțumi. Și ea se simțea vlăguită.

– Hei, Pauline! o strigă Cooper. E acolo o fată care te cunoaște.

Pe când se apropia de țarc, Pauline o zări pe Billie-Pearl purtând o discuție animată cu dresorii. La vederea prietenei sale, chipul lui Billie-Pearl se lumină. Iat-o pe micuța ei miss! Și cum a mers filmarea? Pauline îi descrise interpretarea fenomenală a lui Marilyn.

– Da știu, n-am prins-o, oftă ea. Am ajuns imediat după. Privirea ei se îndreptă spre armăsarul cu semn alb, care, gâfâind, continua să se năpustească asupra gardului. Nu-ți aduce aminte de cineva?

– Commander ar fi evadat de mult. Nu s-ar fi lăsat chinuit.

– Ai dreptate.

Billie-Pearl îi spuse lui Pauline că vorbise cu reprezentantul asociației pentru protecția animalelor. Condițiile în care echipa de filmare capturase mustangii și-i ținea închiși nu erau cele mai bune. Marilyn Monroe însăși se arătase îngrijorată de soarta cailor. Vestea bună era că filmările urmau să se încheie în curând și că animalele aveau să fie eliberate. Billie-Pearl se oferise să ducă iapa bătrână și mânzul acesteia la ranchul Velmei, unde să primească îngrijiri. Toată lumea afirmase că era o idee excelentă.

– O s-o mai vezi pe Marilyn, miss?

Pauline mărturisi că nu era sigură. Voia să-și ia la revedere, dar nu știa cum. De altfel, poate că Marilyn părăsise deja platoul. Avusese o zi foarte grea. Cât despre Billie-Pearl, ea trebuia să pornească la drum ca să-i dea raportul Velmei. Pauline o privi îndepărtându-se cu mersul ei hotărât. Acum nu știa ce să facă. Oare aveau să filmeze după pauza de prânz? Cooper avea să-i spună. Până atunci, se întoarse la rulota de unde luase cafea mai devreme.

Fotografa cu coc și pulover în dungi despre care-i vorbise Agnes sorbea dintr-un pahar de apă, cu aparatul foto atârnat în bandulieră. Cu o voce joasă, aproape masculină, surprinzătoare pentru statura ei minionă, se prezentă drept Eve. Deși părul îi încărunțea, nu trecuse de patruzeci de ani; avea un zâmbet afabil, iar privirea ei pătrunzătoare radia inteligență.

– Vă simțiți bine aici? o întrebă.

– Ah, da, spuse Pauline. Descopăr tot felul de lucruri. E pasionant.

– Nu aveți nici o legătură cu cinematografia?

– Nici una. Sunt cameristă. Lucrez la hotelul Mapes.

– Un loc foarte plăcut, și eu stau acolo.

– Mă ocupam de apartamentul doamnei Miller.

– Și ea v-a invitat azi.

– Exact.

– Nu mă mir. Puțini îi cunosc bunătatea și generozitatea. Fotografa o studie câteva clipe, apoi adăugă: V-ar deranja dacă v-aș face o poză? Reprezint agenția Magnum. V-am observat adineauri la țarcul cailor.

– Vai, mă tem că nu-s prea fotogenică.

Eva îi ceru să-și scoată eșarfa, să stea cu spatele la rulotă și să se uite în direcția platoului. Nu era nevoie să zâmbească; tot ce avea de făcut era să uite pur și simplu că Eva era acolo. Pauline se conformă, și, în timp ce fotografa apăsa pe declanșator în cadența unei mitraliere, se gândi la armăsarul furibund care semăna uimitor cu Commander.

– Gata! Perfect! Cum vă numiți? o întrebă Eve scoțând un creion din buzunar. Îmi trebuie pentru dosarele mele. Nu public nimic dacă nu doriți.

– Nu m-ar deranja dacă ați face-o. Mă numesc Pauline Bazelet.

Îi dictă pe litere numele de familie.

– E cumva un patronim francez? întrebă Eve.

– Foarte francez, într-adevăr. Micuța noastră pariziancă, rosti o voce cântată bine cunoscută.

Când se răsuci, Pauline o văzu pe Marilyn cu Rafe, Whitey și Agnes.

Deși ochii lui Marilyn erau ascunși de lentilele negre ale ochelarilor, Pauline își dădea seama cât era de obosită; pielea îi era încă și mai albă decât de obicei. Marilyn vru să știe dacă Pauline

se simțea bine, lucru pe care aceasta din urmă îl confirmă străduindu-se din răsputeri să-i descrie ce simțise când o văzuse jucând, cât fusese de impresionată și de tulburată. Dar cuvintele potrivite nu erau ușor de găsit în vacarmul acela de glasuri și hohote de râs, în timp ce vântul sufla cu putere și-i ciufulea părul.

Dintr-odată, clipa de grație cu Marilyn dispăru: Lee Strasberg o informă că era momentul să plece, iar Pauline nu avu timp să-i spună tot ce-ar fi vrut, să-i mărturisească bucuria și emoțiile ei.

Pe când o privea îndepărtându-se, își zise cu tristețe că era ultima oară când o vedea pe Marilyn Monroe.

Intuiția ei era corectă. Pe măsură ce luna octombrie se apropia de final, Marilyn strălucea prin absență. Oare mai era la Reno? Nimeni nu știa, și Pauline n-avea pe cine să întrebe. Soții Strasberg părăsiseră apartamentul 614, iar gașca veselă se evaporase.

În pauza de prânz află despre o petrecere organizată în cinstea lui Arthur Miller și Montgomery Clift, ambii născuți pe 17 octombrie. Avusese loc la Christmas Tree Inn, pe Mount Rose Highway, lângă Reno. Potrivit unor surse, Marilyn participase, însă refuzase să-i cânte „Mulți ani trăiască" soțului ei. Pauline mai auzi și că întreaga echipă trebuia să se întoarcă la Hollywood la sfârșitul lui octombrie, ca să filmeze scene care nu necesitau decorurile naturale din Nevada.

În casa din Washington Street, Doug, la fel ca majoritatea vecinilor săi, era absorbit de dezbaterile prezidențiale televizate dintre

senatorul democrat John Fitzgerald Kennedy și vicepreședintele republican Richard Nixon. Aceste discuții politice nu fuseseră niciodată difuzate în direct și în fața unui număr atât de mare de oameni din întreaga țară. Pauline urmări a treia confruntare împreună cu tatăl ei vitreg, dar uneori chipul lui Marilyn i se ivea în minte, vocile însuflețite ale candidaților se estompau, și ea se pomenea transportată în apartamentul 614.

Singurele activități care-i făceau plăcere erau cele legate de fiica ei, care era entuziasmată de costumul pentru Halloween, și munca la ranch cu doctorul O'Brian. Continuase să-l ajute în ultimii ani, sâmbăta, duminica și în zilele libere. Adeseori, medicul o lua cu el la ranchurile și fermele din împrejurimi, precum și la clinici, unde Pauline îl asista la operații: castrarea mânjilor de un an, tratarea picioarelor rupte și a colicilor îndărătnice. O plătea lunar, modest, desigur, dar banii aceștia se adăugau salariului de la Mapes și-i dădeau o senzație de independență, chiar dacă era încă departe de a-și atinge ținta.

Ce searbădă îi părea viața! Toată excitația ultimelor luni se risipise. Fusese încântată când Cooper, tipul simpatic de la filmări, o invitase la o întâlnire. Petrecuseră o seară plăcută. Dar, de când aflase de existența lui Lily, nu-i mai dăduse de veste. Colac peste pupăză, primise iarăși însărcinarea de a curăța toaletele pentru femei de la parter. Mildred Jones o înștiințase frângându-și mâinile și aproape cerându-și scuze, mărturisindu-i că-i era complet străin motivul pentru care solicitase domnul Spencer această schimbare bruscă, de vreme ce Pauline muncise din greu în apartamentul 614 și toată

lumea fusese mulțumită de ea. Era de neînțeles. Însă Pauline știa foarte bine de unde i se trage. De câteva săptămâni îl evita cu mare grijă pe Kendall, și nu doar în hotel: nu-i răspundea la nici un mesaj și la nici un apel telefonic. Probabil că atitudinea ei îl enervase și găsise o cale de răzbunare. Când voise să-l înfrunte, îi răspunsese cu aceeași monedă: se purtase ca și când ea nici n-ar fi existat și-i blocase accesul în biroul lui cu ajutorul secretarei și al asistenților săi.

Într-o dimineață, pe când Pauline își îmbrăca vechea uniformă bordo, Linda o ironiză:

– Puține clipe de glorie au fost așa de scurte ca povestea asta cu doamna Miller.

Celelalte fete din vestiar chicotiră. Pauline ar fi putut să se prefacă surdă și să încaseze, ca de obicei. Dar lucrurile se schimbaseră între timp. Se răsuci să înfrunte rânjetul batjocoritor al Lindei.

– Poți să repeți?

Rămânea calmă, își ținea spatele drept, cu umerii trași în spate în timp ce înainta spre Linda, iar în expresia acesteia din urmă distinse o undă de teamă. Linda băigui că fusese o glumă, că nu trebuia să-și iasă din pepeni în halul ăsta, dar Pauline continua să se apropie pe când Linda dădea înapoi, ajungând în cele din urmă cu spatele lipit de dulapuri.

Cine era tânăra asta înaltă, cu ochi verzi strălucitori, care dintr-odată ocupa atâta loc?

– Las-o baltă, făceam și eu caterincă.

– Făceai caterincă?

Linda se lipea și mai tare de dulapuri, negăsind nici un pic de căldură în zâmbetul lui Pauline. Caterincă, da? Fusese retrogradată la curățatul toaletelor și ăsta era un lucru absolut

scandalos, pentru că n-o merita cu nici un chip, o știa foarte bine, dar n-avea de gând să se lase călcată în picioare. N-avea de gând să se lase călcată în picioare nici de superiorii ei, nici de o pițipoancă precum Linda. Cu siguranță n-avea de gând să-și petreacă restul vieții mucezind în toaletele hotelului Mapes. Merita mai mult. Avea să plece de-aici unde vedea cu ochii.

– Cât despre „povestea" asta cu doamna Miller, cum spui tu, e povestea mea cu Marilyn.

Da, o numea Marilyn, nu doamna Miller, la cererea actriței. Asta avea să-i închidă gura Lindei, nu-i așa? Pe deasupra, ce știa Linda despre Marilyn? Niște fleacuri! Nimic mai mult decât bârfele de la cantină și balivernele din presa de scandal. Pauline avusese un noroc nebun, pentru că Marilyn o lăsase să intre în viața ei, chiar dacă numai trei luni. Nu avea să vorbească despre asta; n-avea să ofere detalii. Însă aceste trei luni îi bulversaseră existența. Da, Marilyn îi spunea pe numele mic. Da, Marilyn știa cine este. Da, apartamentul 614 era o amintire personală pe care avea s-o prețuiască toată viața, închisă într-un seif imaginar pe care putea să-l deschidă ori de câte ori voia. Orice s-ar fi întâmplat, apartamentul 614 avea să rămână locul în care Marilyn o pusese într-o lumină aparte. Pe ea, pe Pauline. Și nimeni, nimeni din toată lumea nu putea să-i ia asta. Nici măcar Linda, cu invidia ei cu tot.

Linda tăcea, cu fața schimonosită. Nici o fată nu mai chicotea. O priveau pe Pauline cu un anume respect. Aceasta ieși din vestiar și urcă la parter. Dinlăuntrul ei se revărsa o putere imensă, neștiută până atunci: acea fortăreață solidă pe care o clădise cărămidă cu cărămidă în ultimele săptămâni.

Avea să plece de acolo. Încă nu știa cum să procedeze, dar avea să plece.

Lincoln o interpelă în timp ce traversa zona de recepție.

– Ți-a lăsat asta, îi spuse întinzându-i o scrisoare.

Inima îi tresări când văzu mâzgălelile inimitabile, cu bucle inegale.

Deși cunoștea deja răspunsul, se simți obligată să-l întrebe:

– Cine a lăsat asta pentru mine?

– Secretara doamnei Miller. A trecut pe-aici aseară și a ținut să se asigure c-o să-ți fie predată personal.

Pe chipul lui Lincoln se citea o admirație sinceră.

– Ce aștepți ca s-o deschizi, Franțuzoaico?

Ea își lipi plicul de piept.

– O s-o deschid, nu-ți face griji.

Trebuia să fie singură, departe de curiozitatea tânărului. Ieși în fața hotelului, pe podul de peste râul Truckee. Nu-și luase pardesiul, și frigul îi intră în oase. Cu degete febrile, desigilă plicul, descoperind o primă scrisoare bătută la mașină, apoi un alt plic, mai mic, pe care nu-l deschise imediat.

Domnișoarei Pauline Bazelet
Hotelul Mapes
10 North Virginia Street
Reno, Nevada 89506
Joi, 20 octombrie 1960
Dragă Pauline,

Am plecat în pripă și Marilyn, la fel ca mine, e dezolată că n-a putut să-și ia rămas-bun de la dumneata. Îți scriu aceste rânduri în grabă, deoarece

trebuie să prindem avionul de Los Angeles. N-o să ne mai întoarcem la Reno. Filmul e aproape gata.

Când ai vizitat platoul de filmare, am aflat că visezi să devii medic veterinar și să urmezi un stagiu în California, dar ai fost împiedicată de împrejurări. Marilyn a fost impresionată de povestea dumitale și ține să te ajute. Prin urmare, îți trimite plicul atașat.

Îți doresc din toată inima să-ți duci la bun sfârșit proiectele, iar Marilyn mi se alătură la aceste urări.

Cu cele mai bune gânduri,

May Reis

Pauline reciti scrisoarea strângând-o cu toată forța între degete din cauza rafalelor de vânt. Se întoarse în fugă la hotel ca să deschidă micul plic la adăpost de vremea urâtă, nevrând să-și asume riscul de a-l scăpa în apele râului.

În locul rezervat destinatarului își văzu numele, urmat de mențiunea „Personal", totul scris de mâna actriței. Găsi înăuntru un cec a cărui sumă o făcu să amețească, precum și un bilet:

Dragă Pauline,

A venit momentul să-ți întinzi aripile. Sper că asta te va ajuta să reușești.

Cu afecțiune,

Marilyn

– Ești bine, Franțuzoaico? S-ar zice că ești pe cale să leșini.

Era unul dintre chelneri, Pedro, cu o tavă în mână.

Pauline nu era în stare să-i răspundă. O întrebă dacă voia să se așeze, să bea un pahar de apă. Revenindu-și, îi zise că totul era în regulă. Apoi se uită spre cabinele telefonice din dreapta ușii de la intrare.

– Vrei să dai un telefon?

– Da.

– Ești sigură că n-ai nimic?

– Ascultă, ai să-mi împrumuți o fisă? N-am portofelul la mine.

El se scotoci prin buzunare și-i întinse câteva monede. Curios, o urmări cu privirea în timp ce se îndrepta spre cabine, apoi se duse la bucătărie.

Pauline știa pe de rost numărul de la ranchul Double Lazy Heart, dar mâna îi tremura atât de tare, încât avu nevoie de două încercări ca să-l formeze corect. Inima îi bătea ca o tobă, și nu auzea nimic altceva.

Era gata să închidă când îi răspunse Charlie. Respira greu, hârâit; de un an de zile se simțea rău. Billie-Pearl ieșise cu caii și nu urma să se întoarcă prea curând. Putea el s-o roage să dea un telefon la Mapes când venea? Și putea să noteze numărul? Charlie se conformă tușind în receptor.

Între timp, tot ce putea face era să-și continue munca. Pauline tresărea ori de câte ori se auzeau pași pe pardoseală, rugându-se să fie cineva care s-o anunțe că era căutată la telefon, dar de fiecare dată era un client. Orele se scurgeau parcă fără sfârșit. În cele din urmă veni momentul să plece, s-o recupereze pe Lily și să ia autobuzul care le ducea pe Washington Street.

De-a lungul întregii seri speră că telefonul o să sune, dar când o făcu, apelurile le erau destinate lui Marcelle sau lui Jimmy. Își ajută mama să pregătească cina, îi făcu baie lui Lily, îi dădu să mănânce și-i spuse o poveste înainte s-o culce. Apelul veni târziu, când Doug se

întorsese deja acasă și aproape terminaseră de mâncat.

Îi era greu să explice, căci nu spusese nimănui deocamdată. Emoțiile acumulate o făceau să se bâlbâie. Cuvintele îi ieșeau din gură amestecate, în dezordine, fără nici o legătură cu intențiile ei.

– Mai ușor! strigă Billie-Pearl. Ne potolim, miss. Ia-o de la capăt!

Pauline trase aer în piept și-și reluă istorisirea cât mai calm cu putință, în timp ce Marcelle, Doug și Jimmy, care se opriseră din mâncat, o ascultau cu gura căscată.

La celălalt capăt al firului, Billie-Pearl slobozi un fluierat admirativ.

– Miss, nu se mai pune problema să lâncezești la Mapes așteptând vremuri mai bune. Trebuie să progresezi. Nu poți să scapi ocazia asta. Doc e încă pe-aici. O să-l prind înainte să plece. Te sun.

Pauline închise și se întoarse spre cele trei perechi de ochi care se holbau la ea. Doug fu primul care luă cuvântul.

– Ți-a lăsat un cec? spuse ridicându-se, cu ochii cât cepele.

– Da.

– Pot să văd scrisoarea?

Pauline se duse s-o aducă. Observă că Marcelle rămăsese așezată, încremenită, cu mâna pe pahar, pe când Jimmy țopăia prin încăpere. Doug citi scrisoarea cu glas tare, apoi și biletul. Timbrul îi era tot mai răgușit.

În cele din urmă o luă pe Pauline în brațe și o strânse cu putere. Ea îi văzu lacrimile din ochi. Jimmy era în culmea agitației: ce hotărâre luase? Avea să plece? Unde? Și Lily? Povestea asta era dementă. Era teribil de mândru de soră-sa mai mare. Și ea merita totul.

Într-un final, Marcelle ieși din starea de prostrație. Își aprinse o țigară cu mâinile tremurânde, apoi, cu o voce stinsă, își întrebă fiica:

– Ce ai de gând să faci?

Telefonul sună din nou, iar Pauline se grăbi să răspundă. Recunoscu accentul irlandez al doctorului O'Brian. Acesta o felicită călduros și o asigură că din momentul acela totul putea merge foarte repede. Îi lăsase deja un mesaj confratelui său, doctorul Hicks. Pauline nu-și mai permitea să aștepte. Generozitatea lui Marilyn Monroe constituia un ajutor formidabil: suma îi permitea să-și găsească o locuință și pe cineva care să stea cu fetița în timpul stagiului, deoarece da, era obligatoriu să înceapă cu stagiul, întins pe câteva luni, poate chiar un an, iar pe urmă trebuia să solicite o bursă cu care să-și finanțeze studiile. Acestea, Pauline o știa deja, durau cel puțin șase ani. Nu conta că nu-și luase bacalaureatul, putea să dea examenele GED, care le permiteau persoanelor majore să-și încheie studiile secundare. Trebuia să depună un efort susținut, însă era perfect capabilă, Doc era sigur de asta. Mai avea de adăugat un singur lucru, un element important: Velma urma să-i dea o scrisoare de recomandare. Era o veste excelentă, în opinia lui Doc. Acum, că Velma devenise o celebritate despre care se vorbea în *Reader's Digest* și chiar în reviste din străinătate, în Statele Unite erau puțini veterinari care să nu fi auzit de „Wild Horse Annie". Iar Velma avea multe de spus despre Pauline, după cei opt ani de când o cunoștea.

– Probabil că doctorul Hicks n-o să-mi răspundă mai devreme de săptămâna viitoare. Până atunci însă, ai o mulțime de treburi,

Pauline, ca în fiecare sâmbătă. Așadar, ne vedem mâine-dimineață.

Pauline chiar intenționa să-și petreacă ziua de sâmbătă la ranch împreună cu Lily, care-și făcuse prieteni cu care abia aștepta să se joace. Doug avusese dreptate să-i spună, atunci când o dusese prima oară pe Pauline la ranchul familiei Johnston, că puștii de prin partea locului se distrau acolo tot timpul anului, fiind primiți cu simpatie. Localnicii aveau grijă de ei, ducându-i în plimbări sau la pescuit în râul Truckee ori supraveghindu-i pe când se jucau în iarbă. Lui Lily îi plăceau la nebunie aceste momente și începuse chiar să călărească sub îndrumarea lui Billie-Pearl.

Când încheie convorbirea cu Doc, Pauline constată că mama ei plecase. Ușa de la camera ei era închisă.

– E pur și simplu obosită, spuse Doug cu părere de rău. Se bucură așa de mult pentru tine, Pauly!

În noaptea aceea, Pauline nu reuși să adoarmă. Nu înceta să treacă în revistă evenimentele zilei: scrisoarea, biletul, cecul. Lucrurile aveau să se petreacă foarte repede, spusese Doc, și ea simțea că nu se înșela. Era pregătită.

Revedea însă cu ochii minții expresia încordată a mamei, degetele ei cu unghii roșii strângând paharul, ușa închisă. Și se gândi la Marcelle în taiorul ei albastru drăguț, pe peronul gării din Reno, cu bereta și cutia ei de pălării. Soția de război plină de speranță pentru care visul american mersese atât de prost.

„Dragă Pauline, a venit momentul să-ți întinzi aripile."

Noiembrie 1960

Reno, Nevada

Pauline se opri la ușa biroului lui Mildred Jones; o auzea răstindu-se la telefon, așa că preferă să aștepte o clipă. Nu avea emoții, dar inima i-o luase iarăși la galop.

Ridică pumnul și bătu.

– Intră! rosti vocea ascuțită a lui Mildred.

Așezată la masa de lucru, cu ochelarii pe vârful nasului, ridică privirea cu un aer întrebător. Pauline repetase de câteva ori ceea ce trebuia să-i spună, în fața lui Billie-Pearl, în fața lui Doug și în intimitatea băii, adresându-se plăcilor de faianță portocalii în timp ce făcea duș. Îi zise că înainte de toate ținea să-i mulțumească pentru tot ce învățase la Mapes, în principal datorită domniei-sale. Dar hotărâse că venise momentul să treacă la altceva. Prin urmare, dorea să renunțe la locul de muncă de la hotel.

– Iată scrisoarea mea de demisie, doamnă Jones.

O puse pe birou. Mildred studie scrisoarea, apoi privirea ei se îndreptă iarăși asupra tinerei.

– Îți dai demisia?

– Da, doamnă. Plec în California să fac un stagiu într-o clinică veterinară. Tocmai am aflat că mi-a fost acceptată candidatura.

– Asta vrei să faci? Să devii medic veterinar?

– Da, doamnă.

Mildred tăcu un moment. Oare era dezamăgită? Furioasă?

– Ai mai informat pe cineva de la Mapes?

– Dumneavoastră sunteți prima care află.

– Când începi stagiul?

– În zece zile.

– Înțeleg.

Se lăsă iarăși tăcerea.

– Și fiica dumitale?

– Vine cu mine. Am găsit un apartament și o grădiniță pentru ea.

Pauline își dădea seama că Mildred se dădea de ceasul morții să priceapă cum își permitea toate aceste lucruri și cum ar fi putut s-o întrebe fără să pară nepoliticoasă sau indiscretă. Oare Lincoln îi spusese despre scrisoarea pe care i-o lăsase May Reis? Pauline n-o menționă. Nu era treaba nimănui. Îi scrisese deja lui Marilyn, prin amabilitatea lui May, la hotelul Beverly Hills, deoarece aflase că acolo se duceau de la Reno. Spera ca scrisoarea ei de mulțumire să ajungă la destinație; îi luase o veșnicie s-o termine. Iar când se dusese la bancă să depună contravaloarea cecului în cont, doamna de la ghișeu fusese cât pe ce să leșine văzând semnătura lui Marilyn Monroe.

– Poți fi mândră de dumneata, Pauline. Felicitări.

Pauline se aștepta la orice, numai nu la aprobarea lui Mildred Jones.

– Preavizul va fi de o săptămână, conform contractului. Pilar s-a întors, încheietura i s-a vindecat și nu am probleme de personal. Ba chiar am angajat câteva fete noi.

– Foarte bine, doamnă Jones.

Mildred se uită la calendarul prins cu piuneze pe peretele din spatele ei.

– Azi e vineri, 4 noiembrie. Deci ultima zi de lucru ar putea fi vineri, 11.

– Perfect, doamnă Jones. Am reținut.

Se întreba cum o să mai reziste o săptămână, dar se pregătise pentru eventualitatea unui preaviz. Când se pregătea să plece, Mildred o opri.

– Așteaptă un minut. O să rezolv chestia asta.

Pauline îi întoarse vorbele pe toate părțile în minte. Ce să rezolve?

– Alo, Lucinda? Mildred sunt.

Lucinda era responsabila cu statele de plată și avea biroul tot la etajul al doilea. Ea era cea care se ocupa de salariile tuturor angajaților de la Mapes. În timp ce o întreba dacă n-o deranjează, Mildred completă un formular. Avea să i-o trimită pe Pauline Bazelet, care părăsea echipa. Da, era mare păcat, pentru că era o angajată excelentă, dar Pauline urma să devină medic veterinar, în California. Trebuia să-i dea salariul pe noiembrie imediat, inclusiv perioada de preaviz, până la 11 noiembrie.

Mildred îi întinse formularul.

– Nu mai e nimic care să te rețină aici.

– Vă mulțumesc, doamnă Jones. Vă mulțumesc din suflet.

– Nu te mai uita la mine cu ochii ăștia lăcrămoși, fetițo, că mă pun și eu pe bocit. Hai, ia-ți cecul și fugi.

Mildred își suflă nasul cu zgomot.

– Da, doamnă Jones. La revedere.

– Stai așa. Ai zis că te faci veterinar, dar în ce specialitate?

– Medicină ecvină.

– Asta înseamnă c-o să te ocupi de cai?

– Exact.

– Bine. Hai, fuguța, Pauline. Lucinda te așteaptă. Ești liberă ca pasărea cerului.

Da, era liberă. Nu îndrăznea s-o creadă pe când mergea cu pas săltat pe coridor spre biroul Lucindei. Îi transmise documentul pe care i-l dăduse Mildred și primi în schimb un plic. Ultimul ei salariu.

– Te duci în California ca să devii veterinar?

– Da.

– Mult noroc, Pauline!

Biroul lui Kendall era vizavi. Ar fi putut să profite ca să-și ia rămas-bun, deoarece pleca mai devreme decât fusese prevăzut, cu binecuvântarea lui Mildred Jones.

Când o văzu, secretara lui Kendall o informă fără să piardă vremea cu politeturi:

– Domnul Spencer lipsește.

Pauline arătă spre pardesiul și pălăria lui Kendall, agățate în cuier.

– Nu cred, zise.

– Ei bine, nu e disponibil, mormăi femeia.

Pauline nu reușise niciodată să-i rețină prenumele. Ceva precum Ethel sau Bertha.

– E în ședință?

– Nu e disponibil.

Pauline se uită la ușă. Atâtea evenimente se derulaseră în spatele ei... Nu voia să se gândească la asta.

– Pleacă, te rog, spuse secretara.

Ethel. Pauline era sigură c-o chema Ethel.

– N-am nevoie decât de un minut sau două, Ethel.

– Ar trebui să pleci. Și, dacă-mi dai voie, numele meu e Bertha.

– E singur?

– Ți-am zis deja, domnul Spencer nu e disponibil pentru dumneata.

– O să vedem.

În ciuda protestelor Berthei, Pauline se duse la ușă și o dădu de perete. Kendall Spencer era așezat la biroul lui și vorbea la telefon.

– Am cerut să nu fiu deranjat, fir-ar să fie!

– Îmi cer mii de scuze, domnule Spencer, gemu Bertha, dar persoana a pătruns aici în pofida interdicției dumneavoastră.

– Vă sun mai târziu, lătră Kendall către interlocutorul său, apoi trânti receptorul.

Peste o clipă ridică bărbia spre Pauline cerându-i să intre și să închidă ușa.

Detesta să se întoarcă aici, după cum detesta mirosul care domnea în acest loc: amestecul de tutun stătut, de piele și de after-shave cu mentă.

Kendall aprinse o țigară și trase din ea cu furie în timp ce-și scruta vizitatoarea.

– Ai ceva tupeu ca să te înființezi așa. Mă eviți de săptămâni întregi. Presupun c-ai venit să te plângi de retrogradare.

– Am venit să-mi iau rămas-bun.

Kendall se îndreptă de spate.

– Poftim?

– Plec. Plec din Reno.

Își stinse țigara în grabă. Ce îndruga fata asta? Să plece de la Reno? Ca să se ducă unde? Ce se întâmpla?

– Lily vine cu mine.

Îi spuse unde mergeau și din ce motiv. Kendall se străduia din răsputeri să-și păstreze calmul, dar nu prea reușea. Se plimba de colo-colo prin birou trecându-și febril degetele prin păr. Nu înceta să repete că Pauline nu putea să-i facă asta. Nu putea să plece. Trebuia să rămână la Reno. De unde bani pentru cele mai elementare necesități? Pentru chirie? Fără să pomenească de cecul de la Marilyn, Pauline îi răspunse că totul era aranjat.

– Mi-am dat demisia. Gata.

Kendall, sub imperiul șocului, aproape că gemu. Cum putea să-i facă așa ceva? Era pe cale să-i ofere un post la serviciul de rezervări, planificase totul și urma să fie o surpriză minunată. Spera să devină veterinar? Să fim

serioși! Nici măcar n-avea diploma de bacalaureat. Trebuia să coboare cu picioarele pe pământ. Și Lily? Era și fiica lui; la urma urmei, avea și el un cuvânt de spus!

– Lily nici măcar nu-ți poartă numele. Nici un document nu stipulează că ești tatăl ei.

Ca de obicei, el încercă altă manevră, metoda tactilă, cea care o dezgusta pe Pauline mai presus de orice: înconjurând-o cu brațele, presărându-i fața cu sărutări umede și mângâind-o. De data asta însă, în loc să rămână stană de piatră așteptând ca momentul neplăcut să treacă, visându-se la kilometri distanță, Pauline îl respinse.

– De ajuns, Kendall.

O scutură de braț. Cum adică, „de ajuns"? Cine se credea? Își dădea aere numai pentru că o vedetă de cinema i se adreseze pe numele mic? Ei bine, avea o veste importantă pentru ea: nu era decât o cameristă. Una dintre femelele acelea neînsemnate pe care nimeni nu le vedea cu adevărat, cu toate că avea o mutrișoară drăguță. Atât era și nimic mai mult.

Atitudinea ei rece și încordată îl făcu să revină rapid la tactica precedentă. Îi părea teribil de rău: nu intenționase să fie crud. Pauline însemna enorm pentru el, la fel și Lily. Trebuia să priceapă că le adora, că-și făcea griji pentru ele.

– Pronunți deseori cuvântul ăsta, „ador". Ne „adori".

O strânse iarăși în brațe. Păi da, era cuvântul potrivit: le adora. Până la nebunie. Și de asta trebuiau să rămână amândouă la Reno. Într-adevăr, era complicat cu soția lui, dar nutrea convingerea că Evaline avea să înțeleagă până la

urmă ce loc important ocupau Pauline și Lily în viața lui.

Îi vorbea pe un ton grav și blând, cel pe care-l folosise de atâtea ori și care o păcălise de atâtea ori.

– Nu mi-ai spus niciodată că mă iubești. Că o iubești pe Lily.

– Dar așa e, îngerul meu!

– E prea târziu, Kendall.

– Mai dă-mi o șansă, te implor. Ai încredere în mine.

Pauline îi spuse că era încă tânără, că avea toată viața în față și că viitorul ei părea în sfârșit mai roz. Avea să părăsească Nevada pentru a-și clădi destinul ei și al fiicei sale, și nimeni și nimic nu putea s-o împiedice. În nici un caz el.

Atunci Kendall o prinse cu un soi de disperare furioasă și încercă să-i smulgă un sărut; ea se zbătu, îl respinse.

– N-ai cum să pleci. Îmi aparții. La fel și Lily. Sunteți ale mele.

Ea izbucni în râs, și în momentul acela Kendall se gândi că era o altă Pauline, pe care n-o cunoștea. Ce avea el să-i ofere mai mult decât rolul de femeie din umbră, amanta invizibilă pe care o întâlnea pe la spatele neveste-sii? Perspectiva acestui gen de viață o oripila.

– Îmi frângi inima, spuse el cu un scâncet care părea atât de autentic, încât lui Pauline îi veni să-l felicite pentru prestația actoricească.

Deschise ușa și, în fața secretarei și a asistentelor stupefiate, îi zise din prag:

– La revedere, domnule Spencer. Aveți grijă de dumneavoastră. Ceva îmi spune că n-o să ne revedem prea curând.

Pe când cobora de la etajul al doilea nu-i venea să creadă ce reușise să facă. Tânăra

șovăielnică dispăruse, lăsând loc unei războinice. Se vedea în armură, cu o suliță în mână, călărindu-l pe Commander. Imaginea era comică, dar îi făcea mare plăcere.

Se duse la subsol să se schimbe și-și vârî uniforma într-o pungă pe care o lăsă acolo. N-avea s-o mai poarte niciodată. Acum trebuia să-și ia rămas-bun de la comunitatea de la Mapes, care fusese universul ei în ultimii trei ani. O făcu pe îndelete, nevrând să uite pe nimeni, de la Ernesto, portarul, până la Dan, de la Sky Room, la Addie, centralista ei preferată, și Pedro, de la room-service. Răscolit, Casper fu cât pe ce să plângă, iar Marty spuse candid: „Ah, nu, Franțuzoaico, n-o să dai bir cu fugiții!" Lincoln declară că Pauline avea mare dreptate să plece. Dar avea să le lipsească, adăugă el. Fern, Kitty, Harper și Maud erau triste s-o vadă plecând, dar se bucurau pentru ea. Numai Linda nu avu nimic de zis, însă Pauline se aștepta la asta.

Ce senzație stranie să iasă din Mapes pentru ultima oară și să se întoarcă pentru a-i privi silueta masivă asemenea unui uriaș tăcut care-i ura noroc!

Erau ultimele zile și la ranch. Când avea să se întoarcă? N-avea nici o idee. Își îndeplinise sarcinile cu voioșie, asistându-l pe Doc O'Brian, ajutând-o pe Velma cu hârțogăraia, sărind în sprijinul lui Billie-Pearl la întâmpinarea nou-veniților.

– L-ai văzut recent pe Commander? își întrebă prietena.

– Din câte cred eu, e rănit. Fără îndoială s-a bătut iar.

Părea să șchioapete. Se ținea departe de ranchul Double Lazy Heart, dar își lăsa mânjii

să se apropie de îngrăditură. Billie-Pearl era îngrijorată? Nu prea. Era capabil să se apere. Îi părea totuși rău că armăsarul refuza să se apropie, așa că nu-l putea vedea decât de la distanță.

– Face fițe.

– Știu. Dar mi-ar fi plăcut să-mi iau la revedere de la el, spuse Pauline.

– Își făurește legenda.

Mânjii lui Commander se arătau mult mai puțin sălbatici, amestecându-se printre ceilalți mustangi. Odraslele lui erau ușor de distins: aveau eleganța musculoasă a părintelui. Billie-Pearl le găsise nume perfecte: Captain, Major, Scout, Athena și Storm.

Sâmbătă după-amiază, când ele curățau grajdurile, Velma veni într-o suflare.

– Clark Gable a făcut infarct! E la spital. Tocmai am auzit la radio.

Doamna Strasberg își făcea griji pentru sănătatea actorului, își aminti Pauline: urmase un regim draconic pentru rolul de cowboy și pierduse un număr considerabil de kilograme. Velma adăugă că aflase prin telefonul fără fir că fuma și bea mult. Ca majoritatea celor din echipa de filmare, comentă Billie-Pearl pe un ton sardonic. Unii spuneau că filmul era deja blestemat, chiar înainte de cea dintâi proiecție pe marele ecran, dar Pauline era nerăbdătoare să-l vadă.

– Credeam că te doare-n cot de cinema, râse Billie-Pearl.

– Da, dar asta era înainte de apartamentul 614, îi replică Pauline amuzată.

Cum Velma voia să afle mai multe despre stagiul la Mont-Shasta, Pauline îi dădu câteva detalii: soția doctorului Hicks, extraordinar de

amabilă, o ajutase să găsească o locuință foarte aproape de clinică, precum și o bonă pentru Lily.

– Când pleci? o întrebă Velma.

– Peste câteva zile.

– Cum ajungi acolo?

– Ne duce Doug. Mai târziu o să fac rost de o mașină acolo.

– Și mama ta? Cum a reacționat?

Pauline știa că poate să le spună adevărul Velmei și lui Billie-Pearl, dar se abținu.

– Nu e foarte entuziasmată, zise prudentă.

Avea remușcări, dar se bucura de criza cardiacă a lui Clark Gable, pentru că așa Marcelle urma să aibă alt subiect în minte la cină decât stagiul ei la Mont-Shasta.

Într-adevăr, când ajunse acasă o găsi pe Marcelle lipită de televizor și de radio, vânând ultimele informații despre idolul ei. După toate aparențele, John Huston și Marilyn Monroe fuseseră acuzați de anturajul lui Clark Gable că-l împinseseră să-și asume riscuri inutile executând scene de cascadorie și-l obligaseră să aștepte ore întregi în vipia sufocantă din deșert.

– Se pare că nu s-a prea plâns, zise Marcelle. Un om admirabil.

Totuși, nici măcar starea îngrijorătoare a lui Clark Gable nu putu trece pe planul al doilea plecarea lui Pauline, prevăzută pentru 9 noiembrie. Totul era gata, valiza ei, cea a fiicei sale, micul turn Eiffel pe care-l păstrase în toți acei ani, precum și căsuța de păpuși pe care i-o dăruise Marilyn lui Lily. Nu se anunța ninsoare, iar vremea avea să fie frumoasă până la muntele Shasta. Îi așteptau patru ore de drum.

În dimineața plecării, când Marcelle își făcu apariția la micul-dejun, Pauline îi remarcă fața

trasă; de asemenea, părul îi era nepieptănat și rădăcinile cărunte începeau să se vadă, ceea ce era surprinzător la o persoană care acorda atâta importanță înfățișării sale. Chipul ei nefardat părea scofâlcit, mai bătrân, lucru care o emoționă pe Pauline. Părea pierdută, cu gesturi șovăielnice. Doug o privi îngrijorat când îi aduse cafeaua. Lily umplea încăperea cu sporovăiala ei, încântată la gândul c-o să plece, c-o să descopere altă casă, alți tovarăși de joacă, pe când Marcelle stătea gârbovită deasupra ceștii.

– Ai vești despre Clark Gable? o întrebă Pauline peste ciripelile fetiței.

Privirea lui Marcelle era întunecată de o mâhnire profundă. Spuse că nu Gable o îngrijora, sănătatea lui n-o împiedica să doarmă. Ceea ce o întrista era plecarea fiicei sale. Și a nepoatei. Vorbi în franceză, excluzându-i pe Doug și pe Jimmy din conversație, iar când Pauline îi răspunse în engleză, Marcelle se încăpățână să-și folosească limba maternă. Ideea că Pauline și Lily nu mai aveau să se afle în acea casă, în acel oraș, în acel stat era insuportabilă. Simplul gând o înnebunea. Cum avea să trăiască fără ele? Era cu neputință. Prindea tot mai mult contur planul de a-și închide magazinul, de a-l vinde și de a se întoarce la Paris, la sora ei. Nimic nu-i reușise în America. Și fără fiica ei avea să-i fie imposibil.

Pauline știa că mama ei avea tendința să exagereze, fie în sens pozitiv, fie, ca acum, în sens negativ. Îi făcea plăcere să-și pună în scenă firea melodramatică.

– Trebuie să plecăm, Pauly, zise Doug.

N-avea nevoie să știe franceză ca să înțeleagă nefericirea soției lui. Puse o mână alinătoare pe umărul lui Marcelle: Pauline și Lily aveau să se

descurce. Copiii trebuie să plece din cuibul familial, așa e viața. Golul pe care-l simțea ea era firesc. Era în firea lucrurilor, și Marcelle trebuia să învețe să accepte asta. Adăugând că voia să verifice cauciucurile mașinii, Doug ieși.

Marcelle începu să plângă, sub privirea nedumerită a lui Jimmy. Fusese martor la o mulțime de scene provocate de limba ascuțită a mamei lui, de consumul ei de alcool, de afirmațiile ei nepotrivite, dar niciodată la o asemenea mâhnire. O conduse pe Lily afară din încăpere, propunându-i un ultim joc înainte de plecare.

De obicei, Pauline își consola mama ascultând-o, bătând-o ușurel pe mână și dând din cap în timp ce Marcelle își vărsa nefericirea, dar își dădea seama că situația din acea dimineață era diferită. O strânse tare de mână, obligând-o să ridice privirea, și-i vorbi în franceză cu o intensitate pe care nu i-o mai arătase niciodată. Doug avea dreptate: ea și Lily aveau să se descurce. Acum însă, Marcelle trebuia să-și revină. Nu mai putea continua așa. Trebuia să se lase de băut. Venise momentul să se ocupe de această problemă, s-o recunoască. La maternitate, când o născuse pe Lily, Pauline văzuse afișe în sala de așteptare. Existau locuri unde Marcelle putea merge fără programare ca să ceară ajutor.

– Nu sunt alcoolică. Din când în când beau un pic mai mult. Atâta tot.

– Mamă. Încetează să te mai minți, te rog.

Marcelle își plecă fruntea gemând.

– Mi-e rușine. Mi-e atât de rușine!

– Mamă, ascultă-mă.

Mama ei trebuia să fie conștientă că era norocoasă: avea o activitate care-i plăcea și pe

care o făcea bine, reușise în tot ce-și propusese; trebuia să se bucure de clientela ei fidelă, dar mai cu seamă de faptul că avea un soț iubitor și devotat și un fiu echilibrat și inteligent. Da, viața lui Marcelle era frumoasă. Trebuia s-o examineze și să-și dea seama cât de fericită era.

Mama o întrerupse cu glasul înecat în lacrimi:

– Nu pot să trăiesc fără tine, scumpa mea. N-o să fiu în stare.

Se puse iarăși pe plâns. Fusese prea aspră cu Pauline, o știa. Nu-i spusese niciodată cât de mândră era de ea și greșise amânând atâta momentul. Nu făcuse nimic cum trebuie în legătură cu fiica ei. La o vârstă fragedă, Pauline se adaptase la noua țară, la limba și obiceiurile acesteia. Pauline reușise acolo unde ea dăduse greș. Cât despre mustangi... Ce prostie s-o condamne pentru această pasiune, să nu înțeleagă că era fiica ei, să nu aibă destulă încredere în ea! O împinsese în brațele mizerabilului aceluia, lucru pentru care n-avea să se ierte niciodată, chiar dacă din tot dezastrul se născuse Lily, pe care o iubea ca pe lumina ochilor. Nimic nu-i ieșise. Fusese o mamă jalnică. Și de asta îi era rușine.

– Ajunge, mamă, zise Pauline mângâindu-i fața udă de lacrimi. Nu te mai învinovăți.

– Nu suport ideea că de-acum camera ta o să fie goală.

– Dar și tu ți-ai părăsit casa părintească într-o zi.

Marcelle își șterse obrajii.

– E adevărat. Și țin minte că bunica ta plângea. Știi cum e poreclit Nevada? Statul despărțirilor. Oamenii vin aici să divorțeze, să-și piardă banii în cazinouri și apoi să plece. Iar acum e rândul tău să-ți iei rămas-bun.

– Mamă, nu uita că ne ducem la numai patru ore de mers cu mașina de-aici.

– Doamnelor, e momentul să pornim la drum, anunță Doug de pe verandă.

Marcelle îi chemă pe Jimmy și pe Lily și ieșiră cu toții în aerul rece al dimineții de noiembrie.

Un Ford Thunderbird albastru strălucitor era parcat în fața casei. Doug îi întinse lui Pauline un rând de chei.

– Surpriză! îi spuse. Ca să te ajute să-ți iei zborul.

Cu răsuflarea tăiată, Pauline fu pe punctul de a-și pierde echilibrul pe trepte. Doug găsise un chilipir la un coleg de la un alt service și se ocupase personal de repararea mașinii. Era la mâna a doua, desigur, dar într-o stare excelentă. Valizele erau deja în portbagaj. Pauline avea să conducă ea însăși până în California.

– Voi știați? își întrebă mama și fratele.

Da, și li se păruse o idee minunată. Pauline își dădea seama cât îl costase mașina pe Doug, la câte economii trebuise să renunțe. Se aruncă în brațele lui. Își promisese că n-o să plângă, dar hotărârea i se dusese pe apa sâmbetei.

– Dă o tură, ca să-ți faci mâna, zise Doug străduindu-se să nu se lase și el copleșit de emoții. O să vezi diferența față de vechitura de Buick!

Pauline se instală la volan și ascultă încântată mârâitul motorului.

– Arăți super, Pauly! declară Jimmy cu mândrie.

Vecina lor, doamna Sheldon, deschise ușa ca să-i salute, cu ceașca de cafea în mână.

– Drum bun! strigă.

– E noua mașină a mămicii, țipă Lily, care nu-și mai încăpea în piele de bucurie. Mergem în

California!

Trebuiau să plece. Doug o așeză pe Lily pe bancheta din spate într-un soi de ham menit s-o protejeze și-i spuse să stea cuminte pe toată durata călătoriei. Pauline își îmbrățișă fratele, apoi pe Doug și în cele din urmă pe Marcelle.

– Sună-mă îndată ce ajungeți!

– Promit, mamă.

Când se pregăteau să se pună în mișcare, telefonul din casă începu să sune.

– Mă duc eu! zise Jimmy fugind înăuntru.

Se întoarse peste câteva secunde cu o expresie ironică pe chip.

– E pentru tine, Pauly. Kendall Spencer.

– Zi-i c-am plecat deja, îi răspunse ea fără nici o ezitare.

Pe când se îndepărta, îi urmări în retrovizor. Îi făceau toți cu mâna, Doug strângând-o pe Marcelle lângă el, Jimmy trimițându-i sărutări. Își flutură la rândul ei mâna până când Washington Street nu se mai văzu în oglindă. O luă spre nord, în direcția drumului 395. Se circula bine, iar soarele palid de noiembrie se ridica pe cer, scăldând culmile argintii într-o lumină trandafirie.

– Ce-ai zice de niște muzică, Lily?

Deschise radioul, și prima piesă care se auzi fu „What'd I Say" a lui Ray Charles.

Dădu mai tare. Cum să nu se gândească la Marilyn dansând pe această melodie în Sky Room, în timpul teribilei pene de curent, pe când incendiile de pădure devastau ținutul din jurul orașului Reno? Era ca un semn anume pentru ea.

Peste douăzeci de minute aveau să treacă frontiera, ieșind din Nevada și intrând în California. Se gândi la tot ce lăsase în urmă, așa

cum o făcuse la șapte ani, îmbarcându-se pe vaporul spre America. Și își aminti de una dintre primele veri petrecute la Lake Tahoe, când se cățărase pe o stâncă și lacul îi păruse atât de departe, încât o speria ideea de a sări. Doug, deja în apă, îi striga să se arunce având grijă să se țină departe de stâncă, pe când Marcelle, așezată pe prosop cu Jimmy în brațe, se temea ca nu cumva fiica ei să alunece și să se rănească. Ezitase câteva clipe, cu un nod în stomac, apoi sărise; când ieșise la suprafață, în aplauzele lui Doug și Marcelle, simțise o mândrie de neuitat.

Acum, după atâția ani, se arunca din nou în gol. Și nu-i mai era frică.

Acceleră, simțind cum îi vibra volanul sub degete.

– Fii atentă, Lily. O să ne întindem aripile.

Reno, Nevada
Duminică, 30 ianuarie 2000
Ora 8.00

Mulțimea se liniștise, iar frigul era tot mai pătrunzător în aceste minute lungi în care nu vorbea nimeni. Jurnalista și cameramanul ei se întorseseră dinspre Pauline ca să filmeze hotelul condamnat. Era 8.00 dimineața, și tot nu se vedea nici un semn de implozie. Apăruse oare vreo problemă la detonatoare?

În fața ei, o femeie cu capul acoperit de o eșarfă alb cu negru își suflă nasul.

În cele din urmă, Pauline auzi o serie de explozii rapide, ca niște petarde aruncate de copii, și preț de o clipă hotelul păru să reziste, stoic, apoi, după o nouă salvă de explozii, mai puternice de data asta, aripa estică a structurii din cărămidă începu să se clatine, ca o perdea

suflată de vânt, și se prăbuși, trăgând după ea masa greoaie a hotelului, care căzu în față, spre Center Street.

Deși scena nu dură decât șase sau șapte secunde, Pauline avu timp să se uite la apartamentul din colțul etajului al șaselea, orientat spre vest, și la ferestrele panoramice de la Sky Room, înainte ca fațada să se legene cu o grație surprinzătoare, ca sub acțiunea unei forțe invizibile, și să se pulverizeze cu un bubuit asurzitor.

Cum putuse să dispară atât de repede un reper atât de important al vieții ei la Reno? Se gândea la miile de clienți care dormiseră acolo din 1947, la tot ce se petrecuse în camerele acelea: la bucuriile, surprizele și dramele trăite între zidurile din care nu mai rămăseseră decât niște rămășițe efemere, spre deosebire de orașele-fantomă pe care le vizitase în tinerețe. Acum o năpădeau amintiri mai intime: grosimea cremoasă a mochetei de pe coridoare, picurul robinetului stricat de la toaleta pentru femei, mirosul dulceag al vestiarului de la subsol, textura granuloasă a canapelelor din piele din biroul lui Kendall, țigările fumate în grabă cu Kitty și Harper la intrarea personalului, lângă automatul de cafea. Dar dacă hotelul Mapes dispăruse, imaginile din apartamentul 614 zăboveau, ca un neon care lasă urme pe retină: vaza cu trandafiri albi de pe măsuța joasă, flacoanele de Nembutal răspândite peste tot, firele platinate rămase în peria de păr, cerceii de sub pat.

Vălătuci groși de praf auriu se înălțau din ruine îndreptându-se spre râu, spre mulțimea adunată pe străzi. Oamenii începură să aplaude și să fluiere, ba chiar să strige; Pauline nu le

înțelegea bucuria, în condițiile în care mirosul acru de fum și praf îi înțepa ochii. Îi veniră în gând cuvintele lui Nick, care o avertizase că risca să încerce o tristețe profundă, și-i dădu dreptate, căci o parte din ea însăși zăcea acum în mijlocul mormanului de moloz și de amintiri.

Jim își trecu un braț pe după umerii surorii sale, de parcă i-ar fi ghicit emoția, deși ea nu spusese nimic. Printre curioși nu erau doar figuri vesele: tânăra cu fes albastru, al cărei tată lucrase la cazinoul de la Mapes, își ștergea lacrimile, pe când domnul în vârstă, cu o expresie descompusă, își dusese la buze trandafirul roșu.

– Ești bine, miss? o întrebă Billie-Pearl.

Camera era îndreptată din nou asupra lui Pauline. Nu avu timp să-și vină în fire, nici măcar să-i răspundă prietenei sale, dar fără îndoială tocmai asta urmărea jurnalista: reacții la cald.

– Sunteți gata? vru să știe tânăra femeie atingându-și casca. Ne vine rândul.

Se auzi lamentația unui cimpoi cu acorduri în registrul înalt. O lovi pe Pauline drept în inimă, în vreme ce peste golul imens lăsat de hotel se așternea o pulbere blondă.

Mayfair, Londra
În aceeași zi
Duminică, 30 ianuarie 2000
Ora locală 18.00

Doamna în vârstă cu brațul prins într-o eșarfă se chinuia să pornească televizorul. La aproape nouăzeci de ani, membrul rupt o scotea din fire, fără s-o împiedice totuși să urce șapte etaje în fiecare zi până la apartamentul ei de la

mansardă. Locuia acolo de patru decenii, într-un imobil eduardian din cărămidă galbenă situat în Grosvenor Square, și încă îi făcea plăcere să-și tachineze vizitatorii care ajungeau gâfâind în fața ușii.

Până la urmă îi ceru ajutorul lui Linni. Asistenta și prietena ei știa că bătrâna doamnă nu voia să piardă știrile din Statele Unite, țara sa de origine, pe care le urmărea în fiecare seară pe un canal transmis prin cablu, în general cu un pahar de vin roșu în mână. Linni nutrea o imensă admirație pentru vechea sa prietenă, care, deși se pensionase cu douăzeci de ani în urmă, continua să scrie la biroul ei plin de hârtii, să-și pună arhivele în ordine și să primească musafiri. Era la fel de elegantă, se parfuma cu apă de trandafiri, își prindea în coc părul lung de culoarea fildeșului și purta taioare cu pantaloni cu o croială sobră și eșarfe de mătase în culori vii.

Linni aprinse televizorul, găsi canalul și, după ce trase draperiile, izolând încăperea de friguroasa noapte londoneză, se duse să caute paharul de vin.

– Niște cabernet e bine? întrebă din bucătărie.

– Perfect, răspunse bătrâna doamnă cu o voce gravă care părea aproape masculină.

Când începu buletinul de știri, sună telefonul: era o vecină care se interesa de brațul ei rupt. În timpul convorbirii, ochii ei rămaseră fixați asupra ecranului.

Surprinsă, Linni o auzi spunându-i vecinei că avea s-o sune mai târziu și apoi închizând telefonul.

– Linni, poți să dai mai tare?

Era o transmisie în direct: dezintegrarea unui imobil care se prăbușea în nori de praf. Pe

banderola roșie din partea de jos scria: „Oamenii își iau adio de la hotelul Mapes din Reno, Nevada".

– Îl știați?

– Închipuie-ți că am și dormit acolo, zise bătrâna doamnă privind imaginile cu atenție. Acum multă vreme.

Jurnalista spunea că Mapes cunoscuse o perioadă de glorie și că, înainte de a fi eclipsat de hotelurile-cazinouri strălucitoare din Las Vegas, fiind constrâns să tragă obloanele la începutul anilor '80, fusese considerat stabilimentul cel mai elegant din Reno.

– Ce loc superb, oftă Linni privind fotografiile de epocă de pe ecran, înfățișând edificiul din cărămidă roșie ce domina orașul.

Jurnalista reapăru, alături de o femeie de vreo șaizeci de ani.

– Transmitem în direct de la Reno, Nevada, din fața hotelului Mapes, sau mai corect din fața rămășițelor acestuia, în compania doamnei doctor Pauline Bazelet, medic veterinar din California. Din ce loc, mai precis?

– De la Mont-Shasta.

– Chiar înainte de implozie ne povesteați că în vara anului 1960 ați lucrat la hotelul Mapes pe post de cameristă și că ați cunoscut aici o persoană care v-a schimbat viața. Ne puteți spune mai multe?

– Desigur. Într-o dimineață din luna iulie a anului 1960, credeam că apartamentul de care trebuia să mă ocup era gol. Mă înșelam. Am trezit o clientă cu zgomotul aspiratorului.

Jurnalista chicoti.

– Ați avut necazuri?

– Nu. Clienta respectivă a fost foarte drăguță cu mine. În momentul acela habar n-aveam cine

era.

– Și despre cine era vorba?

– Marilyn Monroe. Stătea la Mapes pentru filmările de la *Inadaptații*.

– Vreți să spuneți că n-ați recunoscut-o? se miră jurnalista.

– Întocmai. Fără machiaj, s-ar fi zis că e o femeie obișnuită.

Bătrâna doamnă se amuza în timp ce sorbea din cabernet.

– Corect! îi spuse lui Linni. Pe atunci, soții Miller se îndreptau vertiginos spre divorț. Marilyn făcea deja abuz de somnifere. Dimineața arăta teribil.

– Dar bineînțeles, și dumneavoastră erați la Mapes! exclamă Linni. Cum am putut să uit?

– Păi da! Și am ce ține minte! Rar s-au văzut filmări mai chinuite.

Pe ecran, jurnalista își continua interviul:

– Cât timp ați stat în preajma ei la Mapes? Și ce avea Marilyn atât de special, în opinia dumneavoastră?

– Marilyn era o ființă aparte pentru că se interesa de persoanele invizibile ca mine, camerista. Ba chiar a vrut s-o cunoască pe fiica mea, care avea trei ani. Ea a fost cea care a solicitat direcțiunii să mă ocup de apartamentul ei. Și preț de două luni am văzut-o aproape în fiecare zi.

– Povestiți-ne una dintre cele mai frumoase amintiri pe care le aveți cu Marilyn.

– Mi-e greu să aleg una singură... Dar aș spune că e ziua în care m-a invitat pe platoul de filmare.

Zâmbi: da, era o amintire minunată, Marilyn își jucase scena cea mai dificilă, cea mai emoționantă. Cea mai memorabilă. Chipul

sexagenarei se lumină brusc; își trecu mâna prin părul scurt, vârstat cu gri, și obiectivul camerei se focaliză asupra ochilor ei verzi.

Bătrâna doamnă se plesni peste genunchi cu mâna teafără, făcând-o pe Linni să tresară.

– Pe toți dracii, am mai văzut-o pe femeia asta! Îmi aduc aminte de ochii ăștia. De zâmbetul ăsta. Poți să-i notezi numele? E afișat pe ecran. Grăbește-te!

Jurnalista urmă:

– Deci ați cunoscut-o pe Marilyn Monroe la hotelul Mapes atunci când traversa una dintre cele mai grele perioade din carieră. Ați devenit apropiate?

– Da, într-un fel. Dar n-am mai revăzut-o după ce-a plecat de la Mapes.

– E doctorița Pauline Bazelet, spuse Linni în timp ce scria într-un carnet. Veterinar la Mont-Shasta, în California. E în regulă, am notat.

– Și cum v-a schimbat Marilyn viața? Ce-a făcut, mai exact?

– Eram captivă într-o viață searbădă, fără orizont. Eram încă tânără și nu știam cum să mă emancipez. Ea m-a învățat să am încredere în mine, mi-a arătat cum să mă afirm. Și mi-a făcut un cadou.

– Ce anume?

– E o chestiune personală. Prefer să n-o divulg. Să spunem că gestul ei a fost un fel de trambulină. În anul acela mi-am luat zborul.

– Mapes era probabil un loc foarte important pentru dumneavoastră. Ce-ați simțit când l-ați văzut prăbușindu-se, acum câteva clipe?

– Am avut impresia că dispare o parte din viața mea.

– Vă mulțumesc, doamnă doctor.

Bătrâna doamnă se ridică vioaie.

– Linni, ascultă-mă. Nu pot să fac nimic cu afurisitul ăsta de braț. Te rog, du-te și caută în dosarele mele tot ce e marcat cu „Reno, Nevada, 1960".

Linni se conformă.

– Sunt șapte sau opt clasoare, strigă ea din biroul alăturat. Le vreți pe toate?

– Da, pe toate.

– Ce căutați?

– O să vezi. Știi cât de mult îmi place să scotocesc prin lucrurile mele, să dau peste amănunte uitate, să-mi explorez arhivele din memorie.

Linni o privi cu tandrețe.

– Ceea ce-mi place mie e să vă văd zâmbetul ăsta vesel pe buze.

– Mi-ar prii încă un pahar de cabernet, draga mea, pentru că n-o să mă culc prea devreme. Nici dumneata. În seara asta pornim spre Nevada. Și te iau cu mine.

Reno, Nevada
În aceeași zi
Duminică, 30 ianuarie 2000
Ora 8.30

– Franțuzoaico! Eram sigură că ești tu!

Nimeni n-o mai striga astfel. O femeie de vârsta ei o trăgea de mânecă în timp ce oamenii continuau să se adune, iar Pauline îi pierduse din vedere pe Jim și Billie-Pearl. O privea nedumerită, străduindu-se să-și aducă aminte cine era.

– Kitty sunt! Mă recunoști?

– Kitty! exclamă Pauline. Bineînțeles! Doar nu credeai că te-am uitat!

Kitty râse afișându-și dinții uimitor de albi. Da, bine, își schimbase coafura, în cursul anilor suferise o serie de intervenții estetice, își modificase nasul, bărbia și diverse alte părți ale corpului. Își flutură unghiile roșii lungi. Pauline nu se schimbase câtuși de puțin, o recunoscuse imediat: înaltă, slabă, eleganța întruchipată! Kitty mai făcuse trei plozi după plecarea lui Pauline. Și părăsise doi soți. Dar cum o ducea Pauline? Ce făcuse în tot timpul ăsta? Ea nu-și uitase prietena franțuzoaică. Și toate fetele alea caraghioase și verzi de invidie din cauza doamnei Miller!

– Te-ai descurcat bine la interviu. Aveai emoții? N-a ieșit pe sticlă. Ia zi, chiar n-ai mai văzut-o niciodată?

– Pe doamna Miller? Nu. A murit doi ani mai târziu.

– Să știi că m-am gândit la tine când am aflat. În săptămâna de după ce-ai plecat tu de la Reno a murit și Clark Gable. Iar Montgomery Clift a dat colțul în 1966. Filmul ăla parcă a fost blestemat!

Pauline recunoștea acum vocea lui Kitty și mai ales ochii, identici pe chipul înțepenit de operațiile estetice. I se părea imposibil să rezume patruzeci de ani de viață în câteva momente, dar Kitty rămăsese la fel de vorbăreață, ceea ce o făcu să zâmbească. Îi istorisi povestea dezastruoasă a divorțurilor ei, de pe urma cărora se alesese cu pensii alimentare neplătite și cinci copii pe care să-i crească singură. Avusese de tras, nu glumă. Ei, acum era o bunică fericită, lucrurile mergeau mai bine. Implozia aceea o întrista: fusese convinsă că activiștii care militau pentru conservarea clădirilor aveau să obțină câștig de

cauză în ultima clipă. Cimpoiul acela era fascinant, nu-i așa? Kitty rămăsese la Mapes până la închidere, după care lucrase la un hotel din Carson City, unde se mutase cu soțul numărul trei. Pauline știa că Mildred Jones murise nu cu mult timp în urmă? Se mai înmuiase odată cu înaintarea în vârstă și mereu avea un cuvânt bun de spus despre Franțuzoaică.

Lui Pauline îi era de ajuns să răspundă la întrebările lui Kitty: da, locuia tot în California. Nu, nu venea prea des la Reno, acum, că tatăl vitreg și mama ei odihneau în cimitirul din Mountain View. Nu, nu se măritase și nu mai avusese alți copii, și multă vreme avusese doar aventuri fără importanță.

– Cam trist! Munca nu e totul în viață.

– Da, dar... Am cunoscut pe cineva de curând.

– Hai, povestește-mi!

Kitty îi oferi o țigară, și cu acest gest Pauline avu impresia că plonjează în trecut, că are douăzeci de ani și și-a îmbrăcat iar uniforma de la Mapes. I-l descrise pe Nick, îi vorbi despre felul cum s-au cunoscut, la o cină între prieteni, despre atracția instantanee dintre ei.

– S-ar zice că ești îndrăgostită!

– Da, pentru prima oară. Îndrăgostită lulea. La șaizeci de ani bătuți pe muchie!

Izbucniră în râs.

– Și fetița ta? Era așa de drăguță!

Lily avea acum patruzeci și trei de ani, era căsătorită cu un tip grozav, avea doi copii și lucra cu Pauline la clinica pentru cai.

– Deci ai reușit, Franțuzoaico! Ai ajuns veterinar. Ăsta era visul tău!

Într-adevăr, reușise, dar cu multă trudă, îi spuse. Încă de la început muncise într-un ritm infernal, și când plecase de la Reno ca să-și

efectueze stagiul, înțelesese imediat că nu era posibil s-o lase mai moale, că trebuia să-și câștige existența. Dăduse lecții de franceză în timpul liber și lucrase ca ospătăriță. În acel prim an de stagiu luase examenul GED, obținuse diploma și solicitase o bursă de la Universitatea din California, campusul din Davis.

– Și ai obținut-o?

– Da, și m-am mutat la Davis cu Lily.

Cum reușise Pauline să se descurce? În urmă cu patruzeci de ani, majoritatea oamenilor nu priveau cu ochi buni o mamă celibatară care studia la universitate. Pauline recunoscu că avusese noroc. Doctorul Hicks, formidabilul veterinar de la Mont-Shasta, avea o fiică la fel de formidabilă care preda la universitatea de la Davis. Se numea Cleo Hicks și avea o casă în apropierea campusului. Închiria camere studenților și le găzduise pe Pauline și pe Lily.

– Cât ai stat la Davis?

– Patru ani, cât să-mi termin prima parte a studiilor. Lily a început grădinița acolo.

Pentru specializare se întorsese la Mont-Shasta, unde închiriase o casă și colaborase cu alți veterinari specialiști în medicină ecvină din regiune. Iar peste trei ani, când obținuse în fine diploma de medic, hotărâse să rămână acolo.

– Și acum?

Pauline se gândea deja la pensie. Preluase pacienții doctorului Hicks cu cincisprezece ani în urmă, și clinica mergea bine. Dar voia să profite de timpul ei liber, să planifice o călătorie la Paris cu partenerul ei și să-și ia și nepoții. Nu mai fusese de mult în Franța și dorea să reia legăturile cu locul de baștină.

– După mine, mama ta era parizianca pursânge. Parcă o văd cu rochiile și coafurile ei

șic, defilând pe coridoarele de la Mapes.

– N-a reușit să-și găsească fericirea aici. Îi era prea dor de Franța. Ceea ce, cred eu, i-a frânt inima tatălui meu vitreg. Nu zicea nimic, dar se vedea.

Kitty arătă cu degetul spre Billie-Pearl, care stătea de vorbă cu Jim și cu alții.

– E prietena ta, cea cu care călăreai? Nici ea nu s-a schimbat. Care-i secretul vostru? Să nu-mi spui că are legătură cu mustangii.

– Da, e Billie-Pearl. O militantă dedicată protejării mustangilor, cum era și Velma Johnston. Ea m-a adus aici în dimineața asta. Ca să fiu sinceră, nu prea voiam să vin.

– Din cauza...?

Kitty tăcu, deoarece o siluetă își făcuse brusc apariția lângă ele. Pauline ridică ochii și-l văzu pe Kendall Spencer.

Îi înconjură o bulă de tăcere când Kitty se retrase, lăsându-i singuri. Pauline percepu o ezitare jenată. Kendall folosea același after-shave, pe care-l recunoscu în ciuda aerului încărcat de praf, însă, privindu-l de aproape, observă că îmbătrânise.

– A trecut ceva timp, zise el.

Ea rămase tăcută, curioasă să audă ce avea de spus. Cum putuse omul acesta s-o controleze pe vremuri? Părea neînsemnat și, pe când se uita la mâinile care o mângâiaseră, la buzele care o sărutaseră, Pauline nu mai simțea nimic; doar un soi de milă care probabil i se citea pe față, deoarece Kendall își plecă fruntea, ca și când i-ar fi fost rușine.

– Anii nu și-au lăsat amprenta asupra ta, Pauline.

Îi observă ochii studiind verigheta de argint pe care o purta pe mâna stângă. Inelul de la

Nick. Părea să-și pună o mulțime de întrebări. Între ei se căsca un abis de lucruri nerostite. Ar fi putut să plece, așa cum o făcuse în 1960. Dar acum era altă persoană.

– Nu vrei s-o cunoști?

Întrebarea păru să-l descumpănească.

– S-o cunosc...?

– Pe Lily. Fiica ta. Și pe nepoții tăi. Ai deja o sumedenie, dar uite încă doi.

Își deschise poșeta, scoase o foaie de hârtie și un stilou și scrise un număr. Era mobilul lui Lily. Nu era prea târziu ca s-o sune și să facă cunoștință. Știa că fiica lor era minunată? Simpatică, isteață, curajoasă. Și-și creștea extraordinar de bine copiii. Era măritată cu o dulceață de om, Howard. Toți prietenii o apreciau. Avea și un temperament năvalnic, care-i amintea de Marcelle. Chiar așa, ce aștepta Kendall? Ca fiica lui să rămână o străină? N-avea să-și muște degetele?

Îi povesti despre Ryder, care avea unsprezece ani și era fascinat de trenuri. Puteai să-i pui orice întrebare despre căile ferate, și el îți venea cu răspunsul. Era uimitor. Iar Brooke, în vârstă de nouă ani, voia să se facă scriitoare. Își petrecea timpul înnegrind paginile jurnalului ei și devorând romane, chiar și noaptea, cu lanterna sub pătură.

Kendall o asculta atent, și Pauline observă că părea epuizat. Oare fusese fericit în căsnicia cu Evaline? Ce simțise când văzuse cum se prăbușește hotelul Mapes?

Kendall Spencer devenise un bătrân cu privirea sumbră. O clipă crezu că avea să-și ia la revedere, ceea ce Pauline spera, dar n-o făcu; se mulțumi s-o studieze, ținând în mână numărul lui Lily.

– La revedere, îi spuse ea întorcându-se să plece.

– Zi-i lui Lily că o s-o sun.

Pauline nu crezu nici o iotă. Pe când se îndepărta, Kendall o strigă, afișând o expresie pe care ea nu i-o cunoștea: un amestec de remușcări și de tandrețe.

Îi spuse că avea o imagine cu ea întipărită în minte.

– Când mă gândesc la tine, te văd dansând acolo, sus, în Sky Room. Cu Marilyn Monroe.

Vineri, 4 februarie 2000
Mont-Shasta, comitatul Siskiyou
California de Nord

Starling stătea cuminte, acceptând fără proteste ca Pauline să-l examineze cu stetoscopul. Mânzul își suporta bine atela și nu avusese nevoie nici de șuruburi, nici de plăcuță de titan; starea lui generală era satisfăcătoare și, în opinia lui Pauline, avea să se vindece în vreo cincisprezece zile. Își făcea mai multe griji pentru alt pacient: o iapă de dresaj pe nume Velvet, cu un lipom în intestinul subțire care trebuise operat de urgență îndată ce se întorsese de la Reno. Intervenția durase aproape patru ore și colegul ei, doctorul Merrill, venise s-o ajute, împreună cu un anestezist și un infirmier. Velvet se găsea încă în boxă, sub perfuzii și sub supraveghere strictă. Convalescența ei avea să fie lungă.

Pielea aurie a lui Starling fremătă sub degetele ei cercetătoare.

– În curând o să te pui pe picioare, drăguțule. Nu-mi fac nici o grijă pentru tine.

După o ultimă mângâiere, ieși din boxă. Era încă devreme, soarele abia răsărise, luminând

zăpada căzută în abundență peste noapte. Zăbovi o clipă să admire frumusețea cerului de iarnă. Două brațe îi cuprinseră drăgăstos talia.

– E cafea fierbinte, spuse Nick sărutând-o.

Îl urmă până în bucătăria primitoare, unde ardea un foc zdravăn; prin aer plutea mirosul de pâine prăjită. Se așezară ca să ia micul-dejun, uitându-se pe geam la brazii îmbrăcați în alb.

– Voiam să-ți zic. Ești foarte tăcută de luni, de când te-ai întors de la Reno.

Pauline mușcă dintr-o felie de pâine prăjită.

– Chirurgia asta de urgență mă stoarce de toate puterile. De ani de zile n-am mai avut un asemenea caz. Sper că Velvet o să scape cu bine.

Nick aștepta ca Pauline să-i vorbească despre implozie. Nu-i spusese decât că se văzuse cu Kendall Spencer. Cum se simțea ea de fapt? se întreba, cu o anume îngrijorare.

Ar fi putut să-i răspundă că nu trebuia să se frăsuiască atât, că era epuizată, atâta tot, dar nu-i plăcea să-l mintă. Relația lor era abia la început, nu voia s-o strice. Termină felia și-și mai puse o ceașcă de cafea.

– Nu mi-e ușor să-ți explic ce-am simțit.

Nick încuviință din cap. Era tristă, nu? Nu, „tristă" nu era cuvântul potrivit; mai degrabă un amestec de sentimente pe care nu putea să le discearnă și să le numească.

– Trebuie să-ți fi făcut o impresie puternică reîntâlnirea cu el. Tatăl fetei tale.

Nu-l mai ura, asta era cert. Pofta de a-i trosni o palmă îi trecuse. Kendall era demn de milă: îi păruse pipernicit, ros de remușcări, aproape înduioșător. Tânărul ambițios se făcuse nevăzut. Da, implozia îi stârnise o oarecare nostalgie; când plecase de la Reno cu Billie-Pearl, îndreptându-se spre adăpost, prietena ei

îi spusese același lucru: de ce lăsa impresia că e deprimată? Chiar insistase să facă o tură călare.

– Și asta ți-a făcut bine?

– Da, am luat-o pe Dansa și a fost perfect.

– Dar dacă ai nevoie de un cal pe care să-l călărești și să-l iubești, nu doar să-l vindeci? Un cal numai al tău, care să-ți aparțină?

Nick avea dreptate. Un cal numai al ei. Un mustang, desigur, din spița lui Commander: Billie s-ar fi ocupat să-l aleagă, să-l dreseze, să i-l aducă. Ideea o entuziasma.

În ziua aceea avea un program încărcat, nu putea să mai piardă vremea. Doctorul Merrill urma să-și facă apariția dintr-o clipă în alta, ca să evalueze împreună starea lui Velvet. Nick trebuia să plece la Dunsmuir, unde lucra. Avea să se întoarcă la sfârșitul zilei și era rândul lui să pregătească cina. O sărută și ieși în aerul rece de afară. Pauline urmări cu privirea silueta înaltă care traversa grădina spre mașină. Fusese singură atâta vreme, dedicându-se trup și suflet muncii; crezuse c-o să-și sfârșească viața fără să fi cunoscut dragostea. Și iată că, la vârsta asta, o descoperea. Iubirea aceasta târzie era o mică minune. Avea dreptate să creadă în ea, să i se dăruiască fără ezitare? Voia să-și asume acest risc.

Dimineața trecu repede; urmau să sosească alți cai, cu patologii mai mult sau mai puțin grave, și trebuia să-i ia în primire și să-i liniștească pe proprietari. Velvet se descurca binișor, dar Pauline știa că trebuie să rămână vigilentă și să nu se bucure prea devreme; în definitiv, îi scosese peste doi metri din intestinul subțire. Doctorul Merrill era optimist: considera că Pauline procedase corect și fusese la înălțime într-o situație critică de care se

temeau toți veterinarii. Dar putea să ia o pauză: muncea din greu de mulți ani. Pauline îi răspunse că planul exista deja, că începea să se gândească la pensie și la viitoarele ei călătorii.

Spre amiază se duse în bucătărie, încăperea ei preferată de la ranch. Când se mutase în urmă cu cincisprezece ani, preluând clinica doctorului Hicks, reușise să aducă o notă personală – cărți, covoare colorate, tablouri cu animale realizate de o pictoriță din partea locului, piese de mobilier de-ale părinților ei – păstrând însă aspectul autentic și rustic care conferea un asemenea farmec locului. Ranchul părea mai mic decât Double Lazy Heart sau cel al lui Billie-Pearl, dar avea o particularitate: nu era construit pe un singur nivel, ca majoritatea clădirilor de acest timp. Beneficia de un etaj, care îi dubla suprafața. Vederea din camera ei îi plăcea în mod deosebit: de acolo putea zări, după o cascadă, pajiștile pierdute în unduirea dealurilor, pădurea feerică din depărtare și, deasupra tuturor, imensul con de gheață al muntelui Shasta, subiectul multor mituri și legende. Știa acum câtă nevoie avea de natură, de aer curat, de copaci maiestuoși. Traiul la oraș nu era pentru ea. Nick înțelesese asta de la început.

Se apucă să pregătească prânzul, așteptându-se ca Lily să vină ca de obicei să mănânce împreună. De ce nu reușea să se dezbare de această senzație de pierdere? Ca și cum ar fi rătăcit ceva. Dar era imposibil să-și dea seama ce anume. Fiica ei venea la masă vinerea, când studiau împreună programul săptămânii următoare. Era întrebată adeseori dacă era complicat pentru o mamă să-și aibă fiica drept angajată. Câteodată era, deoarece Lily avea un

temperament furtunos și li se întâmpla să se certe. Dar de când trecuse de patruzeci de ani, Lily se îmblânzise și începuse să vegheze asupra mamei sale.

Ușa de la intrare se trânti, și Lily apăru cu un pachet pe care-l așeză pe masă. O fracțiune de secundă, Pauline o întrezări pe Marcelle, cu silueta ei fină și părul negru strâns într-un elastic. Lily semănase cu bunica ei de când venise pe lume, și odată cu trecerea timpului, asemănarea devenise încă și mai izbitoare.

Pauline îi povestise despre conversația pe care o purtase cu Kendall Spencer în ziua imploziei, adăugând că s-ar fi mirat dacă el ar fi dat un semn de viață. Lily se întrebase dacă realmente voia să cunoască un tată despre care n-avea nici o amintire: cea mai mare absență din viața ei. În tot acel timp se descurcase fără el; devenise o fantomă. Poate că ar fi fost mai bine să rămână așa.

Luară prânzul în grabă, deoarece le așteptau o grămadă de treburi.

– Ah! Era să uit!

Lily se ridică de la masă ca să ia pachetul pe care-l adusese. Îl deschise cu mare grijă, scoțând la iveală o casă de păpuși. Cadoul de la doamna Miller. Pauline o căutase peste tot, îngrijorată că o pierduse. Își amintea că nu-și lăsase fetița să se joace cu ea, de teamă ca Brooke să n-o strice, și preferase s-o pună la loc sigur.

– Mi-am zis că ți-ar plăcea s-o revezi.

Casa de păpuși își cam pierduse culorile, perdelușele minuscule erau zdrențuite, dar rămânea în picioare, și Pauline se minună când aruncă o privire înăuntru. Lily își amintea de Marilyn? Fiica ei se încruntă: nu, pe atunci avea doar trei ani, dar unele lucruri îi reveneau în

memorie, de pildă faptul că purtase cea mai frumoasă rochie a ei ca să se ducă la Mapes și să-i fie prezentată „doamnei Miller".

– Cum a fost să vezi hotelul prăbușindu-se? N-ai povestit mare lucru. Și când te-ai întors a trebuit să te ocupi imediat de Velvet.

Pauline ținea în mână căsuța de păpuși, căutând cuvintele potrivite prin care să descrie bulversarea care o copleșea încă. Îi venea să-și aprindă o țigară, dar, cum fiica ei încerca s-o convingă să se lase, renunță. Răspunse că simțea un soi de gol lăuntric pe care nu izbutea să-l înțeleagă ori să-l umple.

– Ce gol, mamă?

Cum să-i explice că hotelul Mapes era ultimul fir care o ținea legată de Marilyn? Făcu o încercare. Îi spuse că nu vorbise prea des despre actriță, nici cu Lily, nici cu apropiații ei. În tot acest timp, ținuse pentru ea evenimentele care se derulaseră în apartamentul 614, iar imaginile, parfumurile și sunetele, păstrate cu sfințenie în memoria ei, o însoțiseră permanent. Iar acum scena acestei întâlniri cu Marilyn, semețul Mapes, care domnea peste Reno-ul tinereții ei, nu mai era decât un morman de moloz.

– Înțeleg. Asta ai simțit când ai aflat c-a murit?

– Nu, atunci a fost altfel.

Moartea lui Marilyn Monroe, produsă în dimineața zilei de duminică, 5 august 1962, fusese un șoc teribil, pentru ea și pentru tot restul lumii, indiferent dacă erau sau nu admiratori ai vedetei.

– Pe atunci trăiam la Davis, nu-i așa?

– Da, dar în duminica aceea eram la Reno.

Lily avea cinci ani. Veniseră să stea câteva zile cu Doug, Marcelle și Jimmy. Pauline își amintea că se trezise devreme ca să pregătească micul-dejun în casa cufundată în liniște. Pornise radioul, reglase volumul la un nivel redus, ca să nu-i trezească pe ceilalți, și aflase vestea de la buletinul de știri. Își amintea că încremenise, era să scape cafetiera din mână. Marilyn Monroe fusese găsită fără suflare în casa ei din Brentwood, la vârsta de treizeci și șase de ani. Pauline uitase de micul-dejun, de cafea; răscolită, se așezase să asculte. Doug ieșise din camera lui și, văzând-o, o întrebase ce pățise. Ea îi arătase aparatul de radio, incapabilă să scoată o vorbă. Jurnalistul enumera o serie de amănunte sordide: actrița fusese găsită în pat, goală, culcată pe burtă, cu receptorul telefonului în mână. Decesul era pus pe seama unei supradoze de barbiturice. Fusese probabil sinucidere. Marcelle li se alăturase puțin mai târziu și începuse să plângă. Pauline își amintea de titlurile țipătoare de pe prima pagină a ziarelor: multă vreme pista sinuciderii fusese privilegiată, dar apoi, în anii '70 și '80, unele cărți îi aduseseră în discuție pe frații Kennedy și Mafia, insinuând că Marilyn Monroe ar fi putut fi asasinată.

Pauline respingea aceste teorii, refuzând să creadă că Marilyn fusese ucisă din cauza legăturilor ei cu frații Kennedy. De-a lungul anilor privise numeroase fotografii cu casa de la numărul 12305, Fifth Helena Drive, ultimul domiciliu al lui Marilyn. Nu semăna defel cu palatul unui star de cinema: în stil mexican, cu grinzi de lemn, situată într-un cartier rezidențial liniștit, părea uimitor de modestă. Proprietarii precedenți gravaseră pe dale o

deviză latină, *Cursum perficio*, însemnând „Aici se termină călătoria mea".

– Ce ironie! suspină Lily.

Pauline continuă: văzuse și fotografiile alb-negru din noaptea în care murise Marilyn, mai ales cea macabră și celebră înfățișând-o pe actriță inertă în așternut, cu părul peroxidat ciufulit, răsfirat pe pernă, și arătătorul unui polițist îndreptat spre noptiera plină cu obiectele atât de familiare: cutii de comprimate, cașete și pilule. O fotografie degradantă, făcută pe ascuns, cu cadavrul lui Marilyn la morgă fusese publicată într-o carte.

Se gândise adeseori la medicamentele pe rețetă pe care actrița le lua zilnic de vreo zece ani, din câte citise ea. Pe atunci, la Hollywood era la modă să iei un somnifer sau două ca să adormi mai repede și stimulente ca să te trezești, totul pe fond de alcool, și Marilyn devenise dependentă. Nimeni nu avusese grijă de ea; nimeni nu veghease asupra ei. În fiecare zi îi potoleau anxietatea dându-i cașete ca și cum ar fi fost bomboane, fără nici un scrupul; Pauline o văzuse cu ochii ei pe Paula Strasberg făcând asta.

Îi descrise lui Lily scena din apartamentul 614 când Arthur Miller îi ceruse socoteală tânărului medic înspăimântat: era la curent cu calmantele deja ingurgitate de soția lui? Nu, nu știa nimic despre asta. Nimeni nu știa. Din punctul de vedere al lui Pauline, asta o ucisese pe Marilyn în cele din urmă. Incompetența. În trecut, actrița avusese câteva tentative de sinucidere și fusese salvată *in extremis* prin spălături stomacale, dar în acea noapte din 1962, Pauline era convinsă, supradoza fusese involuntară. Aflase că cei doi medici ai lui Marilyn nu

discutaseră între ei cu privire la dozarea Nambutalului și cantitățile astronomice înghițite de vedetă. Iar în acea zi fatidică din august, unul dintre ei îi prescrisese o clismă cu cloralhidrat, un sedativ puternic, fără să verifice numărul de tranchilizante deja ingurgitate.

În opinia lui Pauline, vinovații erau medicii lui Marilyn, cei care au disimulat un deces accidental pentru care erau responsabili, grăbindu-se să aducă modificări scenei morții pentru a lăsa impresia unei sinucideri, cu ajutorul acelei guvernante ciudate, Eunice Murray, angajată de unul dintre ei ca s-o „supravegheze". Însă misterul avea să rămână intact: nu existaseră probe, iar ipotezele cele mai variate continuau să circule, la patruzeci de ani după aceea.

Pauline citise memoriile lui Arthur Miller îndată ce fuseseră publicate, în 1987, mai ales partea referitoare la Reno, la *Inadaptații* și la răposata lui soție. Găsise câteva pasaje frapante în care scriitorul afirma că vulnerabilitatea lui Marilyn fusese prea greu de suportat, că trăise clipe sumbre în care nu credea că ea va supraviețui, în care se întreba dacă medicii ei aveau idee de pericolul de moarte în care o trimiteau toate acele somnifere.

În februarie 1961, în timpul unei scurte vizite la Reno, Pauline mersese la cinema să vadă *Inadaptații* cu Marcelle. Mama ei citise cronicile nefavorabile din presă, dar voiau să-și facă o părere proprie. Clark Gable murise în urmă cu trei luni și Marcelle îi spusese lui Pauline că Marilyn, recent divorțată de Arthur Miller, nu se dusese la avanpremieră. Filmul o derutase pe Marcelle: după ea nu era nici western, nici comedie, nici dramă, și nu-i plăceau nici

imaginile alb-negru, care i se păreau vetuste. I se părea un rateu; de altfel, nu era singura de această părere, dovadă că încasările fuseseră dezamăgitoare. Avea să fie ultimul film terminat de Marilyn Monroe, lucru pe care nu-l știau în momentul respectiv. Lily îl văzuse pe DVD cu Pauline în urmă cu zece ani. Îi plăcea, pentru că mama ei îl venera și-l știa pe de rost. În adolescență îi asculta fascinată povestirile despre ziua în care asistase la filmări.

Venise momentul să se reapuce de treabă, așa că se îndreptară spre biroul central din apropierea boxei.

După-amiază, Lily era la telefon când Pauline zări o camionetă albă de la Federal Express trecând de poartă: fără îndoială, un client îi trimisese radiografii pentru o operație ulterioară.

– Doamna doctor Pauline Bazelet? întrebă șoferul apropiindu-se de ușa biroului.

Îi întinse un plic mare, rigid. Ea îi mulțumi și semnă formularul. Apoi Lily veni să-i transmită o rugăminte din partea unui coleg veterinar, așa că nu se mai gândi să deschidă plicul.

Își aminti de el abia mai târziu, când se înserase. Lily plecase deja să-și ia copiii de la școală. Pauline deschise plicul și scoase o scrisoare și niște fotografii învelite în hârtie cu bule. Nu erau radiografii. Intrigată, aruncă o privire pe spatele plicului: fusese expediat din Marea Britanie, iar numele trecut acolo – doamna Linni Campbell – nu-i spunea nimic. Se pregătea să citească scrisoarea, dar vederea primei fotografii o făcu să rămână cu gura căscată. Imaginea alb-negru o înfățișa pe ea, în picioare, cu privirea pierdută în zare, cu părul

castaniu lung biciuit de un vânt nemilos, având în spate o rulotă și deasupra un cer înnorat. Și, de jur împrejur, deșertul.

Filmările. *Inadaptații*. Fotografa cu pulover în dungi și vocea gravă care-i ceruse să-i ignore prezența, să se gândească la altceva. Își aducea aminte, se gândise la Commander.

Citi scrisoarea.

Stimată doamnă doctor,

Îmi cer scuze pentru această misivă bătută la mașină, dar mi-am rupt brațul și nu pot scrie de mână. De curând am văzut la televizor un reportaj despre demolarea hotelului Mapes de la Reno, în cursul căruia erați intervievată.

Mi-am amintit de dumneavoastră și am căutat prin arhivele mele. Din fericire, vă notasem numele.

Sper că aceste fotografii vă vor face plăcere.

Cu cele mai bune gânduri,

Eve Arnold

A doua fotografie era color și surprindea un grup de persoane în fața aceleiași rulote. Cu inima bătându-i tare, Pauline o recunoscu pe Agnes, cu o eșarfă neagră acoperindu-i părul alb. Distinse umerii pătrățoși ai lui Rafe, care stătea din profil, creștetul chel al lui Whitey și, din spate, un tânăr în pulover albastru. Uitase cum îl cheamă.

Ceea ce văzu apoi îi tăie răsuflarea. Ea însăși se afla în stânga actriței. Marilyn nu purta ochelarii de soare pe care-i ținea minte Pauline: îi ținea agățați de deget. Iar Marilyn îi răspundea la zâmbet, privind-o în ochi.

Era atât de absorbită de fotografie, încât nu-l auzi pe Nick intrând. Nu-și dădu seama că era acolo decât atunci când el murmură:

– E o nebunie.

Voia să știe de unde făcuse rost de această poză incredibilă, iar ea îi povesti despre întâlnirea cu fotografa Eve Arnold. Pauline nu știa că aceasta o surprinsese împreună cu Marilyn.

– S-ar zice că ți-a revenit zâmbetul.

O strânse în brațe și o întrebă cine erau celelalte persoane din imagini. Voia să știe totul. Acolo era Ralph Roberts, maseurul lui Marilyn, alintat Rafe, un tip înalt și simpatic pe care Pauline îl luase la început drept soțul ei, apoi drept amant, până când se lămurise. O urma peste tot, îi făcea masaj de mai multe ori pe zi. Alături stătea Agnes Flanagan, fidela coafeză a actriței, o persoană fermecătoare, nemaipomenit de cumsecade. Cu spatele era un tânăr pe care uitase cum îl cheamă, unul dintre asistenții producătorului. Acel domn căruia nu i se vedea decât creștetul era Allan Snyder, machiorul ei adorat, la fel de fidel, pe care-l poreclise Whitey. Pauline citise că el fusese cel care o machiase după moarte.

– Și acolo ești tu. Superba de tine.

Arăta atât de tânără, aproape naivă! Dar în acel moment, își aminti ea, în octombrie 1960, începuse deja să se elibereze din ghearele lui Kendall, se pregătea să devină independentă, și acest elan era pe cale să explodeze. Nu mai era fata timidă și bâlbâită.

Nick și Pauline stăteau înlănțuiți, privind fotografiile.

– Mi-am amintit, spuse ea.

În ziua când asistase la filmări, Agnes îi spusese un lucru care-i revenise abia acum în memorie.

– Ce anume? o întrebă Nick.

Pauline se uită iarăși la poză.

Se trezi din nou acolo, simțind mușcătura aspră a vântului, adulmecând parfumul uscat al deșertului Nevada, ascultând murmurul conversațiilor din jur.

Iată legătura ei intimă cu Marilyn: povestea lor era cuprinsă în acea fotografie. Întreaga lor poveste.

Zâmbi.

– Agnes mi-a zis că trebuie să cred în steaua mea norocoasă.

PLAYLIST

„Cathy's Clown", The Everly Brothers
„I'm Sorry", Brenda Lee
„Stuck on You", Elvis Presley
„T'aimer follement", Dalida
„Les Feuilles mortes", Yves Montand
„The Man I Love", Ella Fitzgerald
„Mélodie d'amour", The Ames Brothers
„What'd I Say", Ray Charles
„The Twist", Chubby Checker
„Only the Lonely", Roy Orbison
„Walking to New Orleans", Fats Domino
„He'll Have to Go", Jim Reeves
„Autumn Leaves", Frank Sinatra
„Every Day I Have the Blues", B.B. King
„Tonight You Belong to Me", Patience & Prudence

BIBLIOGRAFIE

Sébastien Cauchon, *Marilyn 1962*, Stock, 2016
David Cruise, Alison Griffiths, *Wild Horse Annie and the Last of the Mustangs*, Scribner, 2010
Hilary Kaiser, *Des amours de GI*, Tallandier, 2004

Robert Laxalt, *Mon père était berger. Un Basque dans l'Ouest américain*, Aubéron, 2009
Norman Mailer, *Marilyn*, Coronet Books, 1974
Aubrey Malone, *The Misfits, The Film that Ended a Marriage*, BearManor Media, 2022
Arthur Miller, *Au fil du temps*, Robert Laffont, 1988
Marilyn Monroe, *Fragments*, Seuil, 2010
Lena Pepitone, *Marilyn secrète*, Pygmalion, 1998
Anne Plantagenet, *Marilyn Monroe*, Folio Biographies, 2007
Ralph L. Roberts, *Mimosa: Memories of Marilyn and the Making of the Misfits*, Roadhouse Books, 2021
Norman Rosten, *Marilyn, ombre et lumière*, Seghers, 2022
Donald Spoto, *Marilyn Monroe. La biographie*, Presses de la Cité, 1994
Françoise-Marie Santucci, *Monroeama*, Stock, 2012
Michel Schneider, *Marilyn dernières séances*, Grasset, 2006
Serge Toubiana, „Arthur Miller, *The Misfits*", Cahiers du Cinéma, 1999
https://www.cursumperficio.net
https://www.facebook.com/mapeshotel

MULȚUMIRI

Le mulțumesc primelor cititoare care au stat în apartamentul 614: Valérie Bertoni, Sarah Hirsch, Laurence Le Falher, Gaëlle Nohant, Laure du Pavillon și Chantal Remy.

Îi mulțumesc doamnei doctor Nathalie Veniard, care, vorbindu-mi cu pasiune despre meseria sa de veterinar specializat în medicina

ecvină, m-a ajutat să schițez traseul profesional al lui Pauline.

Mulțumesc întregii echipe de la Albin Michel pentru entuziasm și sprijin: Francis Esménard, Gilles Haéri, Anna Pavlowitch, Nathalie Collard, Céline Chiflet, Florence Godfernaux, Sandrine Perrier, Raphaëlle Gourvat, Philippe Narcisse, Agnès Calvo, Marie-Pierre Coste, Agnès Fruman, Remy Verne. *Last but not least*, îi mulțumesc lui Gérard de Cortanze pentru că încă de acum zece ani a avut ideea de a mă pune să scriu despre „doamna Miller".

Îi mulțumesc Susannei Lea pentru magia, energia și umorul său atât de britanic.

Îi mulțumesc lui Nicolas, care a crezut în acest roman încă din primul moment.

De acum, un mustang negru îmi bântuie visele.

Evident, se numește Commander...